

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

65'inci Birleşim 28 Şubat 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	275
II.- GELEN KÂĞITLAR	277
III.- YOKLAMALAR	315,323,349,432,440
IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER	279,284,350,364
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, yoklama yapmadan birleşimi açmasıyla ilgili tutumu hakkında	279:283,284
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olup olmamasıyla ilgili tutumu hakkında	350:355,364

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, ucu açık bir takdir yetkisinin keyfiliğe varacağına ve İç Tüzük'e bağlı kalınması gerektiğine ilişkin açıklaması 283
- 2.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, tereddüt olduğunda yoklama yapmaktan kaçınılmaması gerektiğine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın tarafsızlığını yitirdiğine ilişkin açıklaması 284:285
- 3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, toplantı yeter sayısı olmadığı hâlde varmış gibi davranmanın Meclisin saygınlığına zarar vereceğine ilişkin açıklaması 285:286
- 4.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması 290
- 5.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması 290:291
- 6.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in, AK PARTİ iktidarları döneminde 28 Şubat sürecinde yaşanan tüm utançlara son verdiklerine ilişkin açıklaması 291
- 7.- Sivas Milletvekili Hakan Aksu'nun, 28 Şubatın 27'nci yılına ve Sivas'a sağlık alanında yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması 291
- 8.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, Ardahan'daki yeni OSB projesine ilişkin açıklaması 291
- 9.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP iktidarının ülkeyi yönetemediğine ilişkin açıklaması 292
- 10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Çorlu tren katliamının yarın 19'uncu duruşmasının görüleceğine ilişkin açıklaması 292
- 11.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının Kültür Bakanlığının talimatıyla üniversitelerden istediği bilgilere ilişkin açıklaması 292
- 12.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması 292:293
- 13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 31 Mart yerel yönetim seçimlerinde sistem partilerinin halktan nasıl oy isteyeceklerine ilişkin açıklaması 293
- 14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, BAĞ-KUR'lunun 9000 prim günü şartına ilişkin açıklaması 293
- 15.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması 293

16.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, 6'lı masanın kuruluşunun 2'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	294
17.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, ramazan pidesinin fiyatına ilişkin açıklaması	294
18.- Kayseri Milletvekili Dursun Atas'ın, Türkiye'deki tüm kooperatif mağdurlarını kapsayacak bir kanuna ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması	294
19.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Eyyüpoğlu'nun, Galatasaray ve Fenerbahçe takımları arasındaki Süper Kupa finalinin Şanlıurfa'da oynanacağına ilişkin açıklaması	295
20.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayıoğlu'nun, yerel seçimler nedeniyle Meclisin bu hafta çalışmalarına ara vereceğine ve Cumhur İttifakı'nın vatandaşı dertleriyle baş başa bıraktığına ilişkin açıklaması	295
21.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, TRT'nin AKP iktidarının âdeti borazanlığını yaptığına ilişkin açıklaması	295
22.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl Kültür Mahallesi'nde teslimatı yapılan TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması	296
23.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Çukurova Havalimanı'na ilişkin açıklaması	296
24.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 24 Şubat Trabzon'un düşman işgalinden kurtuluşunun 106'ncı yıl dönümüne ve bazı STK'lerin düzenlediği kurtuluş etkinliklerine ilişkin açıklaması	296
25.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, darbenin planlayıcılarına, "Ben 28 Şubatçılarla hesaplaşacağım." diyen bir siyasetçinin yapması gerekenlere, darbenin nihai hedefine ve mağdur ettiği kesimlere ve 28 Şubatın iyi anlaşılması gerektiğine ilişkin açıklaması	297:298
26.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, öğrenci affının getirilmesini talep ettiklerine, taşeronlardan sürekli işçi kadrosuna geçenlerin bir kısmının 2 Nisan 2018'de alınan bir kararla emekli edilmesine, dün Genel Kurulda hazır olmadığı hâlde eski Hazine Bakanı Nureddin Nebati adına bir yoklama kâğıdı verilmesine, Samsun'un Havza ilçesi Bekdiğin Mahallesi'ndeki OSB'ye mera alanlarının dâhil edilmesine ve mera alanlarının heba edilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması	298:300
27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 28 Şubat darbesinin 27'nci yıl dönümüne, darbenin mağdurunun millet olduğuna, bazı kesimlerin hâlâ 28 Şubat özlemi çektiğine, darbelere karşı ortak bir tutum sergilenememesinin Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olduğuna ve Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü seneidevriyesine ve hedeflerine ilişkin açıklaması	301:302

- 28.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Dolmabahçe mutabakatının 9'uncu yıl dönümüne ve bu mutabakatın heba edildiğine, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, ülkede darbelerin olması istenmiyorsa tecridin kalkması ve çözüm masasına dönülmesi gerektiğine, kadına yönelik şiddetle ilgili etkin politikaların geliştirilmediğine ve Yaşar Kemal'in ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması 302:304
- 29.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 28 Şubat postmodern darbesine, Deniz Gezmiş'e, 1971 ve 1980 darbelerinde yaşananlara, 28 Şubat postmodern darbesine ve AKP'nin kuruluşuna, 15 Temmuz sonrasında iktidarın uygulamalarına ve Cumhuriyet Halk Partisinin darbelere karşı tutumuna ilişkin açıklaması 304:307
- 30.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 28 Şubat darbesine, 2002'den itibaren mağduriyetlerin giderilmeye başlandığına, Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü yılına, Türkiye'nin millî muharip uçağı KAAN'a, kendisinin yerine nöbet tutan Özlem Zengin'e, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Manisa ziyaretine ve Cumhur İttifakı'nın Manisa'da büyük bir başarıya imza atacağına ilişkin açıklaması 307:309
- 31.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın yapmış olduğu harekete ilişkin işlem yapılmasını arz ettiğine ilişkin açıklaması 332
- 32.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, verdikleri grup önerisi görüşülürken Genel Kurul salonunda olmadığına ve grup önerilerine AKP'nin kürsüden "terörö" diye cevap vermesine ilişkin açıklaması 340:341
- 33.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, kadın cinayetlerinden bahsederken kendi Meclisindeki kadın vekile küfür hareketini yapmanın samimiyetsiz bir davranış olduğuna ilişkin açıklaması 342
- 34.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, feminist hareketin içerisinden gelen bir kadın vekil olarak söylenilen hareketi yapmasının söz konusu olmadığına ilişkin açıklaması 343
- 35.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, ara vermeden önce Genel Kurulda tasvip etmedikleri bir dil ve üslupta tartışma yaşandığına, birleşimi yöneten Başkan Vekillerinin tarafsız olması gerektiğine ilişkin açıklaması 364:365
- 36.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Genel Kurul veya komisyon çalışmalarında mutlaka temiz bir dil kullanılması, birleşimi yöneten Başkan Vekillerinin tartışmaların içine çekilmemesi gerektiğine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a ilişkin açıklaması 365:366
- 37.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, İç Tüzük gereği temiz bir dil kullanılması ve ispatlanamayacak isnatlardan kaçınılması gerektiğine ilişkin açıklaması 366

38.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in hem Meclisin hem milletvekilinin saygınlığına uygun bir dil kullanılması gerektiğine ve Başkan Vekillerinin oturumu yönetirken İç Tüzük'e aykırı tasarruflarını eleştireceklerine ilişkin açıklaması 366:367

39.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, temiz bir dil kullanmanın Meclisin saygınlığını korumak açısından önemli olduğuna ve Meclis Başkan Vekilini tartışmanın içine siyasi olarak katmanın herhangi bir anlamı olmadığına ilişkin açıklaması 367:368

40.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, milletvekillerinin aynı düşüncede olmasının beklenemeyeceğine ancak kullanacakları dile dikkat etmeleri gerektiğine, parti liderlerine karşı hakarete varan sözler söylenmesini doğru bulmadıklarına ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a ilişkin açıklaması 368:369

41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Adalar Belediye Başkanı Erdem Gül hakkında bugün verilen cezaya ilişkin açıklaması 369

42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Adalet Komisyonu Başkanı Cüneyt Yüksel'in 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 401:402

43.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 412:413

44.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, AK PARTİ Grubundaki milletvekillerine hiç kimsenin figüran diyemeyeceğine ve parmak sallamanın da asla kabul edilemeyeceğine ilişkin açıklaması 419

45.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İç Tüzük'ten kaynaklanan haklarını kullandıklarına ve milletvekillerinin tamamının oy kullanmadan ekranın kapatılmasına ilişkin açıklaması 437:438

VI.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

286

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

286:290

1.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, 28 Şubat davasına ilişkin gündem dışı konuşması 286:288

2.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması 288:289

3.- Niğde Milletvekili Cumali İnce'nin, cumhuriyetin 100'üncü yılında Niğde'ye ilişkin gündem dışı konuşması 289:290

VII.- ÖNERİLER

309,316,323,332,
342,343,349

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

309:315,316:323,
323:331,332:339,
342,343:348,349

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği sahasında yaşanan ya da yaşanabilecek sorunların tespit edilerek neler yapılabileceğinin belirlenmesi amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

309:315,316:317

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, yüksek maliyetlere katlanarak yürütülen Sakarya Gaz Sahası Geliştirme Projesi’nde gelecek yıllara göre öngörülen maliyetlerin ve beklenen getirilerin hesaplanıp bugünkü değere indirgenerek projenin kârlılığının, sürdürülebilirliğinin ve kamu yararının tespit edilmesi, projenin başladığı günden bugüne kadar yapılan yatırımların maliyetlerinin ve getirilerinin hesaplanarak kamuoyunun aydınlatılması, proje vadedildiği gibi kârlı olmadığı hâlde siyasi propaganda niyetiyle sürdürüldü ise sorumlularının araştırılarak gerekli müeyyidelerin uygulanması amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

317:323,323:324

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gültüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

324:331

4.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, TRT’nin tarafsızlık ilkesini yok sayan politikasının ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla 26/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

331,332:339,342

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesi, 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 5, 6, 7, 12, 13 ve 14 Mart 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasına, TBMM’nin 19 Mart 2024 tarihinden itibaren on gün süreyle çalışmalarına ara vermesine ve 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

343:348,349

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**339,355,369,438**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün iddiasıyla ilgili herhangi bir görüntü, kayıt söz konusu olmadığından işlem yapma imkânının bulunmadığına ilişkin konuşması 339:340

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın Başkanlığın tutumunun aleyhinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması 355:356

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Meclisin saygınlığını korumanın, mehabetine uygun davranmanın milletvekillerinin asli vazifesi olduğuna ve bundan sonra Mecliste bu tür hadiselerin tekrerrüt etmemesini umduğuna ilişkin konuşması 369:370

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması 438

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**350,370,402,414,
420,433,438,440***A) KANUN TEKLİFLERİ*350,370:401,402:411,
414:419,420:432,
433:437,438:440,
440:450

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109)

350,370:401,402:411,
414:419,420:432,
433:437,438:440,
440:450**X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR****356,411,419**

1.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın Başkanlığın tutumunun aleyhinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 356:359

2.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 359:363

3.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız'ın 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması 411:412

4.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması 419:420

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde hasar gören bir apartmanda yürütülen arama ve kurtarma çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/9383)

451:453

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/9385)

454:463

3.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/9386)

464:473

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış, 6 Şubat afetinden sonra Adıyaman'da yapılan çalışmalara, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa'nın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez, 28 Şubat postmodern darbesinin 27'nci yıl dönümüne, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit, gazeteciliğin suç olmadığına,

Kocaeli Milletvekili Nail Çiler, TÜİK'in Gebze'yi il olması beklenen ilçeler arasında göstermemesine,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, BAĞ-KUR sigortalılarının ve emeklilerinin zor durumda olduğuna,

Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir, kamu işçilerinin taleplerine,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, mülakata,

Kars Milletvekili Adem Çalkın, Hocalı katliamına,

Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan, İŞKUR'un yeni bir usulsüzlükle devletin ekonomisini şirketlere peşkeş çekmesine,

Aydın Milletvekili Evrim Karakoz, staj ve çıraklık mağdurlarına,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, belediyelerde ve KİT'lerde çalışan kamu işçilerinin kadro beklediğine,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, hâkim ve savcıların ekonomik olarak da bağımsız olmadığına,

Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez, Van-Hakkâri kara yolundaki Güzeldere Geçidi'nde bitirilemeyen tünele,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl,

Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç;

Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü yıl dönümüne,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Suriye'nin İdlib bölgesinde gerçekleştirilen hava saldırısında 34 Mehmetçik'in şehit edilişinin 4'üncü yıl dönümüne,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, sekizinci yargı paketinde ehliyet affının yer almadığına,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, TRT'nin AKP'nin propaganda aracı hâline gelmesine,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü seneidevriyesine ve 28 Şubat postmodern darbesinin 27'nci yıl dönümüne,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, AKP iktidarının irade gasbına son vermesini talep ettiklerine,

İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş, bu ekonomik ve siyasal sistemle ülkenin yönetilemeyeceğine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Necmettin Erbakan'ın vefatının yıl dönümüne, seksen beş yıllık ömrühayatına sığdırdıklarına, fikrî mirasında Türkiye'ye ve dünyaya yönelik hedeflerine ve Necmettin Erbakan'la birlikte bu yola niye çıktıklarına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Hocalı soykırımının seneidevriyesine, 27 Şubat 2020'de Suriye'nin İdlib kentinde şehit olan 34 kahraman askere, Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü seneidevriyesine, Elâzığ Palu'daki bir maden ocağında meydana gelen göçüğe, İsrail'in milyonlarca Filistinlinin sığındığı Refah'a saldırı planladığına, geçen hafta Genel Kurulda görüşülerek kabul edilen sağlıkla ilgili bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifinin eksikliklerine ve 9 Eylül 1999 sonrasında sigortalı olanlara,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü seneidevriyesine, Hocalı soykırımının yıl dönümüne; Filistin, Gazze ve Doğu Türkistan'da devam eden soykırım suçlarının insanlığın vicdanında kanayan birer yara olduğuna ve İdlib'de bombardıman sonucunda şehit olan 34 Mehmetçik'in şehadetlerinin seneidevriyesine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, bugün Van'da, İzmir'de ve İstanbul'da gerçekleştirilen gözaltılara, gözaltıların gerekçelerine ve gözaltında yaşananlara; Iğdır ve Hoşhaber Belediyeleri Eş Başkan adaylarının adaylıklarının YSK İl Seçim Kurulu tarafından iptal edilmesine ve kampanyasını cezaevinden yürütmek zorunda olan Ankara Belediye Eş Başkan adayı Gülten Kışanak'a,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Hocalı katliamının yıl dönümüne, on üç yıl evvel yaşamını yitiren Necmettin Erbakan'a, iktidarın Türkiye'yi getirdiği tabloda vatandaşın 500 liraya kıyma alamadığı için kasaptan kemik aldığına, çürümüş sebzelerin "olgun sebze" denilerek satıldığına, Türkiye'nin 21 Kasım 2021'de gri listeye alındığına, 27 Şubat 2020'de İdlib'de 34 çocuğun şehit olduğuna ve Türkiye'nin pasaportu en fazla değer kaybeden 4 ülke arasında yer aldığına,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Necmettin Erbakan'ın vefat yıl dönümüne, Hocalı katliamına, Türkiye'nin de içinde bulunduğu 52 ülke ve pek çok uluslararası kuruluşun Gazze'de yaşananlarla ilgili hukuki mücadelesinin devam ettiğine ve bu kapsamda Dışişleri Bakan Yardımcısı Ahmet Yıldız'ın Uluslararası Adalet Divanına dün sunduğu Türkiye'nin sözlü beyanına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın,

Samsun Milletvekili Erhan Usta,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya;

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine, İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ;

Başkanlık Divanı olarak 54'üncü Cumhuriyet Hükûmeti Başbakanı merhum Necmettin Erbakan'ı saygı, rahmet ve duayla andıklarına,

26 Şubat 1992 tarihinde Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesinde gerçekleştirilen Hocalı katliamının seneidevriyesine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerine düşen 1 üyelik için aday olmak isteyen siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerinin 8/3/2024 Cuma günü saat 18.00'e kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı olarak müracaat etmelerine ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, NATO Parlamenter Asamblesi (NATOPA) Türk Grubunda İstanbul Milletvekili İlhan Kesici'nin istifasıyla boşalan üyeliğe Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkanlığınca aday gösterilen Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Saadet Partisi Grubunun, 27/2/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, Gazze'deki hukuksuz ambargonun kaldırılması, acil insani yardımın hızla ulaştırılması ve temel insani ihtiyaçlara ulaşımın sağlanması hususunda Türkiye'nin yapabileceklerinin tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 29/1/2024 tarihinde Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye'deki hayat pahalılığının araştırılarak yoksullaşmanın önüne geçilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 27 Şubat 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

DEM PARTİ Grubunun, 27/2/2024 tarihinde Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökarp ve arkadaşları tarafından, Bitlis Belediyesine ait taşınmazların satışının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 27 Şubat 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Bitlis Milletvekili Turan Bedirhanoglu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine,

Bitlis Milletvekili Turan Bedirhanoglu, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, baypas ameliyatı olup sıhhat bulan Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'a geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, 28 Şubat 2024 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 19.00'da birleşime son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Asu KAYA

Osmaniye

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 100

28.02.2024 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2048) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:27.02.2024)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un; Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2049) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:28.02.2024)

28 Şubat 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Yeterli sayı yok gibi görünüyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, toplantı yeter sayısının olmadığı görülüyor, toplantı yeter sayısı açıkça yok. Genel Kurulun çalışabilmesi için yeter sayının olmadığı görülüyor.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Yok Başkanım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bu konuda 57’nci madde hükmü de açıktır, yoklama yapmanızı diliyoruz.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Yok Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Başkan, toplantı yeter sayısı olduğunu, itiraz edilmeden önce tespit ettiğim için bundan sonraki süreçlerde istediğinizde tespitten önce olursa şey yaparız.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Şimdi istiyor Başkan yani...

BAŞKAN – Şu anda bizim gördüğümüz kadarıyla tespit ettik.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Nasıl tespit ettiniz gelir gelmez Başkan?

BAŞKAN – Tespit ettik.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – İtiraz ediyoruz Başkanım, burada da...

BAŞKAN – Ne var?

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sen de Urfa’ya gidince keramet sahibi oldun Başkan.

BAŞKAN – Kaçınıcı maddeydi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 57, 57; arkadaşlar gösteriyorlar.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Biraz da tabii, vicdanlı olarak okursa...

BAŞKAN – “Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar.” diyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Tereddüde düşmüyor musunuz Başkanım?

BAŞKAN – Şimdi bende; Meclisin geleneklerine uygun bir şekilde, her zaman böyle açıldığı için, herhangi bir itiraz da olmadığı için bir tereddüt oluşmadı ama bundan sonraki şeyde...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – İtiraz var, var, var; hepimiz itiraz ediyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Usul hakkında söz istiyoruz, usul tartışması açacağız Başkanım, bu çok açık, usul tartışması açıyoruz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, sizin tereddüdünüz olmazsa tarafsızlığınız tereddüde düşer. Onun için eğer tutumunuzu devam ettirecekseniz usul tartışması başlatmak istiyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Usul tartışması açıyoruz, madde 63, madde 63 Başkanım, açık. Arkadaşlar gösterebilirseniz yeniden, madde 63.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tereddüde düşmüyorsanız tarafsızlığınız tereddüde düşer Başkanım; açıkça görüldüğü 200 kişinin olmadığı. Elektronik yoklama yapın, tarafsızlığınızı da korumuş olursunuz Sayın Başkan; değilse tutumunuzla ilgili usul tartışmasını açalım.

BAŞKAN – Değerli Başkanlar, değerli milletvekilleri; bu, tamamen Başkanın takdirinde olan bir şey.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, tamam, takdir sizin.

BAŞKAN – Ve bu konuda da ben toplantı yeter sayısı olduğunu gördüm ve açtım. Bir itiraz sonradan yapıldı.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tutumunuzla ilgili bir usul tartışması...

BAŞKAN – Başlangıçta olsa...

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Başlangıçta zaten ama Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, ben tespit ettikten sonra oldu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Divan üyeleriniz bile itiraz ediyor Sayın Başkan, Divan üyeleriniz bile itiraz ediyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, her takdirinize karşılık bizim usul tartışması açma hakkımız vardır; takdir sizin, usul tartışması açma hakkı bizim.

BAŞKAN – Ben Genel Kurulu açtıktan sonra yaptığım için...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Usul tartışması açıyoruz.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, yoklama yapmadan birleşimi açmasıyla ilgili tutumu hakkında

BAŞKAN – Usul tartışması için, ben açarım, buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Zaten beş dakika sonra geldiniz Başkanım, 14.00'te açmadınız, 14.05'te açtınız.

BAŞKAN – Evet, lehte...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Aleyhte efendim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Aleyhte.

BAŞKAN – Aleyhte, evet.

Sayın Günaydın, Sayın Kaya aleyhte; lehte...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Lehte efendim.

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lehte.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İktidar Meclisi çalıştırmıyor, iktidar!

BAŞKAN – Bir lehte daha varsa alalım.

Yok, peki, tamam.

Evet, şimdi, lehte olmak üzere Sayın Yenişehirlioğlu'na söz veriyorum.

Buyurun Başkanım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; 57'nci madde çok açık. 57'nci madde “Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar.

Tezkerelerin oylanması ile kanunların oylanması esnasında işaretle oylamaya geçilirken en az yirmi milletvekili ayağa kalkmak veya önerge vermek suretiyle yoklama yapılmasını isteyebilir.” şeklinde çok açık ifade ediyor. Dolayısıyla, herhangi bir tereddüt söz konusu olmadığı için kararınız yerindedir efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aleyhte Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışabilmesi için üye tam sayısının en az üçte 1’inin Genel Kurulda bulunmasının zorunlu olduğunu biliyoruz, bunu biz biliyorsak Meclis Başkan Vekili olarak siz de biliyorsunuz, zaten Meclis personeli arkadaşımız da İç Tüzük konusunda sizi destekliyor. Buraya bakalım, burada 200 kişi var mı?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teamülü söylüyor. Teamüller nasıl?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İç Tüzük’ü açıkça ihlal eden bir hükmü “teamül” olarak açıklamak ancak cehaletle mümkündür.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Anayasa 96’yı ihlal ediyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Dolayısıyla, sizin burada tereddüde düşme durumunuz açıktır. Burada tereddüde düşeceksiniz çünkü burada bırakın 200 sayısını 100 sayısı bile yok; insan 5’te, 10’da yanılır, 100 sayısında yanılmaz. Dolayısıyla, siz, açıkça AKP’li bir Meclis Başkan Vekili gibi davranıyorsunuz ve tarafsızlığını yitirmiş durumdasınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tabii(!)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Konuşmacıya müdahale etme, hatibe müdahale etme! Siz de konuşun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Siz Meclisin çalışma koşullarını biliyor musunuz? Siz Meclisi çalıştırmak istemiyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Orta yerde üye tam sayısının üçte 1’i yoktur, 57 uyarınca bu Meclisi açamazsınız. İktidar partisi de bu Meclisi çalıştırmak istiyorsa önce milletvekillerini Genel Kurula getirmek gibi bir sorumluluğu vardır. (CHP sıralarından alkışlar) Meclise kendi milletvekilini getiremeyenler, nasıl buradan yasa çıkartacaklar? Biz AKP’li vekillerle mi uğraşacağız, sizinle mi uğraşacağız? Yani burada diyorsunuz ki: “‘Tereddüde düşerse...’ Tereddüde düşmedim.” Sayın Başkan Vekili de diyor ki: “Tereddüde düşecek bir şey yok.” Ya, insaf, burada 200 var mı? 200’ün olmadığı...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İşin varsa git.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Ya “İşin varsa git.” değil, yok işte, sıralarınız boş kardeşim, boş!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Ya, sen laf atıp durmasana, seninle mi muhatap olacağım ben!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Yani dinlemeye değer bir şey söyle de dinleyeyim be kardeşim!

Arkadaşı susturacak mısınız, susturacak mısınız arkadaşısı?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Açıkça “teamül” diyerek Meclisin Tüzük’ünü ihlal ediyorsunuz. İç Tüzük ihlal edilemez. Bu, açıkça yasaya aykırıdır. Meclisi çalıştıramazsınız. Meclise milletvekilini getiremeyen AKP’nin yasa çıkartmak gibi bir meşruiyeti yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Aleyhte İstanbul Milletvekili Bülent Kaya.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün milletvekilleri olarak biz burada ilk gün Anayasa’ya sadakatle ilgili Anayasa üzerine yemin içtik. Anayasa’nın 96’ncı maddesi toplantı yeter sayısı için 200, karar yeter sayısı için 151’i asgari olarak şart görüyor. Meclis Başkanı ve Başkan Vekillerinin görevi hakemliktir. Hakemin görevi de penaltı olduğu zaman, topu penaltı noktasına dikmektir.

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) – 4 kişi gelmişsiniz. 4 kişisiniz ya!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ama Sayın Başkan, siz şu an penaltı noktasına değil, topu taç noktasına ya da korner noktasına... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) – 4 kişi gelmişsin, konuşuyorsun!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Arkadaşım, Anayasa’nın neyine itiraz ediyorsun, ettiğin yemine mi? Bir müsaade edin, gelin burada konuşun ya! Bir saygılı olun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Sayın milletvekilleri... Sayın vekiller...

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım...(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım, süremi lütfen durdurur musunuz?

BAŞKAN – Lütfen hatibi dinleyin, ne söylediği anlaşılmıyor.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Önce kendi sayınıza bakın siz.

BAŞKAN – Yani sabırlı olun, dinleyin.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Siz Meclisi çalıştırmak istemiyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen buyurun.

ADEM ÇALKIN (Kars) – İşin gücün fitne fesat...

BÜLENT KAYA (Devamla) – Fitne fesadı yapan senin babandır, tamam mı?

ADEM ÇALKIN (Kars) – Terbiyeli konuş, terbiyeli konuş!

BÜLENT KAYA – Terbiyeli konuş, saygısız herif! Otur yerine!

ALİ KIRATLI (Mersin) – Terbiyeli konuş! Terbiyeli konuş!

ADEM ÇALKIN (Kars) – Yakışıyor mu!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Gel burada sayısal sorununu bul! Buldun da soruna itiraz mı ettim; saygısız herif!

ALİ KIRATLI (Mersin) – Terbiyeli konuş!

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, neden müdahale etmiyorsunuz? Yakışıyor mu dediğin adama...

BÜLENT KAYA (Devamla) – Gel bu kürsüden konuş, laf atmak yerine gel buradan konuş! Genel Kurula gel. Laf atma, gel terbiyeli olarak burada bulun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, bu arkadaşın...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, buraya da müdahale etmeyeceksiniz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayın Başkanlar, müsaade buyur musunuz. Bakın, bütün taraflardan hatibe laf atılıyor ve hatip konuşamıyor.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ya, 3 kişi, 10 kişi; 200 kişiyi ben herkes için istiyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkan...

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen izin verin...

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – İzin verin, hatip konuşsun lütfen.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım, şu yerinden söz atmalara bir son verirse arkadaşlarım...

BAŞKAN – Söylenecek söz varsa cevap verilir lütfen.

Değerli milletvekilleri, sükûnete davet ediyorum.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın milletvekilleri, AK PARTİ sıralarındaki vicdanlı milletvekillerini ve muhalefetteki vicdanlı muhalefeti tenzih ediyorum ama burada tek işi yerinden laf atmak ve el kaldırp indirmek dışında hiçbir yasama faaliyeti olmayan milletvekillerini muhatap almayacağım; değerli AK PARTİ milletvekillerini tenzih ederek söylüyorum, üzerine alınan alınır.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Seni millet Meclisi kapat diye mi seçti?

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkan, siz hakemsiniz eğer penaltı noktasına dikmeniz gereken topu korner noktasına dikiyorsanız hakemliğinize, tarafsızlığınıza...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Senin tek görevin Meclisi kapatmak mı?

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sizin bulunduğunuz yer tam da Meclisin ortası. Size tavsiyem, eğer tarafsızlığınızda tereddüde düşürecek bu davranışlarınız devam edecekse lütfen kürsünüzü AK PARTİ sıralarının oraya kaydıralım, siz AK PARTİ Grubunu yönetin, bu Meclisi yönetmeyin.

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – 28 Şubat günü Meclisi kapatmaya çalışıyorsunuz.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkan, adalet ve vicdan...

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – 28 Şubat günü Meclisi kapatmaya çalışıyorsun, utan!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Kur'an-ı Kerim'de de geçiyor Sayın Başkan, "Adaletle şahitleri olun." diyor.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – 28 Şubat günü Meclisi kapatmaya çalışıyorsun.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Dinlemiyor, dinlemiyor Başkan, dinlemiyor.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ben sizden adaletle şahit olmanızı bekliyorum, AK PARTİ'nin taraflı hakemi olmanızı beklemiyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen bugün 28 Şubatın konuşulmasını istemiyorsun.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Bu birkaç dakikalık süre AK PARTİ'ye bir şey kazandırmaz ama emin olun sizin tarafsızlığınızdaki, sizin adalet duygunuzdan çok şey alıp götürür. Onun için, bu Meclisi tarafsız yönetin.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sizin derdiniz sadece bu Meclisi kapatmak, değil mi?

BÜLENT KAYA (Devamla) – AK PARTİ, 200 kişiyi buraya getirebilecek güce sahiptir, sizin bu taraflı yönetiminize ihtiyaç hissetmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Millet sizi onun için mi gönderdi?

BÜLENT KAYA (Devamla) – Yerinden laf atanlarla ilgili tutanakları alacağım.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ya, hepsini al, hepsini, bütün tutanakları al.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Bir hadsizlik varsa da bunlarla ilgili cevapları vereceğim. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Bütün cevapları ver.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, İç Tüzük’ün 57’nci maddesinin birinci fıkrası birleşimi açarken Başkana yoklama konusunda takdir yetkisi vermektedir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – O takdir yetkisi, açık yetki değildir, bağlı yetkidir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Takdir yetkisi sınırsız değil Başkanım. Vicdan ve adaletle kullanılır, İç Tüzük’le kullanılır.

BAŞKAN – Başkan, tereddüde düşmezse yoklama yapmadan birleşimi açabilir. Bu konuda uygulama da bu şekilde gelişmiştir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Takdir yetkinizi açıkça yanlış kullanıyorsunuz ya!

BAŞKAN – Nitekim, bu dönem birleşimlerin tamamına yakını neredeyse yoklama yapılmadan, müşahede üzerine açılmıştır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, bugüne kadar yanlış yaptık, devam edeceğiz, öyle mi?

BAŞKAN – Gerekçede de açılışta yoklamanın zorunlu olmadığı belirtilmiştir. 20 milletvekilinin yoklama istemi yetkisi ise birleşimin başında değil, ikinci fıkraya göre işaretle oylamaya geçilirdir. Bu nedenle, tutumumda bir değişiklik yoktur.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, bundan sonra tarafsız olarak yönetemeyeceğinizi dikkate alarak çalışmalarına devam ediyoruz.

BAŞKAN – Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, hayır, bir söz söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İzin verirsiniz şunu söyleyeceğim.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, ucu açık bir takdir yetkisinin keyfiliğe varacağına ve İç Tüzük’e bağlı kalınması gerektiğine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İçimizden bazıları, siz de ben de dâhil olmak üzere hukuk fakültelerini bitirdik. Takdir yetkisi konusunda bağlı yetki ve açık takdir yetkisi vardır yani ucu açık bir takdir yetkisi keyfiliğe varır, yaptığınız budur. Bağlı yetki, Tüzük’e bağlı kalmaktır. 200 sayısının olmadığı çok açıktır, çok açıkça İç Tüzük ihlali yapıyorsunuz. Dolayısıyla bunu 57’nin 1’ine sığınarak açıklayamazsınız. Size verilen bilgi de doğru değil, yaptığınız açıklama da doğru değildir.

BAŞKAN – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, yoklama yapmadan birleşimi açmasıyla ilgili tutumu hakkında (Devam)

BAŞKAN – Bakın, Meclis, yeni yasama dönemi başladığı günden beri hem benim yönetimimde hem de diğer Başkan Vekili arkadaşlarımın yönetiminde uygulanan usul hep böyle.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ha, bu açıklama olabilir mi Başkanım ya! Böyle bir açıklama olabilir mi yani!

BAŞKAN – İçerideki şeye bakılarak karar veriliyor ve teamüller de bu şekilde ama gruplar arası ihtilaf olduğu zaman tabii, farklı şeyler olabiliyor, bugün bunu gördük ama benim tutumumda bir değişiklik yoktur ve tutumum da İç Tüzük'e uygundur.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkanım, “içerideki şey” ne ya?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Alışmışsınız bunlara ama böyle davranamayacaksınız siz. Böyle davranamayacaksınız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – “Milletvekili” diyeceksiniz, “şey” neymiş ya?

BAŞKAN – İç Tüzük'ü çiğneyen bir yaklaşım söz konusu değildir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım...

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Takdir yetkisi keyfi değildir. Takdir yetkisi sınırsız değildir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Takdir yetkisi sınırsız değildir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaya, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Kalabalığın arasına karışacağına arkadaşlar şöyle cesaretle çıkıp suradan lafi atsa da yüz yüze gelsek. Kalabalıkların arkasına niye saklanıyorlar?

BAŞKAN – Sayın Kaya, buyurun siz hitap edin, siz bana hitap edin.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Grup Başkan Vekili olarak kullandığın hakkı normal vekil hakkıyla karıştırma!

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, tereddüt olduğunda yoklama yapmaktan kaçınılmaması gerektiğine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın tarafsızlığını yitirdiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, muhalefet tarafından Meclisin kapalı olduğu durumlarda olağanüstü toplantı talepleri oldu, oturumu açan Başkan ne yaptı? Elektronik oylamayla 200 şartını aradı. İktidar toplanmadığı için mi Meclis Başkanımız bu şekilde davrandı? Bir ihtilaf varsa, sizin tarafsızlığınızda tereddüde düşecek bir durum varsa niçin elektronik yoklama yapmaktan kaçınıyorsunuz?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Zaten gelen geldi, çağırıldılar vekilleri.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu ayıbın ortaya çıkmasından çekindiğiniz için mi? Dolayısıyla bizim sizden tek beklentimiz var...

Başkan, beni mi dinleyeceksiniz yoksa Divandaki arkadaşımızı mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, yardım almadan olmuyor. Ne yapşın?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sözümü tamamlayayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ama bakın, böyle bir usul yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tamam. Tamamlayayım sözümü Başkanım.

BAŞKAN - Ben size usul tartışması açtım, biz bunu bitiremeyiz öyle.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, şu an çok kritik bir şeyi müzakere ediyoruz. Sizin tarafsızlığınız söz konusu, tarafsızlığınız. Sizin adaletle bu Meclisi yönetemeyeceğiniz söz konusu. Bundan daha önemli bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Ama kritik bir şey. Ben tutumumu açıkladım. Siz de görüşlerinizi açıkladınız, hepsi kayda geçti ve İç Tüzük'ün 7'nci maddesinde de olağanüstü toplantılarda birleşim yeterli çoğunlukla açılabilirdi için Başkan yoklamayla açmıştır. O da İç Tüzük'e uygundur.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, tarafsızlığınızı yitiriyorsunuz. Başkan gibi yönetin, AK PARTİ'li gibi yönetmeyin Sayın Başkan bu Genel Kurulu.

BAŞKAN - Bizim yaptığımız da hem İç Tüzük'e hem teamüllere uygundur.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – İşinize gelen, İç Tüzük'e uygun oluyor; işinize gelmeyen, İç Tüzük'e aykırı oluyor.

BAŞKAN - Tutumumda bir değişiklik olmadığını ifade ediyorum.

Şimdi gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bir söz alabilir miyim bu konuya ilişkin?

BAŞKAN - Evet, Sayın Usta, buyurun.

Yerinizden buyurun.

3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, toplantı yeter sayısı olmadığı hâlde varmış gibi davranmanın Meclisin saygınlığına zarar vereceğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, İç Tüzük'e göre Meclisin açılabilmesi için 200 gerekiyor. Burada tabii, 57'nci maddede “Başkan tereddüde düşerse yoklamayı elektronik oylamayla yapar.” deniliyor. Şimdi, tereddüde düşme nasıl olur? Ya burada 180 mi var, 200 mü var konusunda bir anlaşmazlık olur, o zaman hakikaten bu yapılabilir veya “Takdir yetkisini kullanıyorum, 200 var.” diyebilir. Şimdi, burada çok net bir şekilde 200'ün olmadığı görülüyor. Hatta burada 100 kişi dahi yok. (AK PARTİ sıralarından “Saydın mı?” sesleri, gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Siz bizi mi yok sayacaksınız? Ya, dönüp bir bakın kendinize ya!

ERHAN USTA (Samsun) – Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN - Sayın Usta, siz buyurun, ben dinliyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, bu durumda, bu varmış gibi davranmak Meclisin saygınlığına zarar verir. Bence bunu yapmayın. Yani bir elektronik yoklama yapalım. Eğer arkadaşlar Meclis açılsın istiyorlarsa AK PARTİ'li milletvekilleri buraya -sayı yeterli, sayıda bir sorun yok- gelirler, Meclisi çalıştırmak istiyorlarsa kanun çıkarmak istiyorlarsa buna katılırlar.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkan, oradan baktığında hepimizi beraber...

ERHAN USTA (Samsun) – Diğer türlü bu durum hem sizin tarafsızlığınıza gölge düşürür...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – ...hem de Meclisin saygınlığına zarar verir Sayın Başkanım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkanım, çalışmak istemiyorlarsa çıkabilirler, tutan da yok onları.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Çalışmaya gönderdi millet bizi buraya ya! Millet bizi buraya çalışmaya gönderdi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – O zaman buraya gelin. Çalışmaya gönderdiyse Genel Kurula gel. Genel Kurula gel çalışmaya gönderdiyse. Dışarıda dolaşma Genel Kurula gel.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, bırak, Başkan burada Genel Kurulun tamamına bakar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 200'ü bulamıyorsun hâlâ çalışmaya geldik diyorsun, çalışmaya geliyorsun da niye arkadaşlarını aramıyorsun? Dışarıda dolaşma da içeride dolaş.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkan Genel Kurulun tamamına bakar.

ERHAN USTA (Samsun) – Bence bunu yapmayın yani burada bir elektronik oylama yapalım, bir süre, zaman verin, ondan sonra arkadaşlar gelsin, Meclisi o şekilde çalıştıralım. Bence en doğru yol budur.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İktidar Meclise gelmeden çalışsın istiyor.

BAŞKAN – Şimdi, gündem dışı ilk söz, 28 Şubat davası hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'a aittir.

Sayın Işık Ercan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, 28 Şubat davasına ilişkin gündem dışı konuşması

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28 Şubatla ilgili gündem dışı konuşmak için söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başındaki kıymetli halkımızı saygıyla selamlarım.

28 Şubat 1997, bir milletin hafızasına kazınmış karanlık bir tarih, âdeta karabasan gibi üzerimize çöken ve etkileri yıllarca süren bir zulmün simgesi. Bu süreç, bir toplum mühendisliği projesi olarak uygulamaya konulmuş ve milletimizin her kesiminde büyük bir travma yaratmıştır.

(Uğultular)

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, bir susturur musunuz, duyamıyoruz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Vallaha kendi grupları hatibe saygısızlık ediyor.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen susar mısınız. Lütfen, hatibi saygıyla dinleyelim, kendi aramızda konuştuğumuzda hatip anlaşılıyor. Lütfen uğultuyu keselim.

Sayın Hatip, buyurun.

TUĞBA IŞIK ERCAN (Devamla) – 28 Şubat, Millî Güvenlik Kurulunun aldığı kararlarla başlayan ve “postmodern darbe” olarak adlandırılan bir sürecin başlangıcı olmuştur. Bu müdahale askerî bir darbe şeklinde değil, askerî bürokrasinin sivil siyasete doğrudan müdahale ettiği, hükûmetin istifaya zorlandığı ve ardından da yerine sözde daha laik bir hükûmetin kurulduğu bir süreçtir. Soğuk bir şubat günü başlayan ve sonrasında yıllarca süregelen millî iradenin gölgelenmesine, masumların hedef alınmasına, umutların söndürülmesine bu salondaki pek çok kişi tanıklık etmiştir.

Yine, bu süreçte Refah-Yol Hükûmetinin iktidardan indirilmesi, birçok insanın inançları ve yaşam tarzları nedeniyle ayrımcılığa maruz kalması, özellikle eğitimden siyasete, askerîyeden sağlığa tüm camialarda binlerce insanın işlerinden olması, hapislere atılması gibi antidemokratik pek çok uygulamanın yürürlüğe girmesine şahit olduk ancak en büyük darbeyi alanlar da hayatlarının baharında inançlarından dolayı okuma hakkı ellerinden alınan kızlarımız oldu. Okulu ile inanç değerleri arasında tercihe zorlanan, başlarını açmaları için ikna odalarına alınan, başını açmadığı için üniversitelerin son sınıflarından bile atılan, lise ve üniversite kapılarına yerleştirilen kolluk kuvvetleriyle yeri geldiğinde tekme tokat kapılardan kovulan gencecik kızlarımızın yaşadığı zulmü ve travmayı unutmak ne mümkün! Zira, bu muamelelere maruz kalanların arasında bizzat şahsım ve bu sıralardaki pek çok arkadaşımız oldu yani 28 Şubat sadece sıradan bir muhtıra değildi, bir milletin iradesine ipotek koyma girişimiydi. Demokrasinin rayından çıkarılması, laikliğin gölgelenmesi ve belirli bir kesimin ötekileştirilmesi için atılmış bir adımdı. Usta bir toplum mühendisliğiyle “irticai faaliyetlerle mücadele” adı altında topluma korku salarak bir zulmün tüm toplumda dalga dalga yayılmasını sağladılar. Böylece, ülkemiz zayıflayacak ve halkımız bölünecekti.

Lakin, şükürler olsun ki hain emelleri olanlar bu emellerine erişemediler. Bugün “Her daim ve her yerde bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız, hep birlikte kardeş olacağız.” diyen Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde ve necip milletimizin üstün sağduyusuyla bu zor günler geride kaldı. AK PARTİ hükûmetlerimizin demokrasi ve insan hakları alanında gerçekleştirdiği reformlarla geçmiş yirmi iki yılda sessiz bir devrim gerçekleştirdik. Herkesin istediği eğitim kurumunda özgürce eğitimini alabilmesini, başörtülü veya başı açık ayrımı yapmaksızın hak eden herkesin öğretmen, polis, avukat veya asker olabilmesinin önünü açarak en büyük fırsat eşitliğini sağladık. İşte, bu sayede bugün karşınızda ve bu kürsüde sizlere hitap ediyorsam bunun için Sayın Cumhurbaşkanımıza ve AK PARTİ hükûmetlerine minnet borçluyum.

Evet, 28 Şubat sadece bir siyasi darbe değildi, bir milletin ruhuna ve vicdanına saplanan bir hançerdi. Kişi hak ve özgürlükleri ayaklar altına alınmış, çeşitli alanlarda yargısız hükümler verilmiş, düşünceden, kılık ve kıyafetten fişlemeler yapılmış, tanklarla topluma gözdağı verilmiş ve sonuç olarak, bin yıl süreceği iddia edilen bu süreç Türkiye’nin itibarına hem içeriden hem de dışarıdan çok zarar vermiştir. Bu, sıradan bir dava değil, bir hesaplaşmadır aynı zamanda, bir milletin vicdanının sesidir, adalet anlayışıdır. Bu dava ki demokrasimizi korumak için ne kadar mücadele etmemiz gerektiğini bize göstermiştir. 28 Şubatın karanlığını aydınlatmak ve gelecekte benzeri olayların yaşanmaması için AK PARTİ hükûmetleri olarak demokrasimize sahip çıktık ve çıkmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Işık Ercan, lütfen tamamlayın.

TUĞBA IŞIK ERCAN (Devamla) – “Unutulan zulüm tekrar eder.” şiarıyla 28 Şubatı asla unutmayacağız, yaşadığımız zulmü ve adaletsizliği hafızalarımızdan silmeyeceğiz, her daim daha aydınlık günler yaşayabilmek için gelecek nesillere bu karanlık günleri anlatacağız. 28 Şubat, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde kara bir leke olarak kalmaya devam edecek.

Bu karanlık süreçten gerekli dersi çıkararak bir daha asla böyle bir zulme izin vermeyeceğimizi, demokrasimizin en büyük tecelligâhı olan yüce Meclisimizde bir kez daha hatırlatıyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Işık Ercan, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Trabzon’un sorunları hakkında söz isteyen Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez’e aittir.

Sayın Suiçmez, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez’in, Trabzon’un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Trabzon’un sorunlarını dile getireceğim. Konuşmama başlamadan önce, Sayın Başkan, size ve değerli milletvekillerine Trabzonlu hemşehrilerimin selamlarını iletiyorum.

Trabzon kenti, dört bin yıllık geçmişe sahip bir tarih, kültür, spor, sanat, sağlık ve turizm kentidir. 2023 verilerine göre 824.362 olan nüfusumuzun yüzde 50,38’i kadın, yüzde 49,62’i erkektir. 4.689 kilometrekare yüz ölçümüne sahip kentimiz, kilometre başına 177 kişiyle nüfusun en yoğun olduğu 13’üncü ildir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon Limanı ve Trabzon Havalimanı 1950 yıllarında kurulmuştur, 2012 tarihinde ise Trabzon büyükşehir olmuştur.

AK PARTİ kurulduktan sonra yani 2002 yılından bugüne kadar sadece 2004-2009 yılları arasında Cumhuriyet Halk Partisi, 2009’dan sonra ise kesintisiz olarak AK PARTİ’li belediye tarafından yönetilmektedir. Bugün, 18 ilçenin 16’sında ve büyükşehirde Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleri görev yapmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanının 28 Mart 2004 yerel seçimlerinde Trabzon’u kaybetmeleri üzerine annesi rahmetli Tenzile Hanım’ı arayarak “Yandım annem, Trabzon’u kaybettik.” demesinin üzerinden tam yirmi yıl geçmiştir.

Bakıldığında, hükûmetler ve bakanlar anlamında yakın siyasi tarihte Trabzon şanslı olarak görülmekte, yorumlanmaktadır ancak maalesef, bunun Trabzon iline yansımaları gereğince olmamıştır. Bugüne kadar mevcut Bakan da dâhil olmak üzere 5 Trabzonlu Ulaştırma ve Altyapı Bakanı, birçok Trabzonlu bakan ve yüzlerce Trabzonlu bürokrat görev yapmış olmalarına rağmen Trabzon gerekli hizmeti alamamıştır. Genel seçimlerde söylemiştim “Trabzonlu 4 Bakan var, Trabzon’a bakan yok.” diye, hâlâ aynı durumdayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Tüm bu süreçte, insanı temel alan, ihtiyaçları temel alan, çevreyi önemseyen, istihdamı artıracak yatırımlar yerine bol bol vaatlerde bulunulmuştur. Vaatlerden birçoğu gerçekleşmemiş, yarıda bırakılmış, bir kısmı ise başka illere kaydırılmıştır. Cumhurbaşkanı “Merkezî yönetim ile yerel yönetim el ele vermezse o şehre bir şey gelmez.” diyor ama buna sakın inanmayın.

Başta Hatay ve Ordu olmak üzere tüm illere sesleniyorum: Trabzon kenti, merkezî yönetimiyle, belediyeleriyle el ele, kol kola olmuş olmasına rağmen gerekli yatırımları almamış bir ildir. Birkaçını sayayım: Otuz yıldan beri her seçim döneminde vadedilen Güney Çevre Yolu bu seçimler öncesinde de temel atılmamış, bunun üzerine tarafımdan gidilip orada bir temel atma töreni yapılmış, bunun üzerine de Sayın Bakan o zaman gelip burada bir temel atma töreni yapmıştır; elli yıl sonra biteceği tahmin ediliyor. Arsın Yatırım Adası’na tek taş konulmamış, ne yatırımı ne de adası vardır. Gülcemal Projesi’yle deniz doldurulmuş, Karadeniz’de yürürken deniz görülmemekte, yazın pis kokudan sahilde yürünememektedir. Dünya Ticaret Merkezi mahkemelik olmuş “Mahkeme süresi beş yıl sonra biter.” denilmektedir. Trabzon Havalimanı bir muammadır, pisti yapılacak mı, yoksa bir iyileştirme mi yapılacak, yeri mi değiştirilecek, henüz bilememekteyiz. Sürmene Çamburnu Tersanesi tam bir muamma hâlinde, burası artık bir rant kapısı olmuştur. Lojistik Bölge ve Deniz Üs Komutanlığı Trabzon ilinden alınmış, başka bir ile kaydırılmış, o ilin çöplüğü Trabzon’a getirilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanı bundan on gün önce Trabzon’a gelerek tipik bir AKP klasik seçim vaadinde yine bulunmuştur. Trabzon’a birdenbire Samsun’dan hızlı tren demir yolu gelmiş, yine Trabzon’a birdenbire hafif raylı sistem getirilmiştir; klasik bir seçim vaadidir.

Şimdi, bu vaatlerden birkaçının örneğini vereyim; 5 Kasım 2016: “Trabzon’un beklediği hafif raylı sistem açıklandı.” 21 Eylül 2017: “Hafif raylı sistem projesi yıl sonunda tamamlanacak.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, lütfen tamamlayın.

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – 17 Ocak 2018: “Trabzon’da yapılacak raylı sistem için tarih belli oldu. 2019 yerel seçimlerinde Trabzon raylı sisteme kavuşuyor.” 19 Mayıs 2023’te “Hafif raylı sistem hattına başlıyoruz.” 17 Ekim 2023’te “Sayın Uraloğlu projenin detaylarını açıkladı.” 17 Şubat 2024: “Trabzon mitinginde raylı sistem müjdesini Sayın Cumhurbaşkanı verdi.” Yapmazsa AKP yapmaz.

Çok değerli milletvekilleri, Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel’in dediği gibi, 10 bakan Trabzon’a bir hafif raylı sistemi getiremedi ama Trabzonlu Ekrem İmamoğlu İstanbul’da 10 tane metro projesini gerçekleştirdi. (AK PARTİ sıralarından “Yalan!” sesleri)

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Yalan, yalan!

BÜŞRA PAKER (İstanbul) – Yalan, yalan!

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – Artık Trabzon uyumasın ve Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerine oylarını versinler. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Suiçmez.

Gündem dışı üçüncü söz, cumhuriyetin 100’üncü yılında Niğde hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Cumali İnce’ye aittir.

Sayın İnce, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Niğde Milletvekili Cumali İnce’nin, cumhuriyetin 100’üncü yılında Niğde’ye ilişkin gündem dışı konuşması

CUMALİ İNCE (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Bugün, sizlere ve aziz Türk milletimize, 100’üncü yılını kutladığımız ve 2’nci yüzyılına adım attığımız Türkiye Cumhuriyeti’nin kadim, vatansever çoğu insanımızın gelmediği ya da gelemediği, gelenlerin ise ayrılmadığı, bağrından Aksaray ve Nevşehir gibi vilayetlerin çıktığı Niğde ilimizden bahsedeceğim. “Kadim bir şehir” diyoruz çünkü gerçekten başlangıcı tarihin derinliklerine dayanmakta olup yerleşik yaşamı günümüzden on bin yıl öncesine dayanmaktadır. Zira, bu şehir tarih boyunca hem Anadolu Selçuklular hem Osmanlı hem de kurtuluş ve kuruluş yıllarında Türkiye Cumhuriyeti’nin şanlı tarihinde mücadelede hep önde, mükâfatta ise geride durmak suretiyle Anadolu irfanının yerleşik hayata geçmiş timsalidir; ben de böyle bir şehrin vekili olmaktan övünç ve gurur duyuyorum.

“Vatansever” diyoruz çünkü dün Çanakkale’de, yüzyıl önce yüzlerce kiloluk top mermisini kaldırıp namluya süren -cennetmekân- Seyit Onbaşı’nın hemen yanı başında olan Niğdeli Ali Çavuş’tu. Bundan yüzyıl sonra, 15 Temmuz gecesinde, milletin ve millî iradenin yanında canı pahasına duran ise yine Niğdeli Ömer Halisdemir kardeşimizdi. Bu kahraman hemşehrilerimin ve diğer nicelerinin ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Demem o ki: Biz, dünden bugüne şehir olarak duruşunu hiç değiştirmemiş bir vilayetiz. Şanlı Türkiye Cumhuriyeti’nin 1’inci yüzyılında üzerine düşeni yapmış olmanın haklı gururunu yaşarken 2’nci yüzyıl için de sözümüzü dudaktan, gözümüzü budaktan asla sakınmayacağız. Bizler, bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi’nin de dediği gibi “Önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben.” ilkesinin ışığında 2’nci yüzyılda duruşumuzu belirlemekten bahtiyarız.

Bu ilkeler ışığında, biz Niğde olarak, devletimizin 2'nci yüzyılda bize biçeceği her türlü role hazır olduğumuzu, verilecek her görevi de her zaman olduğu gibi layıkıyla yerine getirecek insan gücüne ve ekonomik güce sahip olduğumuzu belirtmek isterim. Son yıllarda ülkece ortaya konulan atılım ve gelişmelerden payımıza düşen hak ve sorumlulukları artırmak için her türlü hazırlığımız şehir olarak vardır.

“Türkiye Yüzyılı” olarak adlandırdığımız bu yeni dönemde yatırım anlamında beklentilerimiz ise şunlardır: Coğrafi olarak Anadolu'nun göbeği, memleketin göz bebeği olan Niğde'miz yeni yüzyılın kutup yıldızı olan savunma sanayisi ve uzay sanayisi alanlarında daha fazla yatırım ve savunma sanayisi teknolojilerinde ihtisas bölgesi olma ayrıcalıklarına taliptir. Bu sorumlulukların üstesinden gelmeye bizler hazırız.

Sözün özü, daha çok yatırım, daha çok istihdam ve devletimize daha çok katkı sunma hayaliyle yanıp tutuşan bir şehriz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 5 Şubat 1934'te Niğde'ye yaptığı ziyaret sırasında şöyle demişti: “Benim Niğde'ye karşı alakam büyüktür. Niğde, millî zaferin kazanılmasında en büyük dayanaklarımızdan biriydi.” Biz de şimdi diyoruz ki 2'nci yüzyılımızda neden yine ülkemizin yüz akı olmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi lütfen tamamlayın Sayın İnce.

CUMALİ İNCE (Devamla) – Biz, heyecanla üzerimize düşeni yapmaya hazır olduğumuzu ifade ediyor, bu duygu ve düşüncelerle tüm şehrim ve hemşehrilerim adına Gazi Meclisimizi ve yüce Türk Milletini saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İnce, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'e aittir.

Sayın Öztürk, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, Türk demokrasi tarihinin kara lekesi 28 Şubat darbesinin üzerinden yirmi yedi yıl geçti, üzerinden yıllar geçse de o karanlık günleri hâlâ unutmadık. Paletler yollardan geçip giderken çiğnenen aslında hayaller, hayatlar ve gelecek oldu. Başörtü yasağı, ikna odaları, katsayı engeli, yarım bırakılan üniversite eğitimleri, okul kapılarında hatta milletin Meclisinde kırılan gururlar; 28 Şubat tam anlamıyla buydu. Darbecilere göre o süreç bin yıl sürecekti ancak hesaplar tutmadı, millî irade demokrasisine sahip çıktı. 28 Şubatın o karanlık günlerini hiç unutmadan vesayet odaklarıyla kararlılıkla mücadele ettik, engelleri bir bir aştık, yasakları kaldırdık.

Allah bir daha bu aziz millete 28 Şubatlar yaşatmasın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç...

5.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Yirmi yedi yıl önce bugün “Bin yıl sürecektir” denen 28 Şubat darbesiyle millet iradesine, milletin değerlerine, inancına, demokrasiye darbe yapıldı. Sözde “irtica tehdidi” adı altında vesayet odakları korkular oluştururken diğer yandan bankaların içi boşaltıldı, eğitim almak isteyen kız çocukları sadece başörtülü oldukları için okulların kapısından kovuldu, bir

nesil âdeta heba edildi. O günler yaşanırken, ikna odaları kurulurken, kadınlar yaşamdan kovulurken bırakın ses çıkarmayı, yasaklar uygulansın diye çaba gösterenleri unutmamak. Çok şükür ki bugün, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ'yle, devlet-millet kaynaşmasıyla 28 Şubat tarihin karanlık sayfalarına gömüldü.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel...

6.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in, AK PARTİ iktidarları döneminde 28 Şubat sürecinde yaşanan tüm utançlara son verdiklerine ilişkin açıklaması

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28 Şubat sürecinde millet iradesi yok sayılmıştır, Anayasa'nın, kanunların, hukukun ayaklar altına alındığı bu dönemde karanlık günler yaşanmıştır. AK PARTİ iktidarları döneminde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın iradesi ve liderliğiyle, tüm vesayet odaklarıyla mücadele dönemine geçilmiştir. Hak ve özgürlükleri güçlendirerek 28 Şubat sürecinde yaşanan tüm utançlara son verdik. Bundan sonra da hukuk içerisinde vesayet odaklarıyla mücadele ederek millet iradesini baş tacı yapmaya devam edeceğiz. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemizin temel değerlerine, cumhuriyete, demokrasiye, meşru siyasete ve millet iradesine sahip çıkmayı sürdüreceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sivas Milletvekili Hakan Aksu...

7.- Sivas Milletvekili Hakan Aksu'nun, 28 Şubatın 27'nci yılına ve Sivas'a sağlık alanında yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

HAKAN AKSU (Sivas) – Demokrasi tarihimize kara bir leke olarak kazınan, değerlerimize pranga vurmak isteyenlerin utanç vesikası 28 Şubatın 27'nci yılında bir kez daha darbeyi ve darbeci zihniyeti lanetliyorum.

Sağlık alanında sultan şehrimiz Sivas ve ilçelerine son yirmi bir yılda toplam 2 milyar 378 milyon TL yatırım yapılmıştır. Şehrimizdeki sağlık hizmetlerini çağın gereklerine uygun olarak güçlendirmeye devam ediyoruz. Bu kapsamda, sultan şehrimiz Sivas'ta ambulans helikopter hizmete başlamıştır. Artık acil durumlarda hemşehrilerimiz ambulans helikopterle hızlı ve güvenli bir şekilde tıbbi yardıma ulaşabileceklerdir. Ayrıca, 20 hastanemizin tıbbi cihaz kapasitelerini de modern cihazlarla yenileyerek artırdık, bu sayede sağlık hizmetlerinin kalitesini de önemli ölçüde yükseltmiş olduk. Sivas'ı sağlık alanında bir cazibe merkezi hâline getirmek için çalışmalarımız aralıksız devam edecek.

BAŞKAN – Ardahan Milletvekili Kaan Koç...

8.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, Ardahan'daki yeni OSB projesine ilişkin açıklaması

KAAN KOÇ (Ardahan) – Serhat Ardahan'ımız için her fırsatta dile getirdiğimiz ve gerçekleşmesi için yoğun çaba harcadığımız yeni organize sanayi bölgesi tüm hemşehrilerimin malumudur. Bugüne kadar attığımız tüm adımlar Ardahan Belediyesi tarafından geri çevrilmiş ve OSB için mücavir alan içerisinde kalan ve teklif edilen yerler reddedilmiş, yatırımcılarımızın ve gençlerimizin umutları zayıflatılıp gönüllüleri kırılmıştır. Seçim gündeme gelince de “Öyle değildi de böyleydi; şöyle söylememiştik, böyle söylemiştik.” gibi ifadelerle geçiştirilmeye çalışılmaktadır. Tüm bu engellemelere rağmen, şehrimizin ticari kalkınması adına en büyük adımlardan biri olan gençlerimizin istihdamına ve geri göçe büyük katkı sunacak olan yeni OSB için bugüne kadar verdiğimiz emek ve çabalar Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mehmet Fatih Kacır'ın destekleriyle çözüme kavuşmuştur. Valiliğimiz koordinesinde şehrin tüm bileşenlerinin katılımıyla belirlenecek yer seçimiyle yeni OSB projemizi başlatıyoruz, serhat Ardahan'ıma hayırlı ve uğurlu olsun.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Ayhan Barut...

9.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, AKP iktidarının ülkeyi yönetemediğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP iktidarı ülkeyi yönetemiyor, ekonomik krizi büyütüyor, olan ülkemize ve yurttaşlarımıza oluyor ve artık ocaklar sönüyor. Bu yıl sonuna dek ödenmesi gereken dış borç miktarı 226,6 milyar dolarla rekor kırdı. Türkiye'nin toplam dış borcu 500 milyar dolar civarında. Bu gerçeğe rağmen dolar kuru neredeyse 32 liraya ulaştı, euro ise 34 liraya yaklaştı. Döviz kurundaki her 1 liralık artış ülkemiz borcunu 500 milyar lira artırıyor. İnsanlarımızın bankalara olan borçları 2 trilyon 849 milyar oldu, icralık dosya sayısı ise 21 milyon 502 bine yükseldi. Çekin elinizi cebimizden, düşün artık yakamızdan.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

10.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Çorlu tren katliamının yarın 19'uncu duruşmasının görüleceğine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Temmuz 2018'de Çorlu'da meydana gelen, 7'si çocuk, 25 kişinin hayatını kaybettiği ve 350'den fazla kişinin yaralandığı tren katliamının üzerinden beş buçuk yıl geçti. Yarın tren katliamının 19'uncu duruşması görülecek. Bu süreç içinde ailelerde travmalara bağlı olarak kayıplar yaşandı, uzvunu kaybedenlerin kayıpları bile karşılanmadı. Bilirkişi raporları, tanık ifadeleri ve ihmaller ortadayken, Devlet Demiryollarının kusurlu olduğu ispatlanmışken 18 duruşmada da hiçbir üst düzey yetkili ceza almadı. Mahkeme heyeti utanmasa trene binen yolcuları suçlu sayacak. Sanık sandalyesine oturması gereken Genel Müdür Veysi Kurt beş gün önce Cumhurbaşkanı tarafından yeniden Genel Müdür koltuğuna oturtuldu. Bu karar acılı ailelerin içinde yanan ateşi alevlendirdi. Millete gerçek adaletin tahsis edilmesini istiyoruz.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

11.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının Kültür Bakanlığının talimatıyla üniversitelerden istediği bilgilere ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Alevi toplumu örgütlerinin tanımadığı ve düşkün kurum ilan ettikleri Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı, Kültür Bakanlığı talimatı ve YÖK'ün de aracılığıyla, tüm üniversitelerden Alevilik adına çalışan öğrencilerin ve son üç yıldır Alevilik üzerine tezlerini tamamlayan akademisyenlerin, danışmanların bilgilerini istiyor, hazırlayacakları çalışmaya katılmalarının gerektiğini belirtiyor. Buradan soruyorum: Teze dahi yeni başlamış birinin telefonu, e-maili size niye lazım? Bu bilgi niçin kullanılacak? Bu uygulama üniversitelerde Alevilik üzerine çalışanları fişleme ve hizaya sokma çalışması değilse nedir? Bu hakkı nereden, kimden almaktasınız?

Buradan bir kez daha söylüyoruz: Ne yaparsanız yapın kendilerini, inançlarını tanımayanların kulu yapamayacaksınız.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Yahya Çelik...

12.- İstanbul Milletvekili Yahya Çelik'in, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bugün, tarihimizde kara bir leke olarak duran 28 Şubatın yıl dönümü. Temel hak ve özgürlüklerin hiçe sayıldığı, kutsal değerlerin yargılandığı, özellikle genç kızlarımızın eğitim hayatlarının baskı ve korkutmayla sınırlandırıldığı bu utanç günlerini unutmadık. Dönemin hükûmetini askerî müdahalelerle istifaya zorlayan, toplumu büyük bir korku ve endişeye sevk eden bu yapılanlar Türk demokrasi tarihinin en büyük yarasıdır. “Bin yıl sürecek.” denilen o yara hükûmetimizin iradesi, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı tutumuyla ilelebet kapanmıştır. Kendini özgürlükçü, demokrat kişilik haklarına saygılı olarak nitelendiren bazı kesimlerin bu süreçte nasıl bir delalet içinde olduklarını

hatırliyoruz. Daha acısı, bu süreçte en ağır şekilde yara alan, mağdur olan, hakları elinden alınan bazı kesimlerin de bugün tarihi nasıl unuttuklarını, kendilerine bu zulmü reva görenlerle nasıl iş birliği içinde olduklarını da ibretle izliyoruz.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 31 Mart yerel yönetim seçimlerinde sistem partilerinin halktan nasıl oy isteyeceklerine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - 31 Martta yerel yönetim seçimleri var. Sistem partileri hangi yüzle halktan oy isteyecek? Üniversiteyi kazanıp parasızlıktan dolayı okula gidemeyen öğrencilerden mi, üniversiteyi bitirip iş bulamayan milyonlarca gençten mi oy isteyecek? Evde yemek yapmaya malzeme bulamayan kadından mı, en ucuz ev kirası 15 bin lirayken asgari ücretliye 17 bin lirayı reva gören emekçiden mi oy isteyecek? Hastalandığında aylar sonra randevu verilen insanlardan mı, açlığa mahkûm ettiğiniz emekliden mi, haksız ve hukuksuz bir şekilde KHK'yle ihraç ettiğiniz insanlardan mı oy isteyeceksiniz? Adalet için mücadele eden, nöbet tutan annelerden mi oy isteyeceksiniz? Bu kadar mağduriyete rağmen toplum karşısına nasıl çıkacaksınız? İnsanlar size nasıl oy verecek? Çözüm DEM PARTİ. Gelin, DEM PARTİ çatısı altında birleşelim, bu haksızlığa, adaletsizliğe hep birlikte son verelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, BAĞ-KUR'lunun 9000 prim günü şartına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP'li Cumhurbaşkanı genel seçim öncesi “Küçük esnafımızın prim ödeme gün sayısını SGK'lilerle eşitleyerek 7200 güne indiriyoruz. Bu çalışmadan 1 milyon küçük esnaf faydalanacak.” demişti. Ne yazık ki EYT yasasının çıkmasıyla birlikte birçok BAĞ-KUR'lu 9000 prim günü şartı nedeniyle bu yasadan faydalanamamış, emekli olamamıştı. 9000 olan prim gün sayısı 7200'e düşürülürse BAĞ-KUR primi öderken artık çok zorlanan küçük esnafımız; mazot, tohum, ilaç, gübre, yem paralarını ödemekle boğuşan tarım BAĞ-KUR'lu çiftçilerimiz bir “Oh!” çekecektir. İktidar sözünü tutarsa hem emeklilik şartları ve hak kazanma koşulları standart hâle gelecek hem de farklı meslek grubu çalışanları arasında bir eşitleme sağlanmış olacaktır, SSK ile BAĞ-KUR arasındaki prim gün farkı da son bulacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Ali Kıratlı...

15.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, 28 Şubat darbesine ilişkin açıklaması

ALİ KIRATLI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 28 Şubat. Ülkemizin demokrasi tarihinde kara bir leke olan “Demokrasiye balans ayarı yaptık.” açıklamaları yapılan ve bin yıl süreceği iddia edilen postmodern darbenin üzerinden yirmi yedi yıl geçti. Allah'a şükürler olsun ki 3 Kasım 2002 seçimleriyle, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, aziz milletimizin basiretiyle izleri silindi ve tarihin karanlık sayfalarındaki yerini aldı. İnkı oduklarının kurulduğu, fişlemelerin yapıldığı, darbeye karşı çıkanların DGM'lerde yargılandığı, demokrasiden ve millî iradedden yana duranların ordudan ihraç edildiği, üniversitelerden başörtülü oldukları için geri çevrilen, okuma hakları gasbedilen öğrencilerimizin olduğu o kara günleri unutmadık. O dönemde, okuduğu bir şiir yüzünden cezaevine konulan Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yapılan haksızlıkları ve zulümleri unutmadık, unutmayacak ve unutturmayacağız. Dün de bugün de yarın da diyeceğiz ki: Yaşasın demokrasi, yaşasın millî irade.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

16.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, 6'lı masanın kuruluşunun 2'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 28 Şubat, siyasette postmodern sivil darbe girişiminin son örneği olan 6'lı masanın kuruluşunun 2'nci yıl dönümü. En son 15 Temmuzda FETÖ militanlarınca gerçekleştirilen faşist askerî darbe girişimini, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı direnişi yanında, büyük bir ferasetle bertaraf eden asil Türk milleti, Biden patentli bu “6'lı masa” adını verdikleri postmodern sivil darbe girişimini de yine aynı ferasetle, 14 ve 28 Mayıs seçimlerinde bertaraf etmeyi başarmıştır. 6'lı masa organizatörlerinin amaçlarını ve niyetlerini biz çok açık şekilde görmüştük.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ne alakası var ya! Ne ayıp ya!

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Buna karşı da gerek partimize gerekse bizlere karşı yapılan tüm saldırılara göğüs gererek o süreçte devletimizin yanında yer almıştık, bugün de almaya devam ediyoruz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ecevit'in kemikleri sızlıyor, kemikleri!

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Demokratik Sol Parti olarak her türlü vesayeti ve darbeyi lanetlediğimizi bir kez daha belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Evrim Karakoz...

17.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, ramazan pidesinin fiyatına ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ankara ve İstanbul'un ardından pek çok yerde 250 gram ramazan pidesinin fiyatı 15 lira olarak açıklandı. Geçen yıl emekli bir vatandaş 7.500 lira aylıkla yaklaşık 900 pide alabiliyordu, bu yıl yaklaşık 680 pide alabiliyor. Öyle esnafı hedef tahtasına koyarak, suçu esnafa atarak sorumluluğu üzerinizden atamazsınız. Ramazan pidesi yüzde 80 zamlanırken en düşük emekli maaşı yüzde 33 artıyorsa emekliyi enflasyona ezdirmişsiniz demektir. En düşük emekli maaşını ve bayram ikramiyelerini asgari ücrete eşitleyin yani 17 bin lira yapın, emeklinin sofrasından aldıklarınızı ve hayatından çaldıklarınızı geri verin, emekliye hayatı zehir ettiğiniz için de utanın.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Dursun Ataş...

18.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Türkiye'deki tüm kooperatif mağdurlarını kapsayacak bir kanuna ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kayseri'de yaşanan kooperatif sorunlarının ardından 2022 yılında bu sorunları çözmeye yönelik bir kanun çıkarılmıştır ancak kanun maddesi, AKP iktidarının her zaman olduğu gibi mağduriyeti tamamen gidermeyi değil de sorunun üstünü kapatmayı amaçlayan zihniyeti yüzünden Anayasa Mahkemesince Anayasa'ya aykırı bulunmuş ve iptal edilmiştir. Sonuç olarak, Kayseri'deki 30 bin kooperatif mağduru daha da çok mağdur edilmiş, sorunu çözmek için getirilen kanun sorunu daha da büyümüştür. İptal edilen bu kanun yeniden doğru bir içerikle çıkarılmadığı takdirde Türkiye'de şimdilik on binlerce, birkaç yıl içinde ise yüz binlerce aile kooperatif mağduru olacaktır.

Bu nedenle, bir an önce, sadece Kayseri'dekileri değil, tüm Türkiye'deki kooperatif mağdurlarını kapsayacak, hepsinin mağduriyetini kökten çözecek bir kanuna ihtiyaç vardır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Eyyüpoğlu...

19.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Eyyüpoğlu'nun, Galatasaray ve Fenerbahçe takımları arasındaki Süper Kupa finalinin Şanlıurfa'da oynanacağına ilişkin açıklaması

İBRAHİM EYYÜPOĞLU (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Futbol Federasyonunun açıkladığı üzere, ülkemizin 2 güzide takımı, Galatasaray ve Fenerbahçe takımları arasındaki Süper Kupa finali Şanlıurfa'mızda oynanacaktır. Şanlıurfa ilimiz, sadece tarihî ve kültürel zenginlikleriyle değil, aynı zamanda hoşgörüsü, huzuru, birlikte yaşama kültürüyle öne çıkan eşsiz bir şehirdir. Bu önemli organizasyonun Şanlıurfa ilimizde yapılması, barış ve kardeşliğe olan katkısını bir kez daha vurgulayacak ve sporun birleştirici gücünü tüm Türkiye'ye gösterecektir.

Şanlıurfalılar olarak, Türkiye'nin dört bir yanından gelecek olan futbol severleri huzurun, barışın ve kardeşliğin başkenti, peygamberler şehri Şanlıurfa'mızda ağırlamaktan onur duyar, organizasyonda emeği geçen herkese şükranlarımı sunarım.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu...

20.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, yerel seçimler nedeniyle Meclisin bu hafta çalışmalarına ara vereceğine ve Cumhuriyet'in vatandaşları dertleriyle baş başa bıraktığına ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Meclis, yerel seçim nedeniyle çalışmalarına bu hafta ara veriyor ve Cumhuriyet'i yurttaşlarımızı dertleriyle baş başa bırakıyor.

Emekli maaşları açlık sınırının altında ve emekliler meydanlarda “Açız!” diye bağıyorlar, BAĞ-KUR'luların prim günlerindeki adaletsizlik orta yerde duruyor, staj ve çıraklık mağdurları alın terlerinin karşılığını istiyorlar, uzman çavuşlar kadro bekliyorlar, “Mülakat kaldırılсын.” diye kandırdığınız gençler umutsuz bir şekilde ortada kalıyor; umutlar yine bir başka bahara kaldı.

Değerli yurttaşlarımıza sesleniyorum: Her seçim yeni bir umuttur. 31 Martta, sorunlarınıza kör, sağır, dilsiz olan Cumhuriyet'i sandığa gömün ve umudu yeşertin diyorum; mühür elinizde. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

21.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, TRT'nin AKP iktidarının âdeta borazanlığını yaptığına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – AKP iktidarının Anayasa tanımaz tavrı devam ediyor. Anayasa 133'e göre tarafsız olması gereken ama AKP iktidarının âdeta borazanlığını yapan TRT, Erdoğan ve AKP'li yöneticilerin canlı yayınlarını 1 Ocak 2024'ten bu yana iki bin beş yüz doksan iki dakika yayınladı, CHP'ye verdikleri süre ise sadece kırk üç dakika. Belediye başkan adaylarımızın suretleri bile TRT'de görülmedi.

TRT, vergileri sadece AKP'lilerden mi alıyor? Muhalefet partilerine oy veren vatandaşlar TRT'ye vergi vermiyor mu? TRT'nin bu yaptığı açıkça anayasal bir suçtur. Bakın, 2008 ila 2022 yıllarında TRT'nin kasasına giren toplam para 40,7 milyar lira oldu. Güya devlet televizyonu olan ve alenen sansür uygulayan TRT, Sözcü TV'nin ücret karşılığı hazırladığı radyo reklamını yayınlamayı bile kabul etmedi. CHP olarak TRT'nin 85 milyon parasıyla 1 kişiye, 1 partiye hizmet etmesine izin vermeyeceğiz.

BAŞKAN – Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü...

22.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl Kültür Mahallesi'nde teslimatı yapılan TOKİ konutlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Bingöl Kültür Mahallesi'nde projelendirilen TOKİ konutlarının sekiz yıl gibi uzun bir süre sonra teslimatı yapılmış ancak teslimatı yapılan konutlardaki imalat eksiklikleri nedeniyle hak sahipleri yeni bir mağduriyetle karşı karşıya bırakılmıştır. Yerel seçimler öncesi sırf seçim propagandası yapmak maksadıyla apar topar teslimatı gerçekleştirilen konutlar oturulamaz durumdadırlar. Sekiz yıl boyunca kiracı olmak zorunda kalan ve eksik kira yardımı alan hak sahiplerinin teslimat sonrası dahi mağdur edilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Teslimatı yapılan konutlarda mevcut olan eksiklikler acilen giderilmeli ve hak sahiplerine eksik ödenen kira yardımları tamamıyla ödenmelidir.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

23.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Çukurova Havalimanı'na ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Cumhurbaşkanı Erdoğan 25 Şubatta Adana'da, daha önce Ulaştırma Bakanının Ocak 2024'te açılacağı sözünü verdiği Çukurova havalimanının bu yıl içinde açılacağını canlı yayında duyurdu. Ortada garip bir havalimanı hikâyesi var. On üç yılda 3 temel atma töreni yapıldı, 8 bakan değişti, her seçim döneminde 1 bakan tarafından açılış tarihi verildi. Geçen hafta Tarsus Kaymakamı inşaatı devam eden havaalanında “İncelemelerde bulunduk.” derken, Mersin Valisi “Bitti, açılış için Cumhurbaşkanından tarih bekliyoruz.” dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan da Adana'da bakanını, Valiyi ve bölgeye gelen, tarih veren herkesi yalanladı ama hiç şaşırıyoruz. Mersinlileri temsil etsin diye görevlendirdiğiniz AKP'li vekiliniz Gazi Meclise sahte imza pusulası göndererek hile yaparken, defalarca birbirinizi yalanladığınız açıklamalarla bir projeyi neden bitiremiyor olmanızı da bu millet artık olağan karşılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın...

24.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 24 Şubat Trabzon'un düşman işgalinden kurtuluşunun 106'ncı yıl dönümüne ve bazı STK'lerin düzenlediği kurtuluş etkinliklerine ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Değerli milletvekilleri, 24 Şubat Trabzon'un düşman işgalinden kurtuluşunun 106'ncı yıl dönümünü bir kez daha en içten dileklerle kutluyorum.

Trabzon için önemli bir gün olan 24 Şubatta maalesef tasvip etmediğimiz durumlarla karşılaştık. Bazı STK'lerin düzenlediği kurtuluş etkinliklerinde Trabzon ve Trabzonspor ismi üzerinden AK PARTİ propagandası yapılmasını kesinlikle kabul etmiyorum. “Hamsi Etkinliği” adı altında seçim propagandası veya miting yapamazsınız. Trabzon ve Trabzonspor siyasetüstüdür. Trabzonlu hemşehrilerimiz üzerinden siyasi emellerinize ulaşamayacağınızı belirtiyor, Trabzonlu hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, İstanbul Milletvekili ve Saadet Partisi Grup Başkan Vekili Bülent Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun.

25.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, darbenin planlayıcılarına, "Ben 28 Şubatçılarla hesaplaşacağım." diyen bir siyasetçinin yapması gerekenlere, darbenin nihai hedefine ve mağdur ettiği kesimlere ve 28 Şubatın iyi anlaşılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye’de çok önemli, sosyal, siyasal, ekonomik ve dış politika açısından sonuçlar meydana getiren 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümünü yaşıyoruz.

Bugüne kadar elbette 28 Şubat süreciyle ilgili çok şey söylendi. 28 Şubat postmodern darbesi, onu uygulayan yerli iş birlikçilerin de tabiriyle postmodern bir darbeydi. Birçok darbe veya darbe girişiminde olduğu gibi bu darbenin de asıl planlayıcısı küresel güçlerdi. Nitekim, bu konuya dair ana planlayıcının Amerika Birleşik Devletleri, İsrail ve siyonizm olduğu ortadadır. Yıllar sonra ortaya çıkan bir kripto belgede Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Christopher, göndermiş olduğu notta aynen şu ifadelerle yer veriyor: “Departmanımız, Türk Hükûmetinin millî eğilimlerinden ve Başbakan Erbakan’ın ideolojisinden ilham alarak dış politikayı Batı’dan ayırıp Arap ve Müslüman dünyasına doğru yeniden yönlendirmesinden dolayı derin endişe içerisinde. Kanaatimize göre, Türkiye’nin Irak, İran, Libya, Nijerya ve Sudan’la bağlarını kuvvetlendirme konusundaki mevcut durumu bizim millî menfaatlerimize aykırıdır ve düşmancadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin birçok üst düzey subayı Erbakan’ın Türkiye’nin Batı’dan Doğu’ya ilişkin planlarını desteklememektedir. Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri’nin anahtar stratejik ortağı olarak kalmak mecburiyetindedir. Türk askeriyesi bu sonucu elde etmeye doğru daha büyük bir çaba harcamak için de harekete geçmelidir.” HABITAT II Konferansı için Türkiye’ye gelen İsrail Başkanı Weizmann “Türkiye’de laik güçler bir an önce toparlanmalıdır aksi takdirde Refah Partisi iktidara gelecektir, bu da İsrail’i rahatsız edecektir. Yakın dostum Demirel Refah Partisini engellemek için elinden geleni yapacaktır.” demiştir.

Şimdi, burada üzerinde durmak istediğimiz iki konu var: Artık geçmiş suçlamadan çok, bunun kalıcı hasarlarını hep birlikte nasıl ortadan kaldıracabiliriz diye konuşmamız lazım. Ana darbeyi planlayanlar kimlerdi? Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail. Dolayısıyla “Ben 28 Şubatçılarla hesaplaşacağım.” diyen bir siyasetçinin yapması gereken ilk iş Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail’le ilişkilerini kesmesiydi ama biz 28 Şubat sürecinden sonra kimlerin Amerika’yı stratejik ortağı olarak gördüğünü, kimlerin İsrail’le ilişkilerini daha üst noktaya taşıdığını çok iyi biliyoruz. Kuşkusuz her darbenin bir nihai hedefi vardır, bir de yol kazaları ya da o nihai hedefe ulaşmak için mağdur ettikleri kesimler vardır. Türkiye’de de başta imam-hatipliler, başörtülüler ve devlet kurumlarındaki müteedeyyin insanlar bu süreçte bu nihai hedefe ulaşmak için insan haklarına aykırı bir şekilde mağdur edilmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu kişilere ait, başta başörtüsüyle ilgili, imam-hatiplilerle ilgili, kamu kurumlarından atılan 3.500 civarında kişinin görevlerine tekrar iade edilmeleriyle ilgili süreçler elbette olumludur ve bu süreç nihayetinde sona erdi ama bu sürecin kalıcı etkileri vardır. Artık burada bizim oturup konuşmamız gereken “Bu kalıcı etkileri nasıl olur da ortadan kaldırırız?” Neydi bu kalıcı etki veya yapılmak istenen? Erbakan’ı millî görüş çizgisinden çıkarmak. Amerika ve İsrail’le beraber bir de iki kesim yerli iş birlikçileri vardı. Bunlardan bir tanesi, bu toplumsal hassasiyetleri kaşımak için rol almış, kimi ideolojik saplantıları olan kimi de Batı’yla çıkar ilişkileri olan, güvenlik bürokrasisinden, askeriyeden, yargıdan ve kimi siyasilerden güç alan bir kesim vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir de bunların yanında, ikinci bir iş birlikçi kesim vardı, o da millî görüş hareketi içerisinde ve Refah Partisi içinde yer alan ve ikbal veya makam hırsıyla kandırılmış muhterislerdi; bunların bir kısmı kötü niyetli, bir kısmı da saf ve iyi niyetliydi. “Ya, nasıl olsa Erbakan’ın yolunu kesiyorlar, 4 defa kestiler, bizim bu yolu değiştirmemiz lazım.” diye harekete geçen bir kısım iyi niyetli ama bir kısım da bu koltuk hırslarından dolayı Amerika ve İsrail tarafından yoldan çıkarılmış isimler vardı. Burada bu iki kesimin yani bu toplumsal hassasiyetleri taşıyan... Muhterisleri isimlendirerek bir tartışma açmak istemiyorum çünkü amacım tartışmak değil, bu sürecin kalıcı etkilerini ortadan kaldırmak için, 28 Şubatı iyi anlamamız için bunları söylüyorum, yoksa tarihte herkes kimin ne rol aldığını çok iyi biliyor. Dolayısıyla madem bu darbe sürecinin amacı Türkiye’nin Amerikan çıkarlarını tehdit etmesi ise bugün Türkiye’nin millî menfaatlerini tekrar oturup konuşmamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, son kez süreyi uzatıyorum.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Eğer laik bir devlet olmamasına rağmen İsrail, Türkiye’ye laiklik adı altında bir rol biçip kendisinin Orta Doğu’daki kalıcılığını daha da artırmaya dönük bir rol içerisine girmiş ve bunu da kimi siyasilere beraber yapmışsa oturup bunları hep beraber konuşmamız lazım. Dediğim gibi, kimi kötü niyetlidir, kimi saf ve iyi niyetlidir ama sonuç itibarıyla kişiyi öldürdükten sonra kasıt veya ihmalin bir farkı yok, cinayet meydana gelmiştir. Bugün de hep beraber oturup konuşmamız gereken şey 28 Şubatın bu topluma verdiği siyasal, ekonomik ve sosyal sonuçlarını hep beraber nasıl ortadan kaldırılmasıdır. İnsan haklarıyla ilgili ihlallerinin ortadan kaldırılmış olması elbette önemli, kıymetli ve takdir edilmesi gereken bir şeydir ama bugün Türkiye’de adalet rayından çıkmışsa bizim oturup düşünmemiz lazım. Bugün Türkiye “stratejik ortağımız” diye Amerika ve İsrail’le beraber hareket etme durumuna geliyorsa oturup bunları düşünmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son yarım dakika...

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür için açıyorum mikrofonu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla, bu vesileyle 28 Şubat sürecini planlayan Amerika ve İsrail ve onun yerli iş birlikçi iki kesimini tekrar lanetliyorum. Ve bu sebeple insan haklarıyla ilgili mağduriyetleri gideren, başta milletimiz olmak üzere, adım atan bütün siyasilere de teşekkür ediyorum ama diğer kalıcı hasarları oturup konuşmamızın ve müsebbiplerini de devre dışı bırakmamızın gerektiğine inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

İkinci söz, Samsun Milletvekili ve İYİ Parti Grup Başkan Vekili Erhan Usta’ya aittir.

Sayın Usta, buyurun.

26.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, öğrenci affının getirilmesini talep ettiklerine, taşeronlardan sürekli işçi kadrosuna geçenlerin bir kısmının 2 Nisan 2018’de alınan bir kararla emekli edilmesine, dün Genel Kurulda hazır olmadığı hâlde eski Hazine Bakanı Nureddin Nebati adına bir yoklama kâğıdı verilmesine, Samsun’un Havza ilçesi Bekdiğin Mahallesi’ndeki OSB’ye mera alanlarının dâhil edilmesine ve mera alanlarının heba edilmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Bugün 28 Şubat, Türk siyasi tarihine “demokrasi darbesi” olarak geçmiş karanlık bir günün yıl dönümü; 28 Şubat postmodern darbesini şiddetle kınıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YÖK raporlarına göre okullardan, yükseköğretim kurumlarından atılmış 728 bin öğrenci var; üstelik bunlara 2023 rakamları da dâhil değil. 2023 yılında da tıp, mühendislik, diş hekimliği gibi birçok alanda eğitim gören öğrenciler okullarından çeşitli nedenlerle atılmışlardır, bunlar arasında yüksek lisans öğrencileri de mevcuttur. YÖK’ün almış olduğu bir ara karar var; bu, çözüm getirmek yerine durumu daha da karmaşılaştırarak eğitimde fırsat eşitliğine de ciddi bir darbe vurmuştur. Eğitim hakkı Anayasa’da teminat altına alınmıştır, bu nedenle bir öğrenci affının getirilmesini sayıları 1 milyonu bulan öğrencilerimiz adına İYİ Parti Grubu olarak talep ediyoruz.

Hepimizin bildiği üzere, 2017 yılı Aralık ayında bu taşeronlar kadroya geçirilmişti, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle, burada bir kısım eksiklikler oldu, biz onları sık sık gündeme getiriyoruz. Yani bir kısım, hastanede çalışanlar, efendim, işte, şoförler filan, onlar alınmamıştı, o ayrı bir hikâye ancak kadroya geçirilenlerden, sürekli işçi kadrosuna geçirilenlerin bir kısmı da 2018 yılı 2 Nisanında alınan kararla zorunlu olarak emekliye ayrılmaya zorlanmıştı, emekli edilmişti. Yaşları 42 ile 52 arasında değişiyor bu insanların. Kendi istekleri dışında bu insanların tek tarafı olarak iş akitlerinin feshedilmesi son derece yanlıştır, Anayasa’nın eşitlik ilkesine ve İş Kanunu’na da aykırı bir durumdur esasında bu yapılan. Dolayısıyla bu vesileyle zorunlu emekli edilen ve çalışma hayatında aktif görev alabileceklerin işbaşı yapması için bir kanuni düzenleme yapılması ihtiyacını da buradan tekrar vurgulamak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, dün Genel Kurulda aslında tatsız bir olay gerçekleşti. Görüşmeler esnasında bir yoklama talebi olmuştur, eski Hazine Bakanı Nureddin Nebati Genel Kurulda hazır olmadığı hâlde adına bir yoklama kâğıdı verilmiştir -tabii, bu kâğıdı kendisi imzaladı veya imzalamadı, onu bilmiyoruz, o kendisinin sorunu ancak burada kendi adına bir yoklama kâğıdı verilmiştir- bu, ciddi bir hileler, hatta bir sahtekârlıktır. Türkiye Cumhuriyeti devletinde Bakanlık yapmış, Bakan Yardımcılığı yapmış, milletvekilliği yapmış bir kişinin böyle bir olaya adının karışması son derece üzücü olmuştur, bu işe tevessül etmesi son derece yanlış olmuştur. Düşünün, biz bu kişiye yani burada sahtecilik yapan birisine bu ülkenin hazinesini iki yıl boyunca teslim ettik; bu, çok acı bir durumdur. Dolayısıyla, bu durum aynı zamanda hem Meclisin hem de milletvekilliğinin saygınlığını da zedeler mahiyettedir. Hiçbir milletvekilinin hiçbir şekilde buna tevessül etmemesi gerektiğini buradan ifade etmek istiyorum. Hakikaten son derece üzücü bir olay olarak Meclis kayıtlarına geçmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Dün de bir vesileyle ifade ettik; şimdi, Türkiye’de çok ciddi bir şekilde meralar heba ediliyor yani meraların üzerine çeşitli şekillerde... Özellikle büyükşehirlerde bu bütünşehir yasasından sonra meralar satılıyor, çarçur ediliyor. Hayvancılığın ne kadar önemli olduğunu biz biliyoruz yani Türkiye’de et fiyatlarının ne kadar yüksek olduğunu ve meraların hayvancılık açısından ne kadar kıymetli olduğunu biliyoruz.

Şimdi, buna bir örnek daha vermek istiyorum ben. Kendi seçim bölgem Havza Bekdiğin’de 2006 yılında bir OSB yapıldı değerli arkadaşlar ve orada OSB’nin yapılmasını hepimiz arzu ettik; oradaki köylüler de yaklaşık 1.100 dekarlık bir alanı OSB için verdiler, 2006 yılında bu çalışmalar başladı. Daha sonra, OSB henüz dolmuş değil ancak biraz daha yer ihtiyacı oldu. 2022 yılında maalesef aslında orada itirazlar da olmasına rağmen oy çokluğuyla bir karar alınarak yaklaşık 1.694 dekar meranın -mera ama buranın tamamı mera- bu OSB alanına katılması konusunda il mera komisyonundan bir karar çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamamlayacağım.

Tabii, bu siyasi bir karardır yani il mera komisyonunun böyle bir karar vermesi son derece yanlış. Daha sonra konu Tarım ve Orman Bakanlığına geldi, Tarım ve Orman Bakanlığı yapılan bu tahsis değişikliğinin uygun olmadığını yazıyla bildirdi ve bu işten bir anlamda vazgeçildi fakat daha sonradan yine vazgeçilmedi, yine talepler sürdü. 2023 yılı içerisinde bu sefer daha büyük bir alanın, 8.297 dekar meranın -bakın, yine mera değerli arkadaşlar- tahsis amacı değişikliği kararı oy çokluğuyla kabul edildi. Tarım Bakanlığına olay geldi, Tarım Bakanlığı “Tekrar değerlendirilsin.” diye bunu tekrar gönderdi. Şimdi, bunun üzerine -yani bir gözü dönmüşlük var burada- bu sefer bir miktar tekrar düşürüldü, yaklaşık 3.088 dekarlık bir meranın -yine mera burası- tekrar buraya tahsis edilmesi konusunda il mera komisyonundan bir karar çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi olay Tarım Bakanlığına tekrar geldi, Tarım Bakanlığının nasıl bir karar vereceğini bekliyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ciddi bir hayvan popülasyonu var bu bölgede yani mera olarak, işte, meranın OSB’ye çevrilmesi arzu edilen yerde ciddi bir hayvan popülasyonu var. Bu insanların gelirlerinde ciddi bir düşüş olacak, üretimde ciddi bir düşüş olacak. Daha da tuhafı 2014 ve 2017 yılları arasında burada, bu meralarda ciddi yatırımlar yapıldı. Mera ıslah projesi uygulandı, bu kapsamda yaklaşık 2 bin ton taş buradan toplandı, etraf tel çitlerle çevrildi, suluklar inşa edildi, gübrelemeler yapıldı, köylülere yem bitkisi tohumu dağıtıldı. Yani şimdi bu kadar yapılan yatırım... Şu ciddiyetsizliği ve plansızlığı görüyor musunuz? Hem bu kadar yatırım yapıyorsunuz... Şimdi, bu yatırımların hepsi heba olacak şekilde bu mera alanlarının OSB’ye dâhil edilmesi konusunda bir gayret var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

Elbette, oradaki hiçbir vatandaş da biz de OSB’ye karşı değiliz, OSB’nin genişletilmesi lazım ancak orada daha uygun alanlar var, mera olmayan ve tarım amaçlı kullanılmayan alanlar var. Bu genişlemenin o bölgelere doğru yapılması bir zaruret, bir zaruret var orada. Dolayısıyla ben Hükûmeti ve Tarım Bakanlığını bu konuda uyarıyorum. Lütfen, bu ülkede, sadece Samsun da değil, mera alanlarını heba etmeyelim ve burada insanların geçimlerini sağlayacak hayvancılık yapmasının önünde engel olmayalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay’a aittir.

Sayın Akçay, buyurun.

27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 28 Şubat darbesinin 27'nci yıl dönümüne, darbenin mağdurunun millet olduğuna, bazı kesimlerin hâlâ 28 Şubat özlemi çektiğine, darbelerle karşı ortak bir tutum sergilenememesinin Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olduğuna ve Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü seneidevriyesine ve hedeflerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri; bugün, demokrasi tarihimizde kara bir leke olarak yer alan 28 Şubat darbesinin 27'nci yıl dönümündeyiz. Darbeler, muhtıralar, vesayet girişimleri siyasi ve demokratik hayatımızı sekteye uğratmış; ülkemizin gerçek gündemine ve atılım hamlelerine prangalar vurmuştur.

28 Şubat millî iradeyi hedef alan, küresel güçlerin de etkisinin olduğu postmodern bir darbedir. Halkın oylarıyla seçilmiş meşru iktidarı sandık dışı yöntemlerle indirmek için tezgâhlanan bu darbe girişiminin en büyük mağduru yine aziz milletimiz olmuştur. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ifadesiyle “Siyaseti dışarıdan tanzim etmeye, demokrasiyi etkisizleştirmeye ve alanını daraltmaya tevessül edenler açıkça millet kararına ve iradesine kastedenlerdir.” Bugün Türkiye’de demokrasi havariliğine soyunan bazı kesimlerin 28 Şubatta darbecilerle nasıl kol kola olduğunu, demokrasi sicillerinin ne kadar bozuk olduğunu milletimiz gayet iyi bilmektedir. Demokrasiden dem vuran bazı çevreler o gün 28 Şubatın antidemokratik uygulamalarına alkış tutmuş, destek vermiştir, hatta gençlerimizi ikna odalarında gelecekleriyle tehdit edenleri ödüllendirmişlerdir. Bugün hâlâ bazı kesimlerin 28 Şubat özlemi çektiği, darbe imasında bulundukları, algı oyunları kaos ve kargaşa yaratarak insanları sokağa davet ettikleri görülmektedir. Ancak o günler geride kalmıştır, milletimiz 15 Temmuzda da görüldüğü üzere, darbecilere ve darbe heveslilerine asla geçit vermeyecektir.

Türkiye’deki en önemli sorunlardan biri de darbelerle karşı ortak bir tutum sergileyememektir. Milletimizin hassasiyet ve tercihlerine saygı duymak, demokrasi ve hukukun temel ilkelerine uymak herkesin görevidir. Demokrasiye ve millet iradesine şartsız sahip çıkmak “ama, fakat, lakin” demeden hepimiz için kaçınılmaz bir sorumluluktur. Biz “En kötü demokrasi en iyi ihtilalden daha iyidir.” diyen merhum Başbuğ’umuz Alparslan Türkeş’in sözünü unutmuyoruz. Her türlü darbe girişiminin, antidemokratik hareketin karşısında durduk ve durmaya da devam edeceğiz.

Sayın Başkan, Türk siyasi hayatında mümtaz bir yeri bulunan, yakın tarihimize damgasını vuran millî görüşün kurucusu, değerli bilim, dava, siyaset ve devlet adamı, 54’üncü Cumhuriyet Hükûmeti Başbakanı merhum Profesör Doktor Necmettin Erbakan 27 Şubat 2011’de vefat etmişti. Merhum Erbakan’ı vefatının 13’üncü seneidevriyesinde saygı ve rahmetle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İstanbul Teknik Üniversitesi makine mühendisliğini bitiren Necmettin Erbakan’ın en büyük hedeflerinden biri de Türkiye’nin yerli ve millî imkânlarla kendi motorunu üretmesi olmuştur. Merhum Erbakan’ın girişimleriyle 1960 yılında Türkiye’nin ilk yerli ve millî motoru olan Gümüş Motor kurulmuştur. Gümüş Motor, derin kuyu pompaları üreterek Türk çiftçisinin ihtiyacını gidermiştir. Gümüş Motorun ülkede ortaya çıkardığı sanayileşme düşüncesi bazı kesimleri rahatsız etmiştir. Nuri Demirağ ve Vecihi Hürkuş’un uçak fabrikaları ile Kayseri Uçak Fabrikası, Nuri Killigil ve Şakir Zümre’nin silah fabrikaları ve Devrim Otomobilinin üzerinde oynanan oyunlar Gümüş Motor için de sergilenmiştir; Avrupa standartlarına uygun olmadığı yönünde raporlar verilmiştir, hisseler üzerinde oynanmış ve yönetim değiştirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çiftçiye kredi veren özel bankalar Gümüş Motoru kredi kapsamından çıkarmış, krediler ithal motor markalarına verilmiştir. Yabancı motor markaları fiyatlarını 2 kat düşürerek Gümüş Motoru piyasada rekabet edemez hâle getirmiştir. Gümüş Motorun adı “Pancar Motor” olarak değiştirilmiş ve 1980’lerin başına kadar üretime ve ihracata devam etmiştir ancak Pancar Motor 2011 yılında kapatılmıştır. Dönemin hükümetleri motor üretimi konusunda gereken devlet desteğini verseydi Türkiye, derin kuyu, traktör, otomobil, kamyon, otobüs, gemi, tank ve uçak motorları üretimi konusunda bugün dünyanın sayılı ülkelerinden biri hâline gelebilirdi.

Bu düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e aittir.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

28.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Dolmabahçe mutabakatının 9’uncu yıl dönümüne ve bu mutabakatın heba edildiğine, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, ülkede darbelerin olması istenmiyorsa tecridin kalkması ve çözüm masasına dönülmesi gerektiğine, kadına yönelik şiddetle ilgili etkin politikaların geliştirilmediğine ve Yaşar Kemal’in ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, bugün 28 Şubat 2015 tarihinde imzalanan Dolmabahçe mutabakatının 9’uncu yıl dönümü ve o mutabakatın kendi, o gün demokratik çözüm için gerçekten atılan cesur adımdı ve taraflar arasında sağlanan anlaşma aslında Türkiye’nin karşı karşıya olduğu sorunlara barışçıl ve demokratik bir çözüm arayışının en temel göstergelerinden biriydi. Ancak ne yazık ki anlaşmanın getirdiği umutlar siyasi çıkarlar uğruna heba edildi ve Türkiye aslında yeniden güvenlikçi ve savaşçı bir konseptin güdümüne girdi. O gün Sayın Öcalan’ın demokratik çözüm çağrısına karşılık verme şansını reddeden AKP yönetimi, ne yazık ki yeniden Kürt sorununda savaş ve güvenlikçi politikaları esas aldı. Oysaki Kürt ve Türk halkının birlikte yaşama iradesi ve ortak vatanda gelecek tahayyülü açısından çok önemli bir dönemeçti; Türkiye’nin özlediği bir fotoğrafı, Türkiye halklarının özlediği bir fotoğrafı, umudu büyüten bir fotoğrafı ama ne yazık ki demin de ifade ettiğim gibi AKP’nin iktidarda kalma hırsına heba edildi ve bugün 9’uncu yılını geride bıraktık. Fakat bununla ilgili şunu da söylemek gerekiyor ki hâlihazırda, bugün geldiğimiz noktada yani cumhuriyetin çokça ve sıkça hatırlattığımız 2’nci yüzyılında Dolmabahçe mutabakatının ruhunu canlı tutma ve yeniden çözüm masasının kurulması için, herkesin elinden geleni yapması için de önemli bir eşikte olduğumuzu tekrar burada hatırlatmak istiyorum. Dolmabahçe mutabakatı gerçekleşmiş olsaydı, çözüm gerçekleşmiş olsaydı bu ülkede 2016 yılındaki darbe olmayacaktı, darbe girişimi olmayacaktı ve bu ülkede bugün bambaşka gündemlerle bu Meclis toplanıyor olabilirdi ama demin de ifade ettiğim gibi heba edildi.

Bugün, bir başka 28 Şubatın da tarihi aynı zamanda, 1997 yılındaki postmodern darbenin de yıl dönümü. Bugün üzülerak şunu ifade etmek istiyorum ki o günkü darbenin mağdurları bugün iktidar koltuğunda oturuyorlar ve bugünün zalimleri oldular. O gün bizim İstanbul Milletvekilimiz Hüda Kaya darbeci anlayış tarafından tutuklanmış ve cezaevine gönderilmişti, bugün AKP iktidarı tarafından haksız ve hukuksuz bir şekilde tutuklandı ve hâlâ cezaevinde. Demek ki sadece burada darbeleri kınamak yetmiyor, darbeci akıldan, darbeci zihniyetten arınmak ve darbeyi önleyecek mekanizmalar kurmak

gerekiyor. O mekanizmaların başında da Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümü ve toplumsal barışın tesis edilmesi, demokratik, çoğulcu bir anayasanın inşa edilmesi geliyor ama bütün bunlardan uzak bir iktidar olduğunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama ben buradan, bu önemli günde şu tarihi çağırıyor Meclisten yeniden yapmak istiyorum: Yeni 28 Şubat darbelerinin olmasını istemiyorsanız, yeni 15 Temmuz darbelerinin olmasını istemiyorsanız hızlı bir şekilde tecridi ortadan kaldırın, çözüm masasına dönün. Bu ülkenin, bu Türkiye halklarının tek çıkarı barıştır, demokrasidir, adalettir, hak ve özgürlüklerdir.

Sayın Başkan, tabii, ülke yangın yeri; çokça gündemimiz var, bir taraftan güvenlikçi politikalar, bir taraftan da kadın düşmanı politikalar alabildiğine gidiyor. Son yirmi dört saat içerisinde 7 kadın erkekler tarafından katledildi; 1 kadın erkek şiddeti sonucunda hastanede yaşam mücadelesini yitirdi yani tam 8 kadın -bildiğimiz, basına yansıyan, bizim öğrenebildiğimiz 8 kadın- katledildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu nedir? Bu bir kadın kırımıdır, bu bir cins kırımıdır; bunu görmemeyi ben bir zül sayıyorum. Bu Meclis hâlâ buna ses çıkarmıyor, hâlâ kadına yönelik şiddetle ilgili etkin politikalar geliştirilmiyor, ne yazık ki bu ülkede bir gece yarısı bir imzayla İstanbul Sözleşmesi’nden cıkıldı. Şimdi, yeniden 6284 tartışmaya açılıyor ve 6284 tartışmaya açıldığı için de etkin uygulanmıyor, etkin bir şekilde kadınlara koruma sağlayamıyor. Ama biz, bunu çok iyi biliyoruz ki bütün bu yaşanan kadın kırımının, bütün yaşanan bu cins kırımının arkasında AKP’nin kadın düşmanı politikaları var. Ben burada, yaşamını yitiren bütün kadınları anıyorum ve ne olursa olsun bu erkek akla, bu erkek devlet aklına teslim olmayacağımızı, bir kişi daha eksilmemek için kadın özgürlük mücadelemizi yükselteceğimizi de Meclisten yeniden ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez uzatıyorum Sayın Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün yine önemli bir gün, Türkiye’nin büyük, duayen yazarı sevgili Yaşar Kemal’in ölüm yıl dönümü. Yaşar Kemal aslında adaleti, barışı ve insanlığa olan inancını sadece hikâyelerinde ifade etmedi; bununla beraber, bütün konuşmaları, bütün yaşamı boyunca da adaletsizliğe karşı çıktı, zorbalığa karşı çıktı. Bunu hem eserlerine, hikâyelerine, romanlarına yansıttı hem de bütün konuşmalarında, bütün metinlerinde bunu ifade etti. Bir konuşmasında bunu şöyle ifade ediyor: “Benim hikâyemi okuyanlar hiç kimse için kötülük düşünmesinler, barışçıl olsunlar, insanları aşağılamasınlar.” Evet, yine, bir başka sözünde “Dağlar, insanlar, hatta ölüm bile yorulduysa şimdi en güzel şiir barıştır.” diyor sevgili Yaşar Kemal. Biz bir kez daha buradan ölüm yıl dönümünde Yaşar Kemal’i saygı ve sevgiyle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür için açıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Eserlerindeki ve bütün sözlerindeki barış çağrısının rehberimiz olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum ve Türkiye'nin daha fazla Yaşar Kemallere ihtiyacı olduğunu da söylemeden geçemeyeceğim. Yaşar Kemallerin sesi kısıldıkça savaşın sesi, çatışmanın sesi, kanın sesi yükseliyor. Ben Yaşar Kemal'e herkesin bu kritik günlerde kulak kabartması, dönüp yeniden konuşmalarına ve eserlerine bakması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Birkaç husus daha var Sayın Başkan, Genel Kurulun gündemine ifade edeceğiz ama şimdilik burada tamamlıyorum.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç Koçyiğit.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'a aittir.

Sayın Günaydın, buyurun.

29.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 28 Şubat postmodern darbesine, Deniz Gezmiş'e, 1971 ve 1980 darbelerinde yaşananlara, 28 Şubat postmodern darbesine ve AKP'nin kuruluşuna, 15 Temmuz sonrasında iktidarın uygulamalarına ve Cumhuriyet Halk Partisinin darbelere karşı tutumuna ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, bugün 28 Şubat postmodern darbesinin üzerinden yirmi yedi yıl geçti ancak 28 Şubatın bize anımsattığı başka şeyler var, 28 Şubatta Deniz Gezmiş doğmuştu. Hani Nazım Hikmet diyor ya:

“İyi bak yıldızlara -delikanlım- onları bir daha göremezsin.

Belki bir daha yıldızların ışığında kollarını ufuklar gibi açıp geremezsin.

Delikanlım!

Senin kafanın içi yıldızlı karanlıklar kadar güzel, korkunç, kudretli ve iyidir.

Yıldızlar ve senin kafan kâinatın en mükemmel şeyidir.

Delikanlım!

Sen ki, ya bir köşe başında kan sızarak başından öleceksin ya da bir darağacında can vereceksin.

İyi bak yıldızlara onları göremezsin belki bir daha”

Evet, Deniz Gezmiş'i saygıyla anıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye’de darbelerin eğer tarihini yazacaksak, doğru bir analizini yapacaksak bu darbelerden kim yararlandı, darbelerden kim zarar gördü, arkasındaki dinamikler neydi onlara bakmalıyız. Cumhuriyet Halk Partisinin de buradaki tutumunu da sizlerle paylaşmak isterim.

Bakınız, 1971 darbesi açıkça sol aydınlanma değerlerine yönelik bir darbeydi, bunu biliyoruz. Bu süreçte kimler öldürüldü Cumhuriyet Halk Partisinde? Adana İl Başkanımız Ahmet Albay, Kayseri İl Başkanımız Mustafa Kulkuloğlu, Nevşehir İl Başkanımız Zeki Tekiner, İstanbul Milletvekilimiz Abdurrahman Köksaloğlu, Beyoğlu İlçe Başkanımız Bülent Demir bu süreçte öldürüldü.

Sonra 12 Eylül 1980 darbesi geldi. Darbecilerin ilk yaptıkları iş partileri kapatmak oldu. 1981 yılında kapatıldı partimiz, açılabilmesi için ta 1992’yi beklemek gerekti. Genel Başkanımız Bülent Ecevit gözaltına alındı, askeri cezaevlerinde tutuldu, sonra serbest bırakıldı. Serbest bırakıldıktan sonra sözde demec yasağını deldiği için yeniden hapis cezasıyla cezalandırıldı. Birçok belediye başkanımız

tutuklandı, bizim il binalarımız karakol yapıldı, bizim il binalarımız Emniyet müdürlüğü yapıldı ve Cumhuriyet Halk Partisi kadroları her zamanki gibi Türkiye'nin yararına olacak şekilde çalışmaya devam ettiler.

Gelelim 1997'ye, 28 Şubat postmodern darbesine. Çok açık söyleyelim: Sokaklarda tankların yürütülmesine de askerlerin demokrasiye ayar vermesine de karşıyız. Kadınların ve erkeklerin ne yiyecekleri ancak kendilerinin karar verebilecekleri bir özgürlük alanıdır.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Anayasa Mahkemesine “411 el kaosa kalktı.” dediğiniz zaman da buna karşı mıydınız? Anayasa Mahkemesine itiraz ettiğiniz zaman da karşı mıydınız?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ancak orduya, Emniyete, bakanlıklara tarikatlar eliyle liyakatli kadrolar yerine tarikatçıları doldurursanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – ...millî eğitimi bilimsel, laik bir eğitimden alıp da bir gerici eğitimin konusu yaparsanız; buna dün karşı çıktık, bugün karşı çıkıyoruz, yarın da karşı çıkacağız. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Peki, siz nasıl yaptınız, ben söyleyeyim.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Saadet de alkışlıyor mu bunu Saadet? Refah Partisini kapatan bir zihniyeti Saadet de alkışlıyor mu şu anda?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Refah Partisini kapatan zihniyet... Rahmetli Erbakan sizi her zaman Amerikancı olmakla, her zaman iş birlikçilikle suçladı. Erbakan'ın adını en son ağzına alacak olan sizlersiniz.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Hiç alakası yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sebebi ne, biliyor musunuz? İşte şurada George Soros var, bak; Soros'un karşısında kim oturuyor, görebiliyor musunuz? Ben size söyleyeyim: Erdoğan oturuyor, Ömer Çelik oturuyor. Ortadakinî de tanıyor musunuz? Prag Büyükelçiniz. Bu, AKP'nin nasıl kurulduğunu gösteriyor. Ethem Sancak ne diyor? “Amerika'nın desteğiyle iktidara geldik.” diyor.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Ya, onları boşver. Siz Anayasa Mahkemesine başörtüsünü iptal ettirmek için başvurduğunuz mu başvurmadınız mı? Bunu söyleyin. İmzanız var mı? Bu kadar. Bunu söyleyin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Kurucunuzdu değil mi, hatırlıyorsun değil mi bunu? Cüneyd Zapsu ne diyor? Diyor ki: “Bu adamı deliğe süpürmeyin, kullanın, kullanın bu adamı.” Dolayısıyla böyle geldiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Şimdi ilavesini söyleyeyim: Uslanmazsınız, bütün bu süreç sizi 15 Temmuzda getirdi. İkaz ettik. Tarikatlar yalnızca devlete sızmadılar, koalisyon ortağınızdı. “Bunlar sizi de yiyecekler.” dedikleri zaman, dediğimiz zaman bu kürsülerde bize saldırdınız. Sonra 15 Temmuz geldi, Cumhuriyet Halk Partisi dimdik durdu, tereddütsüz durdu, bu Meclisi kapatırmadı. Siz ne yaptınız? OHAL ilan ederek bu Meclisi çalıştırmadınız.

KADEM METE (Muğla) – Televizyonların karşısında durdunuz kahve içerek 15 Temmuzda!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle bu memleketi bir cehenneme çevirdiniz.

KADEM METE (Muğla) – Bankamatiklerin önünde durdunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Dolayısıyla, söyleyeyim ben size: An itibarıyla, 80 bin kişiyi tutukladınız, 125 bin kamu görevlisini ihraç ettiniz, 99 belediyeye kayyum atadınız, 174 medya ve basın kuruluşunu kapattınız. Türkiye Gazetecilik Sendikası verilerine göre 47 gazeteci gazetecilik faaliyetleri nedeniyle cezaevinde. Barış akademisyenlerini ihraç ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 1 Mayısın Taksim’de kutlanmasını yasakladınız. Cumartesi Annelerini sistematik olarak her hafta yeniden gözaltına aldınız. İstanbul Sözleşmesi’ni yürürlükten kaldırdınız. İktidara geldiğinizde 55 bin olan tutuklu sayısı bugün 300 bine çıktı.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Kasım Gülek’in cenaze namazını kim kıldırdı; onu söyleyin! CHP Genel Sekreteri Kasım Gülek...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Dolayısıyla, “AKP” demek geçmişte mağdur olduğunu iddia ettiği konuların tamamının bugün zalimi olduğunu ifade eden bir yapıdır. Amerika’nın her türlü çıkarıyla birlikte hareket ettiniz. Geçmişte 1 Mart tezkeresindeki tutumunuz da böyledir, Suriye’ye karşı tutumunuz da böyledir, maalesef bugün de tutumunuz böyledir. Cumhuriyet Halk Partisi buna, her türlü darbeye karşı ülkesinin yanında tam bağımsız Türkiye idealiyle beraber olmaya devam edecektir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Kasım Gülek’in cenaze namazını kim kıldırdı? CHP’nin efsane Genel Sekreterinin...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çık da konuş, çık da konuş! Laf atıp durma! Laf atmak yerine çık da oradan konuş.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Kimin kiminle fotoğraf çektirmek için sıraya girdiğini...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Grup Başkan Vekili konuşurken konuşulmaz. Aha, orada!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Hayır, Kasım Gülek’in... İşinize gelmiyor değil mi?

BAŞKAN – Son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’na aittir.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Amerika’yla tanıştıran kim?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen...

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Bakın, Kasım Gülek, okuyun, okuyun...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sizsiniz, siz!

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu’na söz verdim, lütfen Sayın Yenişehirlioğlu’nu dinleyelim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sizsiniz, siz. Siz 2010’da mezarlardan adam kaldırıyorunuz ya!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – FETÖ’yü bu hâle getiren sizsiniz, imam-hatipleri kapatan sizsiniz.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sizsiniz, siz!

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Müsaadenizle... Müsaadenizle...

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Okuyun... Okuyun...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Hepinizin fotoğrafı var.

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Sayın Günaydın... Sayın Günaydın... Değerli milletvekilleri...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sensin, sen. Bence senin de var!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Okuyun... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Nurettin Bey, lütfen ama burası çalışacak.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Başkanım, her şeyi ters yüz ederek konuşuyorlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Grup Başkan Vekili konuşurken lafını kesti mi?

BAŞKAN – Karşılıklı laf atılırsa Genel Kurul çalışamaz. Lütfen ama siz de...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Konuşmam süresince laf attı ve bir kere ikaz etmediniz, konuşmam süresince.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, bakın, siz de yapıyorsunuz.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Her şeyi ters yüz ederek konuşmanıza müsaade etmeyeceğiz. Her şeyi ters yüz ediyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bu ne ya!

BAŞKAN – Ben orayı da uyardım, sizi de uyardım; aynısını siz de yapıyorsunuz, onlar da yapıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir şey yapmıyoruz, arkadaşı susturmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Ama yani demin; görüyoruz, hep burada.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sizin görevinizi yerine getirmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen buranın sağlıklı çalışması için birbirimize yardımcı olalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Grup Başkan Vekili konuşacakken adam susmuyor.

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

30.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 28 Şubat darbesine, 2002'den itibaren mağduriyetlerin giderilmeye başlandığına, Necmettin Erbakan'ın vefatının 13'üncü yılına, Türkiye'nin milli muharip uçağı KAAN'a, kendisinin yerine nöbet tutan Özlem Zengin'e, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Manisa ziyaretine ve Cumhuriyet'in Manisa'da büyük bir başarıya imza atacağına ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Doğruyu söylerseniz susarım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Doğruyu söylemek kim ya!

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Şimdi Grup Başkan Vekiliniz konuşurken hiç konuşturmayacak şekilde biz de beş dakika konuşalım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Bugün 28 Şubat; milletimizin iradesini, inancını, değerlerini hiçe sayarak...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, daha dün sahte oy kullandınız.

BAŞKAN – Ya, Sayın Günaydın, lütfen...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım yani az önce yapılanla aynı şeyi yaptık.

BAŞKAN – Ama bakın, hatip konuşuyor, şu anda Grup Başkan Vekili konuşuyor ama siz müsaade etmiyorsunuz.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Ya, bizim de Grup Başkan Vekilimiz konuşuyordu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Aynı şeyi yaptık.

BAŞKAN – Ama şimdi, bakın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Niye sabahtan beri müdahale etmiyorsunuz Başkanım?

BAŞKAN – Ama bakın, karşılıklı oluyor, bunlara izin vermeyelim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – E, olacak tabii, siz sessiz kaldığınız için oluyor.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Yenişehirlioğlu’nu dinleyelim.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

Yeniden başlatıyorum süreyi.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Evet, lütfen.

Bugün 28 Şubat; milletimizin iradesini, inancını ve değerlerini hiçe sayanlar tarafından demokrasi tarihimize âdeta kara leke olarak geçirilen üzücü bir gün. 28 Şubat süresince insan haklarının yoğun ve sistematik ihlallerine tanıklık edilmiştir. 28 Şubat darbesinde siyasi tarihimizde gerçekleşen darbelerdeki gibi ordunun fiilen yönetime el koyması yerine farklı bir metodoloji izlenmiştir. Öyle ki bu darbeye ordu ve bürokrasi başta olmak üzere toplumun bazı kesimleri de sürece dâhil edilmiştir. Bunun sonucunda 28 Şubat, etkileri ve mağdur sayısı en fazla olan darbelerden biri olarak nitelendirilmektedir. İrticaya karşı başlatıldığı iddia edilen sistematik uygulamalarla kıyafetlerinden veya dinî hassasiyetlerinden ötürü başta memurlar ve üniversite öğrencileri olmak üzere birçok vatandaşımız ağır mağduriyetler yaşamış, din ve vicdan hürriyetleri ihlal edilmiştir. Ayrıca, binlerce başörtülü öğrenci okullarından uzaklaştırılmış, katsayı uygulamalarıyla eğitimde fırsat eşitliği ortadan kaldırılmak suretiyle eğitime erişim hakları da engellenmiştir. Hatta ikna odaları kurularak yapılan özel görüşmeler yoluyla öğrencilere psikolojik şiddet uygulanmıştır. Başörtülerini çıkarmaları durumunda yüksek öğrenimlerini sürdürebilecekleri, aksi hâlde eğitim hayatlarına son vermeleri gerektiği dikte edilmiştir. Seçilmiş iktidarı uzaklaştırma ve parti kapatma uygulamalarıyla seçme-seçilme ve siyasi faaliyette bulunma haklarını kullanmaları engellenmiştir.

Topuk selamıyla siyaset yapanlar, namlusunu halka doğrultanlar, demokrasimizi tank paletleri altında ezmeye çalışanlar ve halktan aldıkları iradeyi vesayetçilere peşkeş çekenler tarihten silindiler. “Bin yıl sürecek.” dedikleri garabetleri de tarihin çöp sepetinde yerini aldı. Milletimiz darbecileri ve darbeye destek verenleri önce sandıkta ardından da maşerî vicdanda mahkûm etti. Milletin iktidarıyla birlikte 2002’den günümüze dek mağduriyetler giderilmeye başladı ve her zaman olduğu gibi aziz milletimiz galip geldi.

28 Şubat bin yıl sürmedi ancak aynı acılar tekrar yaşanmasın diye bizlere yaşatılanları bin yıl geçse de asla unutmayacağız. Ne pahasına olursa olsun demokrasimizi, inancımızı ve değerlerimizi muhafaza etmeye devam edeceğiz. Bu vesileyle, ömrü 28 Şubat zihniyetiyle mücadeleyle geçen Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hocamızı vefatının 13’üncü yılında saygı ve özlemle yâd ediyorum, mekânı cennet olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Teşekkürler.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; millî muharip uçağımız KAAAN geçtiğimiz hafta ilk uçuş testini başarıyla tamamlayarak ülkemiz için bir ilke imza attı ve hepimizi gururlandırdı. Millî muharip uçağımız KAAAN çok yönlü muharebe yeteneği, süpersonik seyir kabiliyeti, gövde içinde akıllı ve saklı mühimmat, hassas vuruş yeteneğiyle ileri teknolojiye sahip. Türkiye Yüzyılı her alandaki yükselişine devam ederken milletimize gurur duyduğu atılımlar yapmaya süratle devam ettiğimizi çok net bir şekilde ifade ediyoruz. Sarsılmaz iradesiyle yerli ve millî savunma sanayisine öncülük eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ı, bu tarihi başarıda emeği bulunan Türk Havacılık ve Uzay Sanayii ekibini tebrik ediyorum. Gök vatanın çelik kanadı KAAAN’ın yolu açık olsun.

Sayın Başkanım, malumunuz, bu hafta nöbet çizelgesi bende idi. Dün, Sayın Cumhurbaşkanımızı Manisa’da misafir etmemizden dolayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Tamamlıyorum efendim.

... Sayın Grup Başkan Vekilimiz Özlem Hanım’a ben ricada bulunmuştum ilk gün nöbetimi tutması için çünkü ben Cumhurbaşkanımıza eşlik edecektim. O yüzden, benim nöbetimi birinci gün tuttuğu için Özlem Hanım’a ayrıca teşekkür ediyorum.

Dün, şehzadeler, hanlar, güller, gülistanlar şehri, tarımın, üretimin, sanayinin, tarihin ve kültürün merkezi Manisa’mız büyük bir buluşmaya ev sahipliği yaptı; Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan hemşehrilerimizle buluştu. Sayın Cumhurbaşkanımız Manisa’da muhteşem bir kalabalıkla karşılandı, muazzam bir coşkuyla ağırlandı ve kendisine sevdalı yürekler tarafından dualarla uğurlandı. Manisa hep bir ağızdan liderine sevdasını haykırdı, kardeşlik akdini yeniledi, tek yürek oldu ve Türkiye Yüzyılı’nın başarısı için kenetlendi. Bu coşku ve heyecanla Cumhurbaşkanımız olarak Manisa’da büyük bir başarıya imza atacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Tamamlıyorum.

Yerel seçimlerden milletin zaferiyle galip ayrılacağız, gerçek belediyeçilik anlayışı ve birliğin gücüyle hemşehrilerimizle tarih yazacağız diyerek Meclisimizi ve şahsınızı saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yenişehirlioğlu.

Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği sahasında yaşanan ya da yaşanabilecek sorunların tespit edilerek neler yapılabileceğinin belirlenmesi amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği sahasında yaşanan ya da yaşanabilecek sorunların tespit edilerek neler yapılabileceğinin belirlenmesi amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/2/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap’a söz veriyorum.

Sayın Kasap, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Kütahya’da 15 yaşında meslek okuluna giden bir çocuğumuz sunta yığınlarının altında kaldı ve vefat etti. Bu bir iş cinayeti idi; mobilya marangoz atölyesinde suntaların altında kaldı. Yine ilim Kütahya’da Iraklı bir mülteci kaçak olarak çalışıyordu. Hani Tayyip Erdoğan’ın bugün de açılışını yaptığı, geceleri kimlerin çalıştığı belli olmayan organize sanayideki bazı fabrikalardan birinde Iraklı bir mülteci -kaçak işçi diyeyim, sosyal güvencesi vesaire de yok- vefat etti. Kütahya ili yüzde 91’i maden ruhsatı almış bir il ve bu ilde altın madenleri var 3-4 tane. Gümüş madeniyle ilgili bir faciadan döndüldü, havuzlar patlamıştı, biliyorsunuz. İl, siyanür ve arsenik tehlikesi altında. Birçok ilçemiz de aynı şekilde tehlike altında ve facia yaşama riski altında.

İş cinayetleri Türkiye’de çığ gibi büyüyor değerli arkadaşlar. Bakın, 2023 yılında 1.932 kişi iş cinayetlerine kurban gitti. Bu sayı gün geçtikçe de artıyor. En son İliç’te, maalesef, 9 işçimiz diri diri gömüldü. Şu anda henüz cesetleri dahi çıkarılamadı, inşallah sağdırlar, bir şey diyemeyeceğim. Meslek hastalıkları hastanesi çok yakınımızda, şu anda dolup taşıyor ve buralarda da yatacak yer yok. 2023’teki, sadece ölüm rakamı bu, 1.900 küsur. Bu senenin iki ayında bile dünya kadar rakam oldu. Burada zafiyet nerede değerli arkadaşlar? İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili çok ciddi yapılanmamız gerekir ve kanunsal açıklarımız var, yasal açıklarımız var.

İşverenin maaşını ödediği iş sağlığı ve güvenliği uzmanından siz ne bekleyebilirsiniz? Maaşını patronun ödediği ve sistemin de İSG-KATİP üzerinden değil, yazılı olarak rapor, üç nüshalık raporla düzenlendiği bir sistemde siz iş cinayetlerinin, iş kazalarının önüne geçemezsiniz. İliç’te, Amasra’da ve Soma’da başlayan ve “Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” denilen bir ortamda iş cinayetleri, maden kazaları... Bakın, Türkiye, maden kazalarında, maden ölümlerinde Avrupa 1’incisi, ILO’ya göre de ilk 3’te, 5’te yer alan bir ülke. Bu Bangladeş’tir, Hindistan’dır, Afrika ülkelerinden daha kötü bir durumdayız ve her gün birçok canımız ölüyor, iş kazalarında sakat kalabiliyor ve mağdur oluyor.

Siz işveren ile çalışan arasındaki para, maaş ilişkisini kaldırmadığınız müddetçe ve -buradan sağlıklı çalışan iş güvenliği merkezlerini kapsam dışı bırakıyorum- uzaktan eğitimle, uygulamasız, özellikle ağır ve tehlikeli iş kollarında bu merdiven altı gibi çalışan, on-line çalışan, uzaktan eğitim ama çakma eğitim, hiçbir zaman uygulamalı olmayan eğitimlerle eğer iş sağlığı ve güvenliği sertifikası vererseniz... Burada olması gereken, Türk Tabipleri Birliği ve Mühendis ve Mimar Odaları denetimi altında ve Millî Eğitim Bakanlığının ya da Çalışma Bakanlığının uhdesinde, iş güvenliği merkezi gibi değil... Şu anda İSG-KATİP çalışmıyor, bütün kayıtlar manuel tutulduğu için, elle tutulduğu için, olay gerçekleşikten, kaza gerçekleşikten sonra rapor tutulduğu için şaibeli işlemler söz konusudur.

Bakın, 1920’lerde ABD’nin, 1980’lerde net olarak “on-line” a geçen ülkenin bile, Türkiye, şu anda 2024 yılı oldu, maalesef onların elli yıl gerisindeyiz. Neden patrondan maaş alarak iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunuyoruz? Burası yanlış. Neden kayıtlar on-line tutulmuyor? Burası yanlış. Neden eğitimler, uygulamalı eğitimler Millî Eğitim Bakanlığı veya Çalışma Bakanlığı uhdesinde yapılmıyor da özel kuruluşlar tarafından şaibeli bir şekilde veriliyor? Bu şekilde devam ettiği müddetçe iş kazalarından, İliç’ten, Amasra’dan, Soma’dan hiçbir zaman bahsetmeme diye bir durum söz konusu olmayacak.

Sayın Başkan, son cümlemi izin verirsiniz şu şekilde bağlamak istiyorum: “Ölümün olduğu dünyada hiçbir şey ciddi değildir.” deniliyor ya, onun gibi, Amerikan Başkanı Benjamin Franklin’in odasında büyük, devasa bir kaya var ve kayanın üzerinde bir tek yazı yazıyor: “...”(*)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kasap, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

ALİ FAZİL KASAP (Devamlı) – Türkçesiyle: “Bugün.”

Değerli arkadaşlar, gerek iş sağlığı konusu ve diğer bütün liyakat gerektiren her şey dâhil ve deminki eleştirileriniz -rahmetli Erbakan’ı da buradan rahmetle anıyorum- dâhil bugün geldiğiniz yere bakın.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kasap, teşekkür ediyorum.

Şimdi, öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın’a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi Grubunun vermiş olduğu öneri hakkında söz almış bulunuyorum. Öncelikle bu öneriden ötürü Saadet Partisi Grubuna teşekkür ediyorum.

Ülkemiz maalesef iş güvenliği konusunda birçok ülkenin gerisinde kalmıştır. Maalesef gün geçmiyor ki iş sahalarından olumsuz bir haber almayalım. Daha on beş gün önce Erzincan ilimizin İliç ilçesinde meydana gelen kazanın acısını hâlâ yüreğimizde hissediyoruz. Toprak altında kalan madenci kardeşlerimizden şimdiye kadar maalesef haber alamadık, akıbetlerinin ne olduğu hakkında fikir sahibi bile değiliz.

Değerli milletvekilleri, 2024 yılı bütçe görüşmeleri sırasında yaptığım konuşmada konunun vahametine dikkat çekmiş ve Sayın Bakandan cevaplandırılması üzere soru talebinde bulunmuştum. Şimdi, benzer bir konuşmayı burada yapmak ve durumun ciddiyetini yeniden dile getirmek istiyorum. Avrupa Birliğinin resmî istatistik kurumu Eurostat ve Sosyal Güvenlik Kurumunun verilerine göre, Avrupa ülkeleri arasında iş kazaları sonucu en fazla hayatını kaybeden işçiler maalesef Türkiye’de bulunuyor. Keşke farklı konularda lider olabilseydik ama maalesef, bu konuda liderliği kimselere bırakmıyoruz. Türkiye’de 2022 ve 2023 yıllarında iş kazalarında 2 bin kişiye yakın insanımız hayatını kaybetmiştir, her bir yıl olmak üzere. Bu veriler, iş kazalarının ne kadar ciddi bir sorun olduğunu gözler önüne sermektedir. Maalesef “Nerede denetim?” demekten kendimizi alıkoyamıyoruz. İnsan hayatını bu kadar ucuz hâle getirmemeliyiz. Binbir zorluklarla, alın teri dökerek evlerine ekmek götüren insanımızın emeklerinin karşılığı bu denetimsiz ve güvenliksiz çalışma alanları olmamalı. Üstelik yaşanan denetim ve güvenlik sorunu sadece işçilerimizin güvenliğini tehdit etmekle kalmıyor, çoğu zaman bir doğa felaketine de dönebiliyor. Tıpkı İliç’te yaşanan kazanın sonucunda siyanürün Fırat Nehri havzasına taşınma ihtimali gibi.

Değerli milletvekilleri, konuşmamı tamamlamadan önce, yaşanan maden kazalarıyla ilgili bir öneride bulunmak istiyorum. Tehlikeli iş sahasında çalışan işçilerimizin yaşanabilecek olumsuz olaylar karşısında hayatta kalmaları için zaman çok önemli bir faktördür. Bu sebeple bu koşullar altında çalışan işçilerimizin heyelan gibi, göçük gibi durumlar karşısında yerlerinin tespiti için elektronik kelepçe gibi aygıtlar takıp çıkarılabilir bir elektronik sistem kullanmalarının zorunlu hâle getirilmesi, olası kazalar sonrası yer tespitinin hızlı yapılacağı enstrümanlar kullanılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akalın, lütfen tamamlayın.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

MEHMET AKALIN (Devamla) – Bunun kazalar sonunda toprak altında kalan işçilerimizin kurtarılmaları açısından önemli avantaj sağlayacağını düşünüyorum.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Bozan’a söz veriyorum.

Sayın Bozan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Saadet Partisi Grubu tarafından verilen önergeyi desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Dün bu Mecliste, milyonların gözü önünde, canlı yayında büyük bir sahtekârlık yapıldı. Ne yazık ki şu anda bu Mecliste sahtekârlar var. Dün Meclise bir öneri sunmuştuk, bu önerinin görüşmeleri esnasında toplantı yeter sayısı arandı. Seçimlere hayalet seçmenleri karıştıranlar Meclise hayalet vekil gönderdiler.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Sözüünü geri al, sözünü.

ALİ BOZAN (Devamla) – Yoklama esnasında yapılan bir fırıldaklıkla Mersin Milletvekili Nureddin Nebati burada olmamasına rağmen buradaymış gibi gösterildi. Bu sahtekârlığı kim yapmışsa Allah onu ıslah etsin. Bu sahtekârlığı kim yapmışsa Allah onu bildiği gibi yapsın.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Olup da oy vermeyenler de dâhil mi? İçeride olup da oy vermeyenler dâhil mi?

ALİ BOZAN (Devamla) – Buradan AKP Grubuna sesleniyorum: Bu rezaleti yapanı açıklamadığınız sürece ve özür dilemediğiniz sürece hepiniz bu sahtekârlığa ortakınız.

Sayın Başkan, siz de dün bu sahtekârlığı gülerek karşıladığınız için ve gereğini yapmadığınız için bu sahtekârlığı örtbas eden kişi olarak kayıtlara geçeceksiniz.

Sayın Başkan ve Divan, ayrıca sizden bir ricam var: Ben konuşmamı yaparken AKP sıralarında oturan kişiler milletvekili mi, değil mi, lütfen kontrolünü yapmanızı rica ediyorum.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Ne saçmalıyorsunuz!

ALİ BOZAN (Devamla) – Çünkü dün gördük, maharetlerini gördük; dün sahtekârlıklarının maharetini canlı yayında gördük, bugün de aynı sahtekârlıkla karşılaşmak istemiyoruz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sözlerini geri al, yanlış söylüyorsun, sözlerini geri al.

ALİ BOZAN (Devamla) – En acil çözüm bulunması gereken sorunlardan birini konuşuyoruz; iş cinayetleri.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Ne kadar ayıp bir şey ya!

ALİ BOZAN (Devamla) – “Ne kadar ayıp bir şey!” diyorsunuz ama dün burada bir sahtekârlık yapıldı, halkın gözü önünde yapıldı; buna diyecek cevabınız yok.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – “İçeride oturan adam vekil mi, bir kontrol et.” diyorsun, ne kadar ayıp bir şey ya!

ALİ BOZAN (Devamla) – Biraz sonra vekilleriniz çıkacak, buna verecek cevapları yok ama çıkıp vatan, millet edebiyatı yapacaklar, çıkıp bayrak edebiyatı yapacaklar...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Çıkarak seni protesto ediyorum.

ALİ BOZAN (Devamla) – ...tıpkı bugüne kadar yaptığınız gibi; yaptığınız sahtekârlıkları örtbas ederken vatan, millet edebiyatı yaptığınız gibi aynısını yapacaksınız.

İSMAIL ERDEM (İstanbul) – Genelleştirme! Kusura bakma ya! Ne konuştuğunun farkında mısın?

ALİ BOZAN (Devamla) – Ülke sizin sayenizde büyük bir işçi mezarlığına dönmüş durumda. Her yıl yüzlerce iş kazası meydana geliyor. Muhalefet her hafta iş cinayetlerini gündeme getiriyor ama AKP'nin sadece el kaldırıp indiren milletvekilleri yüzünden iş cinayetleri araştırılmıyor. Verilere baktığımızda son yirmi yılda en az 1.989 madenci iş cinayetinde yaşamını yitirmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bozan, lütfen tamamlayın.

ALİ BOZAN (Devamla) – Eğer bu Meclis bir irade ortaya koysaydı bu iş cinayetleri engellenebilirdi. Tüm bu iş cinayetlerinin sebebi AKP iktidarının ciddiyetsiz yaklaşımıdır. O kadar ciddiyetsiz bir yaklaşımınız var ki Meclisin vekillerine o maden sahalarından zeytinyağlarını dağıttınız hem de utanmadan, yüzünüz kızarmadan bunu yaptınız. Biz, bunları size anlatıyoruz ama siz iş cinayetlerine tekmelerle cevap veren bir iktidarsınız. Dün burada hayalet vekil sahtekârlığı yapan siz, iktidar grubu ne kadar anlar bilmiyorum.

MEVLÜT KURT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, temiz bir dil kullanılması lazım.

ALİ BOZAN (Devamla) – Ama gelin, bir defa muhalefetin sesini dinleyin ve iş cinayetlerini araştırmak için verilmiş olan bu önergeye “evet” deyin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Bozan.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'a söz veriyorum.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Saadet Partisi Grubu tarafından ülkemizin iş sağlığı ve güvenliği konusunda yaşanan sorunların araştırılması talebiyle verilen grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün 28 Şubat. 28 Şubat, tarihten çok önemli hadiseleri bize hatırlatıyor. Burada gruplar andılar, 28 Şubat postmodern darbesi vesilesiyle konuşmalar oldu. Merhum Erbakan'ın ölüm yıl dönümü olması vesilesiyle konuşmalar oldu; ben de kendisini rahmetle anıyorum. Fakat ben de 28 Şubattan bir tarih sahnesi hatırlayacağım. “Yaşasın tam bağımsız Türkiye!” diyen “Yaşasın halkların kardeşliği!” diyen Deniz Gezmiş'i doğum yıl dönümü vesilesiyle saygıyla ve hürmetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Deniz Gezmiş bizlere “Yaşasın tam bağımsız Türkiye!” dedi ama siz bizim yer altı kaynaklarımızı emperyalist devletlere ve çok uluslu şirketlere peşkeş çektiniz. Şimdi iş sağlığı ve güvenliği konusunda yaşanan sıkıntıların araştırılması isteniyor, talep ediliyor ya... Bakın, geçen hafta İliç'te yaşanan maden kazasında nasıl bir tavır gösterdiniz? İliç'te yaşanan maden kazasının olduğu saha kimin? Sizin uluslararası sermayeye peşkeş çektiğiniz Kanadalı şirketlerin. Peki, bunların yerli iş birlikçileri kim? Sizin, sizin milletvekiliniz, sizin partinizin beslediği, büyüttüğü şirketleriniz. Bakın, o şirketin Genel Müdürlüğünü kim yaptı? Damat yaptı, damat, damat Berat Albayrak yaptı. Sahibi kimdi? Sizin milletvekilinizdi. Peki, sizin o milletvekiliniz o ihaleyi kapıldığı zaman ne yapıyordu biliyor musunuz? “Beraber yürüdük biz bu yollarda, beraber islandık biz bu yollarda.” diye “tweet” atıyordu. Ne zaman? İhaleyi kazandığı günün hemen ertesinde.

Peki, Deniz Gezmiş'in peşinden giden, izinden giden Cumhuriyet Halk Partisi bu süreçte ne yaptı? O maden sahasına gitti. Ne zaman gitti? 2019 yılında gitti ve neyi tespit etti biliyor musunuz?

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Onu CHP idam etti, CHP!

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Sizin çok uluslu şirketlere yaptığınız uygulamaları tespit etti. Bak, ne yapmışsın, çok uluslu şirketlere ne vermişsin? Şimdi, size heyetimizin yaptığı incelemelerde onlarla paylaşılan değerlendirmeleri aktarıyorum: İliç'te Ekonomik Yer Değiştirme ve Geçim Kaynaklarını Destekleme Protokolü'nde, protokol kapsamında madenci firma tarafından protokolün imzalanma tarihi olan 2016 tarihinde Erzincan ili İliç ilçesi sınırlarında ikamet edenlere ne verilmiş biliyor musunuz? 40 bin lira yakacak yardımı, 50 bin lira hayvancılık desteği, 40 bin lira yem desteği olmak üzere 130 bin lira çiftçilere para dağıtılmış. Ne karşılığında biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Alp, lütfen tamamlayın.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Protokole göre, destek alan köy sakinleri, hâlihazırda çalışan ve ileriki süreçlerde çalışacak olan Anagold ve Alacer Gold firmalarının ortak olduğu grup ve bağlı şirketlerin sürdürdüğü ve sürdüreceği madencilikle bağlantılı projelere onay vermeleri, yardım alanların gerçek bir hak ihlali dışında hiçbir türlü özel, idari ve adli bir başvuruda bulunmaları -o protokolle verilen 130 bin lira karşılığında- yasaklanmış. Bunu biliyor muydunuz? Yasağın ihlali durumunda da o köylülerden o parayı faiziyle tahsil edecek o firma. Yani bugün İliç'te yaşanan maden kazasında hayatını kaybeden insanların yakınları sizin milletvekilinizin ortak olduğu şirkete bir dava açarsa on yıl önce verdiğiniz 130 bin lirayı faiziyle tahsil edeceksiniz. İşte, siz busunuz; işte, siz emperyalist şirketlerin burada yerli iş birlikçilerini bünyesinde barındıran bir partisiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Alp.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Buradan İstanbul'daki Erzincan İliçli hemşehrilerime de bir çağrıda bulunuyorum: Bu şirketin ÇED raporuna imza veren ve bugün İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına aday olan Murat Kurum bu maden şirketinde yaşanan kazanın bizzat sorumlusudur ve İstanbul halkına Murat Kurum'a oy vermemeleri çağrısında bulunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Alp, teşekkür ediyorum.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Hayırdır, kaybedeceğinizi anladınız mı? İmamoğlu gidiyor mu?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Gel, tartışalım.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Gidiyor mu İmamoğlu?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – İmamoğlu'nun mu var burada imzası, Murat Kurum'un mu var?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – İmamoğlu'nu savunacak yer mi burası?

BAŞKAN – Evet, şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'a söz veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Erzincan İliç'te yaşadığımız maden kazasında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız, bir taraftan istihdamı artıracak yeni çalışma alanlarının oluşmasına fırsat verecek adımlar atarken diğer taraftan da bu alanların güvenliğini sağlama ve risklerini en aza indirme noktasında çalışmalarını sürdürüyor çünkü biliyoruz ki bir çalışma ortamındaki huzur ve güven ortamı en az üretilen iş kadar önemlidir. Biz bu öneme binaen iş sağlığı ve güvenliğini bir seçenek olarak değil, bir zorunluluk olarak görüyoruz. Yirmi bir yıldır işçisiyle işvereniyle, genciyle yaşlısıyla, kadınıyla erkeğiyle, tüm kesimleriyle birlikte ülkemizi cumhuriyetimizin 100'üncü yılına büyük başarılarla ulaştıran da sosyal devlet anlayışıyla insana verdiğimiz değer, yaratılana gösterdiğimiz hürmet olmuştur.

PERİHAN KOCA (Mersin) – Nasıl değer ya? İşçileri öldürüyorsunuz.

EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Bu sebeple, bir taraftan ülkemizdeki iş gücü ve istihdam oranlarını hızla yukarı seviyelere çıkarırken diğer yandan da insan onuruna yaraşır çalışma koşullarını sağlamak için uğraşıyoruz.

Tabii, hiç şüphesiz, madencilik, iş sağlığı ve güvenliği söz konusu olduğunda akla gelen ilk alanlardan biri. Çalışanlarımızın, ekmeğini taştan çıkaran emekçilerimizin canını ve sağlığını en fazla korumamız gereken, en fazla düşünmemiz gereken mesleklerden biri. Maden işçilerimizin güvenliği ve refahı bizim için her şeyden daha önemlidir. Hedefimiz, tüm riskleri minimum düzeye indirmek, tek bir çalışanımızın dahi mesleği sebebiyle hayatını kaybetmediği, sağlıklı ve huzurlu bir çalışma hayatını tesis etmektir. İş kazaları sonucunda sorumlular yargı önünde hesap vermektedir; bu, bağımsız ve tarafsız Türk yargısının görevidir.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Vermiyor, vermiyor; cezasızlık hâli var.

EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – Bu nedenle, bu süreçlerle ilgili yorum yapmamız uygun ve doğru değildir. Hem İliç'te olsun hem diğer şehirlerdeki madenlerimizde iş sağlığı ve güvenliği denetimleri ilgili bakanlığımızca yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde iş sağlığı ve güvenliği hususunda eksiklikler tespit edilerek düzeltilmesi noktasında gerekli yaptırımlar uygulanmıştır ve uygulanmaya devam edilecektir. Bu vahim kazanın gerçekleşmesi noktasında müfettişler çalışmalarını sürdürmektedirler ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

EMRE ÇALIŞKAN (Devamla) – ...sahada Sayın Çalışma Bakanımız bizzat söylemiştir: Burada ihmal olan kim varsa herkes hukuk önünde hesap verecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle Erzincan İliç'te hayatını kaybeden vatandaşlarımıza rahmet dileyerek Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, hızlıca bir sayalım 20 kişi var mı arkadaşlar.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Var, var Başkanım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir sayalım, görevimizi yapalım.

Evet, sayı var. Şimdi...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Takdiriniz nasıl, takdiriniz?

BAŞKAN – Müsaade buyurun.

İsimleri tespit edeceğiz, ismini aldığımız lütfen oturursa daha hızlı...

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkanım, arkadaşımız orada zaten, söyler.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, Sayın Kış, Sayın Karaoba, Sayın İnan Akgün Alp, Sayın Sibel Suiçmez, Sayın Evrim Karakoz, Sayın Şeref Arpacı, Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Sayın Orhan Sümer, Sayın Hasan Öztürkmen, Sayın Süleyman Bülbül, Sayın Aliye Coşar, Sayın İbrahim Arslan, Sayın Türkan Elçi, Sayın Yüksel Taşkın, Sayın Hikmet Yalın Halıcı, Sayın İzzet Akbulut, Sayın Ahmet Baran Yazgan, Sayın Sevdâ Erdan Kılıç, Sayın Ali Öztunç, Sayın Engin Altay.

Şimdi elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Beş dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Beş dakika yetmez, beş dakika(!) Teamül nerede?

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Olmaz, on dakika ver Başkanım(!) Gelemeyenler var, yaşlılar var; on dakika ver(!)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – AKP’li Meclis başkan vekilleri hiç böyle yapmamıştı ya. Hiç beş dakika görmedik daha.

ALİ BOZAN (Mersin) – Pusulada Nureddin Nebati var mı?

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, pusula gönderen sayın vekillerimizin Genel Kuruldan ayrılmalılarını rica ediyorum; okuyacağız ve kontrol edeceğiz.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği sahasında yaşanan ya da yaşanabilecek sorunların tespit edilerek neler yapılabileceğinin belirlenmesi amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.09

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rûmeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, yüksek maliyetlere katlanarak yürütülen Sakarya Gaz Sahası Geliştirme Projesi’nde gelecek yıllara göre öngörülen maliyetlerin ve beklenen getirilerin hesaplanıp bugünkü değere indirgenerek projenin kârlılığının, sürdürülebilirliğinin ve kamu yararının tespit edilmesi, projenin başladığı günden bugüne kadar yapılan yatırımların maliyetlerinin ve getirilerinin hesaplanarak kamuoyunun aydınlatılması, proje vadedildiği gibi kârlı olmadığı hâlde siyasi propaganda niyetiyle sürdürüldü ise sorumlularının araştırılarak gerekli müeyyidelerin uygulanması amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, yüksek maliyetlere katlanarak yürütülen Sakarya Gaz Sahası Geliştirme Projesi’nde gelecek yıllara göre öngörülen maliyetlerin ve beklenen getirilerin hesaplanıp bugünkü değere indirgenerek projenin kârlılığının, sürdürülebilirliğinin ve kamu yararının tespit edilmesi, projenin başladığı günden bugüne kadar yapılan yatırımların maliyetlerinin ve getirilerinin hesaplanarak kamuoyunun aydınlatılması, proje vadedildiği gibi kârlı olmadığı hâlde siyasi propaganda niyetiyle sürdürüldü ise sorumlularının araştırılarak gerekli müeyyidelerin uygulanması amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/2/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Erhan Usta’ya söz veriyorum.

Sayın Usta, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Bizim İYİ Parti Grubu olarak bugünkü grup önerimiz Sakarya Doğal Gaz Sahası Projesi'yle ilgili olacak. Biliyorsunuz, burada bir proje yürütülüyor Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı tarafından. OTC (Offshore Technology Center) ortaklığı yani TPAO'nun bir bağlı ortaklığı bu projeyi yürütüyor. Şimdi, burada 2 tane faz var -çok kısa bir bilgi vereyim, ondan sonra eleştirilerime geçeceğim- faz 1'de 3,5 milyar metreküplük standart bir doğal gaz çıkarılması hedefleniyor, faz 2'de de 14 milyar metreküplük. Bu ikisinin toplamı -tabii, faz 2 2027'de devreye girecek, şu anda değil ama- Türkiye'nin bugünkü ihtiyacı çerçevesinde bakarsak ihtiyacının yaklaşık yüzde 30'unu karşılayacak nitelikte bu projede öngörülen miktarlar. Şimdi, faz 1'de 10 tane kuyu olacağı günlük 10 kuyudan 10 milyon metreküplük doğal gaz çıkarılacağı; faz 2'de de 40 kuyu olacağı ve toplam 40, ortalama her kuyudan 1 milyon metreküp gibi bir şey çıkarılacağı ifade edildi. Şimdi, bakıyoruz, elimizde gerçekleştirmeler var faz 1'le ilgili. Değerli arkadaşlar, en son 2024 yılı Ocak ayı ortalaması günlük 10 milyon metreküpe karşı 2,4 milyon metreküplük bir üretim var. Geriye doğru baktığımızda 2023 Aralıkta 2,5 milyon metreküp; Kasımda 3,2; Ekimde 3,3; Eylülde 2,5 olmuş yani 10 milyon metreküp yerine yaklaşık 2,5-3 milyon civarında şu ana kadar ortalama bir üretim gerçekleşmiş.

Şimdi, buradaki, Sakarya Gaz Sahası'ndaki toplam sabit yatırım tutarı 145 milyar lira yani büyük bir proje, büyük bir bedel ve bu, devlet yardımı kapsamında yapılıyor; TPAO'ya da hazine tarafından ödeniyor, aynı zamanda teşvik belgesi verdi, dolayısıyla bütün teşviklerden, muafiyetlerden de istifade ediyor; bunlarda herhangi bir mahzur yok, elbette olması lazım. Şimdi, burada, bu proje kapsamında Ekim 2021'de bir Fransız bir de İngiliz firmasının konsorsiyumuyla bu saha geliştirme için 750 milyon dolarlık bir sözleşme imzalanıyor ve bu sözleşme hayata geçiriliyor. Yani burada dikkat ederseniz işte işin mali boyutunu vermeye çalışıyorum, katlandığımız maliyetleri. Mayıs 2023'te de bu Fransız ve İngiliz iki firmanın yanına bir İtalyan firması katılarak o konsorsiyuma yine ilave bir 750 milyon dolarlık saha geliştirme anlaşması imzalanıyor ve bunlar hayata geçiriliyor.

Şimdi, TPAO, ayrıca, 2022 yılında artan giderlerini karşılamak için -özellikle bu sondaj gemileri için- 3,2 milyar dolarlık bir kredi kullanıyor. Bu kredinin, sadece bu kredinin öngörülen faizi yaklaşık 1 milyar dolar; 956 milyon dolarlık da bir faizi olacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kadar büyük bir proje. Türkiye'nin, petrol bulmasından, doğal gaz bulmasından hepimiz Türk milletinin bir ferdi olarak mutlu oluruz, mesut oluruz ve iftihar ederiz ancak çok büyük bir iş. Bu işi kimler yönetiyor diye bakıyorsunuz; mesela, şimdi, Yönetim Kurulu üyeleri var burada elimde, CV'lerini falan da aldım. Bu arkadaşlara baktığımız zaman, hiçbirisinin uzmanlık alanı aslında bu işlerle ilgili değil yani bu kadar büyük bir iş yürütülüyor ama bu işin başındaki insanlar aslında bu sektörden değil. Sektör derken hepsinin petrolcü, madenci olması gerekmez; elbette burada bir işletmeci falan gerekli ama işte 1'isi hukuk fakültesinden, 3'ü iktisat fakültesinden, 1'isi işletmeden falan olunca da yani bu kadar büyük işleri bu insanlar nasıl yürütecek, nasıl karar verecek diye insan sormadan edemiyor. Dolayısıyla, burada ehliyet açısından ciddi bir sıkıntı var.

Şimdi, buranın bir de Genel Müdürü vardı; hiç duyduk mu mesela bu Genel Müdürün 1 Şubat 2024'te görevden alındığını? Duymadık. Sessiz sedasız bir şekilde bu Genel Müdür emekliye ayrıldı. Şimdi, oysaki bu vatandaş son dönemde, özellikle her seçim öncesi gaz bulan, petrol bulan bir arkadaşımızı yani eğer bu bize söylenilen şeyler doğruysa çok başarılı birisi olması lazımdı. Bu arkadaş niye görevden alındı? İşte, ben bunu burada sormak istiyorum yani bir çelişki var; başarılıysa görevden alınmaması, tam tersine işini yapması lazımdı. Bir başarısızlık var da o başarısızlığın üstü mü örtülüyor? Böyle alelacele, paldır küldür, sessiz sedasız bir şey mi yapılıyor? Tabii, insan bunu sormadan edemiyor.

Şimdi, ne yapıldı? Tabii, seçim öncesi hepimiz biliyoruz, bu Sakarya Sahası Gaz Yakma Töreni yapıldı, değil mi? Yani bu seçimlerden önce, kurulmamış, yapılmamış bir tesis için açılış yapıldı; ondan sonra... Filyos tesisleri üretim kapasitesi bugün sadece yüzde 2 arkadaşlar yani toplam tüketicinin yüzde 2'si kadar bir üretim olacak bir yerde sanki... Efendim, bir de biliyorsunuz, işte “Hanelere 25 metreküplük doğal gaz bedava verilecek.” dendi yani “Türkiye doğal gaza boğuldu, doydu ve ondan sonra doğal gazın bir kısmını evlere de artık -en azından hanelere- bedava veriyoruz.” diye seçim öncesi bir hava estirildi. Kimin doğal gazıydı bu? Filyos'ta yakılan doğal gaz da bedava dağıtılan doğal gaz da Ruslardan para vererek aldığımız hatta parasını veremeyerek aldığımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) – Arkadaşlar, BOTAŞ'ın borçlarını ödeyemediği, parasını veremediği doğal gazı burada yaktık, bir şov yaptık, ondan sonra bunu da millete dağıttık; böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil. Test aşaması bile tamamlanmadan, sanki bu üretim tesisleri açılmış gibi seçim öncesinde bir hava estirdi; bu havayı estiren bürokrat da şimdi görevden alındı; bakalım siyasetçiler ne yapacak şimdi.

Yani özetle şu: Bu konuyu Meclis araştırсын, burada milyarlarca dolarlık bir maliyet var. “Bu iş nasıl daha sağlıklı yürütülebilir, nasıl sürdürülebilir, bunun için ne yaparsak bu katlandığımız maliyetlerin ülke olarak menfaatini, faydasını görürüz” anlayışıyla bu işin Meclis tarafından konuşulması lazım, araştırılması lazım. Biz, bu önergemizi bu amaçla verdik. Burada hakikaten bir hayal peşinde mi koşuldu veya bu milletin milyarlarca dolarlık kaynağı bir seçim malzemesi mi yapıldı; bu konunun araştırılması gerekir diye düşünüyorum. Bu konuda da sizlerden de önergemize destek bekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir.

Sayın Kılıç, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu önerisi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Dün merhum Erbakan Hocamızın vefatının yıl dönümüydü, bugün ise 28 Şubat darbesinin yıl dönümü. Her zaman ülkesi ve milleti için yılmadan çalışan muhterem hocamıza Allah'tan rahmet diliyorum. Türkiye'yi haktan, adaletten, refahtan uzaklaştırma ve dolayısıyla millî görüş iktidarından uzaklaştırma operasyonu olan 28 Şubat darbesini de telin ediyorum. Uzun bir ara verilmiş olsa da ülkemizin yeniden millî görüş iktidarıyla buluşacağı günler yakındır. Hiçbir kötülük ebediyen varlık göstermez, hiçbir darbe bin yıl sürmez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülke olarak yaptığımız ithalat harcamaları içerisindeki paya bakıldığında görülecektir ki cari açığın en büyük kalemi enerjidir. Enerjide dışa bağımlılık, bize yıllarca cari açık verdirerek ülkemizi ve vatandaşımızı ekonomik buhranlara sürüklemiştir. Ülkemizde bize fazlasıyla yetecek ve üstelik fazlasını ihraç edebileceğimiz enerji kaynağı mevcut iken enerjide dışarıya bağımlı olma durumu temelden sorgulanmalıdır. Bu bağımlılık sorununun temelinde istikrarsızlık, enerji ve madencilik politikaları yer almaktadır. Hükümetin güñübirlik belirlediği madencilik politikaları ülkemizin uzun vadeli kalkınmasındaki en büyük problemidir. Ülkemiz, yer altı kaynakları açısından oldukça zengin ve maden çeşitliliği açısından dünyada 8'inci sırada yer alıyor. Fakat ne hikmetse bu yer

altı kaynaklarından bazıları enerji güvenliği bahanesiyle ülkemize kazandırılmıyor. Dünyanın 5 büyük devleti karbon salımının yarısından fazlasını tek başlarına yaparken hiçbir kural ve sınır gözetmiyorlar. Bunlar, herhangi bir çevre hassasiyeti gözetmeden faaliyetlerini sürdürürken bize dayattıkları sözde kurallarla enerjide kendi kendine yetebilen bir ülke olmamızı önlemeye çalışıyorlar. Devlet adamlığı, öyle yerli yersiz efelenmek değil işte tam da burada “Dünya 5’ten büyüktür.” diyebilmektir.

Değerli milletvekilleri, sadece Sakarya Gaz Sahası değil ülkemizin muhtelif yerlerindeki bütün enerji ve maden sahaları çevre etkisi, ekonomimize ve milletimize katkısı açısından araştırılmalı ve sonuçlar kamuoyuyla paylaşılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) – Doğamızı kirleten, insanımızı zehirleyen faaliyetlerin destekçisi olamayız. Maden sahalarımızın siyasi reklam veya rant malzemesi hâline getirilmesine asla rıza gösteremeyiz. Her seçim öncesi bir reklam malzemesine dönüştürülen ve ciddiyeti ortadan kaldırılan maden ve enerji alanındaki çalışmalar ciddiyetle yürütülmelidir. Attığınız taş, ürküttüğünüz kurbağaya değsin. Yatırımlarda verimlilik esas alınmalı, her türlü israftan, yolsuzluktan kaçınılmalıdır. Biz, ülke olarak doğal kaynaklar açısından fakir bir ülke değiliz. Biz, üzülerek ifade ediyorum ki kaynakları çarçur edilerek bugün fakirleştirilmiş bir ülke konumundayız.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken verilen grup önerisini önemli buluyor ve destekliyoruz.

Saygılarımla. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Celal Fırat’a söz veriyorum.

Sayın Fırat, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Her seçim öncesi Türkiye topraklarında petrol, doğal gaz bulunduğunu müjdeleyen AKP iktidarı, Karadeniz’de 710 milyar metreküp doğal gaz rezervi bulunduğunu müjdelemiş ve Türkiye’nin mevcut yıllık doğal gaz ihtiyacının yüzde 30’unu tek başına karşılayacağını iddia etmişti. 2022 yılında da Cumhurbaşkanı kararıyla 145 milyarlık devlet yardımıyla projenin on bir yılda tamamlanacağı açıklanmıştı. Buna ilave olarak yabancı projelerde yer alan İngiliz, Fransız firmalarına 750 milyon dolar ödeneceği basına yansımıştı. Ancak ilk veriler göstermiştir ki Sakarya Doğal Gaz Sahası içerisinde öngörülen, planlanan doğal gaz üretim miktarlarının çok altında kalmıştır. Mesela, günlük üretimin 10 milyon metreküp olacağı öngörülmüşken şu an günlük ne kadar doğal gaz çıktığıyla alakalı elimizde sağlıklı bir veri yok. İktidar, kamuoyunu sürekli sembol açılışlarla oyalamaya çalışıyor ama bu sembollerin arkasına gizlenirken vatandaş nefes alamaz duruma getiren ölüt yatırımlarla her geçen gün halkımızı yoksullaştırmaktadır. Bu doğal gaz müjdesi de bir seçim propagandasıdır, istenilen seviyeye ulaşamamıştır. İktidarın, derinleşen yoksulluk karşısında proje pazarlamaktan başka çaresi kalmamıştır.

Değerli milletvekilleri, “enerjide bağımsızlığa giden yolda tarihî adım” deniliyor, “enerji dünyasında oyun yeniden kuruluyor” müjdesi veriliyor ancak Karadeniz’deki doğal gaz rezervi, projenin maliyeti, getirisi konusunda uzmanlara göre ciddi şüpheler vardır. Uzmanlar yerin altında bir hidrokarbon varlığı tespit edilmiş olsa bile burada kuyu açılması, kuyu tamamlama sondajı gibi hususlarda çok büyük riskler olduğu yönünde uyarılar yapmaktadır.

Karadeniz’de 9 milyar dolar gibi bir yatırım yapılması planlanıyor ve bu paralar halkın vergileriyle karşılanacaktır. Burada şunu sormak gerekiyor: Maliyet ve kâr hesabı yapıp risk ona göre hesaplanmış mıdır? Hadi diyelim bu maliyetler halkın vergileriyle karşılandı, bu durum Türkiye’nin dışa bağımlılığını bitirecek midir? Türkiye’nin yıllık 55-60 milyar metreküplük doğal gaz tüketiminin yanında bu oran devede kulak kalır. Ayrıca, 2030’dan sonra kuyuların yaşlanacağı ve üretimin düşeceği hesaplanıyor, günlük 1,5 milyon metreküp kadar gerileyeceği belirtiliyor. Maalesef, bu rakamlar, Türkiye’nin enerjide dışa bağımlılığını bitirecek bir miktar değildir.

Bakınız, Türkiye’nin doğal gaz ithalatı için yirmi beş yıllık kontratları da vardır. Biz Sakarya’da gaz üretimini istenilen seviyeye çıkarsak bile bağımlı olduğumuz ülkelere “Gaz almıyoruz.” diyebilecek miyiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Fırat, lütfen tamamlayın.

CELAL FIRAT (Devamla) – Değerli milletvekilleri, “Enerji dünyasında oyunu yeniden kuruyoruz.” diyorlar. Peki, öyle midir? Rusya’nın kanıtlanmış rezervleri 50 trilyon metreküp, İran’ın 33 trilyon, Katar’ın da 24 trilyon metreküp. Bu rezervlerle Türkiye’yi kıyaslayınca “Bundan böyle enerjide oyunu Türkiye kuracak.” desek ne değişecektir?

Türkiye’nin enerjide dışa bağımlılığını azaltabilmesi için en önemli potansiyeli zengin, yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Biz iddia ediyoruz ki sistem kullanım bedeli, KDV ve ÖTV gibi kalemler hariç artık sondaj maliyetleri, milyarlarca liralık yatırım harcamaları ekleneceği için doğal gaz faturaları kabarcaktır. Türkiye’nin her yerinden doğal gaz âdeta fişkırtıyorsa bize bu yüksek faturalar niye geliyor?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Fırat.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent’e söz veriyorum.

Sayın Taşkent, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Sayın milletvekilleri, Sayın Erdoğan birkaç yıl önce 540 milyar metreküplük bir doğal gaz rezervinin müjdesini vermişti ve 2023’ün ilk çeyreğinde de günde 10 milyon metreküplük doğal gazı millî sistemimize aktaracağını söylemişti; oysa bugün çıkarılan günlük doğal gaz miktarı bunun sanıyorum dörtte 1’i kadar.

AKP, mega projelerin reklamlarının partisi; devasa bütçelerle küçük faydalar yaratmanın ama bunu çok büyük bir şeyler yaratmış gibi sunmanın bir numaralı adresi; kepçeyle alıp kaşıkla vermenin, yurttaşın vergisiyle hazırladığı bir tabak yemeği kazanla pişirmiş gibi satmanın en doğru ismi.

Şimdi, bizler doğal gaz projesinde de aynı süreci yaşıyoruz. İktidar ve ortakları için Sakarya Doğal Gaz Projesi bir seçim malzemesidir. Mesela, son seçimlerde Sayın Erdoğan’ın müjdesiyle “İlk doğal gaz faturaları devlet tarafından ödenecek.” denilmişti. Burada iki trajikomik durum var. Birincisi, zaten bahar aylarında yanmayan kaloriferlerin faturasını devlet ödeyerek büyük bir yardım yapmıştı. İkincisi ve en önemli olanı ise devlet tarafından ödeneceği söylenen doğal gazın Karadeniz gazı olduğu iddiası doğru da değildi. Yerli ve millî iktidarımız “Karadeniz gazımız hayırlı olsun.” derken satılan yerli ve millî gazımız değil ithal gazdı.

Peki, nedir bu yerli doğal gaz? En kısa hâliyle, Türkiye’nin Batı Karadeniz Bölgesi açıklarında keşfedilen doğal gazı tüketicilerin kullanımına sunmayı amaçlayan, enerjide dışa bağımlı olan ülkemiz için önemli bir proje. Fakat başta söyledik ya, reklamlar. Ocak 2024 verilerine baktığımızda, günlük 10 milyon metreküp olacağını söylediğiniz gazın sadece çeyreği üretilmiş ama reklamlarınıza bakarsak dünyada doğal gaz rezervlerinde 1’inci sıraya yükseldiğimiz sanılabilir.

Yüksek maliyetlerle beklenenin ancak çeyreğini ürettiğiniz doğal gazla bir de yurttaşı tehdit ediyorsunuz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak her zaman memleketi en öne koyduk; kimin ne yaptığına bakmadan ülkemiz için faydalı olan tüm işleri, projeleri destekledik, destekleyeceğiz de fakat tehditler savurmaya bayılan partinizin Genel Başkanı, Cumhurbaşkanı daha yeni ne dedi? “Biz varsak doğal gaz var, biz yoksak doğal gaz yok.” Çok açık söylüyorum, bu ülkeye bir şey yapılacaksa önce bu zihniyetten kurtulmak gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşkent, lütfen tamamlayın.

AYÇA TAŞKENT (Devamla) – Çünkü ne biz ne de vatandaşlar bu tehditlere boyun eğmiyoruz, eğmeyeceğiz. O yüzden doğal gaz sürecinde de reklamları ve tehditleri bırakıp üretime ve kamu yararına odaklanmamız gerekir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşkent, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bolu Milletvekili Yüksel Coşkunyürek’e söz veriyorum.

Sayın Coşkunyürek, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL COŞKUNYÜREK (Bolu) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; İYİ Partinin Sakarya Gaz Sahası’yla ilgili verdiği grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

2002 yılından bu yana, AK PARTİ hükümetlerimiz, enerji alanında dışa bağımlılığı azaltmak için çok yoğun ve planlı bir çalışma göstererek ülkemiz açısından çok önemli adımlar atmışlardır. Hepimizin malumu odur ki petrolde yüzde 90, doğal gazda yüzde 99 dışarı bağımlıyız. Bu oranı düşürmek için Cumhurbaşkanımızın liderliğinde görev yapan tüm Bakanlarımız özverili çalışarak milletçe hepimizi gururlandırmışlardır ve bizleri sevindiren çok önemli keşifler yapılmıştır. Sakarya Gaz Sahası bu keşiflerin en büyüğüdür ve tespit edilen rezerv toplam 710 milyar metreküpe ulaşmıştır. Biz bu keşifleri kendi sondaj gemilerimiz Fatih, Yavuz, Kanuni ve Abdülhamid’le ve yüzde 80 kendi teknik personelimizle gerçekleştirdik. Ülkece hepimizin gururu olan bu çalışmalarını yapan başta Cumhurbaşkanımız ve görev yapan tüm Bakanlarımıza, Bakanlık personelimize ve tüm TPAO personeline teşekkürlerimi sunuyorum.

Karadeniz 180 kilometre mesafede, 2.200 metre su derinliği ve 2 bin metre deniz tabanının derinliğinde özverili çalışmalar yürütüldü. Ülkemiz ekonomisine değer katarak büyük bir doğal gaz rezervi tespit edilmiş oldu. 21 Ağustos 2020 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ilan edilen Sakarya Gaz Sahası’nda yapılan keşif kapsamında ivedilikle deniz altı üretim iletim sistemlerinin inşası, yerleştirilmesi ve devreye alınması çalışmalarına başlanmış, 2021 yılı Eylül ayında temel atma töreni yapılarak kara tesisi inşaatına da başlanmıştır. Yanan bir gazın tesisten görülebilmesini mümkün kılan tek opsiyon olan acil durum kapasite testi başarıyla gerçekleştirildikten sonra 20 Nisan 2023 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın katıldığı törenle kara tesisine ilk gaz ulaştırılarak bir dünya rekoruna imza atılmıştır. Bu tarihten sonra kara tesisindeki tüm ünitelerin ve fonksiyonların devreye alınması, deneme üretimleri ve sızdırmazlık emniyet testleri planlandığı şekilde yürütülmüş ve gaz ulusal sisteme iletilmeye başlanmıştır.

Sakarya Gaz Sahası gerek karadeniz uzaklığı, su derinliği ve keşfedilen doğal gazı içeren çoklu rezervuar seviyelerinin kendine özgü jeolojik karakteristiği bakımından gerekse 2.200 metre derinlikte deniz altında yapılan deniz altı üretim şebekesi ve 180 kilometre bağlantı hatlarıyla karaya yapılan kara işleme tesisiyle dünyanın en zorlu projelerinden biridir. Ancak söz konusu tüm zorlayıcı unsurlara rağmen son dönemde dünyanın en önemli projelerinden birini başarıyla gerçekleştirmiş olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Coşkunyürek, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL COŞKUNYÜREK (Devamla) – Tamam Başkanım.

Sakarya Doğal Gaz Sahası 1’inci fazında 10 kuyudan 10 milyon metreküp üretmek kapasitif bir değer olup 10 milyon metreküp üretilmesi beklenmektedir. Üretim başladıktan sonra 4 milyon metreküp üretime çıkıldığı zamanlar olmuş olup hâlen 3 milyon metreküp üretilmektedir. Kuyuların üretim seviyelerinin test edilerek optimize edilmesi, faz 1 kuyularının tamamının devreye alınması ve kara tesisinin yedek üniteleriyle devreye alınmasıyla birlikte üretimin planlanan değerleri yakalaması öngörülmektedir; başka bir ifadeyle faz 1 çalışması hâlen devam etmektedir.

Değerli arkadaşlar, uluslararası firmalar bu rezervi değerlendirmeye tabi tutmuş ve rapora bağlayarak teyit etmişlerdir. Herkes inandı ama bir türlü muhalefete kabul ettiremedik.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Coşkunyürek.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yoklama talep ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Evet, bakalım 20 kişi var mı, sayalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Takdirlerinizde, takdirlerinizde...

BAŞKAN – Arkadaşlar, İç Tüzük gereği yapmak zorundayız.

Tespit yapacağız, ismini okuduğumuz oturursa... Gökhan Günaydın, Sevda Erdan Kılıç, Ali Karaoba, İnan Akgün Alp, Sibel Suiçmez, Cevdet Akay, Nail Çiler, Gülcan Kış, Aliye Coşar, Harun Yıldızlı, Orhan Sümer, Mahir Polat, Ali Öztunç, Namık Tan, Türkan Elçi, Ayça Taşkent, Yüksel Taşkın, Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Zeynel Emre, Sezgin Tanrıkulu.

Elektronik cihazla yoklama yapacağım.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Yirmi dakika verin.

MAHİR POLAT (İzmir) – On beş dakika verin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Takdirleriniz beş dakika mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sizi kırmayacağım, beş dakika veriyorum ve yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, yüksek maliyetlere katlanarak yürütülen Sakarya Gaz Sahası Geliştirme Projesi’nde gelecek yıllara göre öngörülen maliyetlerin ve beklenen getirilerin hesaplanıp bugünkü değere indirgenerek projenin kârlılığının, sürdürülebilirliğinin ve kamu yararının tespit edilmesi, projenin başladığı günden bugüne kadar yapılan yatırımların maliyetlerinin ve getirilerinin hesaplanarak kamuoyunun aydınlatılması, proje vadedildiği gibi kârlı olmadığı hâlde siyasi propaganda niyetiyle sürdürüldü ise sorumlularının araştırılarak gerekli müeyyidelerin uygulanması amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 28/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

28 Şubat 2024 tarihinde Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (4611 grup numaralı) kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/2/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var; lütfen, birbirimizi dinleyecek ortamı bozacak şekilde yüksek sesle konuşmayalım.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Perihan Koca’ya söz veriyorum.

Sayın Koca, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) – Teşekkürler.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı ve özellikle kadın kardeşlerimi, kız kardeşlerimi selamlayarak başlamak istiyorum.

Değerli hazırım, son derece üzgünüz, acılıyız ve öfkeliyiz; 8 Marta bir hafta kala, Türkiye’de, son yirmi dört saatte 8 kadın kardeşimiz erkekler tarafından katledildi ve şu anda 1 kadın kardeşimiz yoğun bakımda, ağır yaralı şekilde yaşam mücadelesi veriyor.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Koca, bir dakikanızı alayım.

Evet, değerli milletvekilleri, lütfen kısık sesle konuşalım; hatibi dinleyemiyoruz, büyük bir uğultu var, lütfen...

Evet, Sayın Koca, buyurun.

PERİHAN KOCA (Devamla) - AKP vekilleri açısından kadın cinayetlerinin ne anlam ifade ettiğini bu tavırlarından bir kez daha görüyoruz gerçekten; hani korkunç bir şeyle karşı karşıyayız bir daha, failler gerekeni yapmaya devam ediyor.

İzmir, Bursa, Sakarya, Erzurum, Denizli, Adıyaman ve İstanbul’da 8 kadın en yakınları tarafından, eşleri veya boşandıkları eski eşleri tarafından erkek şiddetiyle katledildiler. İsimlerini tek tek saymak istiyorum: Sevilay Karlı, Hatun Ekrem Aslan, Emine Ülkü Araz, Özlem Çankaya, Tuba Ateşçi, Tuğba A., Nasim Gol Karımı, Elif Saydam bugün biz kadınların yası ve isyanıdır.

Değerli hazırun, özellikle ifade etmek isterim ki yirmi dört saat içerisinde işlenen 8 kadın cinayeti tesadüfî ya da münferit değildir. Bu cinayetler politiktir, kadın cinayetleri politiktir, iktidarın yürütmüş olduğu kadın düşmanı politikaların eseridir ve ağır sonuçlarıdır ne yazık ki. Bizzat burada, bu iktidar koltuklarında oturan milletvekillerinin sorumluluğu vardır bu cinayetlerde değerli hazırun.

Bakın, feshedilen İstanbul Sözleşmesi, uygulanmayan yasalar, erkek şiddetini, kadın düşmanlığını körükleyen politikalar, iyi hâl indirimleriyle birlikte ilerleyen cezasızlık politikaları, kadınların kazanılmış haklarına karşı yürütülen saldırılar ne yazık ki kadınları göz göre göre hayattan koparmaya, aramızdan almaya devam ediyor. Özellikle İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılmasının ardından ülkemizde taciz, tecavüz, erkek şiddeti oranlarında çok ciddi bir artış söz konusu ve kadın cinayetleri, verilere baktığımız zaman bile bugün bir kadın kırımı niteliği taşıyor vaziyette ne yazık ki. Siyasi iktidar tarafından nafakanın, 6284’ün, medeni haklarımızın “kutsal aile, makbul kadın” çerçevesinin etrafında tartışmaya açıldığı her dakika, her an biz kadınlar ölmeye, öldürülmeye devam ediyoruz ne yazık ki. Geldiğimiz aşamada bizzat iktidar partileri tarafından yaratılan bu erkeklik düzenini, yaratılan kadın düşmanlığı iklimini çok açık ve net bir şekilde hepimiz görüyoruz. Bu anlamıyla bir kez daha ifade etmek istiyorum değerli hazırun: Erkekler hunharca kadın cinayeti işleme serbestliğini, bu cüreti ne yazık ki burada olup bitenlerden alıyorlar; yargısal teşviklerden alıyorlar, cezasızlık politikalarından, şiddetin bilerek ve isteyerek önünün açılmasından alıyorlar. Örneğin, bugün bu Mecliste kamuoyuna “yargı reformu” adı altında sunulan sekizinci yargı paketi görüşmeleri yapılacak; güya yargı sisteminin marazları kısmi bir şekilde giderilecek ancak kanun teklifine baktığımız zaman, haklar ve özgürlükler adına hiçbir şey olmadığını görüyoruz, erkek devlet yargının temellerinin sağlamlaştırma derdi güdüldüğünü bir kez daha görüyoruz. Yani burada olup bitenler, burada geçirilen yasalar, ifade edilen sözler, kullanılan kadın düşmanı dil, alınan kararlar tam da bu anlamıyla toplumu doğrudan belirliyor ve biz bu Mecliste ne yazık ki bilerek isteyerek kadına yönelik şiddetin körüklenmesinden başka, erkek şiddetinin teşvikinden başka bir şey görmüyoruz. Hâlâ, kadın cinayetlerinden bahsederken “ruhsal bozukluklar” denilebiliyor, “şiddete meyillilik” denilebiliyor, “sapıklık, sapkınlık” denilebiliyor. Ancak karşı karşıya olduğumuz şey erkek egemen düzenin, erkek şiddetinin ta kendisidir, erkek yargıdan cesaret alan siyasal teşviklerdir; bu kadar açık ve net bir tabloyla karşı karşıyayız.

Normal şartlarda, bir ülkede yirmi dört saatte 8 kadın cinayeti işlenmiş olsaydı o ülkede kırmızı alarm verilirdi, acil eylem planları devreye sokulurdu, acil önlem planları devreye sokulurdu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Koca, lütfen tamamlayın.

PERİHAN KOCA (Devamla) – Tabii.

O yüzden burada bir karar vermek zorundasınız değerli hazırun. Ya bu önergeye “evet” oyu verirsiniz, kadın cinayetlerini önlemek için sorumluluk alırsınız ya da bu cinayetlerin faili olmaya devam edersiniz; ötesi yoktur, ötesi bizim açımızdan, tüm kadınlar açısından lafûgüzaftır.

Katledilen tüm kadın kardeşlerimizi tekrar saygıyla anıyorum ve Parlamentoyu sorumluluk almaya davet ediyorum.

Teşekkürler. (DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a aittir.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun. (Saadet Partisi ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sizleri ve bizleri ekranları başında izleyen tüm vatandaşları saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu belirteyim ki Saadet Partisi Grubu olarak biz DEM PARTİ'nin vermiş olduğu bu önergeye tam destek veriyoruz; şimdi gerekçelerimi açıklayacağım.

Türkiye yakın siyasi tarihinde hiç benzerine rastlanmamış bir süreçten geçmekte. Gerçekten ekonomik, sosyal, siyasal, hukuki, kültürel pek çok alanda derinleşerek büyüyen ciddi sorunlarımız olduğu hâlde, maalesef hem Hükûmet hem Parlamento çoğunluğu bu sorunlara karşı seyirci kalmayı, duyarsız olmayı tercih ediyor. Üstelik muhalefet partilerinin en yapıcı önerilerini ve burada vermiş olduğu araştırma önergelerini de bir çırpıda göz ardı edebiliyor. Bu problemlerden biri de hepinizin bildiği gibi, önergeye konu olan kadınların şiddete maruz kalmaları ve en temel anayasal hakları olan yaşama haklarını kaybetmeleri. Bugün, yirmi dört saat içinde toplam 8 kadının eşleri tarafından veya boşanma sürecinde oldukları eşleri tarafından öldürüldükleri haberi basına yansıdı. Böyle bir rakam gerçekten tolere edilecek gibi değil. Oysa bakınız, Anayasa'mızın 41'inci maddesi "Ailenin korunması" başlığını taşıyor ve bu maddenin ikinci fıkrası devlete, ailenin huzur ve refahının sağlanması konusunda bir yükümlülük yüklüyor. Şimdi, devletimiz bu görevini yerine getirmediği gibi, bu görevin yerine getirilmesi anlamını taşıyan politikalardan da vazgeçtiğini Anayasa'ya aykırı bir biçimde ortaya koymuş durumda.

Sözü uzatmadan İstanbul Sözleşmesi'ne getireceğim. Biliyorsunuz, İstanbul Sözleşmesi 19 Mart 2021'de Anayasa'ya aykırı bir biçimde feshedildi. Anayasa'mızın 90'ıncı maddesi, bir sözleşmenin yürürlüğe girebilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinin uygun bulma kanunu çıkarması gerektiğini, yürütme organının yani Cumhurbaşkanının ancak bu kanuna istinaden Türkiye Cumhuriyeti devletinin onay iradesini açıklayabileceğini düzenliyor. Bu maddede bir sözleşmeden geri çekilmenin hangi usulle yapılacağı belirtilmiş değil ancak hukukta boşluk olmaz. Nitekim, hukukun temel prensiplerinden olan "yetkide ve usulde paralellik ilkesi" gereğince çekilme sürecinin de aynen bu biçimde olması gerekirdi. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin önce çekilmeyi uygun bulan bir kanunu kabul etmesi, buna istinaden Cumhurbaşkanının da çekilme veya fesih iradesini açıklaması gerekirdi, maalesef bu yapılmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yazıcı Özbudun, lütfen tamamlayın.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Anayasa'nın bu açık hükmü göz göre göre çiğnenmiş ve Cumhurbaşkanı Anayasa'ya aykırı olan 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 3'üncü maddesine dayanarak fesih iradesini açıklamıştır. Biz bu anayasasızlaştırma sürecini kabul etmiyoruz; kadınların erkek şiddetine maruz kalarak en temel anayasal haklarından, yaşama haklarından mahrum kılınmasını kabul etmiyoruz ve DEM PARTİ'nin araştırma önergesine tam destek veriyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz sırası, İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Aykut Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Atatürk'ün önderliğinde kadınlar meslek seçimi, siyasal alanda seçme ve seçilme, eğitime erişim gibi fırsat eşitliği tesis eden önemli kazanımları -cumhuriyetin ilk yıllarında- bugün gelişmiş diye saydığımız çoğu ülkeden önce elde etti. Oysa bugün yani cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılının başlarında kadına şiddeti, kadın cinayetlerindeki artışı, cinsiyet ayrımcılığını sıkça konuşmak durumunda kalıyoruz.

Önce birkaç veriyi dikkatinize sunmak istiyorum. Bakın, OECD verileri ne diyor: 2023 OECD verilerine göre, hayatlarında en az 1 kez eşi veya sevgilisinin fiziksel veya cinsel şiddetine maruz kalan kadınların oranı ülkemizde yüzde 32. Bu oranla OECD'de 2'nci, Avrupa'da 1'inciyiz. Daha vahim “Yeter artık!” dedirten istatistik ise kadın cinayetleri alanında. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerine göre, ülkemizde 2023 yılında ne yazık ki 315 kadın cinayeti, 248 şüpheli kadın ölümü gerçekleşmiş. Son üç yıla baktığımızda yani 2021-2023 döneminde ise toplamda 929 kadın cinayeti ve 710 şüpheli kadın ölümü var. En güncel verilere baktığımız zaman ülkemizde her gün ortalama 1 kadın cinayeti gerçekleştiğini varsayabiliyoruz. Şimdi, hâl böyleyken Hükümet bununla mücadele etmek ve bu sorunu kökten çözmek yerine İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede hukuksuz bir şekilde çıkılmasına alkış tutuyor. Kadınlar için yaşam standardı o kadar aşağı çekilmiş durumda ki bunu TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nda da görüyoruz, 2023 verilerine göre yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendini güvensiz hissedenlerinin oranı kadınlarda yüzde 27,4; erkeklerde ise yüzde 10,2'dir. Hatta daha da trajik olanı ülkemizdeki kadınların yüzde 6,3'ünün evde yalnız otururken -bakın, tekrar ediyorum- kendi evinde yalnız otururken bile kendini güvende hissetmemesidir yani kadınlarımıza sokakta da evde de rahat yok.

Kıymetli vekiller, eğer kadına yönelik şiddeti azaltmak, kadın cinayetlerini önlemek istiyorsak ilk işimiz, bu sorunların temel kaynağının toplumsal cinsiyet eşitsizliği olduğunu kabul etmek olmalı. Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda samimiysek ve etkin politikalar üretmek istiyorsak da Türkiye Büyük Millet Meclisi bir bütün olarak toplumsal cinsiyete duyarlı bakış açısı geliştirmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

AYKUT KAYA (Devamla) – Kadına karşı son dönemde hızla yükselen bu yeni ve yanlış bakış açısına karşı mücadele etmek konusunda İYİ Parti olarak kararlılığımızı daima koruyacağız. Rotamız, Atatürk'ün çizdiği yolda bize devredilen bayrağı daha da ileri taşımak olmalı hem cinsiyet eşitliği konusunda hem de diğer tüm kalkınma alanlarında. Bu nedenle “İstanbul Sözleşmesi yaşatır.” demeye devam edeceğiz.

Konuşmamı Gandhi'nin bir sözünüle tamamlamak istiyorum: “Kadını ‘zayıf cins’ olarak tanımlamak bir iftiradır ve erkeklerin kadınlara karşı yaptığı haksızlıktır. Eğer güçten kastedilen kaba kuvvet ise elbette kadınlar erkeklerden daha az vahşidir ancak güç eğer ahlaki bir güçse, o zaman kadınlar erkeklerden tarifi edilemez derecede üstündür.”

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'a söz veriyorum.

Sayın Erdan Kılıç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bu araştırma önergesini destekliyoruz. Evet, komisyon kurulmalı fakat 27’nci Dönemde de kadına yönelik şiddetin araştırılması için bir komisyon kurulmuştu Meclis çatısı altında. Komisyon biraz çalıştı ama öyle bir hâle geldi ki kadın üyeler birbirine psikolojik şiddet uyguladılar Komisyonunda. Muhalefet vekillerinin sözlerini kesmeler, konuşma sürelerini kısıtlamalar, Komisyona çağrılan isimlere karşı itirazların hiç dikkate alınmaması derken vekil arkadaşlarımız Komisyondan çekildi. Eğer bu önerge kabul edilir ve bir komisyon kurulursa bir kez daha bunların yaşanmaması için uyarıda bulunma gereği duyulum.

Değerli milletvekilleri, dün bu ülkede kadın cinayetleri konusunda vahim bir gündü. Sadece yirmi dört saat içinde bu ülkede 8 kadın katledildi; tabii, bu, sadece sayısını bildiklerimiz. İstanbul, Sakarya, İzmir, Bursa, Adıyaman, Denizli, Erzurum’dan kadınlar... Bu ülkede kadınlar neden öldürülüyor biliyor musunuz? Evlenmek istemediği için mesela, beraber olmak istemediği için, boşanmak istediği için, çalışmak istediği için, yemek yapmadığı için ya da yemeğe fazla tuz kattığı için, habersiz bir yere gittiği için, telefonla görüştüğü için, fazla makyaj yaptığı için ve bunu birçok örnekle sıralayabiliriz. Peki, erkekler nasıl savunuyor kendini? “Çok seviyordum, çok kıskanıyordum, çok beğeniyordum, çok aşkıttım.” Beyler, yere batsın böyle sevginiz, yere batsın böyle özleminiz, yere batsın böyle kıskançlığınız, yere batsın böyle lanet âşkınız! (CHP sıralarından alkışlar)

Gerek bu kürsüde gerek Genel Kurul sıralarında gerekse sokakta çeşitli eylemlere katılmaktan ve anlatmaktan dilimizde tüy bitti ama iktidarın kadın düşmanlığı bir türlü bitmedi. Bu ülkede kadınlar ölmesin diye yapılan eylemlerde kadınlara şiddet uygulandı, copla, biber gazıyla saldırılar gösterdiniz, kadınları saçından sürüklediniz; gözüaltına alarak bu düşmanlığınızı gösterdiniz. Çete üyelerine, mafyalara süt dökmüş kedi olanlar söz konusu kadınların eylemi olduğunda onları engellemek için insanlıktan çıktılar. (CHP sıralarından alkışlar) Çetelerden, mafyalardan çok kadınlardan korkuyorsunuz biliyoruz, çünkü kadınlar vazgeçmiyor, çünkü bu ülkeyi değiştirir kadınlar değiştirecek. (CHP sıralarından alkışlar)

O yüzden diyoruz ki: Kadın cinayetleri politiktir. Bu yüzden biz kadınlar, İstanbul Sözleşmesi’nin yeniden imzalanması, kadın-erkek eşitliğini savunan yasaların çıkarılıp uygulanması, cezalarının caydırıcı hâle gelmesi için var gücümüzle çalışacağız, çalışmaya da devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdan Kılıç, lütfen tamamlayın.

SEVDA ERDAN KILIÇ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Evet, beyler, öldürülen, şiddet gören kadınlar kızlarınız, kız kardeşleriniz, anneleriniz, akrabalarınız, arkadaşlarınız, meslektaşlarınız. Bir zahmet kafanızı kumdan bir çıkarın ve elinizi vicdanınıza koyun, gelin, bu eşitlik mücadelesini hep beraber verelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Şimdi söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Fatma Öncü’ye aittir.

Sayın Öncü, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA ÖNCÜ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ’nin grup önerisi hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen milletimizi ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, şiddete maruz kalan ve hayatını kaybeden tüm kadınlara Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum.

Kadına şiddet insanlığa ihanettir, bu konuda hepimiz hemfikiriz. AK PARTİ, kadını siyasetin merkezine alan, karar mekanizmalarında hanım kardeşlerimize imkân vererek potansiyellerini değerlendirmelerini sağlayan, elde ettiği her başarıya kadın eli değmesiyle gururlanan, milletiyle buluşturduğu her proje ve hizmeti kadın-erkek fırsat eşitliği çerçevesinde tasarlayan, kadına şiddetle en etkin şekilde mücadele eden, kadınların güçlü olduğu bir toplum sayesinde müreffeh yarınlara ulaşacağını bilen kutlu bir dava hareketidir. Kadını ilerleyişin ve yükselişin merkezine alan bir düşünce yapısıyla hareket etmemiz sebebiyle “kadına şiddette sıfır tolerans” ilkesini benimsedik. Elbette, bugün şiddet gören tek bir hanım kardeşimiz var ise istediğimiz noktaya ulaşamamışız demektir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – “İşkenceye sıfır tolerans” dediniz, cezaevleri işkencehane oldu!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Dinleyelim!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – “Kadına şiddete sıfır tolerans.” diyorsunuz, yirmi dört saatte 8 kadın öldürüldü!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Dinleyelim! Sözcünüzü dinledik!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Bakın, siz şu anda bana şiddet uyguluyorsunuz Hanımefendi! Siz şu anda bana şiddet uyguluyorsunuz! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Elbette bugün, şiddet gören tek bir hanım kardeşimiz var ise...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Var!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – ...istediğimiz noktaya ulaşamamışız demektir. Bu noktada Bakanlığımızın ve kurumların çalışmaları devam ediyor. Toplumsal hafızamızda bulunmayan, bize yakışmayan bu insanlık suçuyla mücadele etmeye kararlılıkla devam edeceğiz ancak bu konuya siyasi bir pencereden bakmak yanlıştır.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Siyasi ama politik.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – O zaman size şunu sorarız: Kadına şiddetin aslında en çarpıcı örneği terör örgütleridir. Burada alıkonulan, istismar edilen kadınları neden konuşmuyorsunuz?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Konumuzun bununla ne alakası var şimdi? Sabırla sizi dinledik ya!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Bunları neden gündeme getirmiyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Samimi eleştirilere kapımız açık fakat...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sabırla sizi dinledim acaba ne söyleyeceksiniz diye, yine, döndünüz dolaştınız aynı yere geldiniz.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – ...siyasi rant elde etmek için çabalarınız boşuna, boşuna bunu siyasi alana rant etmeyin; ettirmeyeceğiz, ettirmeyeceğiz!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Her gün bir kadın öldürülüyor, bir kadın! Bunu konuşun siz.

PERİHAN KOCA (Mersin) – 8 tane kadın ölmüş, ölmeye devam ediyor, bir tane söyleyecek sözünüz yok mu? Bir tane sözün yok mu ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Biz 2002'den bu yana kadın politikaları üzerine...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Önergeye gel, önergeye!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Bu ülkede her gün bir kadın öldürülüyor. Konuyu buraya getiremezsiniz. Bakın, siz konuyu nereye getiriyorsunuz.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Dinle, dinle! Sana öğreteceğim... Dinle, sana öğreteceğim. Dinle! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

PERİHAN KOCA (Mersin) – Bu ne ya!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Hayır, ben mantıklı, makul bir şey söyleyeceksiniz sandım.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Bizim 2002’den bu yana mücadeleimiz sınırsız devam etmekte. Türk Ceza Kanunu’nda...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Konumuz önerge ya! Konumuz bu ülkede her gün bir kadının öldürülmesi!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Dinle, öğreneceksin!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Niye dinleyeyim!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Bak, işte sorun bu, dinlemiyorsun, dinlemediğin için öğrenemiyorsun. Dinleyeceksin!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Niye dinleyeyim!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Ben sizi dinledim, siz de beni dinleyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Öncü, lütfen tamamlayın.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Dönüp dolaşıp olayı teröre bağlarsan dinlemem tabii ki, müdahale de ederim tabii ki.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Türk Ceza Kanunu’yla birlikte töre ve namus nedeniyle işlenen cinayetler ağırlaştırılmış suç olarak kapsama alınmıştır.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Her gün bir kadın ölüyorken olayı bu noktaya getiremezsiniz. Dinlemeyiz. Hayır, bakın, makul, mantıklı gerekçeler söyleyin o ayrı bir şey yani.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Efendim, provoke edildi konuşmacı, yeterince konuşmadı, süresine ilave yapılınsın!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Anayasa’nın 10’uncu maddesinde değişiklik yapmış, eşitlik ilkesini getirmişiz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Çünkü başka konuşacak bir şeyiniz yok sizin. Her gün bir kadın ölmüş, sözleşmeyi feshetmişsiniz, şimdide bunu diyorsunuz ya!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – 2005 yılında “Aile içi ve kadına karşı şiddet suçtur.” ilkesi getirildi. Yine, 2005 yılında cinsel saldırıların tanımını yaptık ve cinsel saldırı suçunun temel şeklini tanımladık.

2010 yılında kadın-erkek fırsat eşitliğini daha güçlendirerek pozitif ayrımcılığı getirdik.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – KEFEK işlemiyor bile ya!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Ulusal mevzuatlarda en önemli dayanak olan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’u düzenledik.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Tek bir maddesi uygulanmıyor, tek bir maddesi uygulanmıyor!

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Yine, 6284 sayılı Kanun kapsamında nikâhlı eşe karşı işlenen suçlarla ilgili cezayı artıran sebepler boşanmış eşi de kapsayacak şekilde genişletildi.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Uzaklaştırma kararına rağmen kadınlar öldürülüyor.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Dördüncü yargı paketiyle boşanmış eşe karşı işlenen şiddeti tıpkı nikâhlı eşe işlenmiş gibi ağırlaştırılmış suç kapsamına aldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Daha bunun gibi binlercesini yaptık.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Uygulanmıyor, önemi var mı paketin? Uygulama alanı yok, uygulama alanı!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Önergeye ne diyorsunuz, önergeye? Önergeye ne diyeceksiniz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öncü.

FATMA ÖNCÜ (Devamla) – Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan, karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilen önerisini oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında ihtilaf var, o yüzden elektronik cihazla oylama yapacağım.

Üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır, öneri reddedilmiştir.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, TRT’nin tarafsızlık ilkesini yok sayan politikasının ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla 26/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, TRT’nin, tarafsızlık ilkesini yok sayan politikasının ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla 26/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -500 sıra no.lu- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/2/2024 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Öncü, söz istediniz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- *Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın yapmış olduğu harekete ilişkin işlem yapılmasını arz ettiğine ilişkin açıklaması*

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) – Sayın Başkanım, madde 60'a göre söz almış bulunmaktayım.

DEM PARTİ'nin Mersin Milletvekili Hanımefendi, ben konuşurken bir hanımefendiye yakışmayacak bir hareketi Meclis ortamında gerçekleştirmiştir. Konuyla ilgili işlem yapılmasını arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

PERİHAN KOCA (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, görüntüleri inceleyeceğim, ona göre bir karar vereceğiz. Görüntülere bir bakalım, ne var bilemiyoruz, görüntüleri gördükten sonra karar vereceğim.

PERİHAN KOCA (Mersin) – Ben söz istedim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- *CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, TRT'nin tarafsızlık ilkesini yok sayan politikasının ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla 26/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e söz veriyorum.

Sayın Çakırözer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, görüntülere bakmışken dün Nebati'nin yerine pusula imzalayan vekile de aradan bir baksanız, o da aradan çıksa, kim o pusulayı yazmış, imzalamış; maksat, aradan çıksın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Onun ile onun ne alakası var, onun ile onun ne alakası var! Bir kadına hareket çeken bir kadın var burada ya!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen, birazdan hatip önerinin gerekçesini...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Kadın kadının kurdu olur ama bu kadar da olmaz!

ALİ BOZAN (Mersin) – Ne olmaz? Sahte pusula verdiniz mi vermediniz mi?

BAŞKAN – Sayın Yenışehirlioğlu, Sayın Bozan; lütfen, fırsat verin. Konuşulan yer burası, Sayın Hatip önerisinin gerekçesini açıklasın.

Buyurun Sayın Çakırözer.

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin temel sorunu demokrasi ve hukuk devleti yoksunluğu. Bugün Adalar Belediye Başkanımız Erdem Gül dokuz yıl önce yaptığı bir haber nedeniyle mahkûm edildi. Mahkemelerin aynı haber için verdiği beraat, hak ihlali ve takipsizlik kararlarına rağmen bu iktidar, basını, toplumu susturmak, gözdağı vermek için baskıyla bu kararları aldırmakta ama ne yaparsanız yapın gerçeklerin üstünü örtmeyeceksiniz, Erdem Gül gazetecidir ve gazetecilik suç değildir.

Bir başka demokrasi meselemiz ise Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun içler acısı hâli. Tüm yurttaşlarımız için kamu yayıncılığı yapmakla yükümlü, özel kanunu var; “Tek yönlü, taraf tutan yayın yapamaz, bir siyasi partinin menfaatlerine alet olamaz.” diyor. Peki, bu TRT neye dönmüş? Tayyip Erdoğan’ın radyo ve televizyonuna dönmüş, AK PARTİ’nin borazanına dönmüş. Bakın, TRT Haber’in herhangi bir günde internet sayfasındaki haberler, tamamı partili Cumhurbaşkanı ve iktidar partisinin haberleri. AK PARTİ’nin seçim günü kaç kişiyle meydanlarda olacağı haberi var burada. Sadece bir yerde muhalefet var, o da AK PARTİ Sözcüsü eleştirirken “muhalefet” kelimesini kullandığı için. Bu partizanlığın en son örneğini dün yaşadık. Ana muhalefetin lideri, Cumhuriyet Halk Partimizin Genel Başkanı Sayın Özgür Özel’in konuşmasını sadece 3 dakika verdi TRT, tam da TRT’yi eleştirirken kesti. Peki, biz TRT’yi niye eleştiriyoruz? İşte, Cumhurbaşkanlığı seçimleri: Cumhurbaşkanlığı aday Sayın Erdoğan’a 48 saat 45 dakika 53 saniye yer verdiler, Millet İttifakı’nın aday Sayın Kılıçdaroğlu’na ise sadece 32 dakika. Bu adaletsizlik yetmedi, bir de büyük ahlaksızlığa ortak oldular, Erdoğan’ın meydanlarda izlettiği montaj, iftira videolarını yayınlayarak, yayarak açıkça suça ortak oldu bu TRT. Seçim günü, yasakları ihlal ederek AK PARTİ sloganını “reklam” diye yayınladılar. Deprem yıl dönümünde, ortak acımızı anarken bile taraflı yayın yaptılar. 6 Şubat günü Cumhurbaşkanlığı liderlerine 7 saat 20 dakika yer ayırdılar. Genel Başkanımız ve milletvekilllerimizle birlikte biz de gün boyu bölgedeydik ama tek bir dakika dahi haberimiz verilmedi. Şimdi yerel seçim takvimi başladı ve TRT partizanlık rekoru peşinde. 1 Ocaktan bugüne AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Erdoğan’a 2.592 dakika ayrılmış, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel’e ise sadece 43 dakika. Bunun neresi adil, neresi tarafsız yayıncılık? Başkan adaylarımız için de aynı vahim tablo var; AK PARTİ’nin 3 büyükşehir belediye başkan adayına yirmi dört saat içinde toplam 73 dakika yer ayrıldı, bizim adaylarımız Sayın Mansur Yavaş, Sayın İmamoğlu, Sayın Cemil Tugay’a ise değil bir dakika tek bir saniye dahi verilmedi. Dahası var, bu binlerce dakikalık taraflı, ayırımıcı propaganda yetmemiş ki şimdi de TRT’de “Şehirlerimizle Türkiye” adıyla korsan propaganda filmleri başladı, haber biter bitmez dört dakikalık iktidar propagandası başlıyor. Aslında reklam süresinden çalışıyorlar. Reklam alsa gelir elde edecek ama kamu zarara uğrattılıyor kimin umurunda. Sayın milletvekilleri, işin en acı tarafı ise bu partizanlığın, bize yapılan bu karartmanın bizlerin vergileriyle yapılıyor olması. Bakın, TRT’nin 2004-2022 yılları arasındaki toplam geliri 12 milyar 50 milyon dolar, bugünkü kurla 375 milyar lira. Kim ödüyor bunu? Ucuz ekmek, ucuz et kuyruğundaki dar gelirli emekliler, asgari ücretle yaşam mücadelesi veren emekçiler, sıftah yapamadan kepenk indiren esnaf, alın terinin karşılığını alamayan çiftçi ödüyor, “Barnamıyozuz!” diyen öğrenciler ödüyor ama hiçbirinin sesini duymuyor, duyurmuyor bu TRT. Cebinizdeki telefon, evinizdeki televizyon, bindiğiniz arabanız, hangisini alsanız TRT’ye binlerce lira pay gidiyor. 85 milyon, hepimiz ödüyoruz ama bu milletin en az yarısını, onların haber alma hakkını yok sayıyor bu TRT çünkü artık milletin TRT’si değil AK PARTİ’nin çiftliği olmuş. Yaptıklarının tümü Anayasa’ya ve kanunlara aykırı, açıkça suç işliyor. Yetkisi olan RTÜK’ü, YSK’yi ve mahkemeleri göreve çağırıyoruz. Gerçek sahibi millet olan TRT’yi de son kez uyarıyoruz, bu seçimde adil ve tarafsız yayıncılık yapmaya davet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çakırözer, lütfen tamamlayın.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Yine dinlemeyeceklerdir, o zaman da bu millet kendi parasıyla TRT’yi borazana çevirenlerden 31 Martta hesabını soracaktır.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Şimdi, öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Doğan Demir’e aittir.

Sayın Demir, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşulacak bir şeyi yok TRT'nin ama mecburen burada konuşmak zorunda kalıyoruz. Hepimizin bildiği üzere TRT kamu hizmeti misyonuyla kurulmuş, tarafsızlık ilkesi temelinde yayın yapması gereken bir kurumdur. Ancak maalesef, son dönemlerde TRT'nin bu ilkeye uygun yayınlar yapmadığı çok açık bir gerçektir. TRT'nin tarafsızlık ilkesini yok sayan yayıncılık anlayışının en bariz örneği, siyasi iktidarın tek sesli propagandasını yapması ve muhalif sesleri yayın akışı başta olmak üzere görmezden ve duymazdan gelmesidir. TRT kamu kaynaklarıyla finanse edilen bir kurum olarak tüm toplumun sesi olması gerekirken sadece iktidarın seçim propagandasını yapmayı kendine görev edinmiş bir reklam ajansı hâline dönüştürülmüştür. Tüm bunlar yetmezmiş gibi tarafsızlık ilkesini kaybederek halkın doğru haber alma hakkını da çiğnemektedir. Günümüzde TRT'nin yayınları iktidarın görüşlerini yansıtan, eleştiriye kapalı bir yapıyla şekillendirilmiştir.

Değerli arkadaşlar, demokratik bir toplumda çeşitli ve farklı görüşleri kucaklayan bir medya anlayışının benimsenmesi bugünün ve yarının Türkiye'sine yapılacak en büyük hizmetlerden biridir. TRT'nin tarafsızlık ilkesini yok sayan yayıncılık anlayışı sadece siyasi alanda değil, toplumsal ve kültürel konularda da kendini göstermektedir. Farklı etnik, dinî ve kültürel grupların seslerini duyurmak yerine tam aksini yapmaktadır. Belirli bir ideolojiyi ve yaşam tarzını öne çıkaran yayın politikaları toplumsal uzlaşmayı zayıflatmakta, kutuplaşmayı ve ayrışmayı daha da derinleştirmektedir. Bu noktada TRT'nin bir an önce tarafsızlık ilkesini yeniden merkeze alması şarttır, toplumun tüm kesimlerine eşit mesafede duran bir yayıncılık anlayışını benimsemesi gerekmektedir. Kamu hizmeti anlayışıyla hareket eden bir kurum olarak TRT'nin herkesin sesini duyurmasını sağlamak demokratik bir toplumun temel unsurlarından biridir. Geçtiğimiz yıl Cumhurbaşkanı adaylarının açıklanıp Resmî Gazete'de ilan edildikten sonra TRT Haber Cumhuriyet İttifakı'na toplam 59 saat 11 dakika yer verirken Millet İttifakı'na sadece 42 dakika yer vermiştir. Bu mudur tarafsızlık, bu mudur kamu hizmeti? Takdir yüce milletimizin.

Tarafsız yayıncılık ilkesi anlayışını yok sayan TRT yönetimi açıkça anayasal suç işlemektedir, ısrarla anayasal suç işlemeye devam etmektedir. Taraflı bir yayıncılık anlayışı sergileyerek Anayasa ve yasaları ihlal eden TRT'nin finansmanının neredeyse tamamına yakını elektrik faturaları üzerinden yüzde 2 oranındaki TRT enerji payı kesintisiyle halkımızdan, tüm tüketicilerden sağlanmaktadır yani açık açık halkın parasıyla iktidarın ve belirli bir sınıfın reklamı yapılmaktadır. Buradan milletin Meclisinde milletin sesi olarak TRT yönetimini yüzünü halka dönmeye ve “tarafsız yayıncılık” ilkesini benimsemeye davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, lütfen tamamlayın.

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

Son olarak arkadaşlar, bakın, burada biraz önce sayın milletvekilimiz de söyledi, 12 Şubat ve 13 Şubat'ta İstanbul, Ankara ve İzmir'deki Büyükşehir Belediye Başkanlarının toplantıda... AK PARTİ'li belediyelerin 70 dakikaya yakın konuşması var ama ana muhalefet partisi başta olmak üzere diğer siyasi partilerin; Gelecek Partisinin, Saadet Partisinin, Cumhuriyet Halk Partisinin, DEM PARTİ'nin, diğer siyasi partilerin hiçbiri maalesef TRT'de yer almıyor; bunu da halkımızın takdirine bırakıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'na söz veriyorum.

Sayın Hamşioğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti adına Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanuna göre, tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak TRT'nin yasal sorumluluğudur. TRT bu sorumluluğu yerine getirmezse sadece ayıp etmiş olmaz, sadece etik ihlalde bulunmuş olmaz, yasayı çiğnemiş yani suç işlemiş olur. Bugün bu önergeye vesile olan, süre açısından orantısız, içerik açısından yandaş TRT yayıncılığına ilk defa tanık olmuyoruz. TRT bu suçu, yağma Hasan'ın böreğiyle karıştırıldığı günden bu yana sektirmeden her seçimde işledi, işlemeye de devam ediyor; 2009'da, 2010 referandumunda, 2011'de, 2014'te, 2017'de, 2018'de, 2019'da işledi. Bakın, 2014'te sadece on günde iktidara 13 saat 32 dakika yer verirken muhalefetin tamamına 2 saat 48 dakika yer vermiş, suç. 2019'da yirmi sekiz günde Cumhur İttifakı'na 53 saat yer verirken CHP ve İYİ Partiye toplam 14 saat yer vermiş, suç. 2023'te bir ayda Cumhur İttifakı'na 67 saatten fazla yer verirken, Millet İttifakı adayına 32 dakika yer vermiş, suç. Ve biz milyonların gözü önünde, alenen, defaatle işlenmiş bir suçu nerede gündeme getirmeye çalışıyoruz? Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda. Burada da dile getirelim, beis yok ama bir suçun asıl olarak gündeme getirilmesi gereken yer neresi? Yargı. Gelmiş mi, peki? Hayır. Geçmişte uzmanlarca bu konuda defaatle hazırlanan ihlal raporları da var. RTÜK bunları YSK'ye iletmış mi? Hayır. Suç var, ceza yok, değneksiz köye dönmüş. Tam da böyle olduğu için TRT sadece tarafsızlıkla ilgili değil, millî orduya kumpas sürecinin koçbaşlarından biri olarak kullanılabildi bu ülkede. Böyle olduğu için devletin yakalamak üzere aradığı bir teröriste mikrofon uzatıp seçmen mühendisliği yaptırabildi. Böyle olduğu için TRT çalışanı sendika üyelerinin e-posta göndermesini dahi engelleyen bir istibdat anlayışıyla yönetilebildi. Böyle olduğu için Atatürk ve cumhuriyetle sorunlu tiplere kadro açabildi ve böyle olduğu için Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yıl kutlama programlarını sanki alelade bir olaymış gibi iptal edebildi ve böyle olmaya devam etmemesi için bir fırsatımız var bugün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, lütfen tamamlayın.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Telefonda tablete satın aldığımız birçok üründen pay ödemediğimiz TRT'ye “Benim paramı benim gözümü bağlamak için, beni sağırlaştırmak için kullanamazsın.” demeyi, “Benim vergimi beni aldatmak, beni kandırmak, beni kullanışlı, makbul vatandaşlaştırmak için kullanamazsın.” demeyi ete kemiğe büründürebiliriz, yeter ki sadece tarafsızlıkta değil -dediğim gibi- farklı dönemlerde bölünmez bütünlüğü de cumhuriyeti de kamu düzenini, kamu yararını korumak ve kollamak da dâhil başka yasal yükümlülüklerini de yerine getirmeyen TRT'yi bir Meclis araştırması konusu yapıp dokunulmaz alanının kapısını aralayabilelim.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamşioğlu.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'e söz veriyorum.

Sayın Çelenk, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) – Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sözlerime başlarken buranın bir tiyatro sahnesi olmadığını hatırlatmak isterim. Her ne kadar TRT'den yayınlanıyorsa da TRT sahnesi de değil burası. Bugün gün boyu görevinizi hakkaniyet çerçevesinde kullanmadığınız konusunda çok ciddi eleştiriler geldi, hepsini müstehzi bir gülüşle karşılıyorsunuz; aslında gülünecek hiçbir şey yok.

Sayın Yenişehirlioğlu, sizi de gerçekten bir tür esefle dinledim; gün boyu Meclis Başkanı dâhil olmak üzere ve geçen hafta da kendi Grup Başkan Vekilleriniz dâhil olmak üzere mütemadiyen kendi milletvekilleriniz sessizliğe davet edildi. O kadar rahat kalkıp diyorsunuz ki “Dinleyelim lütfen, biz sizi dinledik.” Dinlemiyorsunuz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Ben dinliyorum çünkü sizi.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) – Kendi adınıza söz isteyin o zaman, “biz” demeyin.

Esef edilecek çok şey var. Bugün 8 kadın öldürüldü, 9’uncusu yoğun bakımda. Bu kadınları konuşmıyoruz, bize “terör” vesaire... Terör tanımlama iktidarı sizin elinizde, öyle mi? Bir yılda 500 kadının, 300 kadının -sayı vermeye utanıyoruz- öldürüldüğü bir yerde terör görmüyor musunuz siz? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) İki yılda bin kadının öldürüldüğü yerde terör görmüyor musunuz siz? Nükleer santrallerde IŞİD’li çalışıyor, terör görmüyor musunuz? Terörü tanımlama iktidarını elinizde tuttuğunuz için haklı olduğunuzu, haklı görüldüğünüzü sanıyorsunuz; görünmüyorsunuz. AKP Grubunu izlerken aklımın bir tarafında hep şu var: Bu kadar kendini dışarıdan görmemek nedir? Gerçekten narsistik bir şey bu. Kendinizi görmüyorsunuz, “Nasıl görünüyoruz?” diye bakmıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLHAN AYAN (İstanbul) – Siz kendinizi görmüyorsunuz.

OSMAN SAĞLAM (Karaman) – Kendinizi mi tarif ediyorsunuz?

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Dinlemeyi sizden mi öğreneceğiz!

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) – Lütfen dinleyin, zaten oturduğunuz yok, dinleyin.

TRT üzerine, rakamlar üzerine konuşmak istemiyorum; Sayın Utku Çakırözer, diğer vekiller çok güzel konuştular. Türkiye’de bir “kurumkırım” gerçekleştirildi. Bu kavram; yayıncı, editör, yazar Tanıl Bora’nın sözüdür. Bu “kurumkırım”dan her yer payını aldı SEKA’dan Türkiye Büyük Millet Meclisine kadar. Bu payda en ağır şeyi medya kuruluşları aldı. “Ana akım medya buharlaştı.” diyor Sayın Tanıl Bora. Gerçekten de öyle ve bu buharlaşmanın, bu hakkaniyetsizliğin her şeyle ilişkisi var. TRT’yi konuşmaya, artık dakikaları saymaya tenezzül etmiyorum; bu kürsüde 3’üncü kez TRT konuşuyorum, gerçekten zül sayıyorum. Utanmıyorlar. O dakikalar çalınmış dakikalardır, çalınmış dakikalar! Hırsızlıktır bu. Hırsızlık üzerine konuşuyoruz, bunun farkında mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelenk, lütfen tamamlayın.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) – Tıpkı, dün burada olmadığı hâlde burada bir hak kullanmayı talep eden vekilinizin yaptığı gibi hırsızlıktır. Görev ve yetkinizi doğru kullanmadığınız her yerde bunu yaparsınız, bunu kalabalığa boğarak da yitirtemezsiniz. TRT “kurumkırım”dan nasibini aldı, beş yıl sınav bile açmadı, KPSS’yle bir tek sınav yapmadı. Bütün o elektronik cihazlarımızdan kesilen bandrol ücretleri TRT’ye aktarılıyor, hırsızlıktır bu. Artık “kamu sorumluluğu” filan demiyorum, açıkça adını koymak gerekiyor. Bütün bunları herkes görüyor, yurttaşlar görüyor. Bu “kurumkırım”ın geleneklerin tasfiyesi gibi yönleri vardır; her şeyin içini boşaltmak; birikimi, deneyimi, yılların liyakatini yok saymak vardır.

Sürem bitiyor, 25 Şubatta, 34 yaşında hayatına son veren barış akademisyeni Mehmet Fatih Traş’ı anarak bitiriyorum, anısı önünde eğiliyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey’e söz veriyorum.

Sayın Canbey, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün; demokrasimize, temel hak ve özgürlüklerimize, inancımıza, millî, manevî ve tüm medeniyet değerlerimize bir saldırı olan 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüdür. Bu darbeye ilgili sizlere bir isimden söz edeceğim: 71 yaşındaki Medine Bircan, İstanbul Tıp Fakültesinde, kanser hastası olmasına rağmen, başında saç olmamasına rağmen, başörtüsünün üzerine peruk takılarak fotoğrafı çekilen ve bu şekilde tedavi olmaya çalışan bir hastadan... Medine Bircan sadece biri, bunun gibi bir sürü hasta var. Bu zulmü, o dönemde yaşanan bu darbeci zihniyeti kınıyoruz. Milletimiz bunları unutmadı, biz de bunu hiçbir zaman unutmayacağız.

Değerli milletvekilleri, TRT, yayınları ve yapımları hem ulusal hem de uluslararası iletişim mecralarında kalıcı izler bırakan, kamusal yayın yapan, milletimizin yüz akı, millî yayıncılık kuruluşumuzdur. 19 televizyon kanalı, 17 radyo istasyonu ile 41 dilde yayın yapan TRT, ülkemizin dünyaya açılan penceresidir. Bir zamanlar kumanda listelerinden çıkarılan kanal iken uluslararası rating ölçüm sistemine göre bugün Türkiye'nin en fazla izlenen kanalı hâline gelmiştir. Böylesi bir başarı elbette birtakım saldırılara da maruz bırakıyor TRT'yi.

TRT'nin tarafsızlık ilkesinin yok sayıldığı iddiası temelsiz ve asılsız bir iddiadır. Oysaki TRT, yayınlarını doğru ve objektif bir şekilde yapmaktadır.

Tabii, sizin derdiniz üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek; siz TRT'nin başarısından ve yayınlarından rahatsızsınız aslında.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çok başarılı, doğru, çok başarılı gerçekten(!)

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Ee, tamam, onaylayın, bunu aynı zamanda beraber tescil edelim, araştırmayı onaylayın.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Araştıralım.

Ülkemizde basın özgürlüğü ve tarafsızlığı bizim dönemimizde çağ atlamıştır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sadece sizin haberlerinizi veriyor, “Tarafsız.” diyorsunuz, ayıp! Ayıp ya!

(CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Değerli arkadaşlar...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ayıp ya! Ayıp! Ayıp ya!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Değerli arkadaşlar...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hiç olmazsa böyle anlatma be kardeşim ya, “Tarafsız.” diyorsun ya.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Değerli arkadaşlar, siz basın özgürlüğü konusunda kendinizi çok mu iyi zannediyorsunuz?

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Aynen öyle, aynen öyle. Basın mensubu bir milletvekili olarak...

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Peki, “İktidara gelirse gazetelerin tamamına el koyacağız.” diyen sizin genel sekreteriniz değil mi? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hangi gazetelere el koyuyorsunuz?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Devam edelim, devam edelim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, sen hepsine el koydun ya, hepsine el koydun, ne anlatıyorsun ya? Hepsine el koydun ya.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Gökhan Bey, bir saniye... Bir saniye...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, TRT’yi babanızın çiftliği yaptınız, daha ne anlatıyorsunuz sen ya!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Ya, bırakın karşı taraftaki kanalları...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, hiç kimseye söz vermiyorsunuz ya! Ya “TRT tarafsız.” demek ayıp değil mi be kardeşim?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Halk TV’ye ambargo uyguladınız siz ya, Halk TV’ye ambargo uyguladınız Genel Başkanınızı eleştirdi diye, bunu da mı unuttuk? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Öyle mi? Ah canım... Ondan size ne? Ondan size ne?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Söyleyebileceğin bu muydu yani, bunu mu söyledin?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Siz pirüpaşınız!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yani, durdun durdun bunu mu söyledin ya?

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – TRT halkın malı, bizim de malımız TRT. Ondan size ne?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – “TRT tarafsız.” diyerek kimliğini ortaya koyuyorsun!

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Ondan size ne?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yazık ya, yazık arkadaş ya, yazık ya! Herkes bizi izliyor ya!

BAŞKAN – Sayın Canbey, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Arkadaşlar, gazetecileri döven, Büyükçekmece Belediyesiindeki rüşvet operasyonuna gitti diye A Haber muhabirini döven yine sizin arkadaşlarınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yazık ya! Hiç olmazsa “Düzelsin.” de ya, “Düzelsin.” de!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Sizin arkadaşlarınız...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ya, TRT ile A Haber’in ne ilgisi var kardeşim? TRT ile A Haber’in ne ilgisi var?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Böyle kendinizi basın özgürlüğü tarafında, bizi de karşı tarafta göstererek beyhude çaba içerisindeyiz; böyle bir şey yok!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – TRT ile A Haber’in ne ilgisi var?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Onlarca gazeteciyi cezaevlerine koyan kim? Cezaevlerini gazetecilerle dolduranlar kim?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – TRT, Türkiye’nin yüz akı bir kurumdur, uluslararası bir kurumdur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – TRT ile A Haber’in ne ilgisi var?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Her gün Kürt ajanslarına, Kürt gazetelerine, Kürtçe gazetelere el koyan, kapatan kim?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Bugün dünyanın dört bir tarafında TRT yayınları izleniyor. Böyle kuru gürültüye getirerek...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Mustafa, yarın seyret kendini! Mustafa, yarın seyret kendini!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Kuru...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yarın seyret kendini, kendin inanacak mısın söylediklerine!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Ben inanıyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Şimdi “TRT tarafsız.” diyorsun, yarın seyret!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Kuru gürültüyle TRT’yi karalayamazsınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ayıp be kardeşim, ayıp be, ayıp be! TRT tarafsızmış! Ya, 2.000 saat veriyor sizi, bizi vermiyor be! Hâlâ “Tarafsız.” diyorsun ya, hâlâ “Tarafsız.” diyorsun ya!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Bugün TRT’nin çektiği yayınlar, Anadolu Ajansı’nın çektiği yayınlar Lahey Adalet Divanında belge olarak gösteriliyor; bu, TRT’ye yeter; bu, Anadolu Ajansı’na yeter! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Öyle...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ayıp değil mi ya? Ayıp değil mi be kardeşim ya?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Ayıp değil! Ayıbı siz yapıyorsunuz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, yarın bir seyret kendini ya!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Ya, siz kendi kanalınıza ambargo uygulayan birisiniz ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hayret ya, vallahi hayret ya! Ya, biraz adil olamaz mı ya insan? Hiç mi adil olamazsınız ya?

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Adiliz, gayet adiliz, gayet adil bir şekilde konuşuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, Sayın Canbey, teşekkür ediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, 2.000 saat veriyor sizi, bizi hiç vermiyor; hâlâ “TRT tarafsız.” diyorsun ya, ayıp be!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Gayet adil bir şekilde konuşuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Canbey, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – Milletimizi ve Meclisimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ayıp be! Vallahi, her koşulda gülersiniz ya, her şeyi savunabilirsiniz ya! Bu kadarı gerçekten başka bir tiplik ya!

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü’nün iddiasıyla ilgili herhangi bir görüntü, kayıt söz konusu olmadığından işlem yapma imkânının bulunmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, biraz önce Erzurum Milletvekili Fatma Öncü bir iddiada bulundu, bunun üzerine “Görüntüleri inceleyeceğim, ona göre işlem yapacağım.” dedim çünkü Divan olarak iddia edilen konuda biz herhangi bir gözlem yapmadık, bizim o anda gören Divan üyesi arkadaşımız da yok. TRT’nin kayıtlarını ve Meclis kayıtlarını incelediğimizde de herhangi bir görüntü, kayıt söz konusu değil. Bu nedenle, herhangi bir işlem yapma imkânımız bulunmamaktadır.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Çünkü bir hareket yok zaten.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, sizin bir söz talebiniz var.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama biz gördük, yaptığı hareketi biz gördük.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, kadının beyanı esas değil mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama yaptığı hareketi biz gördük Başkanım.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Kadının beyanı esas değil midir? Yalan mı söylüyor bizim vekilimiz?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, değerli milletvekilleri, değerli milletvekilleri...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz gördük burada yaptığı hareketi, herkes biliyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hareket çekti Başkanım.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yalan mı söylüyor bizim vekilimiz? Kadının beyanı esas değil midir?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hareket çekti ya! Bir kadın vekil bir kadın vekile hareket çekti.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, değerli milletvekilleri, değerli milletvekilleri...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Vallahi yaptı, gerçekten yaptı ya!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, değerli milletvekilleri...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Engelli bir milletvekiline yaptığımız hareket ...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yaptığı terbiyesizlik. Bayağı hareket çekti. Ayıp yani yaptığı.

BAŞKAN – Mehmet Bey, Sayın Baykan, lütfen...

Değerli milletvekilleri, burada İç Tüzük'e göre işlem yapılır. Divanda olan arkadaşlarımız görmedi, Divan Başkanı olarak ben görmedim, kayıtları incelettim, kayıtlarda yok.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kendisi ne yaptığını biliyor, suçunu biliyor.

BAŞKAN – Siz görmüş olabilirsiniz ama bunun ispat usulü var, buna göre de bunu ispat etme imkânı yok.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Olur mu Başkanım! En azından bir söz alsın, savunma yapsın.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Özür dilesin, kaç kişi gördü burada.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Özür dilemesi gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, buyurun.

Siz buyurun, açıklamanızı yapın.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, verdikleri grup önerisi görüşülürken Genel Kurul salonunda olmadığına ve grup önerilerine AKP'nin kürsüden "terörö" diye cevap vermesine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Az önce 2 Grup Başkan Vekili olarak Meclis Başkanıyla randevumuz vardı. Bu nedenle önergemiz görüşülürken burada değildik. Önergemizin arkasından yapılan konuşmalardaki... Verdiğimiz önerge... Bu ülkede 8 kadın -ben de açılış konuşmasında ifade etmiştim- erkek şiddeti tarafından katledildi yani erkekler tarafından; çoğu eşleri ya da kardeşleri.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sizde kadın bir vekiliniz kadın bir vekile hareket çekti.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ve bu ülkede bu bir hakikat Sayın Başkan. Bu Meclis de bir başka ülkede olsa, bir başka ülkede olsa hükûmetin istifa etmesi gerekirdi, bir başka ülkede olsa Meclis eğer ara vermişse olağanüstü toplanması gerekirdi, bir başka ülkede olsa acil, ivedi önlem alınması gerekirdi.

Bakın, Sayın Başkan, 8 insandan bahsediyoruz, 8 kadından. Bu bir savaş bilançosudur, bu sıradan bir rakam değildir. Bu insanlar boşanmak istedikleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kılıç.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayacağım Sayın Başkan, lütfen, bir şey ifade edeceğim.

BAŞKAN – Efendim, bak, şimdi, siz niçin söz istediniz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Söyleyeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Son kez uzatıyorum, buyurun son kez.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, bütün bunu görmeyip biz burada Meclisi göreve davet ettiğimizde, “Meclis bu konuya eğilsin, bir araştırma komisyonu kursun.” dediğimizde kalkıp bize kürsüden “terör” diye cevap veriliyorsa bu, sorumsuzluktur; bu, siyaset makamına yakışmaz; bu tutumu kabul etmiyoruz Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından gürültüler.)

Siyaset çözüm üretme yeridir, siyaset insanları yaşatmak için var. Kadınlar ölüyor. Diyoruz ki gelin, kadınları yaşatalım. Biz “Kadınları yaşatalım.” diyoruz, AKP bize “terör” diyor; bu, kabul edilebilir mi? Bu nasıl bir akıl, bu nasıl bir akıl! (AK PARTİ sıralarından gürültüler.)

Ya, bu insanlar burada oturan vekiller de olabilirdi, her birimiz bu erkek şiddetinin hedefiyiz.

(AK PARTİ ve DEM PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Utanmadan hâlâ arkadan konuşuyor. Önce yaptığın hareketin cevabını ver! Bak, arkadan hâlâ konuşuyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle bir şey olabilir mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kılıç Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kapattınız zaten.

Arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bayağı, bildiğiniz, mahalle dilinde hareket yaptı. Bir kadın vekil buradaki konuşmacıya mahalle dilinde terbiyesiz bir hareket çekti, hâlâ konuşmayı bırakmıyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...siz şunu göremiyorsunuz...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, izin verin, Grup Başkan Vekiliniz söz istedi.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Asıl meseleyi çarpıtmayın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

33.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, kadın cinayetlerinden bahsederken kendi Meclisindeki kadın vekile küfür hareketini yapmanın samimiyetsiz bir davranış olduğuna ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekili dışarıdaydı, görmedi Grup Başkan Vekili olarak.

Kadın cinayetlerini konuştuğumuz ve hepimizin içini acıtan bu mevzuda...

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Çok acıtıyor, çok acıtıyor, bildiğiniz gibi değil(!)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – ...bir kadın vekilin bizim vekilimize karşı -ki malumunuz, kendisi “engelli” diye tabir edilir ama biz onu “engelsiz” olarak kabul ediyoruz, başımızın tacı olarak görüyoruz- konuşmasını yaptığı esnada, bir erkeğin bile yapmasından hicap duyacağı davranışı bizatihi burada dünya kadar vekil gördü.

PERİHAN KOCA (Mersin) – Yalan söyleme! Yalan söyleyerek yapacaksanız yapmayın ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Kaç kişi gördü!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Gördük, biz gördük!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hâlâ konuşuyor ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Meclisin kameraları sabittir, görmemiş olabilir ama bu hareketin yapıldığını yok sayamayız.

PERİHAN KOCA (Mersin) – Yalan söylemeyin! Ben kadın hareketinden gelen biriyim.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Kadın haklarından bahsederken, 8 kadın cinayetinden bahsederken kendi Meclisindeki kadın vekile, bir erkeğin bile yapmayacağı o küfür hareketin yapmak samimiyetsiz bir davranıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – O yüzden mi “hayır” dediniz? AKP “hayır” dedi!

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Özür dilemesi gerekir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hepimiz gördük. Utanması lazım!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

(AK PARTİ ve DEM PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bitiriyorum bunu.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- *CHP Grubunun, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve arkadaşları tarafından, TRT'nin tarafsızlık ilkesini yok sayan politikasının ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla 26/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Şubat 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

(AK PARTİ ve DEM PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – On beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.59

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.17****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Mersin Milletvekili Perihan Koca’nın yerinden söz talebi var.

Buyurun Sayın Koca.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Mersin Milletvekili Perihan Koca’nın, feminist hareketin içerisinde gelen bir kadın vekil olarak söylenilen hareketi yapmasının söz konusu olmadığına ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) – Teşekkür ediyorum.

Değerli hazırunu tekrardan saygıyla selamlıyorum.

Kadın özgürlük mücadelesinin, feminist hareketin içerisinde gelen bir kadın vekil olarak asla ve asla bu manipülasyonu kabul etmiyorum. Söylenildiği gibi bir hareket söz konusu olamaz, bunu ancak kendim için zül görüyorum, zül görürüm. Kayıtlara geçmesi adına tekrardan ifade etmiş olayım.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) – Yalan söylüyorsun, yalan! Biz gördük ama. Burada herkes gördü. Yalancı! Yalancı!

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesi, 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 5, 6, 7, 12, 13 ve 14 Mart 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasına, TBMM’nin 19 Mart 2024 tarihinden itibaren on gün süreyle çalışmalarına ara vermesine ve 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

28/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/2/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanmadığından İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onay sunulmasını arz ederim.

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Manisa

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin aynı kısmın 1’inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

28 Şubat 2024 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

29 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

29 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 1 Mart 2024 Cuma günü saat 14.00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

1 Mart 2024 Cuma günü birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında, 2 Mart 2024 Cumartesi günü saat 14.00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

2 Mart 2024 Cumartesi günü birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında, 3 Mart 2024 Pazar günü saat 14.00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi,

109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin 29 Şubat, 1, 2 veya 3 Mart 2024 tarihli birleşimlerinden herhangi birinde tamamlanması hâlinde 5, 6, 7, 12, 13 ve 14 Mart 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmaması,

TBMM’nin 19 Mart 2024 tarihinden itibaren on gün süreyle çalışmalarına ara vermesi,

109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

109 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 21 inci Maddeler	21
2. Bölüm	22 ila 41 inci Maddeler (Geçici 1 inci Madde dâhil)	21
	Toplam Madde Sayısı	42

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’ya söz veriyorum.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “demokrasi” dediğimiz şey sadece sayısal çoğunluk değildir. Elbette demokrasilerde sayısal çoğunluk da önemli bir araçtır ancak sayısal çoğunluk demokrasinin asgari gereklerini ortadan kaldırmayı gerektirmez. “Benim çoğunluğum var, istediğimi yaparım.” anlayışı demokratik bir anlayış değil.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Muhalefet de öyle yapıyor.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Demokrasinin asgari gerekleri olan saygıyı, diyalogu, hoşgörüyü, adaleti, hukuku, vicdanı, farklılıklara saygıyı bir kenara bırakarak sadece sayısal çoğunlukla meclisleri çalıştırmaya kalkarsanız elbette kendi çıkardığınız işleri bile en kısa zamanda tekrar değiştirmek zorunda kalırsınız. İktidarlar kendisine oy versin vermesin herkesin iktidarı olma sorumluluğuyla hareket etmeli. Çoğunluklar da bu ülkede kendisine oy vermeyen kesimlerin de hassasiyetleri olduğunu bilmeli ve ona göre hareket etmeli. Elbette iktidar partisi olarak bir öneri getirebilirsiniz, her önerinizi muhalefete onaylatmak durumunda da değilsiniz çünkü sayısal çoğunluğunuz size o hakkı veriyor ama iktidar çoğunluğunuz -başka bir parti eliyle de bu çoğunluğu sağlıyor olsanız da- başka partilerin itirazlarını dinlemenizi, sivil topluma kulak kabartmanızı, meslek kuruluşlarının itirazlarına kulak kabartmanızı ortadan kaldırmaz.

Şayet bizi dinleme lütfunda bulunmuş olsaydınız...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Kendi vekillerin dinlemiyor, biz dinlesek ne olur?

BÜLENT KAYA (Devamla) – ...sizlere şunu diyecektik: Siz ki 12 Eylülün geçici 15’inci maddesini değiştiren bir iktidarsınız “Askerî darbeyi yapan generaller bile dokunulmaz olamaz.” demişsiniz, referandumla bunu bir devrim olarak yapmışsınız. Ne getiriyorsunuz bu yasada? Diyorsunuz ki: “TMSF tarafından atanan kayyumlar şirketleri istediği gibi yönetsin, herhangi bir sorumluluğu olmasın.” “Ya, sizin askerlerin bile dokunulmazlığını kaldırmış bir iktidar olarak bunu içinize sindirmemeniz lazım.” hatırlatmasını yapıyoruz size; bu dostane ve kardeşçe bir hatırlatmadır.

Bir diğeri: AK PARTİ 2002’den bu yana bizim de yer yer takdir ettiğimiz özgürlük ve demokrasiyle ilgili önemli adımlar attı. Ceza kanunlarındaki birçok müphem maddeyi somut hâle getirdi ve hâkimlerin keyfi olarak, onu Demokles’in kılıcı gibi muhalefetin boynunda sallandırmasını ortadan kaldırdı. Ama bugün, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, terör örgütüne üye olmamakla birlikte terör örgütü adına suçu soyut gerekçelerle yeniden önümüze getiriyorsunuz. Bunları konuşalım diyoruz, bunlar üzerinde müzakere edelim diyoruz. Siz ne yapıyorsunuz? “Bizim sayısal çoğunluğumuz var, üç günde mi bunu çıkaralım, iki günde mi, siz bilirsiniz.” diyorsunuz. Biz de diyoruz ki: Bu kanunu çıkarmak için İç Tüzük ve yasa neyi gerektiriyorsa yapın, buyurun. Elbette sayısal çoğunluğunuz var, kürsüyü işgal edecek hâlimiz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Günün sonunda zaten bunu çıkaracaksınız ama biz de İç Tüzük’ten kaynaklanan bu demokratik hakkınızı kullanmak istiyoruz, sırf size zorluk çıkarmak, sırf bu Meclisi daha uzun süre çalıştırmak için yapmıyoruz ki. Belki bu İç Tüzük direnişiyle bir an olsun sizi düşünmeye sevk ederiz, belki bu İç Tüzük demokratik direnişiyle “Ya, bir de bunlar ne düşünüyor, neye itiraz ediliyorlar, bir dinleyelim.” çabasıdır bizim çabamız. Yoksa değerli Meclisin vaktini almak, millî meselelerle ilgili konularda burada tartışma çıkarmak için bunları dile getirmiyoruz. Ama şunu bilin ki

“Sayısal çoğunluğumuz var, istediğimizi yaparız.” dersiniz, biz de muhalefette bulunan bir parti grubu olarak, Saadet Partisi ve Gelecek Partisi olarak diyoruz ki: Evet, sayısal çoğunluk sizin olabilir, ferman da sizin olabilir ama unutmayın, muhalefet olarak bütün haklarımızı sonuna kadar kullanacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Erhan Usta’ya aittir.

Sayın Usta, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, şimdi, önümüzde 42 maddelik -bir yargı paketi diyelim- bir kanun teklifi var. Tabii, yine bir plansızlık hâkim. Bunu biraz müzakere ettik içeride falan, şimdi, arkadaşlar diyorlar ki: “İşte, burada Anayasa Mahkemesi’nin iptal ettiği maddeler var, geçmişte kanunlar var, onunla ilgili acil hususlar var.” Anayasa Mahkemesi size süre verdi, bunu niye bu vakte kadar beklediniz? Şimdi, iş geliyor, sıkışıyor.

Bakın, değerli arkadaşlar, 2019 seçimlerinde bu hafta çalışılmadı yani beş hafta bir ara verilmişti seçim öncesi, şimdi bu hafta çalışılıyor. Tabii, önümüzde tehdit dolu bir grup önerisi var “14 Marta kadar gerekirse ben çalıştırırım.” şeklinde; göreceğiz yani çalışılacaksa çalışırız, hiç problem değil ama Parlamentonun bu olmaması lazım yani siyaset de bu değil. Şimdi ben dokuz yıllık filan milletvekiliyim yani biz geçmişte... Çok sert tartışmaların olduğu kanun teklifleri oldu ama zaman zaman muhalefetle bir uzlaşılarak çok eleştirilen maddeler varsa onlar mesela geri çekildi ve ondan sonra daha sıkıntısız maddeler geçirildi ve muhalefet de ona anlayış gösterdi. Ama şimdi “Ben hiçbir maddeyi müzakere etmem, hiçbir maddeyi çekmem.” şeklinde bir anlayış içerisinde olursanız, o zaman muhalefet de İç Tüzük’ten kaynaklanan haklarını kullandığında gücenmeyeceksiniz yani “Niye buradayız? Niye böyle oluyor?” falan denilmeyecek. Biz bir uzlaşa arıyoruz ama şu ana kadar biz AK PARTİ Grubundan böyle bir uzlaşa görmedik. Mesela bizim çok net taleplerimiz yani burada 15 veya 16 tane nitelikli önergemiz var, bunların bir kısmını çok önemsiyoruz. Az önce Sayın Saadet Partisi Grup Başkan Vekili meslektaşım da söyledi, mesela bu kayyum meselesi var değerli arkadaşlar. Ya, bu olacak iş değil! Yani bu OHAL döneminde, işte FETÖ’yle mücadele kapsamında, işte kayyum atanması durumunda idari, mali, hukuki sorumsuzluk verilmiş kayyumlara. Yani “Ne yaparsanız yapın, şirketi batırsanız da çıkarsanız da size hiçbir sorumluluk vermiyoruz.” şeklinde bir düzenleme yapılmış. Hadi o günün şartları içerisinde bu doğrudur, yanlıştır, bu anlaşılabilir ama şimdi bunu Ceza Kanunu’ndan kaynaklanan bütün meselelere teşmil ederseniz, yaygınlaştırırsanız bu ülkeye, bu devlete “hukuk devleti” filan denmez. Yani şimdi siz bir şirkete kayyum atayacaksınız ve o kayyumun hiçbir sorumluluğu olmayacak. İşini düzgün yapan sorumluluktan kaçmaz değerli arkadaşlar ama siz oraya kayyumu, soymak için atarsanız ve kayyuma “Soy burayı kardeşim, buradan bana şu kadar para getireceksin.” dersiniz o kayyum size der ki: “O zaman bana güvence ver, ben burayı soyacağım ama bana güvence ver.” Yoksa mesela, Bankacılık Kanunu’nun müeyyideleri çok daha ağırdır. Bir kredi batırdığınız zaman işte yedi sülalenizden o krediye karşı... Sizden onu bir anlamda tazmin etmenizi isterler ama insanlar bankacı olmak için de birbirleriyle yarışıyor. Niye kayyum olmak için... Eğer düzgün çalışılan bir iş olsa, düzgün bir iş yapılacak olsa niye kayyum olmaktan insanlar kaçsın?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) – Ama siz kayyumların üzerinde böyle bir baskı kurarsanız onlar da size “Hukuki, idari, mali, bilmem ne sorumsuz kıl beni kanunla.” der. Şimdi, bu kanun teklifi bunu getiriyor arkadaşlar, içinize siniyor mu? OHAL döneminde, terörle mücadelede o yapılan doğru veya yanlış, ona bir şey demiyorum ama “Onu şimdi bütün bir hayata teşmil edelim.” demek içinize siniyor mu? Biz buna karşı çıkıyoruz. Çekin kardeşim bu maddeyi. Mesela, bunun gibi 2 tane, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’yla ilgili 2 tane hüküm var, orası; tazminat komisyonu genişletiliyor -bu tartışılabilir- buna ilişkin çekincelerimiz var. Bir de emekliye bayram ikramiyesinin bir miktar daha yükseltilmesini istiyoruz. Bunların dışındaki hususlarda biz “evet” oyu kullanmaya hazır olduğumuzu ifade ediyoruz ancak böyle bir uzlaşşı şu anda aramadığını ve... Aslında bu sadece şey değil tabii... Diğer muhalefet gruplarını değil, sizi de tehdit eden bir grup önerisine birazdan siz el kaldıracaksınız. “14 Marta kadar çalıştırırım ben bunu.” Bakalım göreceğiz yani inatlaşmanın sonucu nereye gider, ben bilmeyorum ama müzakere edelim istiyoruz, biz inatlaşalım istemiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e söz veriyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, yine bir torba yasayla karşı karşıyayız ama bu torba yasanın tabii, çok önemli handikapları var çünkü burada, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bazı maddeler yeniden, hiçbir şekilde değiştirilmeden, Anayasa Mahkemesinin aslında öngördüğü ilkeler gözetilmeden... Nedir onlar? Kanunilik ilkesi, öngörülebilirlik, somutlaştırma... Özellikle 220/6 babında söylersek bütün bunların hiçbirini öngörülmeden, düzeltilmeden getirilmiş, yeniden bir torba yasayla ve seçim öncesi 41 maddelik bir torba yasayla önümüze konuldu. İki gün gibi kısa bir sürede Komisyonda görüşülmesi istendi. Komisyondaki arkadaşlarımız buraya hem etkin muhalefet ettiler ama aynı zamanda da önerilerimizi ifade ettiler ama ne yazık ki hiçbir iktidar tarafından dikkate alınmadı. Şimdi de bir çalışma önerisiyle aslında bütün Meclise ve milletvekillerine şu söyleniyor: Ya uzlaşırsınız, bizim dediğimizi yaparsınız... Kime rağmen? Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen. Kime rağmen? Evrensel insan hakları ilkelerine rağmen. Kime rağmen? AİHM’in verdiği ilkelere, AİHM’in aslında buraya yönelik yaptığı uyarılara rağmen. “Ya bizim dediğimizi yaparsınız ya da biz sizi hafta sonu da bu seçim öncesi burada tutarız.” diye tehdit ediyorsunuz.

Şimdi 220/6’ya özel olarak dikkatinizi çekmek istiyorum ki... Bu tazminatla ilgili idari komisyon kurulması meselesi de yine bir sorun; yine, bununla ilgili olarak özellikle vasilik meselesindeki düzenlemede sürenin beş yılla sınırlandırılması da bizim açımızdan handikaplı ama özel olarak 220/6’ya dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu madde ne? Örgüte üye olmamakla beraber örgüt adına suç işlemek. Peki, kanuniliği var mı, mesela hangi suçlar bu 220/6’nın kapsamına giriyor; var mı böyle bir belirlilik? Hayır, yok, keyfekeder. Peki, siz böyle kötü bir yasa yapıyorsunuz, Anayasa Mahkemesi size geri gönderip “Hayır, burada yasa koyucu olarak düzenleme yapmalısın. Sen toplumun, kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumakla mükellefsin, bunu gözden geçir.” dediğinde bunu gözetiyor musunuz? Hayır, bunu da gözetmiyorsunuz. Peki, bunu da yapmadınız, yerel mahkemeye gitti, yereldeki hâkimler bunu gerçekten insan hakları ölçülerinde, evrensel ölçülerde mi ele alıyorlar? Hayır. Kanunun çok daha ilerisine geçen takdir yetkileri, yorum yetkileri kullanılıyor ve ne yazık ki birçok insan haksız, hukuksuz bir şekilde 220/6’dan cezaevine giriyor. Çok açık ve net söylüyoruz: Bunu müstakil bir suç

olarak düzenlemeyebilirsiniz, düzenlenmesi gerekmiyor çünkü maşallah, TCK baştan aşağı zaten hem terör tanımıyla hem de diğer bütün maddeleriyle yeterince size cezalandırma yetkisi veriyor. Neredeyse toplumun nefes almasını cezalandırıyorsunuz. Basın açıklamasına gitmek suç, gösteri yapmak suç, yürüyüş yapmak suç, mitinge katılmak suç, Nevroz'a katılmak suç, 8 Marta katılmak suç, 25 Kasım'a katılmak suç; ya ne suç değil bize söyler misiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamlı) – Bir de bir suç daha uydurdunuz, şimdi, bu gri liste meselesi üzerinden dediniz ki: “Ya, işte, biz terörün finansmanıya mücadele ediyoruz.” Mücadeleniz ne biliyor musunuz? Bakın, bugünden örnek vereyim, dün ifade ettim, arkadaşlarımız gözaltına alındılar ve bugün tutuklandılar. Gerekçesi: Cezaevinden birine para göndermiş. Böyle onlarca, yüzlerce gözaltı yapıp tutuklama yapıyorsunuz. Ya, cezaevinde, dört duvar arasında yatan birine kantinden alışveriş yapın diye para göndermek suç olabilir mi? Ama suç size göre. Hani siz bu terörün finansmanı meselesini IŞİD’e, El Kaide’ye, bilmem neye karşı çıkarmıştınız? Gelmişsiniz, gariban, yoksul Anadolu çocuklarını cezaevine koymuşsunuz, hiçbir hakkını gözetmiyorsunuz; insanlar onunla dayanışıyor, yardımlaşıyor, para gönderiyor, bu sefer de onu suçlu ilan ediyorsunuz. Niye? “Cezaevine para gönderdin?” Ya, biraz akıl, biraz vicdan, biraz hakkaniyet, biraz hukuk; biliyoruz çok yok ama biraz olsun en azından.

Saygıyla selamlıyorum Genel Kurulu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Gökhan Günaydın’a aittir.

Buyurun Sayın Günaydın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin birinci işlevi yasama işlevi. Biz de burada yasama için seçilmiş milletvekilleri olarak görev yapıyoruz. Şüphesiz danışma kurullarında gruplar kendi politikaları uyarınca birbirleriyle bir uzlaşma arıyorlar. Bize diyor ki AKP Grubu: “Size 41 maddelik bir yargı paketi getiriyoruz, bunun hızlıca geçirilmesi konusunda bize yardımcı olun, bunun müzakeresini yapalım.” Peki, ben soruyorum: Bu 41 maddelik yargı paketinin içerisinde bizim görüş bildirme, eleştiri yapma, herhangi bir şekilde revize talep etme gibi bir hakkımız yok mu? Hakkımızın olmadığı söyleniyor, deniyor ki: “Bakanlık böyle gönderdi, aynen geçireceğiz.” Bir yasama faaliyetini çağdaş hukuk devletlerinde önce demokratik kitle örgütleriyle, barolarla, sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte oluşturursunuz, sonra Meclise gelir, Mecliste milletvekilleri bunu kaleme alır. Sadece bize yapılmıyor ki bu muamele. Ben soruyorum şimdi: Kaç AKP milletvekili buradasınız, bu 41 maddenin herhangi birinde bir tek sözcüklük bir yazımınız var mı, var mı arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından “Evet” sesleri) “Evet.” diyenlerin doğru söylemediğini kendileri de biliyorlar.

Şimdi, Bakanlık bunu getirecek, biz de bunu memur olarak çıkaracağız! Noterler bile birkaç şey ilave ediyorlar.

Gelelim buraya; bakın, bir grup önerisi getirildi, saygısızlık etmek için söylemiyorum ama açıkça fikrimi söyleyeceğim, deniyor ki: “Cumartesi, pazar, pazartesi, salı çalışacağız.” Vallahi benim hayatım cumartesi, pazar, pazartesi, salı çalışmakla geçti. Size söz veriyorum ki 200 AKP milletvekilini o söylediğiniz günlerin tamamında buraya dikmezsem benim adım Gökhan Günaydın olmasın; hadi buyurun! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilen önerisini...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, yoklama talep ediyorum.

BAŞKAN – Evet, isimleri tespit edeceğiz: Sayın Günaydin, Ayça Taşkent, Semra Dinçer, Sibel Suiçmez, Ömer Fethi Gürer, Aşkın Genç, Cevdet Akay, Ahmet Tuncay Özkan, Hasan Ufuk Çakır, Aliye Coşar, Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Hasan Öztürkmen, Deniz Demir, Yüksel Mansur Kılınç, Ali Öztunç, Mahmut Tanal, Murat Emir, Aylin Yaman, Okan Konuralp, Bülent Tezcan.

Peki, elektronik cihazla yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, on dönemdir buradasın isimleri öğrenemedin ya! On dönem oldu, on dönem!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, dün hep beş dakika beş dakika veriyordunuz, bugün üç dakika üç dakika veriyorsunuz, niye? Niye böyle oldu?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Burada 200 kişi varsa üç dakika, 200 kişi yoksa beş dakika; tarifi o Başkanın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teamül değişti.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, girmeyip de burada olanları saymıyor musunuz? Onları da saymak lazım. DEM PARTİ'liler burada.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Nebati de burada mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Saadet Partisi de burada, bunları da sayın efendim, İYİ Partilileri de sayın.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesi, 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 5, 6, 7, 12, 13 ve 14 Mart 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasına, TBMM'nin 19 Mart 2024 tarihinden itibaren on gün süreyle çalışmalarına ara vermesine ve 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 109 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Evet, teklifin tümü üzerinde...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkanım, usul tartışması açmak istiyoruz. Anayasa'ya aykırı bir yasal düzenlemedir, tekliftir; usul tartışması açmak istiyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Neyle alakalı?

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olup olmamasıyla ilgili tutumu hakkında

BAŞKAN – Peki, teklifin Genel Kurulda görüşülmesi bildiğiniz gibi Meclis tarafından da komisyonlar tarafından da inceleniyor. Bizce bir Anayasa'ya aykırılık yok ama ben tartışma açıyorum.

Lehte?

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Ben konuşacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, lehte Halil Eldemir.

Aleyhte kim konuşacak?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Aleyhte ben konuşacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lehte?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım, lehte olan Cüneyt Bey.

BAŞKAN – Lehte Cüneyt Yüksel.

Aleyhte Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Bülent Kaya.

Bülent Bey, sizin...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Gökhan Bey söz almayacaksa ben söz alabilirim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ben konuşacağım.

BAŞKAN – Gökhan Günaydın.

Evet, lehte olmak üzere Bilecik Milletvekili Halil Eldemir...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, Cüneyt Yüksel Bey konuşacak.

BAŞKAN – 2 kişiye söz verdik.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Birinci konuşmacı...

(*) 109 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Peki, biri çekiliyorsa o zaman Cüneyt Yüksel Bey.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ben konuşacağım efendim, ben konuşurum.

BAŞKAN – Efendim, sözü verdik şimdi.

Sayın Cüneyt Yüksel, buyurun.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, bugün burada “sekizinci yargı paketi” olarak bilinen Ceza Muhakemesi Kanunu’nda bazı değişiklikler yapmak üzere kanun teklifi bulunmaktadır. Tabii, 2002’den bu yana aslında reform niteliğinde birçok önemli düzenleme yüce Meclisimiz tarafından yasalaştırılmıştır. Yasama Meclisi olarak her konuda gerek aksayan yönlerin iyileştirilmesi gerekse sistemin daha hızlı ve etkin bir şekilde çalıştırılabilmesi amacıyla kanun seviyesinde yapılması gereken düzenlemeleri burada vatandaşlarımızın hizmetine sunmak için yapıyoruz. Tabii, burada milletimizin hassasiyetlerini dikkate alarak titizlikle hazırlanan bir kanun teklifi var ve bugün Gazi Meclisimizin takdirlerine arz ediliyor. Ben, bu teklifin ülkemiz ve milletimiz adına hayırlı olmasını diliyorum.

Burada, özellikle bazı kanun maddelerinde yapılan değişiklikler, biliyorsunuz, kanun yollarına başvuru sürelerinin yeknesak hâle getirilmesi, yine, ceza yaptırımlarının etkinliğinin artırılması amacıyla adli para cezasının miktarının yükseltilmesiyle ilgili ve aynı zamanda burada koruma tedbirleri nedeniyle tazminat istemlerine ilişkin önemli düzenlemeleri hayata geçiriyoruz. Yine, aynı şekilde, Adalet Bakanlığı bünyesinde kurulu bulunan Tazminat Komisyonunun görev tanımını da yeniden belirliyoruz.

Sayın milletvekilleri, tabii, bu teklifle özellikle Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda düzenlemeler de yapılmakta ve bu düzenlemeler çerçevesinde ceza infaz kurumlarına girmek otomatik olarak vasi atama sebebi olmaktan çıkarılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Yüksel, lütfen tamamlayın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Burada, hükümlü kendi istediği takdirde vasi atanacak ancak beş yıldan fazla hapis cezası bulunan hükümlüye sulh hukuk mahkemesince gerek görülmesi hâlinde vasi atanabilecektir.

Yine, Türk Ceza Kanunu’nun, 220’nci ve 314’üncü maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiili müstakil suç olarak kabul edilmektedir ve bu şekilde bu düzenlemeyle aslında suçun kanunilik unsuru karşılanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Burada aslında belirtmem gerekir ki bu yapılan düzenlemeyle, tabii, ülkemizde özellikle terörle olan mücadeleye de kararlılıkla devam edilecektir.

Ben yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yüksel.

Aleyhte Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit konuşacak.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, Sayın Komisyon Başkanı konuştu ama Anayasa’ya aykırı olmadığına dair tek bir cümle kuramadı ve bizzat itiraf etti, dedi ki: “Anayasa Mahkemesi suçun kanuniliği ilkesine aykırı bulmuş 220/6’yı ama biz aynen getirmişiz.” Ben mi yanlış anladım? Değil mi? Aynen böyle dedi.

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) – Yeniden düzenlendi, yeniden.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Peki, o zaman, biz şunu söylüyoruz: Siz sistematik olarak Anayasa Mahkemesi kararlarını ihlal edecekseniz, Anayasa Mahkemesinin yasama faaliyetlerini, yerindelik denetimini hiçe sayacaksınız, kanunlar bu şekilde geriye gönderildiğinde yasama organına “Ya, bunu düzelt, bunu düzelt ki sen yasamasın ya, sen Meclisin ya, sen halkın, toplumun, kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumakla mükellefsin, bu görevini yerine getir.” dediğinde siz buna sırtınızı dönüp tekrar aynı yasayı teklif metnine koyup getirdiğinizde sonuç ne olacak? Koymuşsunuz, getirmişsiniz, hiçbir değişiklik yok. Bunu görüştüğümüz arkadaşlar da söylüyor “Evet, değiştirmedik.” diye. Peki, o zaman Anayasa Mahkemesi niye var? Bu kanunu, yasaları niye denetliyor? Sadece Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırı değil bakın, aynı zamanda Venedik Komisyonunun raporu var bu bizzat 220/6’ya ilişkin. Hamit Yakut kararı var AYM’nin, Işıklıkarar var AIHM’in. Bütün bunları görmeyeceksiniz, getirmişsiniz yasal düzenleme yapmışsınız. Niye? Siyaseten işinize geliyor diye. Niye? 220/6’dan bizim partilerimizi, siyasi faaliyetlerimizi kriminalize ediyorsunuz diye. Kimi tutuklamışsınız 220/6’yla biliyor musunuz? 81 yaşında, yüzde 93 engelli, ağır hasta mahkûm Abdülhalim Kaya şu an tutuklu. Neyden? Örgüte üye olmamakla beraber örgüt adına suç işlemek. Biri bana söylesin, ben ne yaptım da örgüte üye olmadan örgüt adına suç işleyeceğim? Söyleyin, hangi suç? “Suçun kanuniliği” diye bir ilke var, suçta kanunilik olur, öngörülür. Bir toplum, bir devlet, bir hükûmet bilir ki “Ben bunu yaptığımda benim halkım bilecek, şu fiili işlerse karşılığı suçtur.” Şimdi, biz hangi fiili işlediğimizde 220/6’ya göre yargılanacağız? Ben bildiri dağıtıyorum 220/6’ya giriyor; basın toplantısına katılıyorum, 220/6’ya giriyor; eyleme gidiyorum, 220/6’ya giriyor; Nevroz’a gidiyorum, 220/6’ya giriyor; propaganda yapıyorum, 220/6’ya giriyor. Peki, ben nasıl siyasi faaliyet yürüteceğim, bu toplum nasıl nefes alacak? Ya, siz böyle mi temel hak ve özgürlükleri geliştireceksiniz? Her gün ama her gün, Anayasa’ya aykırı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına aykırı düzenlemeleri parmak sayısıyla, çoğunlukçu bir anlayışla buradan geçirerek bu topluma ne yaptığının farkında mısınız? Bakın, iki gündür dirsek çürütüyoruz, mesai yapıyoruz, diyoruz ki: Yanlış yapıyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Gelin, bu düzenlemeyi buradan çıkarın. AYM size bir uyarı vermiş, AYM Meclise sorumluluk atfetmiş; gelin, bu sorumluluğun gereğini hep beraber yapalım. Bütün muhalefet karşı çıkıyoruz ama hiç kimse duymuyor, onun yerine bize angaryayı dayatıyorsunuz “Ben seni çalıştırırım, gerekirse cumartesi, gerekirse pazar, gerekirse pazartesi ama ben bu yasayı çıkarırım.” diyorsunuz. Kime karşı? Topluma karşı. Kime karşı? Temel hak ve özgürlüklerin yok edilmesi pahasına çıkarıyorsunuz. E, şimdi, biz Meclise diyoruz ki: Ey vekiller, ey sayın Meclis; ya, biraz sağduyu, sağduyu... Yasa böyle yapılmaz; bu, hakkaniyetsiz, bu, hukuksuz! Birazcık, birazcık el vicdan ya! Sokaktan geçen her insanı cezaevine atmanın yasasını çıkarıyorsunuz, işinize gelmeyen herkesi cezaevine koymanın yasasını yapıyorsunuz. Şimdi buna tamam mı diyelim biz? Niye burada direniyoruz? Çok mu hoşunuza gidiyor burada ekstradan çalışmak? Birazcık, birazcık insaf ve vicdan... (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

Lehte Bilecik Milletvekili Halil Eldemir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, çok kıymetli milletvekilleri; sizleri, sizlerin nezinde de aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, az önce İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre AK PARTİ Grubumuzun teklifiyle 109 sıra sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’imiz gündemin ön sırasına alınmış oldu, bu kanun teklifiyle ilgili genel görüşmelere başlamış olacağız.

Tabii, bu kanun teklifi Adalet Komisyonumuzda yedinci, kamuoyu bilgileriyle de “sekizinci yargı paketi” olarak Komisyonumuzda uzun uzun tartışıldı. Orada da muhalefet milletvekillerimizden bazı arkadaşlarımız Anayasa’ya aykırılıkla ilgili genel görüşmelerde de madde görüşmelerinde de fikirlerini beyan ettiler. Ama bunların neticesinde de bunların Anayasa’ya aykırılık noktasında hiçbir problemi olmadığını ve bu noktada da Anayasa’ya uygun olduğuyla ilgili de karar verilerek bunlar Komisyondan Genel Kurul gündemine gelmiş oldu. Genel Kurulda İç Tüzük gereği Başkanlık Divanı gündemine hâkimdir. Bu noktada Başkanlık Divanının, Sayın Başkanın vermiş olduğu kararın lehinde olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Eldemir.

Aleyhte Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mahmut Tanal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – AK PARTİ adına söz alan arkadaşımız dedi ki: “Komisyonda bu kanun teklifinin Anayasa’ya aykırılığıyla ilgili sorun giderilmiştir.” Şimdi, değerli kardeşim, değerli üstadım; bu teklif Meclise sunulduğu zaman, Kanunlar ve Kararların İç Tüzük hükümleri uyarınca yapacağı ilk iş, bu teklifle ilgili Anayasa’ya aykırı olup olmadığına ilişkin bir rapor düzenlemek, inceleme raporu düzenlemek. Şimdi, Komisyon Başkanı orada, yine Adalet Bakanlığının temsilcileri de orada, Kanunlar ve Kararların personeli de orada Sayın Başkanım, Komisyonda konuşan bir arkadaşınız olarak söylüyorum: Ben bu inceleme raporunu istedim; bu, Anayasa’ya aykırı mı değil mi? “Gizlidir, vermiyoruz.” dedi. Ya, bu, afyon mu; bu, uyuşturucu mu? Bana önce bu inceleme raporunu verir misiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Verir misiniz arkadaşlar?

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – O belgeler sizin grubunuzda yalnız. Bakın, sizin grup sözcünüz söyledi.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Yani, burada Anayasa’ya aykırı mı değil mi? Bakın, inceleme raporunu bana vermek zorundasınız. İnceleme raporunu niçin... Gelen kanun teklifinin Anayasa’ya aykırı olup olmadığına dair Kanunlar ve Kararların inceleme raporu düzenlemesi lazım. İnceleme raporunu Komisyonda vermediniz bize. Kaç sefer sizden istedim? Yok efendim “Kendi aramızdaki yazışma.”

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Orada memur biliyor, biz bilmiyoruz.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Yani bu kanun teklifinin dosyasının içerisine giren evrakı İç Tüzük’ün 31’inci maddesinin son fıkrası uyarınca bana göstermek zorundasınız, bir suretini vermek zorundasınız. Yani burada Kanunlar ve Kararları... Ben AK PARTİ Grubundaki arkadaşlarıma da sesleniyorum aynı zamanda: Gizliyorlar, saklıyorlar. Böyle gizlemeyle, saklamayla arka odalarda kanun taslağı hazırlanmaz, kanun teklifi hazırlanmaz; bu, bir.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Memur bilecek, biz bilemeyeceğiz.

MAHMUT TANAL (Devamla) – İkincisi: Gelelim, Anayasa Mahkemesinin kararı elimizde. Mevcut olan bu düzenleme Anayasa Mahkemesinin kararlarına karşılık vermiyor arkadaşlar, denk gelmiyor. Değerli arkadaşlarımız terörle ilgili 220’nci maddeyi söyledi. Ben başımdan geçen hadiseyi söyleyeyim ya: 5 dönemdir milletvekiliyim, insan hakları aktivistiyim; gün geldi bana FETÖ’yle ilgili soruşturma açtınız, gün geldi bana PKK’yla ilgili soruşturma açtınız, gün geldi bana DHKP-C’yle ilgili soruşturma açtınız...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bank Asya...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Ya, hepiniz Bank Asyaya para yatırdı, hepiniz FETÖ’cüsünüz zaten, bana mı diyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bravo!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Hepiniz FETÖ’cüsünüz, FETÖ’nün okullarında okudunuz, dershanelerinde kaldınız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kendi adına konuş, kendi adına konuş.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hiç alakaları yok, alakaları yok(!)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Şimdi, ben insan haklarını savunduğum için bana ne yaptınız? Beni 3 tane terör örgütünün üyesi yaptınız.

Ya arkadaşlar, kokteyl terör örgütünün üyesi miyim ben? Ben FETÖ’cü müyüm, PKK’lı mıyım, DHKP-C’li miyim? Ergenekon-Balyoz’a gönderdiler “Ergenekon-Balyozcu” diye... Ben hangi örgütün üyesiyim!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Onun için...

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – FETÖ medyasının önünde bağırıyordun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çocukların FETÖ’yle alakası yok(!) Öyle deme ya(!) Ne alakası var ya(!) Hiç Bank Asya görmediler(!)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bak, bak, kardeşim; sen FETÖ’cünün daniskası, daniskası; FETÖ’cünün daniskası!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, ne alakası var ya(!)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ben mi daniskasıyım?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, Sanayi Bakanının FETÖ’yle ne alakası var ya(!)

MAHMUT TANAL (Devamla) – FETÖ’cü arıyorsan bak Bakan burada; Bekir Bey ne diyordu bu kürsüde?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Samanyolu’nun önünde bağırın sendin.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bekir Bey ne diyordu FETÖ’yle ilgili?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – FETÖ televizyonunun önünde bağırın çağırın sendin.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Canlı örneği burada. Bekir Bey “O bir muhteremdir.” diyordu, Bekir Bey “O bir muhterem, zaten terör örgütü üyesi diyemezsin.” diyordu. Burada arkadaşınız. Hepiniz Bekir Bey gibi değil misiniz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sor bakalım, kaç kere Pensilvanya’ya gitmişler?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – FETÖ bize beddua ederken sen Zaman gazetesinin önündeydin.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Beyefendi, sen FETÖ’nün ta kendisisin, ta kendisi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Kaç kere Pensilvanya’ya gittin sen, kaç kere?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sen Zaman gazetesinin önündeydin.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Şimdi, bakın, AK PARTİ içerisinde en fazla “FETÖ” diye bağırınların hepsi FETÖ’cü, hepsi FETÖ’cü! (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen de Samanyolu’nun...

MAHMUT TANAL (Devamla) – FETÖ’nün okullarında okuyan sen değil misin?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Özgür Özel seni...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Gırtlığına kadar haram yiyen sen değil misin? Gırtlığına kadar haram senin boğazında var mı yok mu? Sen babanla birlikte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, bu hakaret; bu olmaz burada! Ayıp, ayıp!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Kimin haram yediğini nereden bileceksin?

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Kaç yaşındasın sen ya?

BAŞKAN – Sayın Tanal...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, çocuk okulunda okumuş; ne var bunda ya(!)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Okulunda okudun lan!

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Efendim, isim olarak kendisi bana ithamda bulunmuştur, söz hakkı istiyorum.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın Başkanlığın tutumunun aleyhinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Meclis Başkanlık Divanı olarak bizim bu tartışmalara katılmamız İç Tüzük gereği doğru değil ancak şahsımıza dönük ithamlar karşısında açıklama yapma yetkimiz de var. Bu nedenle, bize dönük yapılan iftirayı buradan bir kez daha reddediyorum. Her sıkışıldığında, Bekir Bozdağ konusu buraya getirilip burada söylediğim sözler atılıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hiç alakanız yok(!)

BAŞKAN – Daha önce de söyledim, ben onları çöplüğe attım oradan çıkarıp getiriyor ama bugün bir kez daha ben onları lağıma attım, oraya elinizi soktukça sizin eliniz de kirlenir, ağzınız da kirlenir. Lütfen, lütfen bunu yapmayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – İyi de siz çöplüğe atınca suç olmaktan çıkıyor da vatandaş niye suçlu kalıyor?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir sürü insan hapiste, hapiste. Bir sürü insan hapiste; aynı işleri yaptıkları için insanlar hapiste.

BAŞKAN – Ben FETÖ’yle mücadele eden adamım ve bu terör örgütünün devletten ayıklanması, temizlenmesi için gövdemizi ortaya koyduk ve bu mücadeleye Türkiye de şahittir, herkes şahittir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – O yasayı hazırlayanlar yüzünden cezaevinde insanlar var, siz çöpe atabilirsiniz ama o yüzden binlerce insan cezaevinde.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sizlerle aynı işleri yaptıkları için insanlar hapiste.

BAŞKAN – Ama sürekli bizim lağıma attığımız ve defalarca reddettiğimiz ve artık o sözlerden dolayı da söylediklerimiz ortada...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Kim hazırladı bu yasayı, kim hazırladı bu yasayı?

BAŞKAN – ...her defasında gündeme getirilmesi gerçekten çok büyük bir saygısızlık. Bunu ifade etmek isterim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – O zaman onların hazırladığı yasayı da çöplüğe at.

BAŞKAN – Yeri geldiği zaman “On sene önce söylenmiş lafı şimdi niye getiriyorsunuz?” deniliyor.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – O zaman onların hazırladığı yasayı da çöplüğe at. Kendini kurtarmanın peşindesin sen.

BAŞKAN – Yahu, 2011’de söylenmiş bir laf; dün söylenmiş gibi defalarca temcit pilavı gibi buraya getirmenin ne âlemi var?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Unutmayacağız!

BAŞKAN – O zaman söylediğim lafı -ben söylüyorum- çöplüğe attım, daha ilerisini söylüyorum, lağım çukuruna attım. FETÖ terör örgütüdür, Fetullah Gülen de teröristbaşdır.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Onların hazırladığı yasayı da çöplüğe at o zaman.

BAŞKAN – Benim söylediğim budur ve buna inanarak mücadelesini verdim. Türkiye şahit, herkes bunun şahididir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) FETÖ’yle mücadele eden insanları böyle itibarsızlaştırmak hiç kimseye bir şey kazandırmaz.

Teşekkür ediyorum.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Baklavacısı, bakkalı içeride, siyasilere dışarıda, parsel parsel satanlar dışarıda.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – FETÖ’nün yasasını konuşuyoruz burada.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir sürü çorbacı, boyacı çöpe atamadı, içeri girdi.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Gökçek...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir sürü çorbacı, boyacı çöpe atamadığı için hapse girdi aynı işleri yaptığı için.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz cevap vermek istiyorum Mahmut Tanal laf attı.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek’in, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın Başkanlığın tutumunun aleyhinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Fetullah terör örgütüne operasyon yapıldıktan sonra, Bugün ve Samanyolu TV’nin önünde zırım zırım zırlayan kişi sizsiniz Sayın Mahmut Tanal; oralarda insanlara... Kapının önünde ağlarken hüngür hüngür insanlar size geldikleri zaman onları savunan sizdiniz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Temiz dil, temiz dil!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Geçmiş eğer yargılamaya kalkarsak, Sayın Gökhan Günaydın Beyefendiye söylemek istiyorum...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hatibi temiz dille konuşmaya çağırın Sayın Başkan.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bakın, Sayın Özgür Özel, Yamanlar Kolejinde kızına ödül almıştır efendim, bunu bilmeniz lazım. (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sen hangi okuldan mezunsun?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bir dakika...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Senin baban gibi parsel parsel mi sattı bu ülkeyi, Ankara'yı baban gibi parsel parsel mi sattı?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Ben Samanyolu...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hangi okuldan mezunsun? Ayıp, ayıp ya!

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babandan örnek ver babandan!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bakın, anlatıyorum.

Evet, şimdi, bu konuları iyi bilmemiz gerekiyor. Fetullah Gülen'in bir terörist olduğu devlet tarafından ilan edildikten sonra size Adem Yavuz Arslan; tek tek, isim isim söylüyorum... (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Baban parsel parsel kime sattı lan bu arsaları?

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babandan örnek ver, babandan!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Baban parsel parsel FETÖ'cülere satmadı mı bu arsaları? Daha sen hâlâ hangi yüzle konuşuyorsun ya?

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babandan örnek ver babandan, babandan!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – ...bunlar Sayın Kılıçdaroğlu'nu desteklerken siz tek kelime dahi etmediniz. (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İnsanda biraz yüz gerekmez mi ya! İnsanda biraz yüz olmaz mı ya!

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Baban niye görevden alındı? Baban niye büyükşehirden el çektirildi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İnsanda biraz utanma olmaz mı ya!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – PKK terör örgütü sizi destekledi, ses çıkartmadınız. (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Melih Gökçek... FETÖ'ye parsel parsel Ankara'yı sattınız, hâlâ konuşuyorsunuz ya!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Fetullah terör örgütü sizi destekledi, ses çıkartmadınız.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babanı niye görevden aldılar, sen onun için haber ver.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Parsel parseli anlatacaksın, parsel parseli anlat!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Sen kendi sekreterine İstanbul Büyükşehir Belediyesinden hangi arabaları aldın Gökhan Günaydın? (CHP sıralarından gürültüler)

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babanı niye aldılar görevden?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Parsel parseli anlat! Parsel parseli anlat!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Eskiden Kia bir arabaya binerdin sen, Ekrem İmamoğlu'yla aran iyi olduktan sonra hangi arabalara biner oldun? Çık, bunları bir anlat. Bunu herkes çok iyi biliyor. (CHP sıralarından gürültüler)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sen parseli anlat!

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babanı niye görevden aldılar? Baban büyükşehri niye bıraktı, sen onu söyle!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bakın, Fetullah Gülen bir teröristtir. Ben size bir şey söyleyeceğim: Haydi...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Ne güzel! Nihayet!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Hanımefendi, Fetullah Gülen bir terörist midir? Teröristtir.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Bana sorma, kendine sor!

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Siz biliyorsunuz!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Abdullah Öcalan bir terörist midir? Teröristtir. Abdullah Öcalan’a “sayın” diyenlerle ittifak yapan siz değil misiniz ya Allah aşkına? (CHP sıralarından gürültüler)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Hayır, o sensin!

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Dolmabahçe’de siz yaptınız, biz söylüyoruz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Otur, sıfır!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – “Sayın”ı suç olmaktan siz çıkardınız.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Söylesenize, niye konuşmuyorsun? İşinize gelince konuşuyorsunuz, işinize gelmeyince konuşmuyorsunuz.

Şimdi şunu söyleyelim... (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Otur, otur, sıfır!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Mahkeme olarak çadır kurdurttunuz be!

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Dolmabahçe’den haber ver! Oslo’dan haber ver!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Çadır kurdunuz be! Mahkemeleri çadır hâline getirdiniz!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Efendim, sözümü kesiyorlar, ekstra süre istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gökçek, lütfen tamamlayın.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Yemin etmeyi öğren de gel!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – İyi dinleyin, yıl 2016; Fetullah Gülen’le ilgili olarak Manisa’da terör örgütüne operasyon düzenlendi. Bu düzenlenen operasyondan sonra, Özgür Özel Bey çıktılar, ne dediler: “Kendilerine bir ‘inanç grubu’ denilen...”

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi bunu niye konuşturuyorsun ya?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sen başkasına çamur atana kadar üstündeki çamuru temizle ya!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – ...ve kendini ‘hizmet hareketi’ olarak adlandıran bu gruba yapılan operasyonları kınıyorum.” dedi mi demedi mi 17-25 Aralıktan sonra?

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Yalan söylüyorsun, yalan!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Ne diyeceksiniz buna?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Üstündeki çamuru temizlemeden başkasına çamur atma.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Siz, Türkiye Cumhuriyeti Fetullah Gülen’e “terörist” dedikten sonra dahi maalesef onu savunan bir Genel Başkana sahipsiniz.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Ya, senin babanı niye görevden aldılar?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Tüm yüce Meclisimizi....

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Babanın anlattıklarını anlat ya!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Bakın, Gökhan Bey, Gökhan Beyciğim, bak, sana bir şey anlatıyorum...

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babanın Ankara'yı nasıl bıraktığını anlat...

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – ...diyorum ki: Sen eğer bana ailemle ilgili laf atacaksan sekreterinin bindiği arabayı anlatacaksın. Gel anlat buraya, gel! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Anlatacağım.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Siz, FETÖ'nün çukuruna, dibine kadar girmiş insanlarsınız.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Senin sekreterin Ekrem İmamoğlu'nun finansörlüğündeki bir arabaya biniyor mu binmiyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) – Milletın parasını peşkeş çekiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gökçek, teşekkür ediyorum.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Babanı anlat, babanı! Baban niye alındı belediyeden, onu anlat.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Babası görevden niye alındı?

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Baban görevden niye alındı, onu anlat sen.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Baban 2014'te ağılıyordu televizyonlarda...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – FETÖ konusunda en son konuşacaksınız be!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Günaydın, buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim.

Şimdi, burada Sayın Meclis Başkan Vekili de çıkan milletvekilleri de diyorlar ki: Geçmişe ilişkin sözlerimizi çöpe attık. Vallahi, Türk Ceza Kanunu insanların ne zaman hangi maddeyi çöpe attığına bakmıyor. Sizin çöpe attığınız sözler ve eylemler yüzünden bu memlekette bir sürü çorbacı, boyacı yıllarca hapis yatıyor; kendinizi böyle kurtaramazsınız.

Arkadaşlarımız söyledi, teker teker söyleyin, hanginiz okulunda okumadınız? (AK PARTİ sıralarından 'Ben okumadım.' sesleri) Hanginiz Bank Asyaya para yatırmadınız? Hanginiz teker teker Pensilvanya'ya gitmediniz? Bu eller böyle topluca kalkar ama gerçeğin ne olduğunu hep beraber biliyoruz.

Şimdi, burada konuşan rahmetli Kamer Genç'e hepinizin nasıl saldırdığını biliyoruz, şimdi süttten çıkmış ak kaşksınız çünkü AKP'lisiniz; bunu söyleyelim.

İki; ya, bu ne biçim kader ki Melih Gökçek'in oğlu Osman Gökçek bana dürüstlük dersi vermeye çalışıyor.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ya, sekreterinin bindiği arabayı anlat.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Şimdi, hemen anlatacağım.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sekreterinin arabası nerede?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Osmancığım, ben senin gibi laftan kaçmam. Tamam, hemen söylüyorum.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen bir Kia arabaya biniyordun, Kia; on sene boyunca bir Kia arabaya bindin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Hemen söylüyorum.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İmamoğlu Belediye Başkanı olunca parada yüzüyorsunuz be!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Hemen söylüyorum merak etme, beni kendinle karıştırma.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Anlat, sen bunları anlat. Sen Kia'ya biniyordun, Kia'ya.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Susacak mısın? Susacak mısın?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ne oldu, ne oldu da değişti hayatın?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Ya, sen kendine bak! Sen bir sussana ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevap vereceğim oğlum işte! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ekrem İmamoğlu ne verdi?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sen o olaylarda en son konuşacak insansın ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevap vereceğim. Cevap vermeme istemiyor musun?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Para mı verdi? Allah aşkına söyle!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevap vermeme istemiyor musun?

Bunu susturur musunuz?

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Başkan, sataşma var, hatibi konuşturmuyor!

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri... Sayın Gökçek...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen bunları anlat!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Bunu susturur musunuz?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Anlat bakalım bir ya, sen bunları anlat.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Bir sus ya! Bari insanda utanma olur ya! İnsan biraz utanır ya!

BAŞKAN – Sayın Gökçek, hatibi dinleyin, hatibi dinleyin.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Delegelere giden paralar sana da mı kalacak? Anlat, onları da anlat.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevap vereceğim, cevap.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Bari biraz insan utanır ya!

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, izin verin, hatip konuşsun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Bütün delegelerinizi sattınız, seni de mi satın aldı!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Satın alınma sizin alnınızda yazar!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Bak, ben söyleyeyim...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Anlat ya, anlat!

BAŞKAN – Sayın Gökçek, lütfen hatibi dinleyin.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ekrem İmamoğlu...

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Sen kes sesini de beni dinle! Sen kes sesini beni dinle!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Hakaret etme, hakaret ediyorsun!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Anlat bakalım, hadi anlat!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevabımı dinleyeceksin!

BAŞKAN – Sayın Gökçek, lütfen hatibi dinleyelim.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Hakaret etme!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevabımı dinlemiyor ya! Soru soruyor, cevap veremiyorum ben. Ne konuşuyor!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – İyi de hakaret ediyorsun, “oğlum” diye konuşuyorsun. “Oğlum” diyemezsin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Evet, ne konuşuyor? Ne diyeceğim, cevap vereceğim ben.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Cevap ver! Cevap veremezsin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Kes sesini! Kes sesini!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Değerli milletvekilleri...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Bütün delegelerinizi satın aldı, seni de satın almışlar!

BAŞKAN – Sayın Gökçek...

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – İftirayı atarsan cevabımı dinleyeceksin.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Bir milletvekiline “oğlum” diye hitap edemezsiniz, olmaz!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Devletin parasını peşkeş çekip gezenlere...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sana ne kardeşim ya! Sen otelleri nasıl aldığını anlat ya!

BAŞKAN – Hatibi dinleyin.

Sayın Günaydın, siz hitap edin.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Şimdi cevabını veriyorum...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sekreterinin İstanbul’da bindiği arabaları söyle, onu anlat, onu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Şimdi cevabını veriyorum.

Melih Gökçek’in oğlu Osman Gökçek, ben sana daha evvel söylemiştim: Bu memlekette hukuk olsa sen dışarıya çıkamazsın.

Şimdi de sorduğun soruyu söyleyeyim. Benim 1 tane arabam var. 2006 model...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sekreterin neye biniyor, sekreterin?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Ankaragücü’nü sen satın alacaksın, otelleri sen satın alacaksın, gelip konuşacaksın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevap vereceğim, cevap vereceğim; onu söylüyorum.

2006 model Kia arabam var, o da kendi arabam hâlâ. Meclisin bana tahsis ettiği arabaya biniyorum. Ha, şeye gelince...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Hayatın niye bu kadar değişti? Bütün arkadaşların söylüyor bunu, niye?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Ya, bu ne acziyet aslanım, biraz sus da dinle, cevabımı dinle!

SEMRA DİNÇER – İftira atma, iftira atma! Ya, milletin parasıyla aldığınız lüks arabaları baban niye teslim etmedi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Aslanım” olmaz, Meclisteyiz, mahalle değil burası; Meclis, Meclis.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Sekreterim yok, sekreterim dediği arabaya binmiyor, bir arabaya binmiyor; iftira ediyorsun. Yaptığın ne biliyor musun? Söyleyeyim ben sana: Benim sekreterim sandığın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının Özel Kalem Müdürü Kadriye Hanım. O kadar zavallısın ki İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Özel Kalem Müdürü Kadriye’yi benim sekreterim sanıyorsun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Efendim, tüm gazeteler yazdı ya! Allah aşkına ya! Herkesin bildiği mesele.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Peki, olay ne? İBB’nin kendisine tahsis ettiği araba...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Günaydın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İtiraf ediyor, itiraf etti bak.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – 34 DBC 666, araç kimin? Kim biniyor bu arabaya? Bak, senin arkadaşların...

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Osman, televizyonu babanın parasıyla mı kurdun? Niye cevap vermiyorsun? Televizyonu neyle kurdun, çalıştın da mı kurdun Osman Efendi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Özel Kalem Müdürü Kadriye’nin...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ekrem Bey sana iyi torpil geçmiş.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Başkanım, bunu ben açıklayacağım, böyle açıklamam, onu susturmazsanız ben buradan inmem yani. Bunu susturacaksınız! Bunu susturacaksınız!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sana mı soracağım?

BAŞKAN – Sayın Gökçek... Sayın Gökçek...

Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Cevabımı dinleyeceksin! Cevabımı dinleyeceksin! Sen sus ve cevabımı dinle. Sen ben değilsin, sen sus ve cevabımı dinle! Susmadığın sürece konuşmam.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkanım, böyle...

BAŞKAN – Sayın Günaydın, siz buyurun, kayıtlara giriyor konuşmanız.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ne oldu? Özgür Özel’in kızına Yamanlar Kolejinden verilen ödülü anlat sen, sen onu anlat!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Sırayla hepsine cevap vereceğim.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Herkese burada iftiralar atıyorsun. Bir anlat bakalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Melih Gökçek’in oğlu Osman Gökçek, sus ve dinle! İftiralarına teker teker cevap veriyorum.

Benim Mecliste çalışan sekreterim dışında bir sekreterim yok. Sekreterim olduğunu iddia ettiğin Kadriye Kasapoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Özel Kalem Müdürüdür. Özel Kalem Müdürü, Ekrem İmamoğlu’nu takip ederken çok sayıda trafik cezası ödediği için kendisine plaka korumasını benim üzerimden sağladı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Yersen! Yersen! Yersen! Geç o işleri geç! Gececeksin o işleri! Gececeksin o işleri!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İtiraf etti, itiraf etti.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Dolayısıyla benim arabam değil, plaka... O kadar zavallısın ki bunu bir şey sanıyorsun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Boğazına kadar çamura batmış insanlara cevap vermeye değmez.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.12

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.04****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin Anayasa’ya aykırı olup olmamasıyla ilgili tutumu hakkında (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bir önceki oturumda yapılan tartışmalar neticesinde şu açıklamayı yapma zarureti vardır: 109 sıra sayılı Kanun Teklifi Adalet Komisyonunda görüşülmüş, raporu Bakanlıkça bastırılarak dağıtılmış ve Genel Kurul gündemine girmiştir. Ayrıca, gündemde ön sıraya alınmasına ve temel kanun olarak Genel Kurulda görüşülmesine dair grup önerisi Genel Kurulun bugünkü birleşiminde kabul edilmiştir. Bu aşamalardan geçen bir teklifin görüşmelerine başlanılmaması hususunda Başkanlığımıza verilmiş bir yekti bulunmamaktadır. Bir teklifin Anayasa’ya aykırı görülmesi hâlinde gerek komisyonda gerek Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda kural bulunmaktadır. Birazdan yapılacak görüşmelerde de Anayasa’ya aykırılık itirazları gerek tümü ve bölümler üzerindeki konuşmalarda gerekse de değişiklik önergelerinde dile getirilebilir. Sayın milletvekilleri de bu görüşler neticesinde oylarını kullanacaklardır.

Açıkladığım gerekçelerle teklifin görüşmelerine başlama tutumumda herhangi bir değişiklik bulunmamaktadır.

Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Şimdi, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’nın, ara vermeden önce Genel Kurulda tasvip etmedikleri bir dil ve üslupta tartışma yaşandığına, birleşimi yöneten Başkan Vekillerinin tarafsız olması gerektiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, ara vermeden önce Mecliste tasvip etmediğimiz bir dil ve üslupla bir tartışma yaşandı. Biz Saadet-Gelecek Grubu olarak burada en ağır siyasi eleştirileri yapmanın, bütün itirazlarımızı ortaya koymanın son derece makul ve doğru olduğunu düşünüyoruz ama birkaç hassasiyetimiz var. Bunlardan bir tanesi, oturumu yöneten Meclis Başkanının tarafsız olması ve tartışmalara dâhil olmaması sebebiyle kendisine yöneltilecek olan eleştirilerin dışında tutulması gerektiğini düşünüyoruz çünkü Meclis Başkanı mümkün olduğu kadar tarafsızlığına riayet ederek bu oturumu yönetmeye çalışıyor. Bu manada, alakalı veya alakasız fark etmiyor, hiç ilgisiz konularda Meclis Başkanının tartışmaların içerisine dâhil edilmesini doğru bulmuyoruz. Doğru bulmadığımız bir dil de Sayın Meclis Başkan Vekilimizin saygınlığı kadar buradaki bütün milletvekilleri de saygındır dolayısıyla birbirimize karşı zaman zaman sert üsluplarda bulunabiliriz ama asla hakaret ve ithamlarda

bulunmayacak temiz bir dili tercih etmemiz gerektiğini düşünüyoruz. Bu konuda Saadet ve Gelecek Grubu olarak, Meclis oturumunu yöneten Meclis Başkanlarını tutumları haricinde siyasi tartışmaların malzemesi hâline getirmenin doğru olmadığını, şahsınızla ilgili yapılmış olan eleştirilerin de sınırını aştığını düşünüyoruz. Bu çerçevede, temiz bir dil kullanma ve milletvekillerinin saygınlığına zarar vermeyecek bir dil kullanma konusundaki hassasiyetimizi tekrar hatırlatıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Akçay.

Buyurun.

36.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Genel Kurul veya komisyon çalışmalarında mutlaka temiz bir dil kullanılması, birleşimi yöneten Başkan Vekillerinin tartışmaların içine çekilmemesi gerektiğine ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Genel Kurul veya Komisyon çalışmalarında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütün milletvekilleri, bütün parti gruplarının mensubu milletvekilleri, Grup Başkan Vekilleri olarak zaman zaman çıkan tartışmalarda ve polemiklerde konu her ne olursa olsun mutlaka temiz bir dil kullanılması ve şahıslara yönelik şahsiyat yaparak isnat, itham ve hatta iftiraya varan birtakım sözlerde bulunulmaması gerektiğini düşünüyoruz, gerekir. Hepimizin Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına ve mehabetine büyük hassasiyet göstermesi gerekiyor ve hepimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleri olarak topyekûn milletimizi temsil ediyoruz. Bu temiz dil çerçevesinde ve şahsiyata düşmeden konuşmalarımızı, çalışmalarımızı yapmamız gerekir.

Ayrıca mahsusen, özellikle belirtiyorum ki Meclisi yöneten Meclis Başkanının, birleşimi yöneten Meclis Başkan Vekillerimizin -4 Meclis Başkan Vekilimiz var, bu hafta siz Meclisimizi yönetiyorsunuz- kesinlikle tartışmaların içine çekilmemesi gerektiği gibi, ayrıca şahsına yönelik birtakım isnat ve ithamlarda bulunulması da asla kabul edilemez bir durum. Buna da özen göstermemiz gerekir ki Meclis Başkan Vekili olarak siz de zaten tartışmaların içerisinde yer almadınız ve almazsınız. Ancak Meclis Başkanının şahsına yönelik birtakım isnat ve ithamlardan da uzak durulması gerekir ve Meclis Başkanının şahsının hedef alınmaması gerekir. Bunu hassasiyetle gözetmemiz gerekiyor.

Yine, ayrıca, 15 Temmuz darbe gecesi, 2016 tarihinde, 100 civarında, 100'ü aşkın, 110 milletvekili partilerden ki Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Özgür Özel, yine Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili olarak ben ve bazı milletvekili arkadaşlarımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...AK PARTİ Grubundan çok sayıda arkadaşımız burada hep birlikte bu FETÖ alçak darbesi karşısında direnirken, bu dirence karşı daha bombalar tepemize yağarken siz kürsüdeydiniz Sayın Başkan ve o darbeye karşı direncinizi kararlı bir şekilde nasıl gösterdiğinizin en yakın tanıklarından birisi de benim, işte Sayın Özgür Özel'dir, Sayın Mehmet Muş'tur, Sayın Levent Gök'tür ve arkadaşlarımız. Kararlı, kahramanca bir tutum sergiledik ve ayrıca yine siz Adalet Bakanı sıfatıyla konuştunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...ve bu darbe öncesi devletin kurumlarına sinsice sızmış bu alçak teröristlerin tespiti konusunda sizin Adalet Bakanı olarak Adalet Bakanlığı ve adalet kurumunun, adliye müesseselerinin içerisindeki FETÖ’cülerle nasıl mücadele ettiğinizi de millet olarak biliyoruz.

Bunları ifade etmeyi ben yararlı gördüm.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta’ya söz veriyorum.

Buyurun Başkanım.

37.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, İç Tüzük gereği temiz bir dil kullanılması ve ispatlanamayacak isnatlardan kaçınılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, milletvekilleri olarak hepimizin İç Tüzük’ün de bize bir emri gereği konuşmalarında temiz bir dil kullanması gerekiyor; bu, işin olmazsa olmazı. Bu, milletvekilinin ve Meclisin saygınlığı açısından da zaten asgari olarak olması gereken bir şeydir. Bunu mutlak surette sağlamamız gerekiyor.

İkincisi, tabii, kürsüdeki konuşmacıya da zaman zaman çok şiddetli müdahale oluyor. Bu da çok doğru bir şey değil yani sataşma tabii normaldir, kürsüde birisi konuşurken ona sataşma olabilir ama bunun kürsüdeki insanı konuşturmama noktasına varmaması gerekiyor. Tabii, o kalabalıkta herkes her şeyi söylüyor, kürsüde konuşanın ne söylediği tutanaklara net bir şekilde geçiyor ancak sataşma esnasında, işte, o gürültü içerisinde aslında belki birçok çirkin söz de oluyor ama onlar tespit edilemiyor. Dolayısıyla, bunlardan da hepimizin kaçınması gerekiyor. Tabii, özellikle hakaret içeren sözlerin zaten olmaması lazım, bir de mesnedi olmayan yani ispatlanamayacak isnatlardan da milletvekilleri olarak bizim kaçınmamız lazım. Bu, Meclisin ve milletvekillerinin saygınlığı açısından son derece önemlidir. Biz İYİ Parti Grubu olarak buna son derece dikkat ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

38.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in hem Meclisin hem milletvekilinin saygınlığına uygun bir dil kullanılması gerektiğine ve Başkan Vekillerinin oturumu yönetirken İç Tüzük’e aykırı tasarruflarını eleştireceklerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Uzun bir hafta mesaisine başladık, uzlaşmadığı için daha da uzayacak bu mesai. Bu anlamıyla, bu mesai içerisinde gerçekten hem Meclisin saygınlığına hem milletvekillerinin saygınlığına uygun bir dilin kullanılması bizim açımızdan da çok önemli. Bugün burada çok fazla itham ve çok fazla kişisel sataşmaya tanıklık ettik. Bunların hiçbirini doğru bulmuyoruz.

Yine, kürsüde kendisine kişisel olarak sataşılan milletvekillerinin kendilerini o sataşmanın dışına çıkarmak için konuyla hiç ilgisi olmayan başka bir grubu itham eden ya da başka grubun hassasiyetlerini kaşıyan açıklamalarını asla kabul etmiyoruz; bu noktaya çekilirse ne bu işin içinden çıkılır ne de gerçek anlamda karşılıklı saygı çerçevesinde işler yürütülebilir.

Tabii ki Meclis Başkan Vekillerinin oturumu yönetirken tasarrufları İç Tüzük'e aykırı olduğunda ya da genel anlamda bir şey olduğunda biz de eleştirilerimizi sunuyoruz ve bundan sonra da sunmaya devam edeceğiz ama kürsüdeki konuşmalarda da yerindeki konuşmalarda kişisel olarak Divana da başka milletvekiline de sataşılmasını doğru bulmadığımızı özel olarak ifade etmek isterim. Burada fikirlerin, düşüncelerin konuşulması gerekir. Siyaset konuşuyoruz, siyasi eleştiri yapıyoruz, siyasi öneri sunuyoruz ve toplum da bunları dikkate alıyor! Onun dışına çıkan, kişisel olarak insanların, kişilerin, her bir milletvekilinin haysiyetine ya da grupların Grup Başkan Vekillerini, genel başkanlarını ya da herhangi bir milletvekilini, parti yöneticisini itham eden tutumları, dili reddediyoruz. Bu noktada, bütün Genel Kurulun bilgisine ben de bunu sunmak isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç Koçyiğit.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Başkanım, grubu olmayan partilere de söz versen olmaz mı?

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Günaydın'a söz veriyorum.

Buyurun Başkanım.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Başkanım, grubu olmayan partilere de söz versen olmaz mı?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günaydın.

39.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, temiz bir dil kullanmanın Meclisin saygınlığını korumak açısından önemli olduğuna ve Meclis Başkan Vekilini tartışmanın içine siyasi olarak katmanın herhangi bir anlamı olmadığına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, Türkiye Büyük Millet Meclisini oluşturan milletvekillerinin Genel Kurulda nasıl davranmaları gerektiği bu İç Tüzük kitapçığında yazılmıştır. Biz, burada görüşlerimizi dile getireceğiz, yasama faaliyetinde bulunacağız ve elbette siyasi eleştirilerimizi de ortaya koyacağız. Bir insan ne kadar bağırıyorsa o kadar haksız demektir, bir insan ne kadar iftira ediyor ise o kadar söylenecek sözlere cevabı yok demektir. Dolayısıyla, temiz bir dil kullanmak, gerçeklerin ortaya çıkması açısından son derece kıymetlidir; Meclisin saygınlığını korumak açısından da bu çok önemlidir. Dolayısıyla, her grup kendi grubunu bu anlamda kontrol eder ise daha temiz bir dille fikirlerimizi yarıştırırız; kimin haklı olduğu, kimin haksız olduğu açıkça ortaya çıkar. Elbette milletvekillerinin birbirlerine yönelik çeşitli siyasi ithamları olacaktır. O siyasi ithamı iftiraya dönüştüren ve ondan sonra da onun cevabını almamak için laf kalabalığı yapıp bağırıp çağıran insanların da Meclis Başkan Vekili tarafından ikaz edilmesi ve susturulması ve dolayısıyla kürsü dokunulmazlığının, kürsüde söz söyleme hürriyetinin sağlanması gerekir.

Gelelim Meclis Başkan Vekilliği konumuna. Yine, İç Tüzük uyarınca burada grubu bulunan tüm siyasal partiler Meclis Başkan Vekili vermekte ve her hafta dönüşümlü olarak Meclis Başkan Vekilleri Meclisi yönetmektedirler. Meclis Başkan Vekilini tartışmanın içine siyasi olarak katmanın herhangi bir anlamı yoktur ve doğru da değildir. Şüphesiz, bugün açılıştaki olduğu gibi, tutumunuzu uygun bulmadığımız zaman usul tartışması açarız, söyleyeceğimiz sözleri dibine kadar söyleriz ama bunu uygun bir üslupla söyleriz, Meclis Başkan Vekillerini siyasi tartışmanın içine almayacak bir etkinliği hep beraber sağlarız.

Zor bir dönemdeyiz. Ben dilerim ki yasama faaliyetini daha uygun koşullarda, daha empati kurarak götürebilelim, daha Türkiye'nin yararına bir yasama faaliyeti yapalım. Uzayan çalışma saatlerinin de sınırların gerilmesinde katkıda bulunduğunu not etmek isterim. Bu çerçevede, Cumhuriyet Halk Partisi bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonra da üzerine düşeni etkinlikle yapmaya devam edecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günaydın.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

40.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, milletvekillerinin aynı düşüncede olmasının beklenemeyeceğine ancak kullanacakları dile dikkat etmeleri gerektiğine, parti liderlerine karşı hakarete varan sözler söylenmesini doğru bulmadıklarına ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu Gazi Meclisin çatısı altında bulunan bütün milletvekilleri değerli ve bizzatıhi anlamlıdır. Birbirimizle aynı fikirde olmamız zaten beklenemez, her bir parti ve onun temsilcisi milletvekilleri kendi çerçevesinden meseleleri dile getirirler. Herkesin aynı fikirde olmasını zaten beklemiyoruz lakin birbirimizi eleştirmenin, birbimize karşı konuşmanın bir üslubunun, bir adabının olması icap eder çünkü biz Gazi Meclisteki vekiller olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin her bir köşesinde izleniyoruz, örnek alıyoruz; buradaki davranış biçimleri, hitap şekilleri, kullandığımız dil bütün ülkeye ve bütün ülkenin selameti açısından da katman katman yayılıyor ve etki alanı oluşturuyor. O yüzden, kullanacağımız dili dikkatli kullanmak mecburiyetindeyiz. Sokaktaki sıradan insanın bile birbirine söylememesi gereken, hakarete varan suçlamaları ve iftiraları bizim asla kullanmamamız icap eder. Bizim temiz bir dil hayata geçirmemiz gerekiyor. Birbimize karşı söyledığımız laflara siyaseten itirazlarımız olabilir, kürsüden bu itirazları dile getirebiliriz, “kürsü bağımsızlığı” denilen bir hadise söz konusu ama bir milletvekilinin diğer bir milletvekiline cevap verirken aslında hiç de alakası olmayan Meclis Başkanı ve Meclis Başkan Vekillerini hitap alarak onları bu işin içine çeker bir davranış biçimi sergilemesi asla kabul edilemez, bütün Grup Başkan Vekilleri bu konuda hemfikirdir zaten. Kaldı ki sizin şahsınızda zamanında söylenmiş ama sizin daha sonra bunun üzerine çok laf söylediğiniz bir konuda hadiseyi tekrar tekrar gündeme getirmek amacından saptırmaktadır mevzuu çünkü siz -bu Gazi Meclis demokrasi hiçe sayılan o askeri ihtilal, kalkışma neticesinde- Türk demokrasisini savunmak için burada, şu kürsüde cansiparane bar bar bağırın bir bakanımızsınız ve bir saygın milletvekilimizsiniz. Dolayısıyla sizin bu konudaki hassasiyetinizi ve duruşunuzu bütün Türkiye Cumhuriyeti biliyor ve malumumuzdur ama zaman zaman, sürekli olarak bu tip hususları sizin şahsınızda ya da diğer Meclis Başkan Vekillerimiz ve Meclis Başkanımız hakkında dile getirmek -ki siz bağımsız bir noktada oturuyorsunuz- asla kabul edilebilir bir davranış değildir, amacından sapmaktadır. Bütün partilerin bu konuda bütün Meclis Başkan Vekillerine karşı aynı hassasiyeti gösterme mecburiyetleri vardır.

Ayrıca, her bir partimizin bir lideri vardır, bu liderler, bütün partiler için söz konusu; bu, kırmızı çizgimizdir. Buradaki partilerimizin liderlerine karşı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Burada partileri temsil eden her birimizin lideri hakkında ileri geri konuşmanın ve hakarete varan sözler söylemenin doğru olmadığı ve bunun asla kabul edilebilir olmadığı konusunda bütün Grup Başkan Vekilleri de hemfikir durumdayız. Umulur ki, arzum odur ki -bizatıhi ben bunu yapmaya gayret ediyorum en başından beri- kürsüdeki konuşmacıyı dinlemek, onun insicamını bozmamak ve buradan sataşmalarda sınırları aşmamak doğrultusunda, temiz bir Türkçeyle vatandaşımıza örnek olmaya gayret ederiz ve o kürsüyü temsil eden, şu an bir Meclis Başkan Vekili sıfatıyla oturan sizin şahsınıza ve diğer Meclis Başkan Vekillerimize dönerek, kastını aşarak söz sarf etmenin asla kabul edilebilir olduğunu düşünmüyorum. Kaldı ki siz bu konuda son derece...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yenişehirlioğlu, lütfen tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Siz bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığı, ülkenin bütünlüğü, bağımsızlığı ve demokrasinin savunucusu olarak en can alıcı noktada yani Meclise bombalar atılırken şu kürsüde bar bar bağıryordunuz ve demokrasiyi savunuyordunuz, ihtilale karşı bir tavır sergiliyordunuz. Dolayısıyla artık bu kadar net bir tavır ortaya koymuşken bu konuları tekrar tekrar gündeme getirmenin kimseye bir faydası olmadığını düşünüyorum. Umarım bundan böyle hepimiz doğru, güzel ve saygın bir dil kullanırsız diye ümit ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Günaydın, buyurun.

41.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Adalar Belediye Başkanı Erdem Gül hakkında bugün verilen cezaya ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Başka bir konu hakkında kısa bir söz talebinde bulundum. Bugün Adalar Belediye Başkanımız Sayın Erdem Gül arkadaşımıza İstanbul 14. Ceza Mahkemesinde beş yıl hapis cezası verildi.

Kendisi hakkında ortaya konulan isnatların geçmişi kısaca şöyle: Casusluk suçundan daha evvel beraat etmişti, örgüte yardım suçu da düşürülmüştü ancak bozma sonrasında yapılan yeniden yargılamada silahlı terör örgütü içerisindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek suçlamasıyla kendisi beş yıl ceza almış bulunuyor. Savunmasında “Gazetecilik suç değildir.” -nokta- demiş Erdem Gül. Biz de aynı şeyi söylüyoruz, gazetecilik suç değildir ve bu tip dava ve yargılamalar şu anda da sürmekte olan kanun yapım tekniğinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – ...doğurduğu vahim sonuçların anlaşılması ve duyarlılığımızın nedeninin de ortaya konulması açısından son derece önemlidir.

Erdem Gül arkadaşımızın yanında olduğumuzu ifade ederim.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Sayın Başkan, iki dakika da bize söz verin, biz de konuşalım. Sayın Başkan...

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Meclisin saygınlığını korumanın, mehabetine uygun davranmanın milletvekillerinin asli vazifesi olduğuna ve bundan sonra Mecliste bu tür hadiselerin tekrerr etmemesini umduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmaları sırasında temiz bir dil kullanılması...

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Nerede demokrasi? Ben de katkıda bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – ...şahsiyat yapılmaması, yaralayıcı dil kullanılmaması hususları İç Tüzük'ün hepimize yüklediği bir sorumluluktur. Burada esasında Meclisimizin saygınlığını korumak, mehabetine uygun davranmak hepimizin asli vazifesidir. Fikirlerin yarışması, görüşlerin yarışması ya da karşılıklı eleştirilerin yapılması demokratik rekabetin doğal sonucudur.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Bizimki fikir değil mi?

BAŞKAN – Keşke bunu birbirimizi itham etmeden, kırmadan, incitmeden, hakarete varan dil kullanmadan yapabilmeyi başarsak çok büyük bir örneği Türkiye Büyük Millet Meclisi ortaya koyabilir. Hem sayın vekillerin hem hitap eden kişilerin -yani bir kişiyi kastetmiyorum- herkesin konuşurken karşısındaki kişinin saygınlığına, itibarına ve onun haysiyetine saygı göstermesi, itham edici dilleri kullanmadan fikirlerini yarıştırması en doğru olanıdır. Umarız ve dileriz ki bundan sonra Meclisimizde böylesi hadiseler tekerrür etmez, temiz bir dille Meclisimizin mehabetine uygun bir müzakere, yasalaşma ve denetim süreci burada yaşanır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karslı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, teklifin tümü üzerinde söz isteyen, Saadet Partisi Grubu adına...

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Sayın Başkan, bir söz de bize ver, biz de katkıda bulunalım. Biz de muhalefetiz 3 vekil olsa bile, bizim de bir söz hakkımız olsun, biz de bir şeyler söyleyelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Doğru Başkanım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum. Şu anda Grup Başkan Vekillerine söz verdim, diğer vekillerin hiçbirine bir söz vermedim.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Niye? Demokrasi, nezaket, zarafet...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Grubu olmayan bir parti olarak en azından söz vermenizi biz de doğru buluyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun’a söz veriyorum.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, soru-cevap için sistemi açıyorum, girmek isteyenler girebilir.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve bizleri ekranları başında izleyen sevgili izleyiciler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

(Uğultular)

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Ancak, uğultunun sona ermesi gerektiğini düşünüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi saygıyla dinleyelim. Genel Kurulda gerçekten bir uğultu var. Konuşulanın anlaşılması için lütfen hatibi saygıyla dinleyelim.

Buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Süreyi şu andan itibaren başlatalım lütfen.

BAŞKAN – Süreyi yeniden başlatıyorum.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, şu anda görüşmelerine başladığımız 109 sıra sayılı Teklif metni üzerine Saadet-Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle teklife ilişkin biçimsel olduğu izlenimini veren ama bence önem taşıyan bir hususun altını çizeceğim. Bize iletilen matbu metinde ve Meclisin sitesindeki PDF metinde 7’inci sayfada şöyle bir ibare yer alıyor: Teklif metninin esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna, tali komisyon olarak Anayasa Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna iletildiği ifade ediliyor. Şimdi, burada düzeltilmesi gereken bir husus var. Biz sadece esas komisyon olarak Adalet Komisyonunda görüştük, Plan ve Bütçe Komisyonu ve Anayasa Komisyonuna metin sevk edilmedi. Bu gerçek dışı ifadenin çıkarılması gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, öncelikle teklifin geneline ilişkin bazı hususlara işaret edeceğim, ardından bazı maddelere ilişkin görüşlerimizi beyan edeceğim. Biz 20-21 Şubatta Adalet Komisyonunda bu metin üzerinde görüşmeye başladığımız tarihten itibaren basında bu teklif metniyle ilgili olarak “sekizinci yargı reformu” tanımı kullanıldı. Bu tanım doğru değil. Neden doğru değil? Çünkü böyle bir tanımın yarattığı beklenti şudur: Devlet otoritesinin hukuk devleti ilkesi çerçevesinde sınırlandırılması, bireyin hak ve özgürlüklerinin güçlendirilmesi, bu bağlamda ceza hukuku, ceza usul hukuku ve insan hakları hukuku alanında iyileştirici düzenlemelerin yapılması. Şimdi, birazdan değineceğim, hukuk devletiyle ilgili ciddi çelişkiler arz eden hükümler var. İnsan hakları hukukuna, ceza usul hukukuna, Ceza Kanunu’na ilişkin bazı teklifler getirilmiş ama bunlar iyileştirici nitelikte değil; tam aksine, mevcuttan geri gidişi ifade ediyor. Dolayısıyla bu bir reform değildir, geri gidişi ifade etmektedir; bu ifade, bu tanımlama doğru değil. Kaldı ki bu metinde bunlarla ilgisi olmayan -mesela emeklilerin bayram ikramiyesi artışı, mesela deprem bölgelerindeki sanayi yatırımlarına ilişkin teşviklerin bir yıldan iki yıla uzatılması gibi- düzenlemeler var, bu içeriğe baktığımız zaman da bu nitelendirmenin doğru olmadığını görüyoruz.

Şimdi, gelelim diğer hususlara ilişkin düşüncelerimize. Şimdi, bu kanun metni aslında 2 Hazirandan bu yana kabul etmiş olduğumuz metinlerle kıyaslanınca gene bir torba kanun teklifi niteliğinde. Yani, biz 28’inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak 6’ncı torba kanunu görüşüyoruz. Dolayısıyla, evvelce torba kanunlar bağlamında ne söylediysek bunları tekrar etmeye mecburum. “Torba kanun” demek, bir kanun metni içinde yürürlükte bulunan pek çok kanuna ilişkin değişiklik içeren bir kanuni düzenleme demektir. Şimdi, bunun torba kanun olduğunu sadece ben söylemiyorum, Adalet Komisyonunda iktidar partisine mensup milletvekilleri de ifade ettiler, tutanaklarda var. Ne dediler? Bu teklifin yürürlükteki 17 kanun üzerinde 70 kusur değişiklik getirdiğini söylediler. Üstelik, bakın, yürürlükteki bu kanunlar arasında da mantıklı bir bağ kurmak, konu yönünden ilişki kurmak mümkün değil. Dolayısıyla, torba kanunlar, evvelce belirtmiş olduğumuz gibi, Anayasa’mızın 2’nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin belirlilik unsurunu ihlal eden düzenlemelerdir. Neden? Çünkü hukuk devleti ilkesi bütün devlet iktidarını hukukla sınırlamayı öngörür, bu bakımdan yasama iktidarı da sınırlıdır. Yasama organı kanun yaparken, bir normu düzenlerken o normun ortalama bir yurttaş tarafından anlaşılır berraklıkta olmasına ve ortalama bir yurttaş tarafından erişilebilir olmasına özen göstermek durumundadır. Hâlbuki, torba kanunlar bu özellikten yoksundur; bırakın ortalama yurttaşları, hukuk mesleğinde fevkalade başarılı çalışmalara imza atmış kişiler dahi bu metinleri anlamakta güçlük çekmektedir.

Şimdi, Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihatlarına baktığımızda belirlilik ilkesinin hukuk devletinin bir unsuru olduğunu, belirlilik ilkesini ihlal eden bir kanuni düzenlemenin hukuk devletini ihlal ettiğini ifade ediyor yüksek mahkeme. Ayrıca, bu yerleşik içtihatlar da belirlilik ilkesini ihlal eden bir kanuni düzenlemenin aynı anda hukuka ve devlete güven ilkesini de ihlal ettiğini söylüyor mahkeme. Neden? Çünkü bir hukuk devletinde yurttaşlar yürürlükte olan hukuku anlayacaklar ki bugünlerini ve yarınlarını o hukuka uygun olarak planlayabilsinler. Hâlbuki, torba kanunlar belirlilik ilkesini ihlal ederek, aynı zamanda devlete ve hukuka güven ilkesini de ihlal etmektedir. Bu bakımdan, Anayasa’mızın 2’nci maddesinde yer alan ve değiştirilmesi yasaklanan hukuk devletini de ihlal etmektedir.

Şimdi, gelelim teklif metnindeki bir başka problemli alana. Teklif metnini incelediğimiz zaman, mesela, genel gerekçesinde “Bu metinle hukuk devleti ilkesinin güçlendirileceği...” ifadesi yer alıyor. Üstelik sadece genel gerekçede değil, aynı zamanda 33 ve 34’üncü maddelerin madde gerekçelerinde de dolaylı olarak böyle bir yollama var. Hâlbuki, biraz önce işaret ettiğim husus bakımından bu metin hukuk devletini ihlal etmekte, birazdan değineceğim teklifin 10’uncu maddesi ve 22’nci maddesi ise hukuk devletinin diğer unsurlarını ihlal etmektedir, dolayısıyla gerekçede yer alan bu atfı doğru değildir, bir çelişkiyi ifade etmektedir.

33 ve 34’üncü maddelerin gerekçelerine gelince, burada enteresan bir biçimde Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda değişiklik getiren bir madde var ve bunların gerekçesinde de kanun koyucu bize şunu söylüyor: Avrupa Birliği normlarına uyum için bu düzenlemenin yapıldığı. Avrupa Birliği hukukunun temel unsuru Kopenhag Siyasi Kriterleridir. Bu kriterlerin bir unsuru da hukuk devletinin güçlendirilmesidir. Eğer gerçekten hukuk devletini güçlendirmeye matuf bir kanun yapıyorsak o zaman bizim hukuk devletiyle ilgili itirazlarımızın dikkate alınması ve hukuk devletiyle çelişen hususların düzeltilmesi veya bu metinden çıkarılması gerekmektedir.

Şimdi, gelelim bazı maddelere ilişkin görüşlerimize. Teklifin 10’uncu maddesinde Türk Ceza Kanunu’nun 220’nci maddesinde değişiklik yapan bir düzenleme var. 220’nci maddeye (6)’ncı fıkra olarak eklenen bu düzenleme terör örgütüne, bir örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiilini düzenliyor ve buna asgari olarak iki yıl altı ay, azami olarak altı yıl ceza verilmesi gerektiğini düzenliyor ve gene gerekçeye baktığımız zaman, teklifi düzenleyenler diyorlar ki: “Bu, Anayasa Mahkemesinin Ekim 2023’te verdiği kararın gereğini yerine getirmek için hazırlanmış bir maddedir.” Şimdi maddeye baktığımızda, burada da hukuk devleti yönünden ciddi ihlaller görüyoruz. Bir kez, hukuk devleti ilkesi suç ve ceza yaratma iktidarının kanun koyucuya ait olduğunu emretmektedir. Bizim Anayasa koyucumuz ise 2’nci maddede hukuk devletine referans vermekle yetinmemiş, konunun önemine binaen 38’inci maddede ayrıca ve açıkça suç ve cezanın kanuniliği ilkesine yer vermiştir. Hâlbuki, bu 220’nci maddeye eklenmesi planlanan (6)’ncı fıkraya baktığımızda suç, öylesine müphem ve muğlak kavramlarla tanımlanmaktadır ki burada aslında yargı kuruluşu, yasamaya ait olan bir iktidarı ele geçirecektir. Böylece suç ve cezanın kanuniliği ilkesi ihlal edilecektir. Nitekim, Anayasa Mahkemesi de evvelce bu fıkraya ilişkin olarak verdiği iptal kararında aynen bu hususa işaret etmiştir. Üstelik, yüksek mahkeme benzer nitelikteki bazı kararlarında şunu da belirtmiştir, demiştir ki: “Eğer kanun koyucu suçu bütün unsurlarıyla şüpheye yer bırakmayan bir açıklıkla tanımlamazsa o takdirde, bir kişi anayasal hürriyetini kullandığında onun o fiilinin suçun kapsamına dâhil edilmesi kuvvetle muhtemeldir.” Böylece aslında anayasal hürriyetin kullanılması anlamına gelen bir fiil, yargı kuruluşları tarafından suç biçiminde nitelendirilecek ve ceza verilecektir. Mesela, ifade hürriyeti. Bu hürriyetten mülhem olan basın-yayın hürriyeti, bilim ve sanat hürriyeti, örgütlenme hürriyeti, toplantı ve gösteri hürriyeti bu niteliktedir, din hürriyeti bu niteliktedir ve mahkeme, kararında aynen bu hürriyetlere işaret etmiştir. Dolayısıyla, bu müphem ve muğlak kavramlarla tanımlanan madde Anayasa’mızın hem 2’nci maddesini hem 38’inci maddesini hem de bu hürriyetleri düzenleyen maddelerini ihlal etmektedir. Biz Saadet-Gelecek Grubu olarak bunun metinden çıkarılmasını teklif ediyoruz. Ayrıca, bu maddede ceza bakımından, fiil-ceza dengesi bakımından da bir adaletsizliğin olduğu görülmektedir, bunun ayrıntılarına madde görüşülürken değineceğiz.

Şimdi, gelelim teklifin 22’nci maddesinde yer alan hükme. Teklifin 22’nci maddesi Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’na geçici 6’ncı maddeyi eklemekte, bu maddenin (5)’inci fıkrası ise ortalama bir yurttaşı bırakın, bir hukuk profesörünün dahi güçlükle anlayabileceği bir karmaşıklıkla suçu tanımlamaktadır. Oradan oraya, oradan oraya, oradan oraya yapılan yollamalar neticesinde eğer sabrınız yetiyor, maddeyi okuyup yollamaları inceleyebiliyorsanız şunu görüyorsunuz: Bir şirket, bir

işletme yargı kuruluşları tarafından terörle ilişkilendirildiğinde o şirkete, o işletmeye kayyum atanır, kayyumluk yetkisi TMSF'nindir, TMSF bu yetkiyi azami beş yıl kullanır. Ama en can alıcı olan nokta şurada: Kayyumun yaptığı eylem ve işlemlerden dolayı hukuken, cezaen, idare hukuku bakımından ve maliye hukuku bakımından sorumlu kılınması mümkün değildir.

Bakınız, değerli milletvekilleri, bir hukuk devletinde hiç kimse suç işleme hürriyetine sahip kılınamaz. Herkes sıfatı ne olursa olsun her türlü eylem ve işleminden dolayı sorumludur. Kaldı ki şimdi iktidar grubunda yer alan değerli meslektaşlarıma, hukukçu milletvekillerine seslenmek istiyorum: 2010 yılında Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisi öncülüğünde benzer bir Anayasa hükmünü ilga etti. Neydi o hüküm? Anayasa'nın geçici 15'inci maddesinin ilk iki fıkrasıydı. Millî Güvenlik Konseyi üyeleri yani 12 Eylülde yönetime el koyan 5 general ile onların emirleri altında karar veren sivil ve asker bütün karar vericilere benzer bir sorumsuzluk zırhı getiriyordu ve Adalet ve Kalkınma Partisi isabetli olarak "Bu, hukuk devletiyle bağdaşmaz. Bu hükmü ilga ediyoruz." dedi ve bu Anayasa değişikliğiyle hüküm ilga edildi, biz de destek verdik. Şimdi ben sormak istiyorum: O tarihte yani on dört yıl önce hukuk devletinin bütün unsurlarını hassasiyetle gözeten Parlamento çoğunluğu bugün nasıl bir zihinsel değişim geçirmiştir de hukuk devletini apaçık ihlal eden benzer bir düzenlemeyi kayyumlar bakımından getirmiştir?

Değerli milletvekilleri, bakınız, hiçbir siyasi grup, hiçbir siyasi parti, Parlamento çoğunluğuna güvenmemelidir. Süleyman Demirel'in bir sözü var, diyordu ki Sayın Demirel: "Keser döner, sap döner; gün gelir, hesap döner." (Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Bakın, bu hüküm, Parlamento çoğunluğuna mensup olan milletvekillerinin ve onların yakınlarının da keyfi muamelelere maruz kalıp haksızlıklara uğramasına yol açabilir. Biz böyle bir hükme göz yumamayız. Nihayet Adalet Komisyonunda bu bağlamda öne sürdüğüm bir görüşü tekrarlamak istiyorum. Anayasa'mızın 2'nci maddesi, cumhuriyetin nitelikleri arasında hukuk devleti ilkesine yer vermiştir ve hükmün önemine binaen 4'üncü madde, ilk 3 maddenin değiştirilmesini yasaklamıştır hatta vurguyu güçlendirmek için bırakın değiştirilmesini, değiştirilmelerinin teklif edilmesini dahi yasaklamıştır. Şimdi, ben, değerli meslektaşlarıma, Adalet ve Kalkınma Partisi içinde olan ve vicdanlarına güvendiğim milletvekillerine seslenmek istiyorum: Anayasa'mız ilk 3 maddenin değiştirilmesini yasaklıyor. Peki, bu maddelerin sistematik olarak ihlal edilmesine müsaade mi ediyor? Dolayısıyla biz, bu sistematik ihlal girişimine müsaade edemeyiz. Bu hüküm metinden çıkarılmalıdır. Elbette terörle mücadele çok doğru bir mücadeledir ama terörle mücadeleden sonuç almamız için bu mücadeleyi hukukun sınırları içinde, Anayasa'nın sınırları içinde yapmalıyız; aksi hâlde, sosyolojik olarak meşruiyetini yitirmiş, hukukiliğini kaybetmiş bir mücadeleden sonuç almak mümkün olmayacaktır.

Şimdi gelelim teklifin 39'uncu maddesine. Bu madde, emeklilere bayramlarda verilen, dinî bayramlarda verilen 2.000 Türk lirası tutarındaki bayram ikramiyesini yüzde 50 oranında artırarak 3.000 Türk lirasına çıkarıyor. Şimdi, ben, bu vesileyle başka bir hususa işaret etmek istiyorum: Değerli milletvekilleri, ben 60 yaşındayım, bugüne kadar Türkiye'de çok ekonomik kriz gördüm fakat hiçbir ekonomik krizin böylesine derin bir yoksullaşma yarattığını, emeklilerimizi böylesine perişan koşullara terk ettiğini görmedim. Bakın, bugün, emekli yurttaşlarımız çok mahcup bir vaziyette sebze pazarları, meyve pazarları kapanırken gidip çürük meyve sebze topluyorlar veya askıda ekmek alıyorlar veya bayatlamış ekmekleri daha ucuz rakamlara satın almaya teşebbüs ediyorlar.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızın 2'nci maddesinde sosyal devlet ilkesi yer almakta. Bu ilkenin unsurlarından biri de bir toplumda yer alan bütün yurttaşların insan onuruna yaraşır bir hayat standardına sahip olması emrini içermektedir. Dolayısıyla öncelikle burada dikkat etmemiz gereken konu, emeklilerimizi insan haysiyetiyle bağdaşmayan bu koşullara terk etmiş olan ekonomik politikaların derhâl değiştirilmesidir. Bu neoliberal politikalar değiştirilmedikçe emeklilerimiz ve

çalışanlarımız maalesef sefalete terk edilmiş olacaktır. Dolayısıyla bizim Saadet-Gelecek Grubu olarak teklifimiz şudur: Bu madde bu metinden çıkarılıp münferit bir kanun teklifine dönüştürülsün; böylece milletvekillerinin vicdanları üzerinde bir baskı unsuru olarak kullanılmasın, etik değerlerle bağdaşmayan bir yasama yöntemi izlenmesin ve bu bağımsız teklif metnini bizler burada 600 milletvekili olarak hep birlikte, oy birliğiyle kabul edelim. Üstelik bu 3.000 Türk Lirası da doğrusu hiç doğru bir rakam değildir. Bir emekli yurttaşımız çocukları ve torunlarıyla birlikte bayram sofrası kurmaya teşebbüs etse 3.000 lirayla bu sofrayı kuramayacaktır. En az 10.000 liralık bir ikramiye düzenlensin ve tek bir kanun maddesi olarak Meclisten derhâl geçirilsin. Değerli milletvekilleri, böylece üzerimizdeki zaman baskısı ortadan kalkacağı için teklifin hukuk devletini ihlal eden hükümlerini hem daha sağlıklı olarak görüşebiliriz hem de kamuoyunun bu konudaki görüşlerini buradan takip etme imkânını bulabiliriz. Şimdi, her vesileyle Parlamento çoğunluğu bize bir Anayasa değişikliği yapacağını, bunu katılımcı yöntemlerle yapacağını söylüyor. Şimdi, işi Anayasa yapmaya ertelemeyelim, kanun yapmak da demokratik bir devlette katılımcı usullerle olur. Dolayısıyla buradaki usullerin, hükümlerin katılımcı bir yöntemle kabul edilmesi için acele duyusunun terk edilmesi, bu hükümlerin paydaşlarıyla birlikte gerekli toplantıların, müzakerelerin yapılması icap etmektedir. Bu bakımdan, konuyu zamana yayarak teklifi oylamamız gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi son bir noktaya işaret edeceğim: Biz, Adalet Komisyonunda bu metin görüşülürken muhalefet partileri olarak çok yapıcı eleştiriler yönelttik ama aynı zamanda sorun teşkil etmeyen hükümleri de gene aynı yapıcı duyguyla kabul ettiğimizi beyan ettik. Nitekim, sorun üretmeyen, usul hukukuna ilişkin süreleri günden haftaya dönüştüren hükümler oy birliğiyle kabul edildi ama değerli milletvekilleri, ne yazık ki şunu üzülerken gördük: Bizim en haklı eleştirilerimiz, en haklı önerilerimiz maalesef Komisyonunda iktidar blokunun oylarıyla reddedildi. Şimdi, bakın, bu ister istemez iki hususa işaret etmemizi gerektiriyor. Bir: Acaba Adalet Komisyonu üyelerinin bu teklifte bir noktaya, virgüle dokunacak kadar dahi iradeleri yok mudur? Bu teklif metni dışarıda bir yerde hazırlanarak onlara sunulmuş ve bizim önümüze mi getirilmiştir? Çünkü ben inanıyorum ki Komisyondaki iktidar bloku üyeleri bizim eleştirilerimizi haklı bulmaktalardır.

Bakın, Anayasa'nın yasama yetkisini düzenleyen 7'nci maddesi "Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, lütfen tamamlayın.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Hemen toparlıyorum, hemen. Teşekkür ederim.

Bu hüküm karşısında bir teklif metninin dışarıda bir yerlerde hazırlanmış olması kabul edilemez; bu da Anayasa'ya bir aykırılık yaratır. Ama en az bunun kadar önemli olan bir husus var. Eğer iktidar bloku sürekli olarak oy birliğiyle bizim önerilerimizi, en yapıcı önerilerimizi böyle reddederse bu bir kutuplaşma görüntüsüdür. Buradaki kutuplaşma topluma da yayılmaktadır, kutuplaşma ise demokrasinin en büyük düşmanıdır. Demokrasinin en temel unsurlarından biri karşılıklı diyalog, müzakere, pazarlık ve uzlaşmadır.

Kutuplaşmayı terk etmek ve uzlaşmaya yönelmek ümidiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı da dâhil olmak üzere Türkiye'deki yargı sisteminin sorunlarını ortadan kaldırmadığımız sürece kamuoyuna yargı paketi olarak sunulan, içerisine vatandaşlarımızın ihtiyacına yönelik bir iki madde ekleyip “müjde” diye çıkarılan torba kanunlar sorunları katmerlendirmekten başka işe yaramayacaktır. Şu anda görüşülmekte olan kanun teklifi, emeklilere bayram ikramiyesi müjdesi olarak kamuoyuna duyurulmuş olmakla bayramdan önce yetiştirilmesi bu anlamda evet, önemlilik ve aciliyet arz ediyor olabilir ancak teklifin geneline baktığımızda 17 farklı kanunda değişiklik öngörmektedir. Bu kadar farklı ve önemli yasalarda değişiklik yapılıyor ancak bu kadar kısa bir zamana sıkıştırılmasında da iyi niyet aramak mümkün değildir. Kanun maddeleri görüşülürken daha ayrıntılı izah edeceğimiz üzere bu kanun teklifi, maddeleri arasına sıkıştırılmış Anayasa'ya ve hukuka aykırı düzenlemeler içermektedir. Teklifin Meclise sunulduğu tarih 16 Şubat 2024 iken Komisyon görüşmelerinin çok yakın bir tarih olan 20 Şubat 2024 günü gerçekleştirilmesi, Komisyona üye muhalefet partisi milletvekillerinin yeterince çalışma yapmasına, ilgili kurum, meslek mensubu ve sivil toplum kuruluşlarından görüş almalarına olanak tanımamıştır. İnceleme sürecinin yanında Komisyon süreci de kısa tutulmaya çalışılan ve hızla kanunlaştırılmaya çalışılan kanun teklifleri, AK PARTİ hükümetlerinin alışlagelmiş bir yasa yapma tekniğine dönüşmüştür. İktidar partisi bu yolla âdeta Türkiye Büyük Millet Meclisini itibarsızlaştırmanın önünü açmıştır.

Kamu kaynaklarının kullanımını doğrudan etkileyen bu teklifin Komisyon görüşmelerinde etki analizinin sunulmamış olması da ayrı bir sorundur. Komisyonunda, teklif sahibi tarafından Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda yapılan değişiklikle “2.000'er TL” ibaresinin “3.000'er TL” yapılması yönündeki teklifin de bütçeye ne denli bir yük oluşturacağı anlaşılamamıştır. Ayrıca, belirlenen bu miktarın hangi kriterleri gözeterek ve ne tür bir hesaplama sonucu bulunduğu da bilinmemektedir.

Değerli milletvekilleri, iktidar yargıya bakış açısını değiştirmedeği sürece yargı paketleri hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Yargıyı siyasetin müdahalesinden kurtarmadığımız sürece yargı reformu kapsamında hazırlanan yargı paketlerinin anlamı olmayacağını ifade etmiştim. Yargının her türlü etkiden arındırılmış olması adaletin gerçekleşmesi için olmazsa olmaz şartlardan biridir, bunun yöntemi de kuvvetler ayrılığıdır. Yüksek mahkemeler arasında emsali görülmemiş şekilde cereyan eden kavga siyaset tarafından bilinçli olarak kışkırtılmaktadır. Önce kaos yaratıp sonra da planlanan bazı düzenlemeleri vatandaşa dayatmanın başka bir açıklaması olamaz.

Sayın milletvekilleri, malumunuz olduğu üzere, bir örnek vermek gerekirse Sinan Ateş dosyasında birileri müdahale ettiği için bir türlü iddianame tanzim edilip yargılama safhasına geçilmiyor. Sinan Ateş öldürüleli bir yılı geçti, hâlâ ortada bir dava yok. Soruşturma süreci bu kadar uzun süren çok az dava vardır. Bu gecikme, davaya müdahale edildiğine dair kuşkuları değil gerçeği gözler önüne sermektedir. En son, soruşturmayı yapan savcıya iddianame yazmalarını için “Uzun süreli rapor alarak ortadan kaybol.” denildiği, savcının da çocuğunu düşünerek ortadan kaybolduğu, şu anda dosyaya bakma gereği olmasına rağmen bir başsavcı vekilinin dosyayı elinde tuttuğu, dosyayı kapatmak için uygun zaman ve ortam kolladığı dedikoduları ayyuka çıkmıştır. Olaya karışanlar belli, istihbarat yapanlar belli, olaydan önce kimin kimlerle irtibat kurduğu, kimlerle nerede bulunduğu belli; her şey bu kadar belirginken aylardır bir davanın açılmamış olması düşündürücüdür. Yargının bağımsız olmadığı yerlerde kimin kontrolündeyse böyle bir davanın açılmasını engelleyen de odur. Siyasi iktidar, yargıyı kendi siyasi projesini hayata geçirmede bir araç olarak kullanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, sizlerin de bildiği üzere burada Adalet Bakanlığı bütçesi konuşulurken yargının öncelikli sorunları dile getirilmiş, acilen çıkarılması gereken yasalar, alınması gereken önlemler özellikle hukukçu milletvekilleri tarafından izah edilmiştir. Hâl böyle iken ve vatandaşlarımız özellikle İnfaz Yasası’nda hakkaniyetli düzenlemeler beklerken alelacele bir kanun teklifinin geçirilmeye çalışılmasını sizlerin takdirine bırakıyorum.

Özellikle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’la ilgili, yaşanan sorunlarla ilgili ivedi düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Denetimli serbestlikle ilgili gözlem kurullarına bırakılan işlemler hak ihlali yaratmaktadır. Bazı mahkûmlar denetime çıkarken bir kısım mahkûmlar çıkmamaktadır. Kısacası, gözlem kurulları eşitlik ilkelerine aykırı hareket etmektedir. Aynı miktar cezaı alan iki hükümlüden biri suçunun türü nedeniyle İnfaz Yasası’nda yapılan koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik gibi değişikliklerden yararlanıp cezaevinden tahliye olurken başka bir hükümlü cezasını çekmeye devam edecektir. Anayasa’da güvence altına alınan kanun önünde eşitlik ilkesi gereği adil ve eşit bir düzenleme yapılmalıdır. Eşitlik, sadece ilke değil aynı zamanda bir temel insan hakkıdır; bireylerin devletin keyfi işlemlerine karşı korunmasının, devletin ayrımcılık yapmasının önlenmesinin de aracıdır. Devletin keyfi davranması ve bireylerin hak ve özgürlükleri bakımından ayrımcılık yapması hukuk devletiyle bağdaşmaz. O nedenle, eşitlik hukuk devletiyle de yakından bağlantılıdır.

Sayın milletvekilleri, aslında burada esas sorun, hukuk uygulayıcılarının, hak savunucularının, akademisyenlerin bilgi ve uzmanlığı çerçevesinde kapsamlı çalışmalar yapılarak toplumun genelinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde bir mevzuat düzenlemesine gitmek yerine siyasi saikler üzerinden belirli aralıklarla yargı paketleri çıkarılmasıdır. Pek çok yasanın pek çok maddesini değiştiren bir yasanın adı örneğin “bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun” ise metni iyice okumadan içinde neleri sakladığını anlamak olanaksızdır. Torba kanunların yasama tekniğine aykırılıklarını defaatle dile getirdik. Burada tekrara düşmemek adına sadece değinerek geçiyorum.

Sayın milletvekilleri, kanunun oluşmasında yalnızca öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı olgusunu şekil denetiminde ölçüt olarak kabul etmek, Parlamentodaki çoğunluğun her an sürpriz kanunlar koymasına imkân tanımak olur. Oysa demokratik bir toplumda kanun, Parlamentoda iktidar-muhalefet diyaloguyla aleniyeti sağlanan, içeriği kamuoyuna yansiyarak buradan da gelebilecek tepkilere ve değer yargılarına göre oluşması gereken bir işlemdir. Bu kanun teklifi hazırlanırken Komisyonunda sorularımız üzerine ilgililerden görüş alındığı belirtilmiş ancak hangi kurum veya kuruluşlardan, hangi ilgililerden görüş alındığı açıklanamamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 74’üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Komisyonlar, şartlarına uymayan kanun tekliflerini, sahiplerine tamamlatmaya yetkilidirler.” hükmü de Komisyon tarafından hiçe sayılmıştır. Adalet Komisyonu üyelerinin ve şahsının verdiği değişiklik önergeleri, uyarıları dikkate alınmadan, madde metinleri hiçbir değişikliğe uğramadan Komisyondan çıkmıştır. İktidar partisi, birçok uygulamada tecrübe edildiği gibi kanun yapım sürecinde de hukuk devleti normlarından uzaklaşmakta sakınca görmemiştir. “Sekizinci yargı paketi” olarak bilinen ilgili kanun teklifinde, iktidar geçmişte yaptığı birçok kanun teklifinde olduğu gibi yine “yaptık, oldu” anlayışıyla hareket etmiştir.

Sayın milletvekilleri, ilgili kanun teklifinde -temel başlıklar olarak- Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümlerde yeni düzenlemeler yapılmakta, ceza ve hukuk yargılamalarında süreler yeknesak hâle getirilmekte, bir güne karşılık gelen adli para cezasının miktarı artırılmakta ve buna bağlı olarak mahsup, ön ödeme ve istinaf kanun yoluna başvuru hükümlerinde yer alan parasal sınırlar değiştirilmekte, bazı adli kontrol tedbirlerinin uygulanmasından mağdur olan kişilere tazminat talep etme imkânı getirilmekte ve Ceza Muhakemesi Kanunu’nda tazminat talep edilebilecek hâllerden bir kısmı bakımından idari bir başvuru yolu düzenlenmekte, makul sürede yargılanma hakkının ihlali nedeniyle ortaya çıkacak zararların tazmini için yeni bir idari başvuru yolu oluşturulmakta, “Tazminat Komisyonu” adı altında çok yetkili bir komisyon ihdas edilmekte, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda verilerin işlenmesi ve aktarılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

Son olarak ise ne kadar bu hususları destekleyip eksik bulsak da teklifin amacı, niteliği ve ruhuna uymayan şekilde deprem bölgesindeki sanayi altyapılarına destek uygulamaları ile emeklilerimize verilen bayram ikramiyesinin artırılmasına ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. İlgili kanun teklifini esas açısından değerlendirdiğimizde ise teklifte kanun yollarına başvuru sürelerinin yeknesak hâle getirilmesi, temyiz ve istinaf sürelerinin başlangıcında tefhim yerine tebliğin esas alınması, yine para miktarlarının artırılması ve hükmün açıklanmasının geriye bırakılması kararlarında istinaf ve temyiz yolunun açılması gibi hususları olumlu bulmaktayız.

Bunların dışında, insan hakları Tazminat Komisyonu kurulması hususunu, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bazı hükümlere ilişkin yapılan düzenlemelerin Anayasa Mahkemesi tarafından verilen iptal kararlarını karşılamadığından cihetle eksikliklerini, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından atanacak kayyumlara tanınan dokunulmazlık zırhını, kişisel verileri güvensiz kılan düzenlemeleri yanlış ve emeklilerimize verilmesi öngörülen bayram ikramiyesinin miktarının yetersizliği hususunu da eksik bulmaktayız.

Özellikle Tazminat Komisyonu kurulmasını düzenleyen teklifin ilgili maddeleriyle, Adalet Bakanlığı bünyesinde geçici olarak kurulan Tazminat Komisyonu sekizinci yargı paketiyle sürekli hâle gelmektedir. Bu, bir anlamda mahkemelerce görülüp kararlaştırılması gereken bir konunun Adalet Bakanının idari bir işlemle atayacağı bir komisyona yargı yetkisinin devredilmesi anlamına gelmektedir yani idare, kendisine karşı açılan, talep edilen bir talebe yine kendisi karar verecektir. Bunun dışında makul sürede yargılamanın tamamlanmasının mümkün olmadığı da bir anlamda resmen kabul edilmiş olmaktadır. Bundan sonra, davası makul sürede bitmeyen, haksız yere tutuklanan, haksız yere gözaltına alınan kişiler tazminat için Adalet Bakanlığına başvurmak zorunda olacaktır. Komisyonun benzer olaylarda benzer tazminat miktarına yönelik idari yaklaşımı hukuka aykırılık teşkil edecektir.

Sayın milletvekilleri, maddede yer alan suçlar hakkında kuvvetli şüphe bulunması durumunda atanacak kayyumlara, 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 19 ve 20'nci maddelerindeki hükümlerin kıyasen uygulanması öngörülmektedir. 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında millî güvenliğin sağlanması amacıyla ilan edilen OHAL kapsamında çıkarılan kanunlara darbe girişiminden sekiz yıl sonra atfı yapılması kabul edilebilir değildir. Zira, o günün şartlarında gerekli olan ve darbe girişimi sonrasında devlet güvenliği için verilen hukuki, idari, mali ve cezai sorumsuzluk zırhı bugün kayyumlara verilmek istenmektedir. Bu husus, o günün şartlarında makul görülebilecekken günümüzde keyfi ve kötüye kullanılabilir biçimde değerlendirilebilecektir. Olağanüstü hâlin 2018 yılında sonlanmasından altı yıl sonra dahi OHAL kanunlarına atfı yapılması, olağanüstü hâl yetkilerinin olgunlaştırılması anlamına gelmektedir. Kayyum atanacak kişilere hukuki, idari, mali ve cezai sorumsuzluk verilmesi aynı zamanda Anayasa'nın kanun önünde eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine de aykırı bulunmaktadır. Teklifte yer alan düzenlemenin kapsamı dışında kalan kayyumlar veya diğer tüm vatandaşlarımız hukuki, mali ve cezai sorumlulukla, kanun karşısında hesap vermekle yükümlüken düzenleme kapsamında atanacak kayyumlara suç işleme hakkı tanınmaktadır. Düzenleme, belirli kişilere sağlayacağı bu hukuk dışı imtiyazlar nedeniyle kabul edilebilir değildir.

Değerli milletvekilleri, birbirinden tamamen bağlantısız konularda çıkarılan düzenlemelerin torba kanun yöntemiyle çok kısa sürede kabul edilmesi olgusuyla, partili Cumhurbaşkanı tarafından siyasi partisi üzerinden kontrol altında tutulan Mecliste bir tartışma ve uzlaşma ortamı oluşturulmasına izin verilmeden tek iradenin talimatları doğrultusunda, çoğunluk gücüne dayanılarak hızlı bir şekilde kanunların kabul edilmeye çalışıldığını görmekteyiz. Başkanlık sistemine geçildiğinde milletvekili sayısı 550'den 600'e çıkarılmış ve Meclisin bu sistemle daha etkin olacağı çokça dillendirilmişti ancak geldiğimiz noktada Meclisin etkinliğinin azaldığı görülmektedir. "Artık iktidardan Meclise yasa tasarısı

gelmeyecek, milletvekilleri yasa teklifi verecek, kuvvetler ayrılığı daha güçlü olacak.” argümanlarıyla başlayan hayallerin gerçek hayattaki yansıması tam tersi tezahür etmiştir. Bürokratlar eliyle hazırlanan ve vekiller aracılığıyla gündeme gelen torba yasaların kanunlaştığı, yürütmenin Meclise karşı sorumluluğu olmadığı için muhalefetin verdiği önergelerin geç cevaplandığı veya gerektiği şekilde dikkate alınmadığı bir sistemin içine düşmüş olduk. Şu anda, şu Gazi Mecliste bunun da bir örneğini verecek olursak Sayın Komisyon Başkanı ve Komisyon üyelerimiz komisyon çalışmalarında da bu teklifle ilgili tüm açıklamaları ve izahları yine sayın genel müdürlerimiz ve sayın bürokratlarımızdan istemiştir, kanun teklifinin altına imza atan kıymetli vekillerimizin bu konularda açıklama yapmaları gerekirken bürokratlar yapmıştır. Bu da göstermektedir ki Meclisin bu kanun yapma tekniği tamamen yanlıştır ve yapılan son değişiklikle beklenen amaca ulaşmamıştır.

Sayın milletvekilleri, “emeklilere müjde” adı altında bu torba kanunda emeklilere verilen ikramiye tutarı hakkında da birkaç söz söylemek istiyorum. Adli para cezaları yüzde 400 artırılmış olmasına karşın emekli bayram ikramiyeleri yüzde 50 artırılmaktadır. “Emekliler yılı” olarak ilan ettiğimiz 2024 yılında müjde olarak sunduğumuz rakam kabul edilebilir değildir. Milyonlarca emekliye 3.000 TL bayram harçlığını reva görüp bunu müjde olarak mı sunacağız şimdi bu teklifle? 2018’de emekli bayram ikramiyesi 1.000 TL idi ve bu miktar, o dönemin asgari ücretinin yüzde 62’siydi. Aradan geçen altı yılda emekli ikramiyesini onca enflasyon ve pahalılığa rağmen sadece 1.000 TL artırarak 2.000 TL yaptınız ve asgari ücretin yüzde 12’sine düşürdünüz. Şimdi, 2.000 TL’yi yüzde 50 artırıp 3.000 TL yapmakla mı övüneceksiniz? Bir de matah bir şey yapmış gibi bunu Emekliler Yılı kapsamında müjde olarak mı sunacaksınız? Bu teklifi hazırlayan ve destekleyenlere sormak istiyorum: 3.000 TL’nin alım gücünden haberdar mısınız? Emekli ikramiyesinin harçlık düzeyine düştüğünün farkında mısınız?

Sayın milletvekilleri, açıklanan 3.000 TL ikramiye tutarı kabul edilebilir, sindirilebilir, vicdanlarda onaylanabilir bir rakam olmaktan çok uzaktır. Elinizi vicdanınıza koyun lütfen, emekli maaşlarının asgari ücret seviyesine çekilmesine yönelik çağrılarımıza tıkadığınız kulaklarınızı, kapadığınız gözlerinizi, bayram ikramiyesi konusunda alım gücü ve hayatın gerçeklerine açın. Bu çerçeveden baktığımızda, emekli ikramiyesinin enflasyon karşısında erimemesi ve ilk çıktığındaki değeri koruyabilmesi için en az 7.000 TL olması için komisyona verdiğimiz önerge, diğer önergelerimiz gibi reddedilmiştir.

Genel Kurulda ilgili maddenin gerçekçi kriterlere göre yeniden güncellenmesini, kabul edilebilir dereceye çıkarılmasını umuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk’e aittir.

Sayın Öztürk, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tarih boyunca üzerinde en fazla durulan, hakkında pek çok fikir beyan edilen ve aynı zamanda ahlaki ve siyasi anlamda insanlığın ulaşacağı ideal bir durumu gösteren kavramlardan biri adalettir. Eflatun’a göre adalet arzusu, insanın mutluluk içinde duyduğu ebedî arzudur. O, insanın yalıtılmış bir şekilde yani yalnız başına bulamayacağı, bu nedenle bir toplum içinde aradığı bir mutluluktur yani adalet toplumsal bir mutluluktur. Türk milleti de tarihi boyunca bu toplumsal mutluluğu adaletle sağlamış, hukukun üstünlüğünü benimsemiş ve kültürel genlerimiz bu hâliyle kodlanmıştır. Yusuf Has Hacıb’in nasihat niteliğindeki şu ifadeleri bu anlamda önemli ve

ibretliktir: “Ey hâkim, memlekette uzun müddet hüküm sürmek istersen kanunu doğru yürütmeli ve halkı korumalısın. Kanunla ülke genişler ve dünya düzene girer; zulümle ülke eksilir ve dünya bozulur. Zalim zulmüyle birçok sarayları harap etmiş ve sonunda kendisi açlıktan ölmüştür.” Türk milletinin adalet anlayışını ve yasalara bağlı kalma meziyetini en iyi temsil eden sözlerden biri olan “il gider, töre kalır.” ifadesi de esasında bu anlayış bağlamında yasaların ve hukukun üstünlüğüne yapılan bir vurgudur. Birçok anlam katmanı olan töre, en yalın şekliyle, toplum düzenini sağlayan değerler ve kaideler bütünüdür. Bu bütünün içinde “kanun” ve “düzen” ise başat kavramlardır. Türkler için “il yani devlet yıkılsa da töreyle yani hukukla devlet ve düzen yeniden kurulur” anlayışı hâkimdir. Yine, Yusuf Has Hacıb’in “Bir devleti, halkı idare etmek isteyen adil olmalıdır. Hâkimiyetin esası adalettir. Hanlık iyi bir şeydir fakat kanun daha da yüksektir. Onu doğru tatbik etmek gerekir.” şeklindeki hayatımıza ışık tutan ifadeleri, Türk milletinin uhdesinde bulunan “adalet” “hukuk” “kanun” gibi olguların ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Sağlıklı bir toplum hayatını tanzim edecek bu anlayış ise törenin bizzatı kendisidir.

Türk hukuk sistemi, Türk tarihiyle aynı yaşıdadır. Türklerde hukuk var olduğu günden bu yana, günlük hayatı ve devletin işleyişini düzenleyen bir yapı olmuştur. Türklerde devleti yöneten hükümdar ve onunla birlikte yönetme aygıtını elinde bulunduranların görev, sorumluluk ve hakları gayet açıktır; bu kurallar töreyle düzenlenmiştir. Yasalı, hukuklu yönetim asırlar öncesinde Türklerde mevcuttur. Bundan dolayı, hükümdar veya yardımcılar yanlış veya hatalı bir davranış içine girerlerse bunun karşılığının ne olduğunu bilmektedir. Bu da aslında, günümüz siyaset biliminin ve hukukun tabii hâkim ilkesinin daha o zaman Türklerde var olduğunu göstermektedir. Törelî devlet yapısı doğal olarak düzeni de beraberinde getirmiştir. Düzen hem devlet için hem toplum için bir zorunluluktur. Ancak düzenli bir toplum huzurlu, refah içerisinde ve her alanda başarılı bir şekilde varlığını idame ettirebilir.

Selçuklu ve Osmanlı Dönemi toplum hayatında hukuku sağlamak adına görev yapan kadılık müessesesi anlamını hâlen muhafaza etmektedir. “Mahkeme kadıya mülk değildir.” veciz sözünden de anlaşılacağı üzere, hukukun kendisi hukuk uygulayıcılarının üstündedir. Dolayısıyla hukukun üstünlüğü ilkesi, Türk milletinin vazgeçilmez unsurlarından bir tanesidir. Biz “hak” “hukuk” “insan hakları” “hukukun üstünlüğü” gibi kavramları her gün çiğneyen, ayaklar altına alan, işine geldiği gibi kullanan, ağzına âdeta sakız eden Batı’dan, Avrupa’dan veya onun yerli iş birlikçilerinden öğrenecek değiliz. Zira, biz daha onlar yokken törelî, hukuklu bir millet olarak vardık, bu varlığımızı da kıyamete kadar devam ettireceğiz.

Değerli milletvekilleri, hukuk, her yönüyle gelişen, değişen ve yaşayan organik bir yapıdır. Hukuk, ahlak, siyaset, felsefe, din ve sosyal hayatla doğrudan ilişkili bir kavramdır. Hukuk, sabit kanunları değil gelişen, sürekli kendisini inşa eden dinamik bir yapıyı ifade etmektedir. Hukuk, yaşanan, hissedilen ve gelecek nesillere aktarılan alışkanlıkların bütünüdür. Adalet çatısı altında işleyen kurum ve kuruluşların dinamikliği, bu kurum ve kuruluşlar arasındaki uyumun ahengi hukuk sisteminin kıymetini belirlemektedir. Bunun yanı sıra, kanun koyucu ve uygulayıcılarının liyakatli olması bu kıymeti daha da artırmaktadır. Dolayısıyla, hukuk, oluşturulmaktan da öte, uygulanabilirliği, işlevselliği ve emin ellerde olması nispetinde faydalı bir alan olarak vatandaşlarda güven tesis edecektir. Ulus devletlerde güveni ve huzuru sağlayacak en önemli aktörlerden biri, hiç şüphesiz ki hukuk kurallarının varlığı ve herkese eşit şekilde yaklaşma iradesidir. Bu irade toplum bütünlüğünün ve düzeninin başaktörü olarak değerlendirilmelidir.

Bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti, tarihî birikimleri ve insan odaklı anlayışıyla kanunların ışığında toplum hayatını düzenlemiş, bu hususta gerekli olan çalışmaları da titizlikle yürütmüştür. Yüz yıllık cumhuriyet tecrübesi her alanda olduğu gibi hukuki alanda da kılavuz olmuştur.

Halkın ve devletin uyum içinde olması için düzen sağlanmalıdır. Devlet aracılığıyla sağlanan toplumsal düzenin temelini de hukuk oluşturmaktadır. Hukuk, düzen ve geleneği de temsil eder. Hukuk bilinci toplumda hak ve hukuka ilişkin anlayışın yerleştiğini gösterir, aynı zamanda tarihî bilince de işaret eder. Bir toplumun hukukunu, düzenini anlamak toplumun ruhunu ve yapısını anlamaktır, bu da devleti ve düşüncüyü anlamayı sağlar. Bilgelik töreyi bilmek, bilgi sahibi olmak, sorunlara vâkıf olmak, onlara çözüm üretebilmek ve milletin gelecek ufkunu belirlemek açısından gereklidir.

Biz Türk milliyetçileri asırlardan beri var var olup gelen bir anlayışın ve düşüncenin temsilcileriyiz. “Hak, hukuk, adalet; milliyetçi hareket” diye yeri göğü inleyen, bu uğurda şehitler veren bir hareketin ve fikriyatın bugünkü temsilcileri olmaktan da gurur duyuyoruz elhamdülillah. Bu uğurda verdiğimiz mücadelenin Türk devlet hayatında ve normlar sisteminde de hayata geçmesi için çalışmalarımızla gayret ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2017 yılında Türk milletinin muazzam desteğiyle gerçekleştirdiğimiz Anayasa değişikliğiyle birlikte, yargının bağımsızlığını güçlü bir şekilde koruma altına alırken daha önceden var olmayan “yargının tarafsızlığı” hususunu da Anayasa’ya ekleyerek devletin 3 temel sacayağından biri olan yargıya verdiğimiz önemi göstermiş olduk.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, özellikle son yıllarda, çağımızın gerektirdiği şartlar çerçevesinde pek çok alanda atılımlar yapmış, Türk ve Türkiye Yüzyıllı hedefi doğrultusunda önemli gelişmelere imza atmıştır. Kaydedilen önemli gelişmelere rağmen hukuk sisteminin rasyonel çalışmasına odaklı reform ihtiyacı güncelliğini hâlen korumaktadır. İlki, 2019 yılında yürürlüğe giren ve kamuoyunda “yargı paketi” olarak bilinen kanuni düzenlemenin sekizincisini görüşmekteyiz. Bu doğrultuda geldiğimiz aşama, katettiğimiz mesafe gelecek açısından oldukça umut vericidir. Yargı kurumunun sağlıklı işleyebilmesi için reform niteliğinde atılan adımların Türk milleti adına olumlu sonuçlar vermesi kaçınılmazdır. Bu hususta kamuoyuyla paylaşılan Yargı Reformu Strateji Belgesi’ni önemsiyor ve bu kapsamda yargı adına önemli çalışmaların yapılacağına olan inancımızı koruyoruz.

Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamında yürütülen hukuki ve kanuni düzenlemelerin amacını 9 ana başlıkta ifade etmek mümkündür: İlki, hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi; yargı bağımsızlığı, tarafsızlığı ve şeffaflığının geliştirilmesi; insan kaynaklarının nitelik ve niceliğinin artırılması; performans ve verimliliğin artırılması; savunma hakkının etkin kullanımının sağlanması; adalete erişimin kolaylaştırılması ve hizmetlerden memnuniyetin artırılması; ceza adaleti sisteminin etkinliğinin artırılması; hukuk yargılaması ile idari yargılamanın sadeleştirilmesi ve etkinliğinin artırılması ve son olarak alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin yaygınlaştırılmasıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün üzerinde görüştüğümüz sekizinci yargı paketi az önce ifade ettiğimiz amaçlar doğrultusunda hazırlanmış ve Adalet Komisyonumuzda on yedi saat süren mesai neticesinde Meclis gündemine gelmiştir.

Bu doğrultuda, kanun teklifinin içeriğinde yer alan önemli bazı maddelerden kısaca söz etmek gerekirse, toplam beş yıl ve daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazı bakımından hükümlünün kısıtlanması kişiliğinin veya mal varlığının korunması kriterine bağlanarak vesayet makamına takdir yetkisi verilmiştir. Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231’inci maddesinde değişiklik yapılarak hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumuna ilişkin iptal kararı doğrultusunda hükümler sevk edilmiştir; HAGB kararlarına karşı istinaf kanun yoluna başvurulabilmesine ve bu kararlarla birlikte verilen müsadere kararlarının infazına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Yine, itiraz, istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süreleri, hak arama hürriyetinin daha iyi kullanılabilmesine imkân tanımak amacıyla gün yerine hafta olarak düzenlenmektedir; bu süreler iki hafta olarak belirlenmek suretiyle yeknesak hâle getirilmektedir. Bu hususa bir şerh düşerek kanaatimce, süre hesaplanırken “gün” ifadesinin kullanımının daha doğru olacağını ayrıca da ifade etmek isterim.

Yine, özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları ile kişisel verilerin yurt dışına aktarılması usulünde değişiklik yapılarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'ne uyum sağlamaktadır. Kamu kurumlarının lehine hükmedilen vekâlet ücretinin idareleri temsil eden, avukatlık ruhsatı bulunan hukuk birimi amirleri, hukuk müşavirleri, muhakemat müdürü ile avukatlara dağıtımını düzenlemektedir. Yine, yapılan düzenlemeyle, ağır ceza mahkemesinin tazminat istemlerine ilişkin verdiği kararlara karşı istinaf kanun yoluna başvurulabilecek olup bölge adliye mahkemesi tarafından bu konuda verilen kararlar ise kesin olacaktır. Geçiş hükmüyle, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasıyla yapılmış ve kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, Anayasa Mahkemesinde derdest olan bireysel başvurular ile Anayasa Mahkemesinin incelemenin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmediği gerekçesiyle düşme kararı verdiği bireysel başvurular bakımından Komisyona müracaat imkânı getirilmektedir ve daha birçok madde saymak mümkün.

Bir başka hususa değinmek gerekirse, kamu avukatları hâlihazırda 20000 gösterge rakamı üzerinden vekâlet ücreti almaktadır ve kanun teklifinde de buna dair bir değişikliğe gidilmemiştir. Bir öneri olarak bu göstergenin biraz daha yukarı çekilerek 25000 veya 30000'e çıkarılması hususunu takdirlerinize, yüce heyetinize sunmak istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türk milleti olarak cumhuriyet rejimimizle 1'inci yüzyılımızı, millet olarak da asırları geride bırakmışken darbecilerden kalma bu Anayasa artık milletimize dar gelmekte, ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır, dolayısıyla bizler de bu mecburiyeti sorumluluk olarak görüp gerekli adımları atmalıyız. Yapılacak çalışmalar hukukun üstünlüğü ilkesini besleyeceği gibi, Türkiye Cumhuriyeti'nin itibarını da yükseltecektir.

Bu anlamda, diğer bir mecburiyet ve güncellenmesi gereken husus olarak gördüğümüz konu ise yeni anayasanın tanzimidir. Anayasa, anlam itibarıyla toplum bütünlüğümüzün teminatı, eşit hakların güvencesi, yargı kurumunun başucu eseridir; Anayasa, Türkiye Cumhuriyeti'nin mutabakat metnidir. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti'ni değişen ve gelişen siyasi ve sosyal şartlar çerçevesinde yeni bir anayasayla buluşturmak, bu anlamda oluşturulacak metni Türk milletinin takdirini sunmak kaçınılmaz bir hâl almıştır. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifadeleriyle "Elbette yeni sisteme müzahir ve müstahak bir anayasanın yazılması mecburiyet olmasının yanı sıra demokratik bir mükellefiyettir." Anayasası eski sisteme göre hazırlanmış, yönetim sistemi yeni esaslara göre reforma bağlanmış bir ülkenin siyasi ve hukuki çelişkilerden kurtulmasının başkaca bir seçeneği yoktur.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemizde gerçekleşen yargı reformları ve oluşacak yeni anayasayla Türk hukuk sistemi daha da güçlü bir yapıya kavuşacaktır. Bu güç bizlere moral kaynağı olarak ülke sınırlarımızı da aşan diğer birçok önemli hukuki gelişmelere katılım noktasında fayda sağlayacaktır. Bu anlamda, kurulmasından büyük bir memnuniyet duyduğumuz Türk Devletleri Teşkilatı hukuk bağlamında da çok önemli ağırlar kurarak bizleri ve tüm Türk dünyasını heyecanlandırmıştır. Özellikle Türk Devletleri çatısı altında kurulan Yüksek Mahkemeler Birliğini sevindirici ve çok önemli bir gelişme olarak görmekteyiz. Bunun yanı sıra, Türk Yargı Eğitim Ağı, Türk Dünyası Noterler Birliği, Türk Dünyası Anayasa Yargısı Konferansı gibi hukuki ağırlar Türkiye Cumhuriyeti'nin ve diğer Türk devletlerinin gücünü uluslararası platformda göstermesi açısından kıymetli ve gurur verici gelişmelerdir. Avrupa menşeli yüksek yargı kurumlarına alternatif ve başvuru niteliğinde oluşturulacak Türk dünyasına ait devletlerin ortak yargı kurumu güç birliği açısından son derece faydalı olacaktır. Ortak hukuki ilkeler çerçevesinde Türk dünyasıyla kurulacak bağ, Türkiye Cumhuriyeti'nin özellikle dış politikasında önemli bir argüman olarak da kullanılabilecektir. Diğer yönüyle, Türk dünyasıyla kurulan kültürel, sosyal, siyasi, hukuki ve ekonomik iş birliğinin hukuki boyutta da tanzim edilmesi Türk ve Türkiye Yüzyılı kavramını daha da anlamlı kılacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son tahlilde, bir bütün olarak konuyu ele aldığımızda gerek yargı reformları gerek yeni anayasa çalışmaları gerekse Türk dünyasıyla kurulan hukuki ağları önemsiyor, bu hususta elimizden gelen gayreti göstereceğimizi belirtiyor ve görüşülmekte olan -sekizinci yargı paketi kanunları için- teklifin tümüne “kabul” oyu vereceğimizi bildiriyor, Genel Kurulu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan’a söz veriyorum.

Sayın Kunt Ayan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Seçime çok az bir süre kala, bu hafta ara verecek olan Genel Kurulda sekizinci yargı paketini konuşmak üzere toplandık. Gönül isterdi ki -tam da seçim öncesi- gerçek bir demokrasi için adaletin tesisine hizmet edecek yasalarla burada olsaydık ama bırakın adaleti, günbegün inşa edilen faşizmin koridorlarından geçiyoruz; hukuk yok, demokrasi yok, barış yok, bütün bunları sağlayacak akliselim bir zihniyet de yok. Ama ne var bu teklifte? Torba ile yasaı bir araya getiren bir kavram var, bir akıl tutulması var; 40 akıllı gelsin, 40 hukukçu bir araya gelsin, bu tanıma hiçbir izahat getiremez. Her biri ayrı ayrı tasarısı ya da teklif hâlinde gelmesi gereken işler bir araya toplanarak hızlandırılmış şekilde çıkarılmıştır. Yani olağanüstü zamanlarda, ihtiyacı geciktirmeden gidermek için yapılan özel yasa tanımındır bu. Size göre nasıl peki bu? Siz bu yöntemi nasıl kullanıyorsunuz? Meclisin rutini ve normali hâline getirdiniz. Bir yandan olağanüstü yasa, bir yandan olağanüstü hâl, bir yandan olağanüstü hukuk. Olağan olanı yasak, olağanüstü olanı ise normal hâline getirmek bu iktidarın alametifarikası olmuş durumda. Çok basit bir ifadeyle izah edeceğim, çok basit bir şekilde: Yasalar ne içindir? Hukuki düzen içindir, hukuk ise adalet içindir. Adalet ise halk için, her bir yurttaş için, toplumsal düzen ve bir arada daha güzel, daha insanca yaşamak içindir. Tüm bunları sağlayan, yasanın öznesi ve muhatabı olan yurttaşın yararına fayda sağlamayan yasanın nezdimizde hiçbir değeri de kıymeti de yoktur.

Bakın, bu pakette ne var: Bu pakette Türk Ceza Kanunu’nda var olan hukuksuzlukları sürdüren maddeler var, İnfaz Kanunu var, Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu var, Tazminat Komisyonu var, Kişisel Verileri Koruma Kanunu ve zamlar var -eğer AKP iktidarı yapıyorsa bir şeyi zamsız olmaz bu elbette- bir zam da adli para cezalarına var ama emekliye ise harçlık niyetine verilen, 2.000 TL’den 3.000 TL’ye çıkarılan bayram ikramiyesi var. Yanlış anlaşılmasın, bu ikramiyenin bu maddeye yazılmasının tek sebebi günün sonunda, bu yargı paketi onaylandığında kamuoyunda ne diyecekler? “Sekizinci yargı paketinden emekliye müjde çıktı.” diyecekler, bunun için bunu buraya koydular. Çünkü yapmış oldukları tüm hukuksuzlukları... Yine emeklileri kendi rantlarına, aslında kendi ortaya koymuş oldukları sisteme alet ediyorlar burada da; el vicdan diyoruz, başka da bir şey demiyoruz sizlere. Aralarında -az önce saydım size- ne konu bütünlüğü var ne de bir anlam bütünlüğü; derleyip toplayıp içine attığınız bu metin Meclisin iradesini kısıtlamak, denetimi imkânsız hâle getirmek, iktidarın gemisine su torbası götürmekten başka bir şey de değil.

Bakalım neler yok bu pakette: Yaşam hakkı ihlal edilen mahpusların ve ailelerinin haklı taleplerini karşılayan tek bir düzenleme yok burada; yine, idari gözlem kurullarının yetkisini genişletip infaz yakmalarının bahanesi yaptıkları, insanları ölüme terk ettikleri tek bir değişiklik yok bu yasada; en önemlisi, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu iptal kararlarına karşı hukuki düzenlemeler yok bu yasada. Ne diyoruz? Sizin yaptığınız yasa, yasa değil, bir padişah fermanı ama unuttuğunuz bir şey var: Ne siz padişahsınız ne de bu halk sizin kulunuz ve köleniz diyoruz.

“Biz ne dersek olur” mantığı mafya mantığıdır, çete mantığıdır ve siz bunu sürdürmeye devam ediyorsunuz. Yarattığınız hukuk sistemi, darbecilerle, yolsuzluk ve rüşvet suçu işleyen hâkimlerle, siyasi talimatlarla açılan Kobani kumpas davalarıyla dolu ve hepsi de bu iktidarın kendi elleriyle, kendi iktidarını koruyabilmek için yarattığı bir şeydir ve bu ülkede “Yasa da benim, hukuk da benim.” diyen bu iktidarın zihniyetidir. Üst üste yasalar yapmak marifet değil. Hakiki bir hukuk devletinde yasalar yıllarca güncelliğini korur ama bakıyoruz, ne yapılmak isteniyor burada? AKP’nin güncel ihtiyaçlarına hizmet eden bir sistemle karşı karşıyayız.

“İstikrar” kelimesini ağzınıza sakız etmişsiniz, her yerde söylüyorsunuz -sağlıkta istikrar, siyasette istikrar; bunların tamamını söylüyorsunuz- ama gel gör ki yine torba yasada da istikrarsızlığınız, hukuksuzlukta da istikrarsızlığınız ortada.

Sayın Genel Kurul, Türkiye’de hukuk sistemi kilitlenmiş bir durumda, kilidin anahtarı ise İmralı’da yaratılan hukuki garabetten başka bir şey değil. Bırakın düzenlemelerin olumlu olmasını, mevcut yasaları uygulamayan iktidar hukuksuzluklarının kaynağını da tam da buradan alıyor. İnfaz Yasası’na bile baktığımızda hiçbir hükümlü için herhangi bir istisna yok. O zaman neden Sayın Öcalan ve İmralı’da tutulan diğer tutsaklar yıllardır avukatlarıyla, aileleriyle görüştürülüyor? Nerede, hangi hukukta bu denli ağır tecrit ve mutlak iletişimsizlik hâli söz konusu? Tabii ki yok. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararlar ortada, CPT’nin yaptığı tespitler ortada ve yirmi beş yıldır giderek artan tecride karşı yapılan hukuki başvurulara hiç baktınız mı? Tövbeler olsun. Burada yazarların tamamı Türkiye Cumhuriyeti’nin yasasında yer alan şeyler ve buna rağmen dünyada eşi benzeri görülmemiş bir mutlak tecrit hâlinde ısrar ediyorsunuz. Sanmayın ki bu tecrit sadece İmralı içindir. Barışın, demokrasinin ve hukuk devletinin önündeki engellerin kaynağı tam da İmralı’dır. Mutlak tecrit derinleştikçe beri hukuk sisteminde ve toplumsal adalet duygusunda tek bir ilerleme olmadı. Ne zaman ki tecrit kırıldı, bu topraklara demokratik adımlar atılabildi. Ne zaman ki tecrit mutlak iletişimsizliğe dönüştü, toplumsal krizler de derinleşti. Tam da bu nedenle bir kez daha diyoruz ki hukuk için, adalet için, barış ve demokrasi için bir adım atacaksanız İmralı’daki tecridi kırmakla başlayın. İktidar, Anayasa’yı ve hukukun üstünlüğünü tanımadığı gibi, yargıyı siyasallaştırdığı için memlekette hukuk bitti, tuz koktu artık ya. Henüz çok yakınlarda yaşadığımız yargısal darbenin sonuçları malum. Bir yandan “Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay arasında yaşanan bir yargı krizi.” dediniz. Bu bir yargı krizi değil, siz devleti krize sokuyorsunuz, krizden de bir türlü çıkaramıyorsunuz.

Yine, bir hukuk devletinin güvencesi nedir? Anayasa’dır. Ama iktidar ve MHP’ye sorsanız ne diyor? Onlar işlerine geldiğinde bunu kullanırlar, işlerine gelmediği zaman Anayasa’dan bir eser bile ellerine almazlar. Burada, hepimizin gözleri önünde ya, hepimizin gözleri önünde, meslektaşımız ve Hatay halkının iradesi Can Atalay’ın vekilliğini düşürmekle zaten can çekişen hukukun tabutuna çivi çaktınız. Vekillerimizin türlü hukuksuzluklarla vekilliğini düşürmeyi, kumpas davalarıyla yıllarca tutuklamayı kendine görev bilen bir devlet aklıyla hareket ettiğinizi en iyi bizler, bizim vekillerimiz bilir. Demokrasi, özgürlük ve barışa olan düşmanlığınız, Kürt düşmanlığına attığınız her adım size başka hukuksuzluklar için cüret vermiş durumda. Ama sizler şunu çok iyi bilin: Bugüne kadar bu Mecliste yer almış her vekilimiz, bizleri bu Meclise göndermiş halklarımızın adına hakkı da adaleti de hakikati de söylemeye de eylemeye de devam edeceğiz.

Sayın Genel Kurul, gelgelelim allayıp pulladığınız sekizinci yargı paketine. Bu halk yedinci paketten ne hayır gördü de şimdi de -alladınız pulladınız- sekizinci paketten bir hayır görsün. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Nitekim ki öyle de oldu, dağ fare doğurdu. Ortada ne yargı kalmış ne reform, bir paket var sadece; onun içeri de açtığımızda hukuk garabetinden başka hiçbir şey çıkmıyor. Komisyon toplantılarında dile getirdik. Türkiye’de hukuksuzluk her yanı sarmış. Cezaevleri cenaze evlerine dönüşmüş, hasta mahpusların sayısı binleri geçmiş, mahpuslar tedavi olmak istediklerinde

ise ağız içi aramalarla, kelepçeli tedavi görmeyle karşı karşıya kalıyor. Ezkaza tedavi görmek isteyen kişilere ise şu an yeni bir sistem getiriyorsunuz. Nedir bu? SEGBIS’le hasta muayene etmeye çalışan bir akılla karşı karşıyayız. Cezaevlerinde infaz yakmalarla binlerce mahpusun özgürlükleri engelleniyor. Bu zulme son verecek bir çözüm bu teklifte yok.

Yine, pandemi sürecinde bir kısım mahpuslar denetimsiz olarak tahliye edilirken ceza ve suçlar arası ayrımcılık yapılarak bazı mahkûmlar hâlen ağır koşullarda tutulmak zorunda bırakılıyor ve buna dair bir düzenleme var mı? Yok. Milyonlarca insan bundan haber bekliyor, buna dair bir düzenleme var mı? Elbette ki yok.

Yine, adil yargılamalar yapılmadan cezaevlerinin doldurulduğu yetmezmiş gibi, mahpuslara ya tek kişilik hücrelerde ölümü dayatıyorsunuz ya da bir koğuşun kapasitesini aşan şekilde cezaevlerinde insanları ölüme terk ediyorsunuz. Aylardır gözü kulağı bu pakette olan ailelere ve cezaevlerinde bulunan kişilere açık açık şunu diyorsunuz: Ne hâliniz varsa görün, ben iktidarımı korumaya bakarım. Peki, ne var bu pakette? Adaletsizlik var, hukuksuzluk var, tutarsızlık var, ne ararsan var yani hukukun dışında ne ararsan bu paketin içinde var.

Ve açlık sınırı altında yaşamaya mahkûm edilen emeklilere müjde diye fazladan 1.000 liralık ikramiye veriliyor, 3.000 lira bayram ikramiyesinden bahsediliyor. Soruyorum ya iktidara ve küçük ortağına... Gidin bakalım, 3.000 lirayla bayramı kutlayın, bu mağdur emekli de görsün bakalım nasıl kutluyorsunuz diye. Enflasyona göre 11.000 lira olması gerekirken 3.000 lirayı bu emekliye reva görüyorsunuz. Çok uzak değil, daha üç gün önce İstanbul’da AKP’nin Büyükşehir Belediye Başkanı adayı Sayın Kurum esnaf gezerken bir emekli diyor ki ona: “Yirmi senedir sizi savundum, artık savunacak yüzüm yok, utanıyorum insanlardan.” Biz de buradan diyoruz ki: Utanması gereken o emekçi değil, utanması gereken o halk değil, utanması gereken bu iktidarın ta kendisidir.

Sayın Genel Kurul, aramızda çok sayıda hukukçu var ve olmayan da Anayasa Mahkemesi kararlarının herkesi bağladığını bilir. Tabii ki bundan iktidar ve küçük ortaklarını muaf tutuyorum çünkü onlar işine geldikleri zaman Anayasa’yı ellerine alırlar, işine geldikleri zaman koltukların arkasından gizlerler. Anayasa Mahkemesi oturmuş, kararlar vermiş, sayfalarca karar yazmış ve demiş ki: “Bu maddeleri iptal etmeniz gerekiyor.” Fakat sorsanız, bu yargı paketinde buna ilişkin değerlendirme var mı? Asla ve asla yok. İptal edilmesi gereken kararlara uygun şekilde değişmesi gereken önerileri de sunmuş. Bakın, sizin adınıza bunu da yapmış. Fakat bunlar var mı? Asla ve asla yok. Ve bunların en önemlilerinden biri de Türk Ceza Kanunu’nun 220’nci maddesi. Ne diyor? “Örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme yasası.” Bakın, okurken bile akla ziyan bir yasadan bahsediyoruz. Yahu bir insan ya örgüt üyesidir ya değildir, bunun ortası, sağ, köşesi olamaz ama neden bunu ısrarla tutmak istiyorsunuz siz? Kendi iktidarınızı koruyabilmek için, ağzını açan muhalefete ses çıkarabilmek için; yargı olarak, devlet olarak elinizde bunu sopa olarak tutabilmek için bununla ilgili hiçbir düzenleme yapmıyorsunuz. 120’nin üzerinde vekilinizin imzası var değil mi getirmiş olduğunuz teklifte? Ben soruyorum ya: Bu vekilleriniz -sayı olarak hadi bir kısmının günahını almayayım, yarın öbür gün öbür dünyada bizden hesabını sorarlar- Hamit Yakut hakkında Anayasa Mahkemesi kararını okumuşlar mıdır? Tövbeler olsun, okumamışlardır. Işıkrık, Avrupa İnsan...

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Okuduk, okuduk.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) – Okumuş olsaydınız bunu yazmazdınız Şengül Hanım, okumuş olsaydınız, yazmazdınız.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Sen okumamışsın, teklifin her ayrıntısını biliyoruz. Teklifin ayrıntısına hâkim değilsin.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Işıkırık hakkında kararını verdi, okudunuz mu? Tövbeler olsun, okumadınız. Yine Venedik Komisyonunun raporu var sayfalarca; okumazsınız siz, okumadınız bunları da. Yine Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliğinin bununla ilgili sayfalarca raporu var. Tövbeler olsun, bunlar okundu mu? Okunmadı. Peki, ne diyor burada? Hani onlar okumamış, ben size söyleyeyim -belki iktidar vekillerinin bir kısmının kafası karışır- açık açık şunu yazıyor, diyor ki bakın: “Siz, Türk Ceza Kanunu’nun 220/6’ncı maddesini yargının sopası olarak kullanamazsınız.” Özetliyorum size bunu, diyor ki: “Bu soyut bir kavramdır, siz burada hâkime bu kadar büyük bir takdir yetkisi veremezsiniz.” Yine “Suçun sınırı belli değil.” diyor. Siz bunu kendi elinizde tutmak için nasıl anlıyorsunuz? Diyorsunuz ki: “Tamam, biz bunu nasıl bir kılıf olarak uydururuz? Şöyle yapalım: Biz cezayı tayin edelim ‘İki yıl altı ay ile altı yıl arası var.’ diyelim, yapıştıralım. Ne de olsa muhalefet uyur muyur, bir şey demez, alkışlar eder, zaten araya bu emekliye zammı da koymuşuz, aradan kaynar.” Mantiğiniz bu. Bakın, cezaevlerinde binlerce insan Türk Ceza Kanunu’nun 220’nci maddesinden yargılanıyor ya, ölümler çıkıyor o cezaevinden ya! Mesela nasıl suçlardan yargılanıyor, ben size örnek de vereyim: Bir öğretmen düşünün, bir öğrenci düşünün, barışçıl bir eyleme katılıyor, hop, hemen ona bir yapıştırıyorsunuz 220’yi, hayatının, ömrünün en az beş yılını, altı yılını cezaevinde geçirmek zorunda kalıyor. Yine, önümüz 8 Mart, kadınlar alanlara gidecek ve -8 Martta aslında katledilen kadınlara, kadın mücadelesine dair eylemler, etkinlikler yapılacak- siz bu kadınları susturabilmek için alacaksınız 220’den yapıştıracaksınız bu cezaları, bunun için elinizde tutmak istiyorsunuz. Yine, bunun en net örneklerinden biri: Ali Boçnak, 76 yaşındaydı, Kürtçe hutbe okuduğu için 220’yi yapıştırdınız ve adam cezaevinde yaşamını yitirdi ya! Hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Yani insanların sizden beklentisi var, 220’yle milyonlarca insanın hayatını -ailelerini de katarak milyonlarca diyorum- mahvetmişsiniz, bu kadar karara rağmen hâlen buna dair bir düzenlemeyi yapmıyorsunuz.

Bununla bitiyor mu hukuksuzluklarınız? Bitmiyor. Yine, bu yasaya, getirmişsiniz, kayyuma dair bir şey ekliyorsunuz; kayyum sizin pratiğiniz, en iyi siz bilirsiniz. Buraya da kayyumu savunacak kişileri, yine kürdistan coğrafyasından seçilen kişileri koyuyorsunuz ki kendi aklınızla yönetilebilsin diye. Kayyumu en iyi bilen sizlersiniz. Ne yapmışsınız? Örnek vereceğim bunu size, bir kişi yargılandığı sırada -diyelim ki örgüt üyeliğinden bir soruşturma başlatıldı bu kişiye- bu kişinin bir şirketi varsa diyorsunuz ki: “Biz hemen TMSF tarafından kayyum atarız.” Peki, bu kayyuma ne diyorsunuz? Günün sonunda bu kişi beraat dahi etse bu kayyumun yaptığı işlemler nedeniyle mali, adli, idari, cezai hiçbir sorumluluğu olmayacak. Böyle bir şey olabilir mi ya? Bu dünyanın hangi yerinde, hangi yasasında bir insan işlemiş olduğu bir fiilden kaynaklı sorumlu tutulamaz? Bir akıl tutulması olması gerekiyor. Bu, kabul edilebilir bir şey değil asla ve asla.

Bununla bitiyor musunuz? Keşke bununla bitseydiniz. Bir yandan da bu kayyum zihniyetiyle beslenen sizler yine örgüt üyeliğinden yargıladığınız kişileri bu alanda tutuyorsunuz ya, günün sonunda beraat eden kişi, o şirketine atanan, aslında şirketini talan eden kişiden hiçbir şekilde bir hak iddia edemiyor. Nasıl ki kürdistan coğrafyasında belediyelere kayyum atadınız, onları zırladınız ya, aynısını burada da getirmeye çalışıyorsunuz.

Peki, bununla bitiyor mu? Bitmiyor. Bir de bu yasaya ne getirmişsiniz? “Tazminat Komisyonu” diye bir şey eklemişsiniz. Nedir bu Tazminat Komisyonu? Şöyle bir durum söz konusu, bunu da bir örnekle açıklayacağım: Daha önce, hatırlarsanız 2016’da -çok uzağa gitmeyelim- idarenin yetkisini, bağımsız mahkemelerin yargılama yetkisini aldınız, OHAL komisyonları kurdunuz ve bu OHAL komisyonlarıyla tek gecede işinden, aşından, her şeyinden olan kişiler beş yıl boyunca olağanüstü hâl komisyonlarından sonuç beklemek zorunda kaldı. Sonra ne yapıldı? Oradan bir sonuç geldi, aldılar bu defa idare mahkemesine; idareden geldi, aldılar bölge idariye; bölge idareden geldi Danıştaya. Bak, yedi yıl geçmiş, hâlen bu kişilerin mağduriyetleri giderilebilmiş değil. Ya, insan bundan bir ders çıkarmaz

mı? “Biz aldık idarenin yani mahkemelerin yetkilerini Adalet Bakanlığına bağlı bir kuruma, birime devrettik ve sonuçta binlerce insan mağdur edildi. Bu ihraç olan insanlar intihar etti, aileleri perişan oldu; biz bundan bir ders çıkaralım ya, ders çıkaralım.” denilmez mi? Denilir ama siz diyor musunuz? Demiyorsunuz. Ne yaptınız şimdi peki bu durumda, tekrardan bu Tazminat Komisyonuyla? Şu anda şunu yapıyorsunuz: Diyelim ki bir kişi hukuka aykırı bir şekilde yargılandı, günün sonunda bu kişi beraat etti ve haklı olarak devletten tazminat alması gerekiyor. Siz bu tazminatı bu kişiye vermemek için böylesi bir komisyon kuruyorsunuz. Anayasa’ya aykırılığını artık geçtim... Bakın, Anayasa’ya zaten aykırı çünkü yargılamayı kim yapar? Bağımsız mahkemeler yapar. Şimdi, Anayasa’yı ihlal ettiniz mi? Ettiniz. Hadi diyelim ki bu ihlal halkın yararına, kabul edilemez de hani orayı tartışalım diye söylüyorum; peki, burada da, önümüzde, OHAL komisyonlarının durumu ortada ya, siz yine aynı şeyi ısrarlı bir şekilde buraya getirip halkı mağdur etmek istiyorsunuz. Bu Tazminat Komisyonu, bakın, görün; yine devlet aklı, yine AKP’nin aklı... Nedir AKP’nin aklı, ne yapıyor? Şunu diyor: “Ben alacağımı alırsam hemen senden alırım ama iş vermeye gelirse ne yaparım? Komisyonu kurarım, sen git Komisyona bir başvurunu yap, oradan bir karar çıktı, diyelim ki 20 bin lira, o 20 bin lirayı al, beğenmedin, götür idare mahkemesine, olmadı, bölgeye.” E, ne olacak? Beş yıl sonunda bu kişi 20 bin lirayı alacak. O kadar can çekişen, aslında o kadar hakkı gasbedilen kişiye siz bunu layık görüyorsunuz çünkü konu sizden çıkacaksa eğer hemen buraya da bunu koyduğunuz bir gerçeklik.

Yine, şunu ifade edelim; aslında tüm bu saydıklarımızın çerçevesinde sizlerin tek bildiği şey şu, halka şunu diyorsunuz: “Mağduriyetiniz umrumda değil, hukuk umrumda değil, gidin, ne hâliniz varsa görün; benim tek istediğim mevcut iktidarımı küçük ortağımla birlikte koruyabilmek.” Çünkü küçük ortak izin vermez sizin bunları yapmanıza. Vermediği için siz ne yapıyorsunuz? El mahkûm, iktidar gidecek, bir şekilde korumanız gerekiyor. Halk umurunuzda mı? Değil. Binlerce insan umurunuzda mı? Değil. Ölüme terk edilmiş insanlar umurunuzda mı? Değil, değil, ısrarlı bir şekilde devam ettiriyorsunuz bunu.

Yargı paketinin Anayasa ve hukuka aykırılığını arkadaşlarımız maddelerde tek tek izah edecek ancak sizler şunu çok iyi bilin: Bizler burada bulunduğumuz sürece halkın menfaatine olmayan, halkın yarasına merhem olmayan, demokraside ve hukukta açılan gediklere çare olmayan hiçbir yasayı kabul etmeyeceğiz, paketinizi de kabul etmeyeceğiz. Adaletsizlikle örülen iktidarı kabul etmediğimizi bir kez daha ifade ediyoruz. Boş umutlar dağıtmaya artık son verin. Bu halk torbanızı, paketinizi değil, gerçek sorunlarına, haklı taleplerine cevap istiyor. Bizler göstermelik değil, gerçek adalet sağlanana kadar demokrasi ve hukukun gerekleri için mücadele etmeye devam edeceğiz. Yandaşların, rantçıların değil, ayırım gözetmeksizin yurttaşın, emekçinin, hakkını arayan binlerce insanın yanında olmaya devam edeceğiz diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kunt Ayan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Bülent Tezcan’a söz veriyorum.

Sayın Tezcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dünden kalan bir teşekkür borcum var Sayın Başkana, Genel Kurul kapandığı için dün teşekkür borcumu ifa edemediştim, kürsüden benim hastalığımla ilgili geçmiş olsun dileklerini Genel Kurulumuzla paylaşma inceliği gösterdi, hem kendisine hem de geçmiş olsun dileklerini paylaşan milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, -biraz önce hatip arkadaşlarımız anlattılar- sekizinci yargı paketini görüşüyoruz. Dışarıda, özellikle iktidar çevresi, paketi savunanlar, iktidara yakın olanlar, bu paketin kerameti olduğunu iddia edenler bunu bir “yargı reformu paketi” diye de ifade ediyorlar ancak paketin gerekçesinde “yargı reformu” ismi, ifadesi kullanılmamış. Doğru olarak kullanılmamış çünkü bir yargı reformu yok ortada, öyle anlatıldığı gibi bir yargı reformu yok. Ne var? Bir paket var, torba paket var her zaman olduğu gibi. AK PARTİ’nin bu zamana kadar Anayasa’ya aykırı biçimde, hukuki güvenliği ortadan kaldıracak biçimde -hatta hukukçu olanlar çok yakından bilir- uygulamada uygulamacıların neyi nerede bulacağını bilemedikleri tuhaf bir sistem yaratan torba yasa sistemiyle bu toplanan maddeleri bir paketin içine koymuşlar, bir çuvala, bir torbaya atmışlar. Şimdi, merak ediyorum... Yargıyla ilgili hükümler getiriliyor, bu hükümlerin bir kısmı Anayasa Mahkemesinin iptal kararları neticesinde ortaya çıkan boşluğu doldurmak için zaruri olarak Meclisin, yasama organının yapması gereken düzenlemeler; onun talebi doğrultusunda, onun istekleri, talimatları, tespitleri doğrultusunda yapılmıyor -onu anlatacak arkadaşlarımız maddelerde- ama bu bir gereklilik. Bir kısmı bu. Bir kısmı Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlama açısından zorunluluk denerek getirilenler, bir kısmı hiç bununla ilgisi olmayan, emekliler için bayram ikramiyesinin artırılması, bir diğeri deprem bölgelerindeki yardımlara ilişkin.

Allah için, değerli milletvekilleri, vicdanınıza soruyorum: Bunları niye bir araya getirdiniz, niye bir araya getirdiniz? Emeklilere bayramda verilecek ikramiyeyi şu Türkiye Büyük Millet Meclisinde bağımsız hareket ettiğinde, parti aidiyeti ya da iktidar aidiyeti altında hareket etmediğinde artırma konusunda vicdanında herhangi bir rahatsızlık duyacak bir milletvekili var mı? Yok. Hemen geçiririz bunu. Tek bir madde getirirsiniz, üç gün içerisinde, bir günde komisyondan geçer, gelir Genel Kurula, kimse muhalefet etmez, geçiririz. Bu paketin içinde ne işi var bunun, ne işi var? Bu bir ihtiyaç değil. Emekli ikramiyelerini artırmak ihtiyaç ama onu bu paketin içerisine sokmak bir tuzak. Şimdi bu bir.

İki: Miktar belli, ya, 3.000 lira, el insaf, 3.000 liraya çıkarıyorsunuz 2.000 lirayı. Bir kere, bu projenin sahibi biziz, Cumhuriyet Halk Partisi. 2015 yılı Haziran ayında Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu seçim bildirgesiyle beraber çıktı ve dedi ki: “Emekliye Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı’nda birer maaş ikramiye...” Birer maaş, 1.000’er lira değil. Kıyamet koptu, AK PARTİ dedi ki: “Bütçeyi talan edersiniz. Nasıl olur, nasıl verilir?” Haziran seçimleri kaybedildi, ondan sonra kasım seçimlerine gidince “Biz de vereceğiz.” demeye başladılar ama her zaman olduğu gibi kopyayı bile düzgün çekmiyorsunuz. Onu doğru çekseniz, hiç olmazsa bir maaş ikramiyeydi, “1.000 lira.” dediler o zaman. O günden bu yana, 1.000 lira gele gele şimdi 2.000 lira olmuş da 3.000 liraya çıkarmaya çalışıyoruz. Komisyondaki arkadaşlarımız burada; Komisyon sırasında önerge verdiler: “17.002 lira yapalım.” Nedir 17.002 lira? Asgari ücret. Ya, emekliye bayram günü asgari ücretten ikramiye vermekten neden kaçtınız? Değerli AK PARTİ’li ve Milliyetçi Hareket Partili milletvekilleri, Komisyon üyeleri; neden kaçtınız? Gelin, burada düzeltelim. Millete şikâyet ediyorum, sizleri emeklilere şikâyet ediyorum: 17.002 lira... Ya, 3.000 lira; 1 kilo baklava ortalama 1.000 ila 1.500 lira olmuş. Ramazan Bayramı’nda, ayıp değil mi, 3 kilo baklava... Yaptığınız zam 1 kilo baklava parası, yaptığınız zam -yarın övüneceksiniz ya, nasıl övüneceksiniz onu da bilmiyorum- 1 kilo baklava parası.

Diğeri; deprem yardımları, depremde yapılacak destek. Ya, buna kimsenin itiraz ettiği yok ki. Keşke bir senedir, depremin yaralarını sarma konusunda atmanız gereken adımı atmış olsaydınız. Bir sene geçti, şimdi bunu da bunun içine sokuşturuyorsunuz. Ya, ayrı bir kanun maddesi, tek madde getirin ve üzerinde ciddi ciddi konuşalım, çıkaralım. Ama mesele o değil, mesele bir şeyi yapmak değil, yapıyormuş gibi görünüp aslında üstünü örtmek.

Evet, Türkiye'nin bir yargı reformuna ihtiyacı var; bir yargı paketine değil, bir yargı reformuna ihtiyacı var. Aslına bakarsanız, iktidar partisi milletvekilleri, Cumhur İttifakı ortağı milletvekilleri kendi müktesebatlarına baksalar bunun dayanaklarını görürler. Ben getirdim buraya, 3 tane kitap getirdim. AK PARTİ milletvekili arkadaşlarımıza söylüyorum: 3 tane kitap.

Birincisi, 2019 yılı Yargı Reformu Stratejisi. Bakın, burada “Türkiye'nin bir yargı reformuna ihtiyacı var.” diyor, bu kitapta söylüyor. Şimdi, bunun içinde, şöyle açtım, neye ihtiyacı varmış -bakın, 2019'da çıktı bu kitap- Türkiye'nin? İnsan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesine, yargıya güvenin artırılmasına, makul sürede yargılanma hakkının gözetilmesine, hak ve özgürlüklerin daha etkin korunup geliştirilmesine, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesine, adalete erişimin kolaylaştırılmasına hukuki güvenliğin güçlendirilmesine ihtiyaç varmış. 2019'da “Bunu ne zaman yapacağız, ne zamana kadar bitireceğiz?” diyorlar. 2023 yılına kadar, 2023 yılı yargı vizyonu... 2024 yılına geldik, bu ihtiyaç hâlâ devam ediyor; bunların hiçbirisi yapılmadı. Nerede vizyon? Şimdi, bu kitap benim kitabım değil, bu kitap AK PARTİ'nin kitabı; bu, AK PARTİ'nin 2019 yılında yayınladığı kitap, işte sayfa sayfa.

Şimdi devam edelim. Bunun giriş kısmında bir tespit yapılıyor, 2019 yılında bir Türkiye tespiti. Uzun da okumayacağım, siz sonra bulur, okursunuz, kütüphanede var, alırsınız. Diyor ki: “Hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi, hak ve özgürlüklerin daha etkin korunup geliştirilmesi, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının güçlendirilmesi -ne kadar tanıdık değil mi, ne büyük ihtiyaçlar hâlâ- yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının güçlendirilmesi, sistemin şeffaflığının artırılması, yargısal süreçlerin basitleştirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, savunma hakkının güçlendirilmesi ve makul sürede yargılanma hakkının daha etkin korunması” 2019 yılı. Şimdi, AK PARTİ bu belgeyi yayınladığında on yedi yıllık iktidar partisiydi, dikkat edin, on yedi yıldır Türkiye'de tek başına iktidardır, millet hemen hemen hiçbir iktidara bu imkânı vermemişti. On yedi yıllık tek başına iktidar, kendi belgesinde Türkiye tablosu çiziyor “Buna ihtiyaç var.” diyor. Doğru. Peki, yıl 2019, o günden bu yana beş sene daha geçti, hâlâ bunlara ihtiyaç var. Söylediklerim çok tanıdık değil mi? Anayasa Mahkemesi kararlarının tanınmadığı, bugün bir gazetecinin yaptığı haber nedeniyle hapis cezası aldığı, dün İstanbul'da Cumartesi Annelerinin evlatlarının katillerini bulalım diye, mücadele ettiler diye, direndiler diye, hak aradılar diye mahkemelere çıkıp hesap vermek zorunda kaldığı bir Türkiye'de 2019 yılındaki belge, on yedi yıllık AK PARTİ iktidarının belgesi, beş yıl geçmiş, hâlâ buna ihtiyaç var.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu bitmedi, bundan sonra, 2020 yılında ikinci bir belge çıkardılar. Yani, uygulama değil ama belge konusunda bir hayli maharetli bir iktidar pratiğiyle karşı karşıyayız. 2020 yılında da bu belgeye bağlı olarak bir Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı çıkardılar, burada da diyorlar ki: “Bu Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde söylediklerimizi bu plan dâhilinde yapacağız.” Bu da uzun bir şey, bunu da açar okursunuz, ben 2 tane örnek vereceğim yani birkaç örnek vereceğim burada. Şimdi, birincisi şu, burada diyor ki, şurada söylüyor: “Bu yaptığımız işleri planladık, her sene neleri yaptığımızı Adalet Bakanlığının sitesinde yayınlayacağız, kamuoyu da şeffaf bir şekilde bunu takip edecek.” Ben merak ettim. Bu, 2020 yılında çıktı, hangi yıldayız? 2024. Buna kadar en azından 3 tane çıkması lazımdı; 2020, 2021, 2022, 2023, hatta 4 tane. Üşenmedim internete girdim yani ne yapmış, Bakanlık neyi çıkarmış diye. İnternette karşınıza çıkan bu, merak ederseniz siz de girin bakın, Google'a girin bakın. Ne diyor burada biliyor musunuz? Okuyamıyorsunuz oradan, burada diyor ki: “Yargı Reformu Stratejisi Uygulama Raporu: Yargı Reformu Strateji Belgesi Uygulama Raporu Belge'nin uygulama dönemi sona erdiğinden dönem sonunu da kapsayacak şekilde güncellenmektedir.” Günlerdir bu çıkıyor, başka bir şey yok; 2020'deki rapor yok, 2021'deki yok, 2022'deki yok. Niye yok? Çünkü sizin gündeminizde hukuk yok, adalet yok, sizin gündeminizde yargı reformu yok. (CHP sıralarından alkışlar)

Bitmedi, başka şeyler de var. Yine bu plandan söylüyorum, bakın, sizin belgeniz. Birçok şey planlamışlar “Şunları yapacağız.” diye de ben 16’ncı sayfadan bugünkü gündemle ilgili 3 tane örnek seçtim, şurada, bakın, 3 tane örnek. Bakın, birincisinde diyor ki, 2020 yılında planlamış: “2021 yılına gelindiğinde -yılımı da koymuş buraya, ‘2021’de bitecek bu.’ diyor- Anayasa Mahkemesinin bireysel başvurular üzerine verdiği ihlal kararlarını usul kanunlarında iadeimuhakeme sebebi yapacağım; kanun değişikliği yapacağım. Yargılamanın yenilenmesi sebebi olarak hem Ceza Muhakemesi Kanunu’na hem İdari Yargılama Usulü Kanunu’na hem Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na getireceğim.” diyor. “Anayasa Mahkemesi bir ihlal kararı verirse iadeimuhakeme sebebi olarak yazacağım.” diyor. Geldi mi? Yok, hâlâ yok; hâlâ iadeimuhakeme sebebi gelmedi. Yedi yargı paketi çıktı, sekizincisi bugün geliyor, bugünkünde de yok; bunun içinde var mı? O da yok. Hani sözünüz? 2021’de bitecekti bu. Bu, bir.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) – Mehmet Uçum unutmuş onu!

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – İki tanesini bu pakete koymuşsunuz, onları da söyleyeceğim, şimdi haksızlık etmeyelim, bu pakete koymuşsunuz. Bir tanesi, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde gözden geçirilecek ve uyumlaştırma çalışmaları yapılacak. “2021’de yapacağız.” demişsiniz, 2024’teyiz ancak bugün gelmiş. Onda da çok ciddi sorunlar var; onu da arkadaşlarımız o maddede anlatacaklar, o benim işim değil, maddesi gelince Komisyonla anlattılar, burada da anlatacaklar. Üç sene de bunda rötarlısınız, onu da koyduk.

Bir başkası, “Makul sürede yargılanma hakkının ihlali konusundaki başvuruları incelemek ve tazmin etmek üzere etkili bir mekanizma kuracağız.” demişsiniz. Ne zaman? “2021’de bitecek bu.” demişsiniz, bugün 2024, bu pakette bu da var. Onu da yanlış koydunuz; o da Tazminat Komisyonu ile ilgili. Benden önceki arkadaşların bir kısmı ciddi eleştiriler yaptılar, benden sonra da yapacaklar, zaman bulursam ben de kısmen bu konuya değineceğim.

Değerli arkadaşlar, şimdi kendi belgeleriniz üzerinden gidiyorum. 3 tane belge; belge güzel, görüntü güzel, icraat sıfır, icraatta bir şey yok. Şimdi, geline noktada, bugün hangi Türkiye’ye geldik? Şuradaki yazılan ihtiyaçların daha da ağırlaşarak devam ettiği bir Türkiye, hukuki güvenliğin olmadığı bir Türkiye, hak ve özgürlüklerin olmadığı bir Türkiye, yargının talimatla karar almak zorunda kaldığı bir Türkiye, Anayasa Mahkemesi kararlarının tanınmadığı bir Türkiye, Yargıtayın Türkiye Büyük Millet Meclisine talimat verdiği ve ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin o talimata şanına yakışır bir şekilde cesaretle cevap veremediği bir Türkiye; böyle bir Türkiye. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, Can Atalay kararı; Türkiye hukuk, siyaset ve demokrasi tarihinin utancı olarak geçecek; olacak şey değil. Kararın okunması ayrı bir garabet, Anayasa Mahkemesi kararını tanımamak ayrı bir garabet. Sayın Cumhurbaşkanının daha üç gün ya da dört gün önce Danıştayın verdiği karar nedeniyle “Bundan hesap soracağız.” demesinin anlaşılabilir, hukuk açısından izah edilebilir ya da şu belgelerde izah edilen anlayışla, tarif edilen anlayışla bağdaştırılabilir bir yanı var mı? “Hâkimlik teminatı” diye bir şey kalmamış, yandaş hâkimlerin ödüllendirildiği bir Türkiye.

Değerli arkadaşlar, bakın, bunun Türkiye’yi getirdiği yerin çok sayıda istatistiği var. Hani biraz önce diyordu ya: “Yargıya güvenin artırılması.” Yargıya güven bugün yüzde 18. Yargıya güven yüzde 18; OECD’nin bilgileri bunlar, rakamları. 2010 yılında yüzde 59, 2020 yılında yüzde 37, inmiş; 2022 yılında yüzde 33, bugün 2023 yılında yüzde 18. İstikrarlı bir düşüş var, istikrarlı bir düşüş. Sizin şu belgeleri yayınladığınız tarihten bu yana yüzde 15 düşmüş yargıya güven ve bugün yüzde 18’lerde.

Daha hangi endeksi verelim? Hiçbir endekste 140-160 ülkenin içerisinde 100’ün altına düşmemişiz; 140’ıncı, 160’ıncı, 150’nci. Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 142 ülkede 117’nciyiz. Hükûmetlerin Hukuka Bağlılık Endeksi’nde yine 142 ülkede 137’nciyiz yani hukukun üstünlüğünde gerideyiz ama

o uymadığımız hukuka hükümetlerin uymamasında daha gerideyiz yani “O hukuka da, tanımadığı hukuka da uymayan bir hükümet pratiği var.” diyor bu istatistik. Yani akademik özgürlük hak getire, 179’da 166’ncıyız, temel haklarda 142 ülkede 133’üncü sıradayız; İnsani Özgürlük Endeksi’nde 165 ülkede 128’inci sıradayız. Netice şu: Böyle bir kanun geliyor. Maddelerde arkadaşlarımız ayrıntılı açıklamalar yapacaklar.

Şimdi, önemli 2 maddeyle ilgili zamanım olursa kısaca şunu söyleyeceğim: Birincisi, 10’uncu madde, örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt üyesi gibi cezalandırmayı düzenleyen madde... Anayasa Mahkemesi iptal etti, dedi ki: “Buna göre bir düzenleme yapın.” “Ya, hiç olmazsa el insaf, ona göre bir düzenleme yapın.” “Yok, öyle olmaz.” O maddeden ifadeyi çıkarıp ayrı madde olarak aynı şeyi tekrar yazmışsınız. Tekrar yazdığınız şeyle “Bunu düzenledik.” diyorsunuz. Bu, evrensel hukuk ilkelerine uygun değil, Anayasa Mahkemesinin bozma kararına, iptal kararına uygun değil ama mesele o değil, mesele sizin gerçekten bu alanda düzenleme yapma niyetiniz değil; mesele durumu kurtarmak.

Bir başka konu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda (TMSF) kayyumlara koruma getirme. Yani daha önce arkadaşlarımızdan bazıları onun tarihçesini anlattı, ben oraya girmeyeceğim. Yani “Terör örgütüyle irtibatlı.” diye bir laf sizin sihirli cümleniz. Bütün hukuksuzluğun gerekçesini buna dayandırabiliyorsunuz, bütün adaletsizliğin gerekçesini buna dayandırma hakkını, yetkisini kendinizde görüyorsunuz. Ya, şimdi, bir şirkete kayyumu tayin edeceksiniz, arkasından diyeceksiniz ki: “Ne yaparsan yap kardeşim, hukuki sorumluluğun yok, cezai sorumluluğun yok, idari sorumluluğun yok, mali sorumluluğun yok.” İyi, herkes milletvekili olmayı bırakır, kayyum olmaya çalışır. Ne güzel iş, ne güzel iş yani.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Kayyum da güzelce yiyecek.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – 5 maaş birden alıyorlar

BÜLENT TEZCAN (Devamla) - Evet, evet.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tezcan, lütfen tamamlayın.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün bunlarla ilgili maddelerde arkadaşlarımız ne gerekiyorsa söyleyecekler ama bu teklif bir kere daha gösterdi ki ne sarayın gündeminde ne AK PARTİ’nin gündeminde ne MHP’nin gündeminde yani Cumhuriyet İttifakı’nın gündeminde Türkiye’de hukukun üstünlüğünü sağlamak gibi bir mesele yoktur, hukuk devletini kurmak gibi bir mesele yoktur, yargı bağımsızlığını sağlamak gibi bir mesele yoktur...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Var, var.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – ...kul düzenini ortadan kaldırmak gibi bir mesele yoktur ama sandığa gidiyoruz ve inşallah, bu milletin gündeminde kul düzenini yerle bir etmek olacak.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hadi bakalım, 31 Martta görüşeceğiz, bu sözleri Nisanda da söyle Tezcan.

BAŞKAN - Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Şahıslar adına ilk söz, Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’e aittir.

Sayın Bülbül, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; “yargı reformu” diye başladık, paket “yargı reformu” olarak adlandırıldı. Burada olaya şöyle bakmak lazım: Burada 2017 Anayasa kurgusunun getirdiği Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde reformun anlamını tartışmak gerekiyor. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin “en önemli özelliği” diye adlandırılan iddia şuydu: Güçler ayrılığı; yasama, yürütme ve yargı güçleri ayrılacak; yasama etkin olacak, yargı bağımsız ve tarafsız olacak, yürütme de bu süreçte işini yapacak, hızlı bir şekilde yürütme işini yapacak. Bir baktık ki Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde yasama kaliteli bir yasama olmaktan çıktı. Yargı ise bağımsızlığı bir yana bırakalım, tarafsız bir yargı olmaktan çıktı. Yasama ve yargı uygulamalardan ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin yapmış olduğu yasama kalitesinden başlayarak tam anlamıyla yürütmeye bağlandı. Yürütme neresiydi? Yürütme Beştepe’ydi, saraydı. Yürütmenin Beştepe’de kurulları vardı; Hukuk Kurulu vardı, Eğitim Kurulu vardı, Sanayi Kurulu vardı. Bakanlıklar ne oldu? Yüz yılın bakanlıkları, o, bürokrasinin etkin olduğu bakanlıklar yerle bir edildi, artık Mehmet Uçum’ların konuştuğu, artık hukuk kurullarının konuştuğu, sarayda hazırlanıp burada komisyonlara milletvekili arkadaşlarımızın imzasıyla sunulan yasa teklifleri gelmeye başladı.

Bakınız, arkadaşlar, ben 27’nci Dönem Adalet Komisyonu üyesiyim. 27’nci Dönemde yapmış olduğumuz birçok yasa teklifi geldi, o zaman da şunu söyledim: Yahu, arkadaş, biz ana muhalefet partisinin, Cumhuriyet Halk Partisinin Adalet Komisyonu üyeleri, bizler burada itirazlarımızı koyuyoruz, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde, hukuk devletinde olması gerekenleri de ortaya koyuyoruz ama değişen bir şey yok, virgül değişmiyor, virgül. Komisyona gelen yasa tekliflerinde virgül değişmeden komisyondan geçiyor, sağ olsun Komisyondaki Başkan ve AK PARTİ’li ve Cumhuriyet İttifakının komisyon üyeleri “Süleyman Bey, siz haklısınız ama şu maddeyi biz Genel Kurulda şu hâlde getirelim.” diyorlar, bizim de gönlümüzü alıyorlar ama bir bakıyoruz Genel Kurulda gelen kanun teklifi aynen geçiyor.

Sayın Komisyon Başkanım, size sormak istiyorum: Bu, yargı reformu içerisinde Türkiye Barolar Birliği Başkanının açıklamasında Komisyonda “Bize bir şey sorulmadı yargı reformuyla ilgili, bizim açıklandığı zaman 16 Şubatta haberimiz oldu bu yargı reformu maddelerinden. Avukatların verilere ulaşması açısından ve Avukatlık Kanunu’nun 2’nci maddesinin işleme açısından bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?” dedi mi? Dedi. Kurulan komisyonlarda, İnsan Hakları Komisyonunda, makul sürede yargılama hakkının ihlalleriyle ilgili kurulan komisyonda “Avukatların vekâlet ilişkisi ve temsil hakkı yoktur.” dedi mi? Dedi. Biz ne yaptık Cumhuriyet Halk Partisi olarak? 2 kanun teklifi düzenlemesi yaptık ve bu kanun teklifini sunduk. Komisyonda bize söylenen olay şu: Reddedildi Cumhuriyet İttifakı partileri tarafından, MHP ve AK PARTİ’li komisyon üyeleri tarafından. Bu konu çok önemli savunma özgürlüğü açısından ve vatandaşın adalete erişimi açısından, hak arama hürriyeti açısından, 36’ncı madde açısından, 35’inci madde açısından, 2’nci madde açısından. “Bunu biz getireceğiz, merak etmeyin.” denildi. Hani nerede, Sayın Başkanım nerede, nerede? Biraz önce Sayın Bülent Tezcan Başkanımızın açıklamasında, savunma hakkının güçlendirilmesi açısından bu iki madde yargı reformu maddesinde olmayacak da nerede olacak değerli arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Nerede?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, yargı paketleriyle reform olmaz; bu, bir sistem sorunudur. Bu sistemde siz yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını bir kenara iterseniz, yasamayı da yürütmeye bağlarsanız bu iş olmaz. Bakınız, komisyonda dedik ki: “Ya, bu torba yasayı bırakın. Torba yasayla bu işler olmaz. İçine her türlü yasayı koyuyorsunuz.” Ya, bir hukukçu olarak, otuz yıllık bir hukukçu olarak bu yargı reformunun içinde ne işi var emeklilerin bayram ikramiyesinin, ne işi var deprem bölgesinde bulunan sanayi tesislerine devlet katkısının, bir yıl uzatılması konusunun ne işi var KVKK’yle ilgili yapılan düzenlemenin, ne işi var? Dedik ki: “İç Tüzük 34, İç Tüzük 31, İç Tüzük 35, İç Tüzük 38. Alt komisyonlara gönderelim dedik, Dijital Mecralar Komisyonuna gönderelim dedik,

oraya, tali komisyona gitsin ki KVKK'yle ilgili, Kişisel Verileri Koruma Kanunu'yla ilgili, oradan bize raporları gelsin dedik, yapılmadı. İnsan Hakları Komisyonuna gönderelim bu makul sürede yargılanma hakkının ihlalleri konusunu dedik, gönderilmedi. Anayasa Komisyonuna gönderelim dedik, gönderilmedi.

Yahu arkadaşlar, 22'nci madde var, TMSF'deki 22'nci madde, açıkça çökme maddesi, kayyum maddesi, mali, idari ve cezai mesuliyeti ortadan kaldıran madde. Bu madde 2022'de Plan ve Bütçe Komisyonuna geldi, orada bu madde çıkarıldı Cumhuriyet Halk Partisi tarafından. Bu, Anayasa 10, Anayasa 2, Anayasa'nın bütün maddelerine aykırıdır diye Anayasa Mahkemesine gittik, o maddeyi de Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderelim dedik, gönderilmedi. İç Tüzük'ün 31, 34, 38... Tali komisyona gönderilmeyen kalitesiz bir yasama yapıldı. Ya, dedik ki: İçeride 4 tane ana madde var, hükmün açıklanmasının geri bırakılması, komisyonlar, KVKK'ler, arkasından da yakalama ve kaçmayla ilgili maddeler var, bunlar teknik maddeler, alt komisyon kurulsun dedik ya, Adalet Komisyonunda alt komisyon kurulsun, teknik komisyon kurulsun; o da reddedildi.

Sonra buraya geldik, burada ne yapıyoruz? Yargı reformunu tartışıyoruz. Yahu arkadaşlar, yasamanın bu kadar etkisizleştirildiği, kalitesiz bir yasamayı burada yapıyoruz, İç Tüzük hükümleri uygulanmıyor.

Sayın Başkanım, biraz önce Grup Başkan Vekilleriyle birlikte ortak bir karar aldınız “Meclis Başkan Vekiline bir şey söylemeyelim.” diye, ben söylüyorum arkadaşlar. Sayın Başkan, Adalet Bakanı iken benim burada milletvekili olarak kendisine vermiş olduğum 19 tane soru önergem 18'i cevapsız kaldı. Sayın Abdulhamit Gül'e Bakan iken vermiş olduğum 70 soru önergesinin 69'u cevapsız kaldı. Şu anda da Sayın Bakanımıza vermiş olduğum 15 önergenin 10'u cevapsız kaldı. Hangi yasamadan bahsediyoruz ya, hangi yasamadan bahsediyoruz? Anayasa'nın 98'inci maddesinde yasamanın denetim yolu olan ve milletvekiline denetim yolu olarak ortaya konan yazılı soru önergemiz cevaplandırılmıyor; Meclisin geldiği nokta bu. Meclisin itibarı, Bakanların soru önergelerini cevaplamasıyla mı, cevaplamamasıyla mı sağlanır arkadaşlar? Bu nedir? Tabii, bundan sonra da Yargıtay 3. Ceza Dairesi gelir, Anayasa'yı tanımaz ve Meclise talimat verir. O talimat da Sayın Meclis Başkan Vekilimizin olduğu dönemde, Cumhur İttifakı'nın milletvekili arkadaşları tarafından okunur ve burada Anayasa'yı ihlal etmiş oluruz.

Değerli arkadaşlar, bu bir sistem sorunu. Reform, Anayasa'nın rafa kalktığı, hukuk devletinin olmadığı, demokrasi ve özgürlüklerin çiğnendiği memlekette olamaz; hukuk devletinde, hukuk devleti amacıyla olur. Geldiğimiz noktada Anayasa'daki hak ve özgürlükleri kullanan milletvekili dâhil hiçbirimizin hukuki güvenliği yok. Barışçıl toplantı ve gösteri yapma hakkını kullananlar şu anda cezaevlerinde. Siz 2022'de 22 cezaevi yaptınız, 2023'te 19 cezaevi yaptınız, 2024'te 16 cezaevi yapacaksınız. Bu cezaevlerine kimleri koyacaksınız? Muhafifleri mi koyacaksınız? Cezaevlerini kimlerle dolduracaksınız? (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Cezaevlerini yapmakla, 409 cezaevi yapmakla yargıda reform mu yapacaksınız?

Değerli arkadaşlar, bu nedenle, bu reform paketi kesinlikle “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen paketle olmaz.

Bakınız, 12 Eylül faşizminin... 12 Eylül 2010 referandumunu hatırlıyor musunuz? Orada bize bir şeker verdiler. 12 Eylül faşist diktatörlerinin yargılanması yolu var; “Yetmez ama evet”çiler de vardı o zamanlar, ne oldu? Yargıyı FETÖ'cülere teslim ettiler. O zaman da torba yasa, torba anayasa değişikliği; şimdi de torba yasalarla idare ediyorsunuz. Fikirler, akıllar aynı; 2010'da neyse AK PARTİ iktidarı, 2024'te de aynı.

Değerli arkadaşlar, sürem bitiyor, sürem bitiyor ama o kadar çok şey var ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen tamamlayın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz de çözüm partisiyiz. 27’nci Dönemde 189 tane madde ile 12 kanun değişikliğiyle biz yargıda reform teklifimizi sunduk arkadaşlar. Ne yaptınız? Reddettiniz. Ne vardı bunların içinde? Tutukluluk süreleri vardı, hâkim ve savcıların görüntülü mülakatla sınava hazırlanması vardı. Ne vardı? Birçok madde vardı, özgürlük maddesi vardı; reddettiniz. Bu nedenle şunu söylemek istiyorum: “Yargıda reform” diyorsanız, yargıda reform bu çerçevede olmaz. Neyle olur? Hukuk devletiyle olur, demokrasi ve özgürlüklerle olur. Yargıda reform kesinlikle korku iklimini getiren, demokrasiyi ve özgürlükleri bir kenara iten, anayasal hak ve özgürlükleri kullananlara cezaevi yolunu gösteren AK PARTİ iktidarıyla, Cumhur İttifakı’yla hiç olmaz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, teşekkür ediyorum.

Şahıslar adına ikinci söz, Karabük Milletvekili Cem Şahin’e aittir.

Sayın Şahin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CEM ŞAHİN (Karabük) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Genel olarak yargı kararları ile uygulamanın ihtiyaçları dikkate alınarak yargı alanına ilişkin önemli düzenlemelerin bulunduğu “sekizinci yargı paketi” olarak bilinen kanun teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve akabinde Komisyonumuz tarafından da kabul edilmiştir. Komisyon tarafından kabul edilen teklif, 17 farklı kanunun 78 maddesinde değişiklik veya düzenleme içermekte olup biri geçici olmak üzere toplam 42 maddeden oluşmaktadır.

Kanun teklifiyle özetle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda düzenlemeler yapılmakta, ceza yaptırımlarının etkinliğinin artırılması amacıyla adli para cezası miktarları ile kesinlik sınırları yükseltilmekte, kanun yollarına başvuru süreleri yeknesak hâle getirilmekte, koruma tedbirleri nedeniyle tazminat istemlerine ilişkin önemli düzenlemeler hayata geçirilmekte, Adalet Bakanlığı bünyesinde kurulu bulunan Tazminat Komisyonuna ilişkin düzenlemeler yapılmakta, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda birtakım düzenlemeler öngörülmektedir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda yapılan düzenlemeler şunlardan ibarettir: Kanun teklifiyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda Türk Medeni Kanunu’nun 407’nci ve 471’inci maddelerinde özgürlüğü kısıtlayıcı ceza nedeniyle vesayete hükmetme ve vesayetin kaldırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır. Özgürlüğü bağlayıcı ceza sebebiyle kısıtlanma durumu değiştirilerek ceza infaz kurumunda bulunma hâli doğrudan kısıtlama nedeni olmaktan çıkarılmaktadır. Yine, Anayasa Mahkemesinin Türk Medeni Kanunu’nun 409 ve 436’ncı maddelerine ilişkin vermiş olduğu iptal kararı doğrultusunda, Türk Medeni Kanunu’nun 409 ve 436’ncı maddelerinde koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması için hekim ön raporu üzerine sağlık kuruluşuna hâkim kararıyla yerleştirilen kişinin, bu yerleştirme kararına karşı başvurabileceği bir itiraz yolu getirilmektedir. Ayrıca, Türk Ceza Kanunu’nun 220’nci ve 314’üncü maddelerinde düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle, örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiili müstakil suç olarak kabul edilmektedir.

Bunun yanı sıra Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231'inci maddesinde değişiklik yapılarak, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumuna ilişkin iptal kararı doğrultusunda hükümler sevk edilmektedir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı istinaf kanun yoluna başvurulabilmesine ve bu kararlarla birlikte verilen müsadere kararlarının infazına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemeler, 1/6/2024 tarihinden sonra verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında uygulanacaktır. Buna ek olarak, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 252'nci maddesindeki basit yargılama usulüne itiraz usulünde iptal kararı doğrultusunda düzenlemeler yapılmaktadır, bu düzenlemeler de 1/6/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Bunun yanı sıra suçla daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla bir güne karşılık gelen adli para cezasının alt ve üst sınırlarında artış yapılmaktadır. Adli para cezası miktarlarında yapılan artış sebebiyle, diğer kanunlardaki gün para cezası sistemiyle bağlantılı hükümlerde uyum düzenlemeleri yapılmaktadır. Mahkemelerce doğrudan verilen adli para cezalarında kesinlik sınırı 3 bin Türk lirasından 15 bin Türk lirasına çıkarılmaktadır. İdari para cezalarına ilişkin sulh ceza hâkimliklerince verilen kararlara karşı yapılacak itirazlar bakımından uygulanan kesinlik sınırı 3 bin Türk lirasından 15 bin Türk lirasına çıkarılmaktadır, bu düzenlemeler de 1/6/2024 tarihinden sonra verilen kararlar hakkında uygulanacaktır.

İtiraz, istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süreleri, hak arama hürriyetinin daha iyi kullanılabilmesine imkân tanımak amacıyla gün yerine hafta olarak düzenlenmektedir. Öte yandan, tefhimle başlayan kanun yoluna başvuru sürelerinin gerekçeli kararın tebliğ edilmesiyle başlaması kabul edilerek hukuki güvenliğin güçlendirilmesi ve hak kayıplarının önlenmesi amaçlanmaktadır, bu düzenlemeler de 1/6/2024 tarihinden sonra verilen kararlar hakkında uygulanacaktır.

Bütün bu hususların yanında, uygulamadan doğan ihtiyaçlar nedeniyle bazı hususların çözümüne ilişkin düzenlemeler içeren bu kanun teklifiyle, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 6'ncı ve 9'uncu maddelerinde özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları ile kişisel verilerin yurt dışına aktarılması usulünde değişiklik yapılarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'ne uyum sağlanmaktadır. Ayrıca, standart sözleşmeyi imzalayan veri sorumlusu veya veri işleyenin kuruma bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi kabahat olarak düzenlenmekte ve kurul tarafından verilen idari para cezalarına karşı sulh ceza hâkimliği yerine idari yargıya başvurulması öngörülmektedir. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyum olarak atanmasına imkân veren kanuni düzenlemenin uygulama süresi uzatılmaktadır.

Ayrıca, emeklilere Ramazan ve Kurban Bayramlarında 2.000 bin Türk lirası olarak ödenen bayram ikramiyesinin 3.000 bin Türk lirasına yükseltilmesi öngörülmekte ve deprem bölgesinde sanayi altyapısının güçlendirilmesine yönelik destek ve uygulamaların devaamının sağlanması amacıyla 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun uygulama süresi bir yıldan iki yıla uzatılmaktadır.

(Uğultular)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim, büyük bir uğultu var.

Buyurun Sayın Hatip.

CEM ŞAHİN (Devamla) – Bunun yanı sıra teklifle Tazminat Komisyonuna ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

(Uğultular)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Başkan, hatibi duymuyoruz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Arkadaşları dinlemiyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Arkadaşları dinlemiyor.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

CEM ŞAHİN (Devamla) – Tazminat Komisyonuna ilişkin 6384 sayılı Kanun’un adı, amacı ve kapsamı değiştirilmekte ve kanun uyarınca kurulan Komisyona yeni görevler verilmektedir. Ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla yapılacak tazminat talepleri, getirilen düzenlemelerle Anayasa Mahkemesi yerine...

(Uğultular)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

CEM ŞAHİN (Devamla) – ...Tazminat Komisyonuna yapılmakta...

BAŞKAN – Sayın Hatip, bir dakikanızı rica ediyorum.

Değerli milletvekilleri, lütfen sayın hatibi dinleyelim.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sizin vekiliniz.

BAŞKAN – Bakın, biz hatibi anlamakta zorlanıyoruz, eminim siz de anlayamıyorsunuz. Lütfen saygıyla dinleyelim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Anlaşılır değil, o ayrı yani!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şahin.

CEM ŞAHİN (Devamla) – Getirilen düzenlemeyle, Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesinde bazı koruma tedbirleri nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemlerinin ağır ceza mahkemeleri yerine Tazminat Komisyonunca karara bağlanması sağlanmaktadır. Bu kapsamda Komisyona müracaat edebilecek kişiler şunlardan oluşmaktadır: Kanuna uygun olarak yakalanan veya tutuklananlardan hakkında kovuşturmaya yer olmadığına ya da beraatine karar verilenler, gözaltı ve tutuklulukta geçirdiği süreleri hükümlülük sürelerinden fazla olan veya işlediği suç için kanunda öngörülen cezanın sadece para cezası olması nedeniyle zorunlu olarak bu cezayla cezalandırılanlar. Komisyona 1/6/2024 tarihinden sonra istemde bulunma imkânı bulunmaktadır. Komisyon tarafından tazminat istemleri hakkında verilen kararlara karşı Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz edilebilecek olup mahkeme itirazı kabul ederse işin esası hakkında kesin olarak karar verecektir. Geçiş hükmüyle, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasıyla yapılmış ve kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Anayasa Mahkemesinde derdest olan bireysel başvurular ile Anayasa Mahkemesinin incelemenin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmediği gerekçesiyle düşme kararı verdiği bireysel başvurular bakımından Komisyona müracaat imkânı getirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, makul sürede yargılanma hakkının gözetilmesi, yargıya güvenin artırılması ve insan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesi günümüzde ana ilke ve değerler olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 30 Mayıs 2019 tarihinde açıklanan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi’nde vizyon olarak güven veren ve erişilebilir bir adalet sistemi vurgulanmıştır. Aynı şekilde, 2 Mart 2021 tarihinde açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı’nda da özgür birey, güçlü toplum ve daha demokratik bir Türkiye vizyonu ön plana çıkarılmıştır. Kanun teklifiyle, bu vizyon çerçevesinde hak arama hürriyetinin daha da güçleneceğine, suçla etkin mücadele sağlanacağına, yargılamaların hızlanacağına, kişisel verilerin daha etkili bir şekilde korunacağına inancımız tamdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

CEM ŞAHİN (Devamla) – Bu duygu ve düşünceler içerisinde Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerinde İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır, önergeyi okutacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Divan Başkanlığına

Görüşülmekte olan yargı paketi müzakereleri kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 72/1 madde hükmü uyarınca görüşmelerin devam etmesine karar verilmesine yönelik talebimizi arz ederiz.

Gökhan Günaydın

İstanbul

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi teklifin tümü üzerinde yirmi dakika soru-cevap işlemi yapacağız, on dakika soru ve on dakika cevap olarak kullanacağız.

Şimdi ilk soru için söz Kayseri Milletvekili Dursun Ataş’a aittir.

Sayın Ataş, buyurun.

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Veteriner hekimlik toplum sağlığının korunmasında ve hayvan refahının sağlanmasında kilit bir rol oynamaktadır ancak tıpkı diğer sağlık çalışanları gibi veteriner hekimler de her geçen gün artış gösteren şiddet olaylarına maruz kalmaktadır. Sağlık çalışanları için düzenlenen yıpranma payı, ek gösterge, maaş iyileştirmesi gibi özlük hakları konularında genellikle dışlanmış ve kapsam dışı bırakılmış veteriner hekimler sağlıkta şiddet yasasının kapsamına da dâhil edilmemiştir. Bu durum, veteriner hekimlerin umutsuzluğa kapılmasına, geleceklelerini yurt dışında aramalarına neden olmaktadır. Bu nedenle, sağlıkta şiddet yasası kapsamına veteriner hekimler de alınmalı, şiddet unsurları ortadan kaldırılmalı, şiddet failleri caydırıcı cezalara tabi tutulmalıdır. Ayrıca, veteriner hekimlerin can güvenlikleri ve iş güvenceleri sağlanmalı, kamuda veteriner hekimlik otoritesi güçlendirilmeli, özlük hakları iade edilmelidir diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Van Milletvekili Zülküf Uçar...

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Komisyonun bir üyesi olarak Komisyona soru sormak istiyorum. Komisyonda yapılan çalışmalarda da çok açık ve net bir şekilde gördük ki bu kanun teklifi Komisyonun iradesi haricinde, milletvekillerinin iradesinin haricinde ehil olmayan kişiler elinden hazırlanmış ve Komisyona sunulmuş, Komisyona sunulmasından sonra da bugün Genel Kurula getirilmiştir. Komisyon kendisine herhangi bir irade bırakılmamasını, iradesinin gasbedilmesini gerçekten hazmedebiliyor mu? Bu sorunun cevabını merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Çalışma hayatları boyunca ülkemizin gelişimine büyük katkıları olan ve bu nedenle emekliliklerinde refah içinde yaşamaları gereken emeklilerimize ödenecek bayram ikramiyesi belirlenirken bütçe imkânları sonuna kadar kullanılmalıdır. Ekonominin bu denli bozulduğu, enflasyonun arttığı, döviz kurunun dengesiz bir şekilde yükseldiği bir zamanda emekli ikramiyesini sadece 1.000 TL artırma nasıl bir anlayıştır? Emeklilerimizi torunlarına mahcup hâlde getirmekten ne anlıyorsunuz?

İYİ Parti olarak geçim derdiyle boğuşan emeklilerimizin daima yanında olacağımızı belirtiyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bugün 28 Şubat darbesinin yıl dönümü. Bu darbeye karşı en güçlü cevaplardan biri, yine, darbenin yıl dönümünde, dokuz yıl önce 28 Şubat 2015 tarihinde Dolmabahçe mutabakatıyla verilmiştir. O günlerde iç güvenlik paketlerini onaylayıp müzakere görüşmelerini tanımayanlar, darbeci gelenekten darbe mekanizminden yana tavır almışlardır. 2015 yılından beri Türkiye’de askerî darbe kalkışması, iktidarın idari, siyasi, hukuk darbeleriyle tam bir cendereye alınmıştır. “Çözüm sürecinde AKP otoriterleşirse kendini bitirir.” diyen ve Dolmabahçe mutabakatının 28 Şubat darbesine cevap olarak bu tarihte yapılmasını öneren Sayın Abdullah Öcalan’ı tarih haklı çıkarmıştır. Türkiye’nin bu cendereden çıkmasının yolu, Kürt barışında cesaretli siyasi ve demokratik adımlar atabilmekten geçer. Darbelere karşı Dolmabahçe mutabakatını savunuyoruz, Sayın Öcalan üzerindeki tecridin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Van’da iki gün önce 31 Mart yerel seçimleri için DEM PARTİ’nin broşürlerinde, Van Sulh Ceza Hâkimliği tarafından broşürün bir cümlesinde “Tecridi kıracağız.” dediği için toplatılmasına karar verilmiştir. Akıllara zarar olan bu karar, en başta demokrasinin yapı taşı olan siyasi faaliyetleri yürütme hakkına saldırıdır. Türkiye’de geline nokta da tecridi konuşmak bile bir tecrit hâline gelmiştir. Partimizle siyasi olarak rekabet edemeyip yargı eliyle engel olmaya çalışanlara boyun eğmeyeceğiz. Bizleri türlü hilelerinize, kayyum politikalarınıza, yargı eliyle yapmış olduğunuz kumpaslarla demokratik siyasetten çekemeyeceksiniz. Bu halk kendisine ait olanı 31 Martta sizden geri alacak, hilelerinize bizi yıldırmayacaksınız.

BAŞKAN – Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış...

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, yasa teklifiyle tazminat hukukunda yeni bir düzenlemeye gidilmektedir, bu anlamda Tazminat Komisyonu kurulmaktadır. Teklif bu Tazminat Komisyonuna yeni görevler veriliyor. Özellikle bireysel başvuru bakımından Komisyona verilen görevler başvuru hakkına kavuşması bakımından süreci hızlandırabilir mi?

BAŞKAN – Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Bozdağ, Türkiye cezaevlerinde 60 bine yakın infaz koruma memuru günün büyük bir kısmını suçtan mahkûmlarla birlikte geçiriyor; jiletleniyor, bıçaklanıyor ve hatta öldürülüyorlar ama şehit sayılmıyorlar. Özel kıyafetler giyiyorlar, cop, biber gazı, silah taşıyorlar, cezaevindeki her türlü olayda canları pahasına ön saflarda mücadele ediyorlar ama güvenlik hizmetleri sınıfına dâhil edilmiyorlar. Yine, bu arkadaşlarımız oldukça düşük maaş alıyor ve geçim sıkıntısı yaşıyor. Yedinci yargı paketine eklenen, sonrasında gerekçesiz olarak çıkarılan infaz koruma memurlarıyla ilgili düzenlemeler, görüşülmekte olan sekizinci yargı paketinde neden yer almadı?

Sayın Bekir Bozdağ, siz Adalet Bakanlığına “İnfaz koruma memurlarının durumunu iyileştirmek benim borcum.” demiştiniz. Borcunuzu ödeyecek misiniz? Yeni Bakana devrettiniz. İki ay önce kanun teklifi verdim, dikkate almadınız. İşte size borcunuzu ödeme fırsatı. Sekizinci yargı paketine infaz koruma memurlarıyla ilgili düzenlemeyi ekleyecek misiniz, bu sorunu giderecek misiniz?

Emekliye de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benden önce konuşan muhalefet milletvekillerimize cevabı milletimizin 31 Martta en iyi şekilde vereceğini ifade ederek sorumu sormak istiyorum: Hükümlüler hakkında vasi atanmasına ilişkin hükümlerde yapılan değişiklikler kişisel hakların ve mülkiyet hakkının kullanılması bakımından bir olumsuzluk ya da mağduriyet oluşturabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Haftaya cuma 8 Mart, Dünya Kadınlar Günü. Her ne kadar coğrafyamızda hâlâ biz kadınlar erkek devlet şiddeti yüzünden katlediliyor, eşitsiz bir yaşam sürüyor olsak da dünyanın her köşesinde erkek egemenliğine karşı direnmeye devam ediyoruz. Kadın-erkek eşit bir dünya mücadelesinin bu sembolik gününde şimdiden diliyoruz ki geçtiğimiz yıllarda oluşan eylemlere müdahale görüntüleri, kolluk tarafından kadınlara uygulanan şiddet görüntüleri ve eylem yasakları ortaya çıkmaz. Kadınları devlet şiddetiyle susturmaya çalışmak, taleplerini şiddetle bastırmak sadece erkek şiddetinin artmasına neden olmaktadır. Bu vesileyle, başta cezaevlerinde direnen kadınlar olmak üzere “...”(*) diyerek alanları dolduran kadınları selamlıyor, 8 Martlarını kutluyorum.

BAŞKAN - Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonunda da dile getirmiştik, diğer torba yasalarda da dile getirdik, bu torba yasa yapma tekniğinden ne zaman vazgeçeceksiniz? Çünkü Komisyonunda görüşülen işleri arkadaşlar burada uzun uzun anlattılar. Ben AYM’nin iptal kararlarındaki belirlilik ölçüsünün burada kıstas alınmadığını ve AYM düzenlemelerine riayet edilmeyen maddelerin geçirildiğini, burada Genel Kurulda da geçeceğini öngörüyorum. Bunlarla ilgili AYM kendi kararından vazgeçmeyecekse, vazgeçme iradesi de göstermeyecekse biz bu yasaları niye tekrar AYM’nin denetimine, sonra tekrar Meclis gündemine almaya çalışıyoruz? Neden yeterli bir düzenleme yapmıyoruz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz...

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı Erdoğan bugün Kütahya’da yaptığı açıklamada milletimizle dalga geçer gibi “En düşüğü 10 bin lira olan emekli maaşı, ömrünü kendisinin ve ailesinin geçimi için harcamış vatandaşlarımız için yeterli değil.” dedi. Muhalefetin çabasının görmezden gelindiği, önergelerimizin reddedildiği, reel göstergeler ve toplumun ihtiyaçlarına göre belirlendiğimiz zam taleplerimizin kabul edilmediği bir ülkede Cumhurbaşkanı çıkıp “Seyyane artışların yol açtığı adaletsizliğin farkındayız.” diyebiliyor. Bu sözleriyle, yanlış politika ürettiklerini ve adaletsizlik yaptıklarını tekrar itiraf eden Cumhurbaşkanı, şimdi de “Hep beraber çalışacağız, hak ettikleri parayı vereceğiz.” diyor. Emeklilerimiz zaten ömür boyu çalışıp emekliliğe hak kazanıyorlar. Sizin göreviniz, bahane uydurmak değil haklarını vermektir. En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Başkanım, sistemden çıktım.

BAŞKAN – Sistemden çıktınız mı?

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri, Gazi Meclisi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Adalet Komisyonumuza cevaplamaları için teknik bir soru sormak istiyorum. Bu soru, aynı zamanda, bugün bu kanun teklifiyle alakalı söz alan muhalif milletvekillerimizin de akıllarındaki soruya cevap olacaktır diyor ve sorumu soruyorum: Türk Ceza Kanunu’nun 220’nci maddesinin (6)’ncı fıkrasında yapılan düzenleme ile 314’üncü maddesinde yapılan düzenleme kanunilik unsurunu karşılıyor mudur?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son söz, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez’in.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Adalet Bakanlığı bünyesinde kurulan Tazminat Komisyonuna Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden kaç başvuru, Anayasa Mahkemesinden kaç başvuru gelmiştir? Bu kapsamda kaç kişi tazminat hakkına bir an evvel kavuşmuştur?

BAŞKAN – Şimdi, cevaplamak üzere sözü Komisyon Başkanına veriyorum.

Buyurun Başkanım.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorular içerisinde -sırayla gitmeye çalışacağım- veteriner hekimlerle ilgili bir soru soruldu Kayseri milletvekilimiz tarafından. Burada, biliyorsunuz, özellikle doktorlar bu sağlıkta şiddet yasasına dâhil edilmiştir ama ileride buna ilişkin teklifler, çalışmalar gelirse bunlar da değerlendirilebilir diye düşünüyorum.

Bir diğeri, Van Milletvekilimiz Sayın Zülküf Uçar tarafından özellikle sorudan ziyade tabii, bir eleştiri olarak söylendi; bu kanun teklifinin milletvekili haricinde hazırlandığı iddiasında bulunuldu. Bunu, tabii, milletvekillerimize karşı yapılan bir saygısızlık olarak da değerlendirmemiz gerekiyor çünkü biliyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde özellikle yasa yapmada milletvekillerinin teklif vermesi öngörülmüştür. Burada da 2 değerli milletvekilimiz Cem Şahin ve Şengül Karşı bu teklifi vermişlerdir, bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Diğer taraftan, emeklilikle ilgili biri Trabzon milletvekilimiz tarafından, diğeri de İstanbul milletvekilimiz tarafından sorulan 2 tane soru vardı. Burada da, bildiğiniz gibi, 2018 yılında getirilen düzenlemeye göre Ramazan ve Kurban Bayramlarında 1.000 TL ikramiye ödenmeye başlanmıştır. Bu tutar 2021 yılında 1.100 TL’ye, 2023 Mart itibarıyla da 2.000 TL’ye çıkarılmıştır. Bugün, tabii, gündemimizde olan düzenlemeyle de bayram ikramiyesinin her bir bayram için 3.000 TL’ye yükseltilmesi öngörülmektedir. Burada özellikle şunu belirtmek istiyorum: 2018 yılından bugüne kadar 10 bayram için toplam 166,2 milyar TL bayram ikramiyesi ödemesi yapılmıştır. Bayram ikramiyelerinin 3.000 TL’ye yükseltilmesi hâlinde, bu durumda ilave maliyet 27,5 milyar TL olarak tahmin edilmektedir ve 2024 yılında toplamda 82,5 milyar TL ikramiye ödemesi yapılmış olacaktır.

Diğer taraftan, yine, Şırnak milletvekilimiz 28 Şubat darbesinin yıl dönümünde Dolmabahçe mutabakatıyla ilgili söylemde bulunmuştur. Burada da özellikle -bugün tabii, 28 Şubatın yıl dönümü- bu konuda, Meclisin açılmasından itibaren sayın Grup Başkan Vekillerimiz, milletvekillerimiz duygu ve düşüncelerini -ben kendim de aynı şekilde- dile getirdi. 28 Şubatın özellikle vesayet anlayışının AK PARTİ hükûmetleri tarafından ve Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde tarihin çöplüğüne atıldığını belirtmek istiyorum. Bunu da bu şekilde ifade etmek isterim.

Diğer taraftan, tecrütlerle ilgili bir karar verildiğini söyledi milletvekilimiz. Özellikle burada da mahkemelerin verilmiş olan kararlarıyla ilgili... Biliyorsunuz, Anayasa'nın "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9'uncu maddesinde, yargı yetkisinin Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı ve "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138'inci maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, bu nedenle, soruşturmalara veya bu yargı kararlarına ilişkin aslında bir cevap vermeyeceğim veya yorum yapmayacağım.

Diğer taraftan, Adıyaman milletvekilimiz Tazminat Komisyonu'yla ilgili bir soru sormuştu. Evet, burada Tazminat Komisyonuna yeni görevler veriliyor. Özellikle, Tazminat Komisyonu burada Adalet Bakanlığı bünyesinde, Bakanlıkta görev yapan hâkimlerden oluşmaktadır. Komisyon 9 üyeden oluşuyor bildiğiniz gibi, iş durumuna göre üçer üyeden oluşan 3 heyet hâlinde de çalışabilmektedirler. Teklifte, uzun yargılamadan kaynaklı tazminat istemlerinin Komisyon tarafından hızlı bir şekilde çözülmesi amaçlanmaktadır. Komisyon müracaatın ve ispat belgelerinin değerlendirilmesinde ve verilecek tazminat miktarının saptanmasında gerekli gördüğü araştırmaları yapmaya veya üyelerden birisine yaptırmaya ya da Cumhuriyet başsavcılıklarından bilirkişi incelemesi yapılmasını talep etmeye yetkili olacaktır. Burada kamu kurum ve kuruluşlarından gerekli bilgi ve belgeleri de isteyebilecektir. Komisyon bu şekilde, hızlı bir şekilde karar alabilecektir. Komisyon kurulduğu 2013 yılından bu yana AİHM'den ve 2018-2023 yılları arasında yapılan yasal düzenlemelerle, Anayasa Mahkemesinden gelen uzun yargılama iddiasıyla yapılmış başvuruları incelemektedir; bu konuda tecrübe sahibi olduğunu da söylemem gerekiyor.

Yine, Çorum milletvekilimiz tarafından infaz koruma memurlarının durumlarının iyileştirilmesiyle ilgili bir soru sorulmuştur. Bunun da ileriki aşamalarda, ileriki zamanda bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gereken bir konu olduğunu söylemem lazım.

Konya milletvekilimiz tarafından özellikle hükümlülere vasi atanmasıyla ilgili bir soru yöneltildi. Burada da şunu ifade etmek istiyorum: Hükümlüler hakkında yapılan düzenleme, aslında, hükümlünün kişiliğinin ve mal varlığı haklarının korunmasını teminat almaya yöneliktir. Hükümlü olarak ceza infaz kurumunda bulunmak otomatik olarak kısıtlanma sebebi olmaktan çıkarılmaktadır. Yapılan düzenlemeyle, ergin kişilerin, fiil ehliyetinin bulunduğu hareketle, iradeleri ön plana çıkarılarak, kesinleşmiş hapis cezasının infazı amacıyla, ceza infaz kurumunda bulunan hükümlünün kısıtlanması esas olarak kendi isteğine bırakılmaktadır. Ancak toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının infazı bakımından hükümlünün kısıtlanması hususu kişiliğinin veya mal varlığının korunması kriterine bağlanarak bu konuda vesayet makamına takdir hakkı verilmektedir. Hâkim kısıtlama kararı vermeden önce hükümlüyü bu düzenlemeyle dinleyecektir; bunu da belirtmek istiyorum vasi atamasıyla ilgili.

Diğer taraftan, Şanlıurfa milletvekilimiz kadınlara karşı şiddet konusunda... Özellikle, bir soru olmadığını gördüm. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü aslında hepimiz tabii ki kutluyoruz, ben de buradan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlamak istiyorum.

Diğer taraftan, Hakkâri milletvekilimiz özellikle torba yasa tekniğiyle ilgili bir soru sordu. Aslında bu düzenleme, dikkat ederseniz, yargı reformu paketi olarak buraya geldi. Aslında hepsi birbiriyle bağlantılı ve aslında özellikle Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu ihlal kararlarını burada düzenleyen bir teklif.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, son sözlerinizi alalım.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Dolayısıyla bu yasa için bir “Torba yasadır.” demek kanaatimce haksızlık olur çünkü hepsinin birbiriyle bağlantılı olduğunu söylemek istiyorum.

Ayrıca, Türk Ceza Kanunu'nun 220'nci maddesinin (6)'ncı fıkrasına ve 314'üncü maddesine ilişkin olarak da Tekirdağ milletvekilimizin sormuş olduğu soruda şunu ifade etmek istiyorum: Aslında burada düzenlemeyle, iptal edilen (6)'ncı fıkra da yer alan örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiiline verilecek cezanın örgüt üyesi gibi cezalandırılma yerine müstakil bir suç ve ceza olarak düzenlemek suretiyle belirlenmesi ve böylelikle suçun kanunilik unsurunun karşılanması amaçlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Başkan, yazılı cevap verirsiniz kalan sorulara çünkü süreleri eşit veriyorum.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – On saniyeyle tamamlıyorum.

BAŞKAN - Peki, on saniyelik veriyorum, lütfen tamamlayın.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Ayrıca, tabii, düzenleme kaleme alınırken, ülkemizin terörle mücadeledeki kararlı duruşu, kolluk kuvvetlerimizin sahadaki moral ve motivasyonu ile milletimizin hassasiyetleri de nazara alındığını düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Adalet Komisyonu Başkanı Cüneyt Yüksel'in 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında Komisyon Başkanı sorulara yanıt oluşturmaya çalışırken çok açık ve net bir şekilde meramını son cümleleriyle ifade etti. Evet, bu mesele tam da aslında AKP'nin topluma bakış açısını gösteriyor, Kürt sorununa bakış açısı... “Güvenlik güçlerimize moral olsun diye bu ülkede binlerce insanı cezaevine koyacağız.” diyorlar. Böyle bir şey olabilir mi Sayın Başkan? Güvenlik güçlerine moral olsun diye barış yapmıyoruz, uzlaşmıyoruz, yeni bir toplumsal nizam kurmuyoruz; güvenlik güçlerine moral olsun diye burada gece yarısına kadar çalışıyoruz, haksız hukuksuz yasa çıkarıyoruz, kanunsuz yasa çıkarıyoruz, AYM'ye aykırı, Anayasa Mahkemesine aykırı yasa çıkarıyoruz. Böyle bir şey olabilir mi Sayın Başkan, böyle bir cevap olabilir mi?

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Kanunsuz yasa çıkarmak ne demek ya?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Diğer: Bizim bildirilerimiz toplandı, Sayın Komisyon Başkanı diyor ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayınız, son kez uzatıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Diyor ki: “Yürüyen yargılamalarla ilgili biz açıklama yapmayız.” Ya, akşama kadar AKP Genel Başkanı, onun ortağı olan partinin genel başkanı, Anayasa Mahkemesiyle, Anayasa Mahkemesinin kararlarıyla, bizim Kobani kumpas davasıyla, eş başkanlarımızın yargılandığı davayla ilgili yorum yapıyor.

Ben soruyorum buradan AKP grubuna: “Tecrit” kelimesini yasakladınız mı? Nerede, ne zaman? Bildiride “tecrit” geçti diye siz nasıl bildirimizi toplatırsınız? Burada nasıl tarafsız ve bağımsız mahkeme kararı diye savunursunuz? El insaf ya, el insaf! Tecrit uyguluyorsunuz, biz bildiriye “Tecridi kıracağız.” yazınca da bildiriye toplatma kararı çıkarıyorsunuz. Nereden? Talimatlı yargı eliyle, sözde bağımsız ve tarafsız mahkemeden. Bu mudur bağımsızlık ve tarafsızlık? Böyle bir şey olabilir mi? Bu açıklamayı zül sayıyorum. Siyasi iktidar her şeyi muhalefeti bastırmak için yapıyor, bizim partimizi sindirmek için yapıyor, sonra da burada tarafsız ve bağımsız mahkemenin arkasına sığınıyor; bu kabul edilemez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.56

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 22’nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin ilerleyen bu saatlerinde, herhâlde sadece 30-40 milletvekilinin bulunduğu Genel Kurulda “sekizinci yargı paketi” adı altında aslında yargının birkaç şekli konusunu ve Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararlarını arkadan dolanarak, esasına girmeden, sadece yeniden iptal edilen kanunu çıkarmak için bir tiyatroyu burada, hep beraber sahnelemek durumunda kalıyoruz. Keşke bu yüce Meclis daha kaliteli bir yasama faaliyeti yapmış olsaydı da sadece “el kaldır, indir” şeklinde Meclisin dışından gelen önerileri buralarda tartışmak durumunda kalmamış olsaydı.

Ben de bu vesileyle Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin ilk bölümünde Saadet ve Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum. Dolayısıyla bu torba kanunla ilgili getirdiğimiz temel eleştiriler var. Bunlardan bir tanesi ve ortak noktası teklif edilen maddelerin belirsizliği, geniş yorum alanı bırakması ve bu durumun hukuki belirlilik ilkesine aykırı olması, temel hak ve özgürlüklere potansiyel tehditler oluşturmaları ve yasama sürecinin kalitesine ilişkin endişeleri içermesidir.

Dönemin -bir ara- Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek -Meclis Başkanlığı da yaptı- AK PARTİ’nin ilk on yılı için “denetimli siyaset” diye bir tabir kullanmıştı. O denetimli siyaset döneminde Adalet ve Kalkınma Partisine mensup milletvekilleri ve siyasetçiler de bu soyut, yoruma açık maddelerin aslında mağduru oldular ama gün geldi, kendi iktidarlarını iyice tahkim ettiklerini düşünüyor olacaklar ki kanunlarda boşluk bulunmasını, belirsiz olmasını, yoruma açık olmasını önemsemiyorlar. Niye? Çünkü “Nasıl olsa bizim aleyhimize bir karar verecek kimse yok, karar çıkarsa da bunu hazmetmemiz mümkün değildir der, geçeriz.” şeklinde bir hukuki saygıyı maalesef ortaya koymak durumunda kalıyorlar.

Ayrıca, torba yasayla ilgili eleştirilerimizi daha önceki kanun tekliflerinde de dile getirdik. Bu kanun teklifiyle ilgili de gerek Komisyonunda gerek Genel Kurulda artık bu torbadan çıkan, cümbüşe dönen yasama faaliyetlerinize bir son verin, burada kaliteli bir yasama çalışması yapalım diyoruz ama maalesef, torbanın içerisine konulabilecek her şeyi doldurup buraya 44 madde olarak getiriyorsunuz. Bu kanun teklifinin çok önemli maddelerinin bir kısmında hep beraber mutabık kalabiliyoruz, keşke onları ayrı bir pakette getirmiş olsaydınız belki Meclisi bu kadar yormadan ilgili kanun maddelerini buradan

çok rahat geçirebilirdik ama maalesef siz bunu yapmak yerine âdeta saklamak istediğiniz maddeleri bu 44 madde içerisine gizleyerek bir yasama faaliyeti yapmayı tercih ediyorsunuz. Bu da sizin tercihiniz, biz de muhalefet olarak bunu eleştirmeye hem komisyonlarda hem de Genel Kurulda devam edeceğiz.

Kanun tekliflerinin şeffaf olması ve Anayasa'ya uygun bir şekilde hazırlanması gerektiğine dair itirazlarımızı bugün de yapıyoruz. İşte, en son birkaç gün önce Anayasa Mahkemesi 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ndeki 37 düzenlemeyi iptal etti. Sizin aslında Anayasa Mahkemesini eleştirirken ve itibarsız hâle getirmeye çalışırken yapmak istediğiniz şu: "Nasıl olsa biz başka partilerin desteğiyle de olsa Meclis çoğunluğunu elimizde bulundurabiliyoruz; muhalefet itiraz eder, uzatır, usuli haklarını kullanır ama biz Anayasa'ya aykırı olup olmadığına bakmaksızın bütün kanun tekliflerimizi, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerimizi kanunlaştırır, kararnameyi Resmî Gazete'de yayımlar ve uygulamaya sokarız. Anayasa'ya uygunluk sorunu mu? O da arkadan gelsin, Anayasa Mahkemesi iptal ettiği zaman yeni bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarır, yeni bir kanunu Meclisten çıkarırız." Tekrar aynı süreçleri başlatın yani Anayasa'ya saygı duyan bir iktidarın yapması gereken şey, eğer Anayasa'ya aykırı bir kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarmışsa ve bu da iptal edilmişse Anayasa Mahkemesinin gerekçelerine uygun bir kararname ya da kanun çıkarmak ama siz ne yapıyorsunuz? "Salt çoğunlukla nasıl olsa ben buradan her kanunu geçiririm, Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bütün itirazları da yok sayarım, benim önümde tek bir engel var, Anayasa Mahkemesi." Çünkü, birçok kanun, birçok Cumhurbaşkanlığı kararnamesi Anayasa'ya aykırı olarak çıkarılmakta, Anayasa Mahkemesi de bunları Anayasa'ya uygunluk denetimine tabi tutmakta ve birçoğunu da iptal etmektedir. Dolayısıyla, siz konforlu ve herhangi bir engel olmadan Anayasa'ya ve hukuka aykırı bir yönetim tarzı istiyorsunuz, onun için de Anayasa Mahkemesini itibarsız hâle getirmeye çalışıyorsunuz. Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karar üzerinden yapmıyorsunuz bu eleştirileri, önümüzdeki süreçte bu Meclisi daha da etkisiz hâle getirmeye çalışıyorsunuz, bu ülkeyi Anayasa'yı ve temel hak ve hürriyetleri yok sayarak yönetme gibi bir niyet içerisindesiniz. Bu sebeple de Anayasa Mahkemesini önünüzde bir engel olarak gördüğünüz için Anayasa Mahkemesine bu eleştirileri yapıyorsunuz ama mahkeme kadiya mülk değil, iktidarlar Sultan Süleyman'a kalmamış, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Cumhuriyet İttifakı'na mı kalacak? Yarın bir gün bu ülkede muhalefette olduğunuz günleri de göreceksiniz, inşallah bu kanunlara o zaman sizler de ihtiyaç hissetmezsiniz çünkü şunun için söylüyorum: Geçmişte arkanıza bir cemaati alarak yapmış olduğunuz birçok düzenleme gün geldi ayaklarınıza dolandı ve onları ortadan kaldırmakla ilgili bir mücadele içerisine girmek zorunda kaldınız. Bugün de emin olun, devletin içerisine çöreklenmiş olan bir kısım otoriter ve güvenlikçi kesimler bazı maddeleri size dayatıyor. Bu maddelerin birçoğuna Adalet ve Kalkınma Partisinde vicdan sahibi birçok hukukçu arkadaşın da itiraz ettiğini çok iyi biliyorum ama maalesef "Ne yapalım, iyi saatte olsunlar böyle istiyor, ittifak bunu gerektiriyor, bizim şu an yürütmekte olduğumuz güvenlikçi politikalar hukuku ve Anayasa'yı yok saymamızı gerektiriyor; bizi mazur görün." diye birçok haklı görüşle karşı karşıya kalabiliyor, kendileri açısından haklı görüşle karşı karşıya kalabiliyor ama bizim Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinden beklediğimiz bir şey var, burada da birkaç kez ifade etmişim: Sayın Erdoğan Adalet ve Kalkınma Partisini kurarken el kaldırıp el indiren milletvekilleri istemiyordu; Sayın Erdoğan iktidarı sadece muhalefet denetlesin istemiyordu; iktidar partisine mensup milletvekilleri de en az muhalefet partileri kadar buradan çıkan kanunların Anayasa'ya uygunluğu ve buradan çıkan kanunların iktidar ne talep ederse etsin hukuka, temel hak ve hürriyetlere uygunluğu konusunda bir denetimi arzuluyordu ama maalesef, görevbildiğim kadarıyla, bugün burada parti içerisinde dahi itirazlarını yüksek sesle dile getiremeyen, yutkunan, bunları içine sindiremese dahi hazmetmek zorunda kalan bir kesim vicdanlı milletvekilinin olduğunun da farkındayım.

Bu yasada itiraz ettiğimiz temel maddeler var, özellikle birinci bölümde. Bir tanesi, örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme. Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri ortada. Madem siz bu yasayı Anayasa Mahkemesi iptal ettiği için buraya getiriyorsanız o zaman Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerini karşılamamız lazım. Bunu karşılamamak ne demek? “Bu süreç tekrar başlasın, nasıl olsa nisan ayından sonra yavaş yavaş Anayasa Mahkemesi bizim istediğimiz kıvama gelecek.” diye bir beklentiniz olabilir ama emin olun, Anayasa Mahkemesinde gerçekten vicdanıyla karar verebilecek çok önemli sayıda hukukçu olduğunu biliyoruz. O açıdan, böyle bir beklenti içerisinde Anayasa’ya aykırı olarak bu kanunu çıkarıyorsanız bu, sadece Adalet ve Kalkınma Partisinin 2002’den bu yana olan olumsuz sicilini bir tanesini daha eklemiş olur, oysa sizin sicilinizde 2002’den bu yana çok önemli reformlar yaptığınızı da biliyorum, önemli bir kısmını da takdir ediyorum özgürlük ve demokrasi adına. Ama maalesef siz bugün geldiğiniz nokta itibarıyla çıktığınız noktanın çok çok uzağında olan bir siyasi iktidarsınız.

Önceki konuşmalarında da ifade ettim, 12 Eylülün dokunulmaz paşalarına dokunulmasını burada siz sağladınız ama bugün “Kirli siyasetçilerin kirli işlerini yaptığı kayyumlar olsun.” diye kayyumlara bir güvence getiriyorsunuz. Ha, bunu yaparken de kayyumları çok sevdiğiniz için değil, iktidar sahiplerinin kirli işlerini yapmaya talip olacak kişileri rahat bulabilmek için bu düzenlemeyi yapıyorsunuz. Özelleştirme İdaresini yönetenlerin görevlerini suistimal etme gibi bir hakkı yok, terörle mücadelede görev alan askerlerin, polislerin görevlerini suistimal etme gibi bir hakkı yok ama akçeli işlere kayyum olarak tayin ettiğiniz kişilere bir dokunulmazlık zırhı getiriyorsunuz. Yani silah kullanan polisin, silah kullanan askerin o terör ortamında dahi dokunulmaz olmadığını kabul ediyorsunuz, sınırın dışına çıktığında Genelkurmay Başkanını bile yargılıyorsunuz ama akçeli işlerinizi yaptığınızı kayyumlara bir zırh getirme gayreti içerisine giriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Dolayısıyla, bizim sizlerden beklentimiz şu: Size bu kanunla ilgili “Bu kanun geçmeli.” diyenlerin sesini lütfen dinlemeyin; gelin, vicdanınızın sesini dinleyin. 2001 yılında yola çıkmış Adalet ve Kalkınma Partisinin özgürlük ve demokrasiyle ilgili parti programına bakın, o dönemlerde yaptığınız işlere bakın, 2015’lerden sonra başka bir yere dümeni kırmış olabilirsiniz ama bu konjonktürel süreçler gelip geçicidir, sadece mağduriyetler ve o mağduriyete yol açanların utançları geriye kalıyor. Onun için, bugünler de gelip geçecek ama bugünlerde mağdur ettiğiniz kişiler kalacak, bir de bu mağduriyete sebep olanların utançları kalacak diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Uğur Poyraz’a söz veriyorum.

Sayın Poyraz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hukukçu olarak meslek onurumla, bir milletvekili olarak görev bilincimle iktidarın değişmez yol arkadaşları cemaat ve tarikatların Adalet Bakanlığı eliyle yargıyı, İçişleri Bakanlığı eliyle kolluğu nasıl dizayn ettiklerini defalarca ifade ettim. Adaleti tahkim etmek yerine adaletsizliği tanzim eden, adı “reform” uygulamada ise deformasyon olan bu paketlerinizin amacı da akıbeti de malum.

İkinci barolara tayin edilmiş baronlar, siyasi bağlantılarıyla kendilerini abat ederken yargıyı nasıl harap ettiklerine ilişkin sayısız vaka hukuk dünyamız için birer ibret vesikası olmuştur. Rüşvet skandalları, görev suistimalleri, siyasi müdahaleler, vicdan ile cüzdan arasında sıkışmış yargı mensupları, kendilerine derin derin imajlar veren maaşlı kolluk görevlileri, aylık maaş alıp işini millî mücadele gibi anlatan kamu görevlileri derken ben de çoğu vatandaş gibi zaman zaman derin bir karamsarlığa kapılıyorum. Adaletin mahkemeler yerine iktidara yakınlık, akredite olmuş cemaat ve tarikatlara mensubiyet, Ankara'daki ofislerden temin edilebilen bir emtia hâline gelmesini, adaletsizliğin devletimizi içten içe çürüten asli fail olduğunu anlatıp duruyorum. Bakanları, bürokratları, siz değerli milletvekillerini bu derin sorunlarla ve onların vahim sonuçlarıyla yüzleştirmeye, el birliğiyle çözümler bulmaya davet ediyorum. Gelgelelim siyaset döngüsünde o malum dönem geldi çattı, size göre işleyen yargının sonu gelmeyen reformlarından sekizincisi yine bu sefer karşımızda. Nasıl ki güneş tutulmasını, metcezirlerin vaktini artık bilebiliyor, matematik problemlerini çözebiliyorsa yargıdaki çürümüşlüğün sebebi olan zihniyetin yargı reformu girişimlerini de öngörebiliyoruz. Buna ilişkin formülü sizlerle paylaşmak istiyorum: Fâni bekalarını millet ve devletin bekasının önüne koyanlar ve onların iştahı fazla ama liyakati eksik kadroları eliyle siyaset mekanizması çıkmaza sürüklendiği zaman, yasama işlevini yitirip kurumlar çöktüğü zaman, yürütmenin canı çektiği zaman iktidarın gündemi ve ihtiyaçları için yargının konulara tekabül eden kısmı kasap tepsisine konuluyor, adına da “yargı reformu” deniliyor. Zira, reform yapılır ve biter. Yirmi yılda yedi tane yaptığımız şeyin adı “reform” değil, tasarımdır. Peki, düzeldi mi işler? Mesela, hasıl oldu mu yargıdaki reformlarınız? Yasamayı torba kanunlarla işlevsiz hâle getirmekten memnun musunuz? Önümüzdeki bu reformunuz 2 milletvekilinin önce dertlenip, sonra kafa kafaya verip, devamında onların bu endişeleri için harekete geçip imza veren 125 sayın milletvekilinin çalışması mı? Elbette değil.

İşin aslı ise Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde. Bakanlıklar talep toplama merkezleri; topladıkları taleplerden Külliye'yi üzecek olanları ayıklayan birinci filtre mekanizması, Külliye'de Sayın Cumhurbaşkanını üzmeyecek ikinci filtre mekanizması devreye giriyor; hazırlanan paket üretim paletinden çıkıp Meclis grubunuza iletiliyor, okumadan imzalayarak yani bir nevi kefalet koyarak işleme aldırıyorsunuz; yani sizi milletvekili seçenlere değil, listeye koyanlara karşı sorumluluk yerine getiriliyor. Daha acısı ise AK PARTİ Genel Merkezinin bu reform paketine hiçbir dahli olmadığı gibi, bilgisi de yok yani Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle Gazi Meclisimiz bir yasama mabedinden tiyatroya dönüştürülüyor zira size göre içine lütuflar sıkıştırılan torba kanunları yapması bedava, oylamasıysa garanti.

Dünya Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde bölgemizin ve OECD'nin sondan 1'incisiyiz, organize suçlarda 193 ülke arasında 14'üncüyüz; önümüzdeki Meksika'da karteller sokakta çatışıyor, bir ardımızdaki İran'da insanlar vinçle asılıyor. Hakyol'u, Menzil'i, Okuyucu'su, Yazıcı'sı, Reyhani'si derken Emniyet, Jandarma, yargı bu tarikat ve cemaatlere emanet. Yerel mahkemeler Anayasa Mahkemesine racon kesiyor. Siyasetiniz ise tüm bunlara alkış tutmakla meşgul. Başsavcıların artık açık mektupla rüşvet ihbar ettikleri yargı kimin eseri? Yığılmış dosyalar, bitmeyen davalar, manşetlerdeki skandallar; tüm bunların altında ezilen hâkim, savcı, avukat, vatandaş kimin eseri? Liyakatten arındırılmış, sadakat ve referans öncelikli mülakatlarla göreve alınan iktidar partisi, tarikat ve cemaat mensubiyetleriyle cübbe giyebilen hâkimler, savcılar kimin eseri? Övmelere doyamadığımız, eleştirenlere küstüğünüz, Türk yargısını özenle taşere ettiğiniz FETÖ'yle hasım olunca yolları ayırıp günahlarınızın keçisi yaparak ihraç ettiğiniz hâkim ve savcıların vatandaş hakkında verdikleri kararlar kimin eseri? Kaç tanesinin yargılanmasının yenilenmesine karar verildi? Allah aşkına, artık birbirimizi kandırmayı bırakalım, bu sistem hepimizi çöküşe götürüyor. Bakan, bakan yardımcısı, HSK'si, müfettişi, teftişi, genel müdürü, daire başkanı; bunların hepsini atayan sizsiniz. Hâkimi, savcıyı, emniyeti, jandarmayı göreve alan, göreve getiren, görev veren, terfi ettiren, tenzil eden sizsiniz, yargıyı ve kolluğu yine teslim ettiğiniz tarikat ve cemaatlerin siyasi çıkarlarınıza hizmet edip etmedikleri ise tek kriteriniz.

Her şeyin karar vericisi Cumhurbaşkanlığı makamı, alınan ve alınacak tüm kararlar onun olurlarında. Allah önce ailesine, sonra sevdiklerine bağışlasın ama Allah muhafaza, emrihak vaki olup da darülbekaya irtihal edince ne yapacaksınız, ne yapacağız? Bir kişinin üzerine inşa edilmiş bu sistemde vatandaş, memleket, ekonomi, demokrasi, devlet, güvenlik, adalet; her şey için sizin içinizdeki güç savaşlarını mı bekleyeceğiz? Ne hâle gelindiğinin farkında mısınız? Anayasa Mahkemesinin bırakın kendi vicdanıyla karar vermesini, sizden habersiz tel zımba almasına müsaade etmiyorsunuz. Artık kendi dizayn ettiğiniz kurumlarla kavga ediyorsunuz. Tek çözüm öneriniz “Kaldırılalım gitsin.” Yargının namusu, mesleğin onurundan sorumlu Adalet Bakanı “Yargı bağımsızdır, kimseden emir almaz.” demiyor da “Kaldırılalım gitsin.” nakaratına eşlik ediyor. Makamlarına sayenizde kavuşmuş ilk derece ve temyiz mahkemesi üyeleri “imam-cemaat” aforizmasının doğal sonucu, AYM üyelerine suç duyurusunda bulunuyor.

Reformun çoğu maddesi, Anayasa Mahkemesinin hukuka aykırılığı sebebiyle iptal ettiği konular. Mesela, AYM, hastaların resmî sağlık kurulu raporu düzenlenmeden önce sağlık kuruluşlarına istemsiz biçimde yirmi gün süreyle yatırılmasını kişi özgürlüğüne aykırı buldu. Reform nedir? İtiraz hakkı lütfediliyor. Ama yapılan itiraz icrayı durdurmuyor. Meali nedir? “Biz, rıza aramadan yatırırız; itiraz hakkı veriyoruz ama itiraz sonuçlanıncaya kadar da yatmaya devam edecek.” Alın size reform!

Mesela, AYM, örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyenlerin örgüt üyesi gibi cezalandırılmasını iptal etmişti. Reform nedir? “Örgüt üyesi gibi cezalandırmıyoruz, onun yerine iki yıl altı aydan altı yıla kadar hapis cezası veriyoruz.” Peki, reformistler, TCK 220/2’de suç amacıyla kurulmuş örgüte üyeliğin cezası iki yıldan dört yıla kadar. “Keşke örgüt üyesi olsaydım.” dedirtecek bir düzenlemeyle, örgüt üyesi olmadığını tescil ettiğiniz kişiye örgüt üyeliğinden daha fazla ceza öneriyorsunuz. Ayrıca, örgüt kuruluyor, faaliyeti oluyor, kolluk ve yargı konuya seyirci -bu yeni İçişleri Bakanının her gün yaptığı operasyonlardan bakıyoruz, günde ortalama 8 tane örgüt çökertiyor maşallah- kişi örgüte üye de değil, gücünden korktu, örgüt adına suç işliyor. Bu mu sizin reformunuz? Hadi yazanlar bilmiyor, anlamıyor; peki, torba kanun teklifini imzalayan 127 milletvekilinden biri bile görmedi mi bunu? Ya, okumadınız mı neyi imzaladığınızı? Mesela, AYM, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını iptal etmişti. Reform nedir? Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı hukuki sonuç doğurmaz ama müsadere kararı uygulanır. Reformistler, size sesleniyorum: Ceza kararı hükümdür, açıklamasını da geri bıraktınız; müsadere kararı hüküm değil midir? Hükmün açıklanmasının geri bırakılması deve midir, kuş mudur, hüküm müdür, değil midir? Kararı ikiye ayırıp müsadereye hukuk dünyasında yol vererek FATF’ın gri listesinden bu kafayla mı sıyracaksınız? Size kim veriyor bu akılları? Malları müsadere edilip kimler tahliye edilecek? Anlaşma bu mu? Zira bu akıl tutulmasının vallaha buradan bakınca başka açıklaması yok.

İktidar reform yapar da kişi haklarına dokunmadan olur mu? Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda da değişiklik var. Özel nitelikli kişisel verilerin hangi durumlarda işlenebileceği ayrıntılanmış. Reformistler, zaten her türlü kişisel verimiz herkesin elinde, her türlü platformda var; ya satıldı ya çalındı size emanet edilmiş olan verilerimiz. Rahmetli Demirel ne güzel diyor: “Meseleleri mesele etmezsek ortada mesele kalmaz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Poyraz, lütfen tamamlayın.

UĞUR POYRAZ (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Torba yasacılık da öyle kolay değildir. Önce, vatandaş bir şeye muhtaç edersin, umutlandırır hatta annemin tabiriyle “umsuruk” edersin; sonra lütfunu torba yasaya koyar, ağzını sıkıca bağlarsın. Vatandaş torbanın ağzını açıp iktidarın lütfuna kavuşana kadar döviz, enflasyon, faiz derken mal kuşa döner. Ama müjdeyi verdik mi? Verdik. “Daha ne istiyorsunuz?” propagandasının altlığı da hazırdr.

Günü gelince, aziz milletimizin huzuruna başım dimdik çıkabilmek için sizi bu kürsüden uyarıyorum: Yargı ve Emniyet başta olmak üzere tarikat ve cemaatler her yeri sarmış durumda. Devletimiz içten içe kemiriliyor; ihmal, istismar, yolsuzluk, yüzüstlük arşa vardı. Böylesi metastaz yapmış bir kanserle bu beden çok yaşamaz. Vatandaşın kurumlara ve siyasete güveni kalmadı. Eski tehditler yeni formda yine devletimizi, toplumsal barışımızı ve huzurumuzu hedef alarak hızla yaklaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR POYRAZ (Devamla) – Siyaseti büyük Türk milletinin huzur ve refahı, devletimizin bekası için yapıyorsak makamların, sıfatların büyüme kapılmadan bu kürsüden sadece hakikati konuşacağız; Türk hukukunu ayağa kaldıracacağız; yargıyı ve Emniyeti saran yapıları söküp atacacağız. Millet devlete güveninin inşası hepimizin asli görevidir.

Gecenin bu saatinde hepinizi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ederim. (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Poyraz.

Üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Feti Yıldız’a aittir.

Sayın Yıldız, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Komisyonun değerli üyeleri; teklifin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifle kanun yolu başvuruları süresinde oluşan karmaşaya son veriliyor, hak arama hürriyetinin daha etkin kullanılması amacıyla CMK’de ve İcra ve İflas Kanunu’nda bazı düzenlemeler yapılıyor. Teklifte tasdik veya ret kararlarına karşı borçlu ve alacaklıların tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içerisinde istinaf yoluna, istinaf incelemesi üzerine verilen kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurabiliyor. İcra ve İflas Kanunu’na göre, bölge adliye mahkemelerinin hukuk dairelerince verilen nihai kararlara karşı da yine tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurabilecek. Yapılan bu düzenlemeler 1 Haziran 2024 tarihinde yürürlüğe girecek. Herhangi bir yanılgıya meydan vermemek için teklifteki iki haftalık süreyi “on beş gün” olarak değiştirmekte Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına fayda görüyoruz. Böylece, sürelerin hesaplanmasında vatandaş daha az hata yapacaktır.

Arkadaşlar, unutmayalım, hak arayanların tamamı hukukçu değildir. Hukukçu olmayanların kolaylıkla anlayabileceği bir düzenleme yapmalıyız. Kanun yolu sürelerinin hafta sonu, cumartesi ve pazar günlerine gelmesi hâlinde vatandaşın tereddütlerini düşünelim.

Teklifin 4’üncü maddesinde Türk Ceza Kanunu’nun 220 ve 314’üncü maddelerinde yapılan değişiklikler dikkate alınarak Türk Ceza Kanunu’nun 220’nci maddesinin (6)’ncı fıkrasına yapılan atıf bakımından uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Bu maddeler görüşülürken maddeyle ilgili, ilgisiz birçok şey söylendi. Sözüm ona, insan hakları savunucusu örgütlerin raporlarından bölümler alındı, görüşleri aktarıldı. Bu örgütlerin hiçbirisi Gazze’de on binlerce çocuk ve kadın katledilirken, savaş suçu işlenirken ağzını dahi açmadı, açamadı. Biz bu örgütlerin görüşlerini de kararlarını da raporlarını da biliriz;

hiçbirini de ciddiye almayız. Komisyon görüşmeleri sırasında bu ülkeyle gönül bağı kalmamış bazı insanların gerçek dışı iddialarını da dinledik. Bu iddia sahiplerinin gözünde Türkiye Cumhuriyeti’nin yaptığı her şey yanlıştı.

Tekrar maddeye dönersek anılan suçun oluşması için suç örgütünün hiyerarşik yapısına dâhil olmakla birlikte, suç örgütü adına suçun işlenmesi gerekir. Suç, terör örgütü adına işleneceği gibi, Türk Ceza Kanunu’nun 220’nci maddesinde tanımlanmış suç örgütü adına da işlenebilir ama örgütün silahlı olması şarttır.

Değerli arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi bir kanun maddesini iptal etmek istiyorsa şablon hazır. “Öngörülebilirlik ve kanunilik şartı taşıyor.” iddiası ve itirazı. AYM “Kanunları geniş yorumluyor.” bahanesiyle kendi etki alanını genişletmeye çalışıyor, kendini zaman zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinin üstünde görmekten de geri durmuyor hatta bazen hızını alamayıp kürsünden yasa yapmaya bile kalkışıyor.

Değerli arkadaşlar, gündemi meşgul eden bazı davalar üzerinden uygulanan iletişim stratejisiyle mevcut anayasal düzen bir kenara bırakılarak Anayasa Mahkemesinin “süper temyiz mahkemesi” olduğu şeklinde toplumsal bir algı oluşturulmak isteniyor. Anayasa Mahkemesinin asla böyle bir rolü yoktur, böyle bir rol üstlenemez. Yapılmak istenen şey tam olarak yargısal aktivizmdir. Yargısal aktivizm, kuvvetler ayrılığı ilkesinin ve demokrasinin düşmanıdır; bunu aklımızdan çıkarmayalım. Anayasa Mahkemesi, derece mahkemelerine verilen kararları maddi ve hukuki yönden inceleyen bir merci olmadığını unutuyor. Bireysel başvurunun bir olağan veya olağanüstü kanun yolu olmadığını, inceleme sırasında delil değerlendirmesi yapamayacağını hatırlatmak gerekiyor.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – İhlal gerekçesinden bahset...

FETİ YILDIZ (Devamla) – Dinleyin, dinleyin, cevap verirsiniz verin.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Çarpıyorsunuz!

FETİ YILDIZ (Devamla) – Bunları anlamak için bilgi sahibi olmak lazım ayrıca. AYM, bireysel başvuru yolu kapsamında dolaylı ya da örtülü norm denetimi yapamaz, bireysel başvuru yoluyla bir hükmü iptal edemez, edemeyeceği gibi hükümden kaynaklanan ihlal tespitinde de bulunamaz, bir Anayasa hükmünün uygulanmasını da imkânsız hâle getiremez Anayasa’nın 14’üncü maddesinde olduğu gibi.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Kapatalım(!)

FETİ YILDIZ (Devamla) – Türk yargı sisteminin gerçekten mevcut olan yapısal sorunlarının çözümü için elverişli bir araç olması ümit edilen bireysel başvuru, mecrasından çıkarılmış, yargı sistemini zayıflatan sistemsel bir sorun hâline gelmiştir. Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un bireysel başvuru hakkını düzenleyen 45, 46, 47, 48, 49 ve 50’nci maddeleri yeniden düzenlenmeli ve temel kriter, kanuna açıkça aykırılık hâlleri ile takdir yetkisinin keyfi kullanılmasıyla sınırlandırılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, Anayasa Mahkemesinin görevlerini burada tek tek saymayacağım. Yeni bir Anayasa’yla bu görevlerini elbette sınırlandıracağız. Kanunların Anayasa’ya uygunluğu, denetimi ve siyasi parti kapatma davaları olmak üzere birçok yetkisi vardır Anayasa Mahkemesinin. Bu manada, çok ayrıntıya girmeden bir gerçeği size hatırlatmak istiyorum: Bölücü terör örgütü kadrolarıyla irtibatlı bir siyasi parti aleyhine açılan kapatma davasında bu siyasi parti yazılı savunmasını yaptı, usuli işlemler tamamlandı, hazine yardımına konulan blokaj uyduruk bir nedenle kaldırıldı, parti nihai olarak 14 Mayıs seçimlerinden sonra kararın verilmesini Anayasa Mahkemesinden yazılı şekilde talep etti; güya bu talep AYM tarafından reddedildi, bunun üzerine parti seçimlere başka bir isim altında girme kararı

aldı. Aslında her şey hazırды, sözlü savunmadan bile vazgeçildi ve dosya raportöre gönderilmişti. İddianamenin kabulünden bugüne kadar geçen zaman ortada. Bu aralıkta hazine yardımı örgütün istediği yere ulaştırıldı, üstüne hazine yardımının yenisi de alındı. Bir oyun oynanıyordu, herkes biliyordu zararın hileli olduğunu.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Kim yargıya talimat...

FETİ YILDIZ (Devamla) – Ama Mahkeme Başkanı hiçbir soruyu üstüne almadı; demokrasi, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü nutuklarını atmayı da elden bırakmadı.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şu an yargıya talimat vererek hukukun üstünlüğünü siz yok sayıyorsunuz.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Bir susun ya!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Dinliyorum ki cevap veriyorum.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, altından kalkamayacağınız sorulara yerinizden cevap vermeye kalkmayın. Sizin irtibatlarınızı da uzantılarınızı da buradaki işlevinizi de biliyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Siz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na, Anayasa Mahkemesine değil, siz KCK sözleşmesine bağlısınız. Ne konuşuyorsunuz buradan? (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz hangi sözleşmeye tabisiniz? Sen hangi sözleşmeye tabisin?

FETİ YILDIZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, vaktim bitiyor...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hangi sözleşme seni orada konuşturuyor? Bir hakkınızı bilin.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen sayın hatibi dinleyelim.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Şimdi, öncelikle yapacağımız şey...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, müdahale edin. Böyle olur mu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne müdahalesi ya, sabahtan beri sizi dinliyoruz! Tahammül meselesi, tahammül!

FETİ YILDIZ (Devamla) – Kes sesini!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle olur mu Sayın Başkan? Temiz bir dile davet edin.

BAŞKAN – Size söz vereceğim, sayın hatip konuşmasını bitirsin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Temiz bir dile davet edin hatibi Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sabahtan beri sizi dinliyoruz.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Öncelikle yeni bir anayasa, yeni bir iç tüzük bu istismarı önlemek için ve yeni bir infaz yasası hazırlayacağız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, temiz bir dile davet edin. Burada böyle konuşamaz bizimle. Temiz bir dile davet edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gayet temiz bir dil.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, size söz vereceğim. Dinleyin, cevap hakkı vereceğim.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Ben sözlerimi burada bitiriyorum. Gazi Meclisi de saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yıldız, teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu mudur yani, hukuksuzluğu savunmak bu mudur?

FETİ YILDIZ (Devamla) – Meydan boş değil, bilin! (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Evet, boş değil.

FETİ YILDIZ (Devamla) – Meydan boş değil.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Yalanlarla dolduramazsınız o meydanları!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hiç size bırakmadık o meydanı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz de alkışlıyorsunuz ya, bravo size yani, bravo! Gece yarısı kaçak yasa getiriyorsunuz, alkışlıyorsunuz!

BAŞKAN - Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit... .

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sizin devlete, bu millete bağlılığınızı biliyoruz(!) Konuşmayın boşa!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ne konuşacağım ya! Kime ayar veriyorsun sen!

Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Gülistan Koçyiğit, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız'ın 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Söylemiştik, yasanın asıl sahipleri burada; figüranlarsınız siz, figüran! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

REFİK ÖZEN (Bursa) – Sensin figüran!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Yasayı yapmışlar ve bu yasayı bize karşı çıkarıyorlar. Burada kürsüden halkın seçtiği milletvekiline parmak sallanıyor, burada Anayasa Mahkemesine ayar veriliyor, burada Anayasa Mahkemesi kararları hiçe sayılıyor, burada Anayasa Mahkemesinin yetkilerinin kısıtlanacağı söyleniyor; siz maşallah dinliyorsunuz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

REFİK ÖZEN (Bursa) – Asıl figüran sensin, sen!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Niye dinliyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü boynunuza kadar muhtaçsınız, bu iktidarda oturmak için bu zehirle dile, bu zehirli akla, bu zehirli yapıya gitmişsiniz, teslim olmuşsunuz; size hiçbir şey demiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

REFİK ÖZEN (Bursa) – Millete teslim olmuşuz, millete.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Sakarya) – Aynaya bakın siz, aynaya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Diğer, size gelince söyleyelim; talimatla HDP hakkında dava açtınız; yetmedi, talimatla hazine yardımına el koydurdunuz; yetmedi, şimdi, talimatla HDP'yi kapatmak istiyorsunuz. Ama şunu söyleyelim: Biz bu ülkenin gerçek sahipleriyiz, biz sizin marabanız değiliz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan!” sesleri, MHP sıralarından gürültüler)

KADEM METE (Muğla) – Sen kimsin!

REFİK ÖZEN (Bursa) – Sizin sahibinizi biliyoruz.

YILMAZ HUN (İğdır) – Dinle, dinle!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Haddinizi bilin! Haddinizi bilin! Biz...

VAHİT KAYIRICI (Çorum) – Sen haddini bil!

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Otur yerine!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Seni seçen halksa beni seçen de halk. Ben buraya senin icazetinin gelmedim Feti Yıldız. Böyle bir şey yok, böyle bir şey yok. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, MHP sıralarından gürültüler) Biz buraya halkın oylarıyla geldik, halkımızı temsil etmek için geldik. Biz bir sözleşmeye bağlıyız. Neye biliyor musunuz? Halkın sözleşmesine, yurttaşın sözleşmesine, yoksulun sözleşmesine, kadının sözleşmesine bağlıyız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) – KCK’ya bağlısınız, KCK’ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Gidip çetelerle sözleşme yapan, mafyaların dizinin dibinde oturanlar bize oradan söz söyleyemezler.

KADEM METE (Muğla) – Gidin, PKK’nın dibinde yatın!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Hadi oradan! Hadi oradan! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADEM METE (Muğla) – PKK’lısınız!

BAŞKAN – Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Şimdi, diğer bir mesele, ya, gözümüzün içine baka baka, Türkiye halklarını kandıra kandıra, yasaya karşı hile yapa yapa polisi, polis devletini, güvenlik gücünü burada memnun etmek için yasa yapıyorsunuz. Kime karşı? Sokağa çıkan, hak arayan, “Bu ülke iyi olsun, güzel olsun.” diye mücadele eden insanlara karşı. Neymiş? “Polisin moral değerlerini yükselteceğiz.” Niye? Polisin moral değerleri insanlar bildiri dağıtılınca, içeri atıldığında yükseliyorsa bunun adı hukuk devleti değil ama zaten hukuk devleti değil, kanun devleti bile değil.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Polis devletidir, polis devleti.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Siz polis devleti yarattınız, polis devleti ve söyleyelim; sizin yarattığınız bu polis devletine, bu faşizme, bu zehirli dile, bu zehirli anlayışa asla ama asla teslim olmayacağız; bu kadar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Figüranlar konuşmayacak mı? Onlar mı konuşacak, siz cevap vermeyecek misiniz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, sabahtan beri biz bütün konuşmacıları sükûnetle dinledik, dinlemeye de devam ediyoruz fakat tahammülsüzlük yani gerçek durumları takke düşüp kel görününce ve deşifre olunca son derece böyle tahammülsüz birtakım tepkilerle karşılaşma... Önce tahammül etmeyi öğreneceksiniz. Konuşmacımız gayet açık, net bir şekilde grubumuzun görüşlerini dile getirmiştir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Yargıya talimat vermek suçtur, suç.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Öyle laf atarak, ondan sonra birtakım konuşmayı çarpıtmaya çalışarak varacağınız bir nokta da değil. Tahammül edeceksiniz; burası Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, tahammül mekânıdır.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Kusura bakmayın, hakaretlerinize tahammül falan etmeyiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Herkes görüşünü söyler ama ne bu şiddet bu celal yani bu kadar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Konuşmacımız gayet açık, net bir şekilde deşifre etmiştir hadiseyi.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – HDP’yi kapatma talimatı verdiğini gayet de güzel söyledi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Onun tahammülsüzlüğüyle bu tepkiler olmaktadır. Bu tartışmayı yürütmenin de bir anlamı yoktur ve Anayasa Mahkemesinin yol açtığı birtakım durumların da neticelerini görüyoruz burada. Yani istediğini bir günde gündeme alacak, istemediğini de yıllarca sürüncemede bırakacak. Böyle de bir Anayasa Mahkemesi maalesef millet vicdanında da eleştiriliyor.

Şimdilik söyleyeceklerim bunlar.

Teşekkür ederim.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Millet vicdanı değil, siz yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, tutanaklara şunu geçirelim: Biz...

BAŞKAN – Ama şimdi size bir şey demedi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama olmaz Başkanım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz bir şeye geçirelim Sayın Başkan, bir şeye geçirelim, tutanaklara. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Zaten konuştu, konuştu.

BAŞKAN – Size bir şey demedi Sayın Kılıç Koçyiğit yani bir sataşma yok, bir şey yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, biz...

Tamam, şu, tutanaklara geçsin: Biz burada tahammülle ilgili bir sorun yaşamıyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Her aklına geldiğinde konuşamaz ki ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz burada, kürsüde varlığımıza, vekilliğimize, partimize söz söylenmesine karşı çıkıyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Niye bağırıyorsun ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bunu bütün Türkiye böyle bilsin. Gayet tahammüllüyüz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Miting alanı mı burası ya, miting alanı mı, bura Meclis ya.

BAŞKAN – Evet, tamam, cevap verdiniz. Siz cevap verdiniz, onlar da cevabını verdi; bu tartışma burada bitmiştir.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Meclise saygılı olun biraz lütfen ya. “Ağzım var.” diye konuşulmaz her zaman ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Saygılı ol, saygılı ol!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Şimdi konuştunuz. Olmaz öyle bir şey ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biraz saygılı ol! Saygılı ol, saygılı ol!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Siz olun, siz. Siz bana değil, arkadakilere öğret.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Zülkûf Uçar’a söz veriyorum.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KADEM METE (Muğla) – Arkadakilere öğret, arkadakilere, el hareketi yapanlara...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biraz saygılı ol!

RESUL KURT (Adıyaman) – Saygıyı sen öğren!

KADEM METE (Muğla) – Saygılı olmayı öğret, arkadakilere öğret.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Figüran değilsen çık, konuş! Sen figüran değilsen çık, konuş!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Saygılı ol biraz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen ol!

RESUL KURT (Adıyaman) – Asıl saygıyı sen öğren!

KADEM METE (Muğla) – El kol hareketi yapanlara öğret!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Uyarır mısınız Sayın Başkan? Ya, bu ne demek ya? Saygısız!

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sen içine sindirdin onu, otur artık!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Saygısız sensin! Her şeye konuşmayı marifet...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Saygısız sensin! Saygısız sensin!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, karşılıklı lütfen konuşmayalım.

Bakın, şimdi sayın hatip konuşacak.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Edep biraz ya!

BAŞKAN – Lütfen sayın hatibi dinleyelim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Konuşarak edepsizliği yapan siz...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Adap, üslup, temiz dil sadece bizler için mi geçerli? Buradaki herkes...

BAŞKAN – Sayın Uçar, buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Konuşarak edepsizliği yapan siz...

BAŞKAN – Sayın Çilez...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Edepsiz sensin!

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yapıyorsun...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sen kime “edepsiz” diyorsun ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen bana diyorsun!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sensin edepsiz!

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) – “Edepsizlik” diye konuşmadan dinleyin, cevap vermeyin oradan, dinleyin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sensin edepsiz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen bana diyorsun! Diyemezsin, sözünü...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Saygısız!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – AKP vekili, dinleyin, cevap vermeyin oradan. “Edepsiz” demeyin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kendisi diyor, kendisi.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Cevap vermeyin. “Edepsiz” diyemezsiniz, cevap vermeyin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kendi vekilin diyor, bana diyor, tutanaklar orada!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Dinleyeceksiniz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Terbiyesizlik yapmayın, terbiyesizlik yapmayın!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Sayın Grup Başkanımız çok net söyledi; siz figüransınız, figüran. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yapıyor!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Başka bir işe yaramıyorsunuz, tek yaptığınız bu, figüransınız siz, tek yaptığınız bu. (AK PARTİ sıralarından “Figüran sizsiniz!” sesleri) Çok açık bir şekilde MHP milletvekili burada söyledi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Figüran sizsiniz, siz! Bura da tiyatro değil, Meclis!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Bu yasa Milliyetçi Hareket Partisinin yasasıdır. Siz bu yasanın içeriğini bilmeden, içinde ne olduğuna dair zerre bilgi sahibi olmadan gelip burada sadece el kaldır, indir yapıyorsunuz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Burası tiyatro değil, Meclis, bunu bilin!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Bizim gruba cevap vermeyin, “edepsiz” demeyin, en fazla haddiyle size cevap veririm.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Senin Grup Başkan Vekilin diyor, senin Grup Başkan Vekilin, duymadın mı onu?

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Cevap vermeyin, “edepsiz” demeyin; cevap vermeyin!

BAŞKAN – Evet...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sen söyledin ya, bir de yalan söylüyorsun ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Duymadın mı, sözcülüğünü yaptığın kişinin ne dediğini bir iyi dinle.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tutanakları isteyelim. Saygısız, hem söylüyor hem de yalan söylüyor!

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkanım, bir şey söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tutanaklar orada, ilk önce sen dedin.

BAŞKAN – Sayın Çilez... Sayın Çilez...

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Hâlâ cevap veriyorsunuz ya, hâlâ cevap veriyorsunuz ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Tutanakları istiyoruz, böyle olmaz!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bakın, Meclis çalışmıyor, lütfen karşılıklı konuşmayalım, hatibi dinleyelim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tutanakları isteyin, bakın, tutanaklara bakın.

BAŞKAN – Sayın Çilez, lütfen ama, lütfen!

Evet, lütfen hatibi dinleyelim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ne “lütfen” hakaret ediyor, ne “lütfen”?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, hakaret ediyor ya, hakaret ediyor oradan!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tutanakları isteyin Başkanım.

BAŞKAN – Bakın, ben uyarıyorum, siz de yapıyorsunuz, orası da yapıyor, ben ne yapacağım burada?

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hakaret ediyor Başkan!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hakaret ediyor Sayın Başkan ya, hakaret ediyor!

BAŞKAN – Biz konuşuyoruz, herkesi uyarıyoruz, kimse dinlemiyor, ne yapacağız yani imdat diye bağırayım mı buradan?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz buraya hakaret dinlemeye gelmedik.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hakaret ediyor diyorum, ne dinlemesinden bahsediyorsunuz?

BAŞKAN – Ama lütfen değerli arkadaşlar, hatibi saygıyla dinleyelim. Demin de konuştuk, fikirlerimizi konuşacağız, eleştirilerimizi yapacağız...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tahammülleri yok ki!

BAŞKAN – ...saygın bir dil kullanacağız. Birbirimizi lütfen saygıyla dinleyelim, lütfen hatibi dinleyelim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ha, oraya söyle onu, bize niye söylüyorsun?

BAŞKAN – Sayın Uçar, lütfen buyurun...

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Sayın Başkan, süreyle ilgili...

BAŞKAN – Evet, yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Sayın Genel Kurul, değerli halklarımız; söz aldım, torba yasanın birinci bölümü üzerine konuşmamı yapacaktım, konuşmama başlamadan önce saygılarımı hem halklarımıza hem de burada bulunan Genel Kurula hitaben iletecektim ama şu saat itibarıyla saygılarımı sadece halklarımız için ve burada bize düşmanca bir tavır göstermeyen milletvekilleri içindir. Biz, burada, halkın seçmiş olduğu, halkın iradesiyle burada olan milletvekilleriyiz. Ne siz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizleri tehdit edebilirsiniz ne siz bize “edepsiz” diyebilirsiniz. Bunu çok açık bir şekilde söylüyoruz; DEM PARTİ halkın iradesidir, halkın iradesini ne tehdit edebilirsiniz ne de biz buna müsaade ederiz.

Burada, birinci bölüm üzerine söz alırken konuşma metnime bağlı gidecektim ama hem yerimden soru-cevap kısmında sorduğum soruya aldığım cevaptan hem de Komisyon Başkanının son cümlesinden bu yasanın burada neden tartışıldığını çok açık bir şekilde gördük. Sayın Komisyon Başkanı, daha doğrusu Komisyona “Komisyon bu metni kaleme alırken, Komisyona bu metin gelmeden önce, bu metni kaleme alanların hukukçu olmaması bir hicap uyandırıyor mu?” diye sordum ve bu bir saygısızlık olarak addedildi. Ama en sonunda ne dedi? Sayın Grup Başkanımız çok açıkça söyledi. Neymiş? Güvenlik güçlerine moral olsun diye bu yasa düzenlenmiş. Biz de şunu söylüyorduk zaten: Biz, şu iddiayı ileri sürerken çok açık biliyorduk, bu metin hiçbir hukukçu tarafından kaleme alınmaz, alınmaz. Hiçbir hukukçu, bir metni bu şekilde düzenleyemez, Anayasa Mahkemesinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını görmezden gelip, kararlarını esas almadan böyle bir karar, böyle bir düzenleme hazırlayamaz. Bu metin hukukçu olmayanlar tarafından düzenlenmiştir; bunu söylüyorduk. Nitekim Milliyetçi Hareket Partisi adına konuşma yapan Sayın Yıldız ne dedi? “Biz...” dedi, tehdit etti ve şunu söyledi; Can Atalay’la ilgili kararı da hatırlatarak, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin gerekçesinden de alıntı yaparak bir açıklama yaptı. Biz o zaman da söyledik. Milliyetçi Hareket Partisi o açıklamayı yaptığında henüz Yargıtay 3. Ceza Dairesi o kararı açıklamamıştı ve kararını açıkladıktan sonra çok net bir şekilde gördük ki Milliyetçi Hareket Partisinin görüşleriyle bire bir aynı. Yargıtay 3. Ceza Dairesi Milliyetçi Hareket Partisinin söylemlerini almış, kendisine gerekçe yapmış, sonra Can Atalay kararına, Anayasa Mahkemesi kararına karşı bir gerekçe oluşturmuş. Nitekim, bu 3. Ceza Dairesi eliyle yargı darbesi yapılmıştır. Bu Meclis de bu yargı darbesine aynen uymuş ve bu yargı darbesiyle birlikte -kusura bakmayın ama- Türkiye’de hukuku tamamen lağvetmiş, ortadan kaldırmış ve anayasal bir darbe, anayasal bir suç işlemiştir.

Değerli milletvekilleri, biz bunları söylerken hep şunu söylüyoruz: Artık, Hükümet, oligarşinin sorgulanamaz ideolojisini yarattı ve artık bizlerin de buna inanmasını ve bunu asla sorgulamamamızı istiyor. Tek anlayışları, tek yönetim anlayışları bu. Dertleri elbette bu değil, istiyorlar ki iktidar sorgulanmasın; toplum sorgulamasın, halk sorgulamasın, muhalefet sorgulamasın. İlk günden beri biz şunu söylüyoruz: Ya, halka neyi tartıştığımızı, bu düzenlemeyle neyi getirdiğimizi izah edelim, anlatalım diyoruz ama buna dair en ufak bir düzenleme getirilmiyor. Buradan çok değerli halklarımıza söylüyoruz: Beklentiniz afır ama bilin ki bu iktidarın af getirme gibi bir amacı yoktur; beklentiniz cezaevlerinde mahpuslara, tutsaklara yönelik bir infaz düzenlemesiye o da olmayacaktır, onu da bilin. Burada yapılan şey sadece ve sadece daha fazla insanı, daha fazla muhalefeti terörize etmektir. Nitekim, 220/6’yla ilgili getirilen düzenleme tam da bu amaçla yapıldı çünkü 220/6 maddesi topluma şunu söylüyordu: “Örgüt üyesi olmasanız bile ben sizi yargılarım, yargı makamlarınca yargılarım ve örgüt adına suç işliyormuş gibi cezalandırırım; aynı şekilde, örgüte üyelikten de ceza veririm.” Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Işıkırık kararında dedi ki: “Ya, siz bu hususu yargıçların geniş yetkisine bırakmışsınız, yargıçlar saçmalıyor, çıkıyor salak saçma kararlar veriyor.” Kararların içeriğinde ne var? “Slogan atmışsın, örgüt üyesi değilsin ama örgüt üyesi kadar suç işlemişsin, sana ceza vereceğim.” diyor; aynı şekilde, dönüyor, örgüt üyesi olmaktan da ceza veriyor. Anayasa Mahkemesi “Bu, belirli değil, öngörülebilir değil, somut değil, geniş yorumlanabilir, bunu daha somut, belirli bir hâle getir.” dedi, AIHM kararını esas alarak iptal etti, dört ay süre verdi. Dört ay süresi 8 Martta dolacak diye iktidar alelacele bir yasa getirdi, Komisyonda görüştü. Komisyonda Adalet Komisyonu üyeleri olarak görüşlerimiz zerre dikkate alınmadı, nitekim o madde daha beter bir şekilde bugün buraya getirildi. Amacı çok iyi biliyoruz: Bu toplumu daha fazla terörize etmek, çok net bir şekilde biliyoruz ki daha fazla insanı cezaevine göndermek; tek amaç bu. Hasta tutsaklara dair en ufak bir düzenleme yok, toplumun beklentisi olan affa dair en ufak bir düzenleme yok. Milletvekili olarak, Komisyonun üyeleri olarak talepte bulunuyoruz “Ya, Allah aşkına Anayasa Mahkemesinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin

kararlarını okuyun, okuyun da ne diyor bir bakın, ona göre düzenleme yapın. “diyoruz, ona dair de en ufak bir düzenleme yok. Olduğu gibi buradan geçecek, biliyoruz ama Anayasa Mahkemesi yine iptal edecek. İşte, sırf Anayasa Mahkemesi iptal etmesin diye buradan Anayasa Mahkemesi de tehdit edildi, tıpkı partimiz tehdit edildiği gibi. Bu kürsüden az önce Anayasa Mahkemesi de tehdit edildi, geldiğimiz nokta budur.

Evet, öbür yandan şuna da değinmek istiyorum: Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin Anayasa Mahkemesi ayrı bir karar da verdi. Anayasa Mahkemesi o kararı verirken de yine birkaç hususa değindi, 4 ayrı başlık açtı ama ben önemli olan 2 başlığa değineceğim:

Birincisi müsadere kararlarıyla ilgiliydi. Anayasa Mahkemesi dedi ki: “Ya, mevcut hükmün açıklanmasının geri bırakılması düzenlemesinde müsadere kararı belirli değil, bunu belirli hâle getirin ve mülkiyet hakkını ihlal etmeden bir düzenleme yapın.” Peki, Komisyona getirilen teklif metninde ne vardı? Müsadere kararı mülkiyet hakkını tamamen ihlal edecek nitelikte yeniden düzenlendi, buraya getirildi ve buradan da muhtemelen onaylanarak geçecek.

İkinci bir husus, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıyla ilgili Anayasa Mahkemesi şunu söylüyordu: “Hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi suç işleyen, işkence ve kötü muameleyle karışan, işkence ve kötü muamele suçlarının yargıda yaralamaya dönüştüğü hâllerde, bu durumlarda, buna dair, bunu önlemeye yönelik olarak hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının uygulanmaması yönünde de bir düzenleme yapın.” Peki, yapıldı mı? Yapıldı mı? Tam tersi, hâlâ işkence ve kötü muameleyle karışan kamu görevlileri bu maddeden yararlanacak. Sanmayın ki işkence ve kötü muamele suçlarının cezasının alt ve üst sınırı bu kapsama girmiyor. Yargı, mahkemeler ne yapıyor biliyor musunuz? İşkence ve kötü muameleyle karışanları alıyor, orada suçun niteliğini değiştiriyor “Yaralama” diyor, başka bir şey diyor, HAGB’ye sokuyor.

Ben sözlerimi şöyle tamamlayacağım, sözüm AKP sıralarınadır, sadece AKP sıralarınadır: 2005 yılında insanlığa karşı suçlara dair bir düzenleme yaptınız. Ne dediniz? İnsanlığa karşı suçlarda artık zaman aşımı işlemeyecek. İyi bir düzenleme miydi? Evet, iyi bir düzenlemeydi, hakkını vermek lazım. Peki, geldiğimiz noktada bu madde uygulanıyor mu? Pratikte hayır. Son birkaç yıl içerisinde ne kadar katliam varsa, ne kadar işlenmiş işkence ve kötü muamele suçları varsa hepsi cezasızlıkla sonuçlandı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne katliamı ya?

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Hepsi cezasızlıkla sonuçlandı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sallıyorsun ya! Ne katliamı ya? Utanmıyorsun ya!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Neyimden utanacağım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne katliamı?

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Siz mi katliam yaptınız? Siz yapılan katliamları akladınız, yapılan katliamları cezasızlıkla akladınız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Devlet terörün...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – JİTEM dosyası kapandı, JİTEM!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Yapılan katliamları aklıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Son sözüm nedir biliyor musunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars)– Bir dinleyin, bir dinleyin!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne katliamı?

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – JİTEM katliam yapmadı mı? JİTEM, JİTEM!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Son sözüm şudur size: Siz AKP olarak devlet aklına teslim oldunuz. Şimdi, o devlet aklının temsiliyetini yerine getiriyorsunuz. 2005'ten şimdiye oturun, kendinize bakın; utanır mısınız, utanmaz mısınız onu da ben bilmem, sizin vicdanınız bilir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bu devlet düşmanlığınız nedir ya? Devlete niye bu kadar düşmansınız? Devlet, millet düşmanlığı nedir ya?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Uçar.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, AK PARTİ Grubundaki milletvekillerine hiç kimsenin figüran diyemeyeceğine ve parmak sallamanın da asla kabul edilemeyeceğine ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Değerli Başkanım, şimdi bu aziz milletin oylarıyla seçilmiş AK PARTİ Grubundaki milletvekili arkadaşlarıma kimse “Figüran.” diyemez. Hele parmak sallamak asla kabul edilemez. Kendileri Kandil'den emir alarak figüranlık yapıyor olabilirler ama bu bize yakışmaz.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Yalan söylüyorsunuz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Söylediklerini aynen iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Biraz önce buraya söylenince niye bir şey demediniz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ya, siz buraya söylenince niye bir cevap vermediniz?

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) – Ne biçim laflar ediyorsunuz siz ya! Nasıl adamlarsınız siz ya!

BAŞKAN – Bu tartışmayı burada bitirelim, yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sakin!

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sen sakin ol; ben sakinim, ben çok sakinim.

Şimdi, söylüyoruz, söylüyoruz, anlatamıyoruz. Hani, eski bir deyim vardı ya birine anlatır gibi, oradan anlatayım: Şimdi, siz hukuksuz yasa getiriyorsunuz, problem yok; hukuku çiğniyorsunuz, problem yok; Anayasa Mahkemesine meydan okuyorsunuz, problem yok; burada güvenlik güçlerine moral olsun diye toplum karşıtı, halk karşıtı yasa çıkarıyorsunuz, problem yok; angaryaya dayanarak komisyonları işletmiyorsunuz, gece yarılarna kadar vekilleri burada tutuyorsunuz, çalıştırıyorsunuz, problem yok; torbayı bırakın, çuval yasalar yapıyorsunuz, nitelikli yasama yapmıyorsunuz, problem yok ve bunlara karşı çıktığımızda biz Kandil'in sözcüsü oluyoruz. Öyle mi?

(AK PARTİ sıralarından “Aynen öyle!” sesi)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Öyle mi?

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Her zaman.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Siz bütün suçlarınızı, bu hikâyeyle örtemezsiniz. Siz yaptığınız bütün rantı, talanı, kirliliği her seferinde dönüp “terör” diyerek kapatamazsınız. Siz de biliyorsunuz ki bu kürsüden halkın ve hakikatin sesini yükseltiyor bizim vekillerimiz, halkın ve hakikatin sesini ama sizin buna karşı söyleyecek sözünüz yok. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Gerçekten bu gece bir kez daha anlatıldı ki siz bütün gövdenizle, aslında bütün alanlarda, bir zihniyete teslim olmuşsunuz ve onun figüranlığını aynen de burada yapıyorsunuz.

KADEM METE (Muğla) – PKK’ya teslim olmuşsun, PKK’ya! Sırtınızı dayamışsınız ona.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bir tiyatro oynuyorsunuz, bu tiyatroya getirip bizi alet etmeye çalışıyorsunuz ve biz buradan söyleyince de aynı hikâye “terör”, “terör.” Hadi oradan ya! Ne terörü! Terörün dik âlâsı sizsiniz, siz! Terörü kim yapıyor biliyor musun?

KADEM METE (Muğla) – Sizin bazılarının sırtını dayamış YPG’ye, PKK’ye!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – 83 yaşındaki yaşlı bir amcaı tutuklayıp cezaevine gönderenler terörü yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADEM METE (Muğla) – Tükürükte boğuyordunuz ya!

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Cezaevine para gönderdiği için insanları terörün finansmanından tutuklayanlar bugün en büyük terörizmi yapıyorlar. Anayasa Mahkemesine parmak sallayıp, Anayasa Mahkemesine had bildirip “Yetkilerini kısıyoruz.” diyenler bugün terörün dik âlâsını yapıyorlar. Çeteleri infaz düzenlemesiyle dışarı çıkaranlar, Alaattin Çakıcı’ya selam duranlar terörün dik âlâsını yapıyorlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ülkeyi mafyaya teslim edenler, mafyanın ülkesi hâline getirenler terörün dik âlâsını yapıyorlar. Onun için dönün bir aynaya bakın, bize söz söylemeden önce de bin defa ağzınızı çalkalayın! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(AK PARTİ sıralarından “Sen ağzını çalkala!” sesleri)

KADEM METE (Muğla) – Sen kustun bak, yine orayı temizleyecekler bak! Yine orayı temizleyecekler, ağızından salyalar çıktı gene!

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karslı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Devam)

BAŞKAN – Beşinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver’e aittir.

İsmail Atakan Bey, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin birinci bölümü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuzun görüşlerini açıklamak üzere söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2019’da Cumhurbaşkanınca açıklanan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi’nden sonra Meclisimizce yedi yargı paketi kanunlaştırıldı, bu sekizincisi. Yedi paket geldi ne oldu? Ülkede hukuk nereden nereye geldi, gelişti mi? Evrensel hukuka daha mı yaklaştı yoksa uzaklaştı mı? Hepimiz izliyoruz, görüyoruz ve yaşıyoruz. Bugün, Anayasa Mahkemesinin kararları uygulanmadı, iktidar bileşenlerince varlığının tartışıldığı hatta olmaması ve kaldırılması gerektiğinin söylendiği bir vasata ulaştık. Üzerindeki tartışmalar saklı kalmak kaydıyla mevcut Anayasa hükümlerinin yanı sıra Anayasa Mahkemesinin verdiği bazı kararlar uygulanmazken önümüze bir yargı paketi getirildi. Sıkıştırılarak gündeme alınan bu yargı paketinde en önemli gerekçe, Anayasa Mahkemesince iptal edilen yasa hükümlerini iptal kararlarına uyumlu hâle getirmek. Madem iktidar olarak böyle bir hassasiyetiniz var Anayasa Mahkemesinin bazı siyasi içerikli davalara ilişkin kararları söz konusu olduğunda da aynı hassasiyeti sizden görmek istiyoruz. Biliyoruz ki yaptığınız, Anayasa’ya uyum konusundaki hassasiyetinizden kaynaklanmıyor; yaptığınız, bu yönde bir çaba içindeymiş gibi görüntü vermek ihtiyacına matuf. Aslında, özde hukukun varlığından, hukuk devletinden ve hukukun üstünlüğünden pek hazzetmediğinizi biliyoruz, o kadar ki kendi döneminizde atanan yargıçların bile kararlarına tahammülünüz yok.

Bu tespitlerden sonra yeni bir yerel seçime giderken beş yıl önceki yerel seçimde yaşanan bir hukuk garabetine atıfla sözlerime devam etmek istiyorum. Kemal Gözler Hocaya beş yıl önce İstanbul seçimlerinin iptal edilmesi konusunda ilgili niye yazmadığı noktasında çeşitli uyarılar, eleştiriler, talepler gelince hoca bir yazısında -şöyle bir cevap veriyor- “Hukuki meselelerin hukuken değil siyaseten kararlaştırıldığı bir yerde sorunları hukuken tartışmak ne büyük bir saflıktır. Ben hukukun saf teorisinin bir mensubuyum ama saf değilim.” deyip cevabını şöyle bağlıyor: “İçimden gelmedi.” İktidarda olduğunuz yirmi iki yıl boyunca ülkeye hukukçuların bile hukuku savunmalarının içlerinden gelmediği birçok hukuksal garabet yaşattınız, yaşıyorsunuz. Kemal Gözler Hoca az önce atıfta bulunduğum yazısında devamla “Hukuk lotarya değildir. Hukukta ne olacağı, benzer olaylarda hangi şekilde kararlar çıkacağı önceden bilinmelidir. O zaman hukuk devleti olduğumuzu ve hukukun üstünlüğünün geçerli olduğunu söyleyebiliriz.” diyor ve yine o beş yıl önceki iptal kararıyla ilgili de şöyle bir tespitte bulunuyor: “Bütün anayasa hukukçuları, bütün hukukçular, bütün profesörler, avukatlar, barolar çıktı, konuştu ama bu kararın iptal kararı olabileceğini kesin bir şekilde tek bir kişi tahmin edebildi.” diyor ve onun da zamanın popüler bir kadın gazetecisi olduğunu söylüyor. Şimdi de hukukçular bazı yargı kararları hakkında veya mevzuat düzenlemeleri hakkında yorumlar yapıyor, “Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı verir ya da kanunu iptal eder.” diyorlar; öngörülen oluyor ama sonuç değişmiyor, “Hak ihlali var.” denilen kararları uygulanmasına devam ediliyor. İptal edilmiş kanun hükümleri, yeni düzenlemelerle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerinin etrafından dolanılarak yeniden kanunlaştırılıyor. Mesela, Anayasa’nın 153’üncü maddesinin “Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar.” hükmünün ve yine 158’inci maddesinin “Diğer mahkemeler ile Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır.” hükmünün varlığı kimsenin umurunda değil. Arkasına aldığı siyasi destekle Yargıtay “Ben Anayasa Mahkemesinden de Anayasa’yı yapanlardan da daha iyi bilirim bu işi. Her ne kadar Anayasa bana böyle bir görev vermese de ben siyasal durumdan vazife çıkarırım, Anayasa Mahkemesinin kararını tanımam ve uymam.” diyor ve netice itibarıyla Meclis Başkanlığı da Anayasa Mahkemesinin kararına değil Yargıtayın kararına uyarak bir hukuk katliamına ortak oluyor. Bunlar oluyorken hukuk reformu, yargı reformu, yargı paketi konuşmak gerçekten zor, hatta hocanın dediği gibi içimizden gelmiyor.

Bu teklifteki önemli değişikliklerden biri, birinci bölümde yer alan Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uyum çerçevesinde getirilen teklifin 4, 10 ve 11'inci maddeleri. Bu maddelerle, TCK'nin 221 ve 314'üncü maddelerinde değişiklik yapılıyor. Anayasa Mahkemesi, bu maddeleri, ilgili fıkralarının öngörülebilir olmadığı, keyfi uygulamalara sebep olduğu yani suç ve cezanın kanunilik ilkesini karşılamadığı gerekçesiyle iptal etti. Yapılan yeni düzenlemeyle, tam da az önce değindiğim gibi, Anayasa Mahkemesinin kararı dolanılıyor. Yapılan düzenlemeyle, suç sadece müstakil olarak ve cezanın alt ve üst limitleri belirtilmek suretiyle suçun unsurları belirginleştirilmeden varlığını sürdürüyor. Böylelikle sanki Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi karşılanıyormuş gibi yapılıyor ama yapılan bu düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde işaret edilen sakıncaların bertaraf edildiğini kabul etmek mümkün değildir. Bu hükmün özeti şu: Türkiye'de özellikle 2010'da yargı meselesi halledildikten sonra, bu hüküm, iktidarın uygulamalarına ve politikalarına muhalefet edenleri susturmak için yararlanılan en kullanışlı hükümdür. Kamuoyunda haksızlıklara karşı, hukuksuz uygulamalara karşı, ekonomik zorluklara karşı, siyasi baskılara karşı söz söyleyen, itiraz eden herkes bu hükmün gazabına uğradı. Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen aynı şekilde bu hüküm kullanılmaya devam edilecek ve bunun adı "yargı reformu" olacak. Üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek zaten faşizan uygulamalara yol veren garip bir suç; hiyerarşi yok, üyelik yok, emir yok, talimat yok ama örgüt adına suç işlemek var. Kime göre? Cumhuriyet İttifakı ve güdümlü yargısına göre. Burada suç değil, AKP'nin muhaliflere karşı gösterdiği hukuk sopası var. "İtiraz etmeyin, sesinizi çıkarmayın, yoksa sizi terör örgütleriyle bir gösteririm." sopası tüm muhaliflerin kafasına bundan sonra da inmeye devam edecek. Bunca yargı reformu yapıldı, yargı paketi getirildi ama yargıdaki değişiklikler sonuçta bizi hukuk devletine daha çok yaklaştırmadı, bilakis uzaklaştırdı. Aslında yapmak istediğinizin de hukuk devletine yaklaşmak olmadığı ortada. Bu kanaatimi saklı tutarak genel bir ilkeden bahsetmek istiyorum: Yapılan değişikliklerin sonuç verebilmesi için en önemli şey öncelikle hâkimin kafasındaki hukukun değiştirilmesidir. Hâkim, kafasındaki ya da kafasına sokulan hukuka göre karar vermeye devam ettiği müddetçe kanunlara ne yazarsak yazalım, yapılan değişiklikler iyi bile olsa bu yönde sonuç vermez. Nasıl vermez? İşte, Yargıtayın Can Atalay kararında olduğu gibi. Bu paket içerisindeki tüm düzenlemelerin gereksiz olduğunu elbette söyleyemiyorum ama yapılan düzenlemeler reform değil. "Zaten biz de reform yapmak istemiyoruz." diyorsanız o başka.

Yargının öncelikli sorunu, geniş anlamda ceza yargılamalarıyla ilgili, ceza yargılamalarındaki haksızlıklarla ilgili, adaletin tecellisiyle ilgili, geç tecelli etmesiyle ilgili. "Yargı reformu" dendi, şu dendi, bu dendi ama bugüne kadar ceza yargılamalarıyla ilgili, evrensel hukuka yaklaşan, hukuk devletine yaklaşan, hukukun üstünlüğüne yaklaşan, olması gereken hukuka yaklaşan değişiklikler yapılmadı. Bunlar yapılmadı ama böyle bir niyet var mı? O da yok. İktidarın hukuk devletinin gereklerini yok sayarak hukuku ve yargıyı hep kendi isteğine göre şekillendirme yönündeki siyasal tercihi bugün vatandaşlarımızı hukuksal anlamda güvencesiz bırakıyor.

Yine, bugün Adalar Belediye Başkanımız Erdem Gül, dokuz yıl önceki bir haberinden dolayı beş yıl hapis cezası aldı. Aynı haber için daha önce verilen takipsizlik, beraat ve hak ihlali kararlarına rağmen bu hüküm kuruldu. Bu, işte, vatandaşlarımızın hukuksal anlamda güvencesizliğinin en çarpıcı göstergesi.

Evrensel hukuktan kopmuş, demokrasi iddiasından vazgeçmiş, demokrasiyi sadece seçimlerde az ya da çok oy almaya indirgemiş, fırsat bulduğunda onu da yok sayan bir anlayışla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ünver, lütfen tamamlayın.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – ...ve o anlayışın tahakkümündeki yargı eliyle askıya alınmış özgürlüklerin kavgasını milletimizle birlikte vermeye çalışıyoruz. “Akıl öldürürsen ahlak da ölür. Akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür. Kadıyı satın aldığın gün adalet ölür, adaleti öldürdüğün gün devlet de ölür.” diyen Fatih Sultan Mehmet’in sözlerini unutmayalım. Eğer demokrasiden bahsedeceksek, hukuk devletinden bahsedeceksek yargıya bugünkü bakışın değişmesi lazım. Yargı gerçekten işlevine uygun şekilde devleti oluşturan üç temel erkten biri olarak görülmeli ve yargı makamları evrensel hukuka uygun şekilde görevini tarafsız ve bağımsız olarak yapabilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ünver, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi şahısları adına ilk söz, Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku’na aittir.

Sayın Tanrıku, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Değerli milletvekilleri, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, gecenin saat yarımı ve zor bir konuyu konuşuyoruz. Yani biz süttten ağzı yananlarız. Neden süttten ağzı yananlarız? Çünkü bu maddenin en fazla mağdurları bizleriz, bizim halkımız.

Şimdi, bir yasayı değerlendirirken çıkarıldığı dönemi göreceksiniz. Şimdi hangi yasayı değiştiriyoruz? 2004 yılında yürürlüğe giren TCK’yi, 220’nci maddeyi TMK’yle bağlantılı olarak. 2004’te ne oldu, 1 Hazirandan sonra? 2004’ten öncesini size söyleyeyim: Bölge kan gölündü; faili meçhul cinayetler, köy yakmalar yani zorla kaybedilmeler falan yani her Kürt’ün ortalama olarak örgüt yanlısı görüldüğü bir dönem. Sonra, 99’dan 2004’e kadar bir nispi barış dönemi, ateşkes, tek bir çatışma dönemi yok ve bu yasa 2004’te çıktı, 2004’te. Ne zaman çıktı? 1 Haziran 2004’ten sonra yani ateşkes bozuldu ve yeni dönem başladı.

Kürtleri potansiyel terörist gören bir anlayış var. Önceden öldürülüyordu, zorla kaybediliyordu ve sonra bu madde yürürlüğe girdi. Bu maddedeki mantık şu: “Ben artık öldürmeyeceğim veya daha az öldüreceğim ama sonuçta Kürtlerin tümü örgüt yanlısıdır, bir vesileyle bunları cezalandıracağım.” Bakın, bu yasanın mantığı o zaman buydu.

Ben Diyarbakır Barosu Başkanıydım, bizden görüş istendi. Aradan yirmi yıl geçmiş değerli arkadaşlar. Anayasa Mahkemesinin gerekçesine bakın, bizim Diyarbakır Barosu olarak Adalet Komisyonuna gönderdiğimiz görüşlere bakın; okuyorum: “Eylemler saptanırken, suç tanımlanması ve nitelendirme yapılırken belirginleştirmeye yeterince önem verilmemiş; 2’nci madde gerekçesinde yapılan bu belirlemeyle yasanın çeşitli maddelerindeki tanım ve ifadeler arasında uyum gözetilmemiş; yere, zamana ve kişiye göre değişen muğlak ve belirsiz ifadeler kullanılmasından kaçınılmamış; yasa metinlerinin belirgin bağlayıcılığı yerine yargıcın takdiri ve geniş bir takdir yetkisi önem kazanmıştır.” Bunu 2004’te yazmışız, Komisyona göndermişiz yani Meclise. Yirmi yıl sonra Anayasa Mahkemesi benzer gerekçelerle iptal kararı vermiş, yirmi yıl sonra. Ondan önce ne olmuş? Bizim başvurularımızla -benim de yaptığım başvurularla- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, sonra Venedik Komisyonu demiş ki: “Ya, böyle bir yasa maddesi olmaz.” Bunun adı Türkçede ya da ceza hukuku literatüründe ne biliyor musunuz? Düşman ceza hukuku. Bakın, bir dönem hatta 2004’ten şimdiye kadar yirmi yıldır uygulanıyor bölgede ve 2016’dan sonra da darbe girişimi nedeniyle cemaat, FETÖ mensuplarına uygulandı. Ne diye uygulandı? Örgüt üyesi değiller; dernek üyesi olmuşlar, vakıf üyesi olmuşlar, bankaya para yatırmışlar.

Bunun cezası var mı? Yok. Örgütün bir kütüğü var mı, kaydı var mı? Yok. Nasıl cezalandıracaksınız? Bu maddeyle. Şimdi, Anayasa Mahkemesi diyor ki: “Böyle bir karar olmaz.” Siz ne yapıyorsunuz? Aynısını getirmişsiniz. Ya, ayıptır ayıp; gerçekten ayıptır!

Bakın, iki grupta vicdan aranır, iki grupta. Bir, bizlerde. Bizler ne yapıyoruz? Yasa yapıyoruz, yasa koyucuyuz, insanların hayatını değiştiriyoruz yaptığımız yasalarla; vicdan sahibi olmamız lazım, vicdan sahibi. İki -kimde olması lazım- yargıçlarda. Niye yargıçlar için diyorlar? Vicdanlarıyla karar vermeleri lazım. Ya, ayıptır gerçekten ya; biraz vicdan olsa, bakın, bu Parlamentoda biraz vicdan olsa yirmi yıldır mağdur ettiğimiz, bu maddelerden dolayı mağdur ettiğimiz insanlardan özür dileriz, bir özür yasası çıkarırız burada, özür yasası. Anayasa Mahkemesi kararı aynı zamanda bizim bu Parlamentoda özür yasası çıkarmamızı gerekli kılıyor. Siz ne yapıyorsunuz? Aynı maddeyi getirmişsiniz, arkasından dolanıyorsunuz, “örgüt adına” denen şeyin aynısını yazıyorsunuz. Bakın, Anayasa Mahkemesinin gerekçesi okunmamış arkadaş, okunmamış. “Bunu belirgin hâle getirin.” diyor. Ya, belirgin hâle getirin. “Böyle bir ceza maddesi olamaz.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Aynısını yazmışsınız ya, “örgüt adına”yı tarif etmiş ama aynı kelimelerle, aynı ismi yazmışsınız ya! Bakın, yirmi yıl, binlerce, on binlerce insan, bu Parlamentonun yani 2004’te sizin iktidarınızın yaptığı yasayla mağdur oldular ya! Ayıp, ayıp; gerçekten ayıp! Yirmi yıl sonra Anayasa Mahkemesi kararı var, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi var, Venedik Komisyonunun mütalaaları var; buna rağmen şimdi Komisyon bize getirmiş bunu. Vallahi ayıp, gerçekten ayıp yani! Ben utanıyorum. Bakın, 5 dönemdir milletvekiliyim, belki en kıdemliyim; en kötü Parlamento dönemini yaşıyoruz; bir şeyi sorgulamayan, tartışmayan, öncesi ve sonrasını bilmeyen bir grup var; böyle olmaması lazım.

Bu millete yazık, halka yazık; yazık ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ikinci söz, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç’e aittir.

Sayın Yavuz Gözgeç, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle “Bin yıl sürecek.” denilen 28 Şubatı tarihin karanlık sayfalarına gömerek hiçbir hukuki gerekçeye dayanmadan uygulanan yasakları tamamıyla ortadan kaldıran, seksen bir yıl sonra hiçbir ayrımcılığa uğramadan tüm kadınların seçilme hakkını elde etmesini sağlayan, eğitimden çalışma hayatına kadınların yolunu açan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bravo, bravo(!)

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, gelişen ve değişen şartlar nazara alınarak uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi, hak kayıplarının önlenmesi amacıyla bugüne kadar yargı paketleriyle birçok düzenlemeyi hayata geçirdik. Alternatif çözüm yöntemlerinin geliştirilmesi, mağdur hakları, kadın, çocuk, hasta ve yaşlılara ilişkin tutuklama ve infaza ilişkin düzenlemeler, kasten öldürme suçunun boşanılan eşe karşı işlenmesinin nitelikli hâl sayılması, çocuk tesliminin icra dairelerince yerine getirilmesi uygulamasına son verilmesi, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı, hâkim ve savcı yardımcılığı, mesleğe yeni başlayan avukatlara mali destek

sağlanması, adli yardım sisteminin güçlendirilmesi, yargı paketleriyle getirilen düzenlemelerden sadece birkaçı. Bugün görüşülen sekizinci yargı paketiyle de yargının hızlandırılması, vatandaşların yargı hizmetlerinden daha etkin yararlanabilmesine yönelik önemli düzenlemeler getiriliyor. Teklifle, kanun yolları bakımından gün olarak belirlenen süreler hafta ve ay şeklinde değiştirilerek süreler yeknesak hâle getiriliyor. Özellikle, sürelerin tefhimle değil tebliğle başlaması hak kayıplarını ortadan kaldıracak önemli bir düzenleme. Yine, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının uygulanmasında sanığın kabul etmesi şartı kaldırılıyor, mahkemenin takdirine bırakılıyor ve yine müsadere kararlarının da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının kesinleşmesiyle birlikte yerine getirileceği düzenleniyor. Ayrıca, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı istinaf yolu açılıyor.

Değerli milletvekilleri, terör, biliyorsunuz, en kapsamlı şiddet hareketi; hem ülkemizin, milletimizin birlik ve bütünlüğünü hedef alıyor hem de kadın, erkek, çocuk demeden tek tek vatandaşların en temel hakkı olan yaşam hakkını hedef alıyor. Eli kanlı PKK terör örgütü, maalesef, gencecik fidanları, 8 yaşındaki Ayaz'ı, 4 yaşındaki Nupelda'yı, 13 yaşındaki Diyar'ı, 22 yaşındaki Aybuke Öğretmeni yaşamdan koparıyor. Kız çocuklarını dağa kaçırarak, annelere evlat acısı yaşatan terörle, terör örgütlerinin sözcülüğünü yapanlarla mücadelede kararlıyız; yapılan düzenleme de bu konudaki kararlılığımızı gösteriyor.

Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda Terörle Mücadele Kanunu'nun ilgili maddelerinde düzenleme yapılarak örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme fiilini müstakil bir suç olarak düzenliyoruz. Yine, suçla daha etkin mücadele edilebilmesi için ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla bir güne karşılık gelen adli para cezasının alt ve üst miktarında artış yapıyoruz. Yine, koruma tedbirlerinin uygulanmasında hak ihlali iddialarında Adalet Bakanlığı Tazminat Komisyonuna başvurma imkânı getiriyoruz; makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiaları hakkında Tazminat Komisyonuna başvurma imkânıyla birlikte, erişilebilir, hızlı işleyen, birincil nitelikte bir başvuru yolu oluşturulmakta.

Düzenlemeyle, temel hak ve özgürlüklerin daha güçlü bir şekilde korunması ve muhtemel hak ihlallerinin önlenmesi amaçlanmaktadır. Bugüne kadar yaptığımız yargı paketlerindeki değişikliklerde olduğu gibi bu yargı paketinde de amacımız, hak ve özgürlüklerin korunması ve vatandaşın adalete erişiminin hızlandırılması, güçlendirilmesi.

Ben yasanın milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerinde on beş dakika soru-cevap yapacağız; yedi buçuk dakika soru için, yedi buçuk dakika cevap için vereceğim.

İlk soru için söz Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'a veriyorum.

Sayın Dusak, buyurun.

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Adli para cezası miktarında yapılan artış suçla mücadele bakımından etkili olacak mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak...

İNANÇ SİRAÇ KARA ÖLMEZTOPRAK (Malatya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Uzun yargılamadan kaynaklı, Anayasa Mahkemesinden Tazminat Komisyonuna bugüne kadar kaç dosya gelmiştir?

İyi çalışmalar diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Kayseri Milletvekili Dursun Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği 2023 yılı verilerine göre Kayseri’de 2023 yılında kurulan şirket sayısı bir önceki yıla göre yüzde 5,1 azalırken esnaf sayısı yüzde 6,7 azalmıştır. Diğer yandan, tasfiye edilen şirket sayısı yüzde 31, kapanan şirket sayısı yüzde 27,1, kepenk kapatan esnaf sayısı ise tam yüzde 119,4 artmıştır. Kayseri’de 2023 yılında bir ilk yaşanmış, 322 esnaf işletmesi kurulurken bunun yaklaşık 2 katı olan tam 621 esnaf ise kepenk kapatmıştır. Yetmemiş, Kayserili esnaflar hızla batarken yüzlerce Suriyeli vergisiz, denetimsiz, SGK’siz dükkân açmıştır. Kayseri hızla yokuş aşağı gitmektedir. Bu nedenle, Kayseri’deki şirketlere ve esnaflara destek ve teşvikler artırılmalı, Kayseri’ye ulaşım kolaylaştırılmalı, kredi ve diğer kamu yatırımları artırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz...

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kayseri 1’inci Komando Tugay Komutanlığında görevliken 2016 yılında uğradığı bombalı saldırıda bacağına kaybeden Ferdi Çatal’a 58 bin TL tazminat ödenmişti. Mahkeme 2024 yılında bu paranın 35 bin TL’sinin iade edilmesini istedi. Ferdi Çatal bacağına kaybettiğinde “Bir bacağım değil bin canım olsa vatanıma feda olsun.” demiştir ancak bu çarpık sistem yiğit askerimize ceza verir gibi, ödenilen tazminatın büyük bir kısmını geri istemektedir. Üçüncü derece terörle mücadele gazisi olan ve Millî Savunma Bakanlığından aldığı 58 bin TL tazminatın 35 bin TL’si kamu zararı olarak belirtilerek geri istenen kahraman kardeşimiz Ferdi Çatal’ın düşürüldüğü bu durum birilerinin yüzünü kızartmalıdır. Vatan için bacağına feda eden bu yiğitten özür dilenmelidir.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu...

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Depremde, yangında, selde, ne zaman başımız sıkışsa onlardan medet umuyoruz. Onlar itfaiye, zabıta, mühendis; onlar sağlıkçı, tekniker, şoför; onlar 696 sayılı KYK’yle taşeron şirketlerden belediye teşekküllerine aktarılan belediye işçileri. Her seçimden sonra önce onlar gözden çıkarılıyor, işlerini kaybediyor. Emeklilerin bayram ikramiyesi gibi haklı bir beklentiye karşılayacak yargı dışı konuları madem bu torba yasaya sıkıştırıyoruz, kamu işçilerini neden unutuyoruz? Onlar neden yok merak ediyoruz. Belediye şirket işçileri, kara yollarında, demir yollarında, sağlıkta ve başka kamu kurumlarında çalışan 700 binden fazla kamu işçisi adına insan onurunu zedelemeyen bir ücret ve güvenceli bir yaşam için kadro istiyoruz. Kamuda iş barışı için adalet istiyoruz.

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı...

MUAMMER AVCI (Zonguldak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tazminat Komisyonuna kurulduğu günden günümüze kadar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden kaç adet bireysel başvuru dosyası gelmiş, bunların kaçını Komisyon çözmüştür?

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen...

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gaziantep’te 3 adet cezaevi bulunmaktadır: E Tipi, H Tipi ve L Tipi. Bu cezaevlerinde her yatakta ikişer kişi, üçer kişi sırayla yatmaktadırlar. Bunlardan da bir diğerine hastalık bulaşmakta, bu nedenle de cezaevlerinde salgın hastalıklar yaşanmaktadır. Buna ne gibi bir çözüm düşünülmektedir?

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu...

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkanım, öncelikle, başkalarının çocuğu yetim kalmasın diye kendi çocuğunu yetim bırakan, başka anne-babalar evlatsız kalmasın diye kendi anne-babasını evlatsız bırakan bütün kahraman güvenlik kuvvetlerimizi buradan saygıyla selamlıyorum. Şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum; Allah onlardan razı olsun.

Sorum da şu efendim: Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına istinaf yolunun açılması bölge adliye mahkemelerinde nasıl bir artış meydana getirecektir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Teşekkürler Başkanım.

Ben de 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun özellikle kişilerin hak ve hürriyetlerine yönelik 409'uncu ve 436'ncı maddelerine yeniden getirilmek istenen düzenlemenin hakların korunması hususunda ne getirip ne götürdüğünü ve yasanın detaylarını sormak istemişim.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Ayhan Salman...

AYHAN SALMAN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumunu Anayasa Mahkemesi iptal etmiştir ancak teklifte bu kuruma yeniden yer verilmektedir. Bunun sebebi nedir? Bu kurumun faydaları nelerdir?

BAŞKAN – Adıyaman Milletvekili Resul Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Başkanım, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne katkı veren Komisyon üyelerimize, değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Kanun teklifi kapsamında, kanun yolu sürelerinin yeknesaklaştırılmasına ilişkin düzenlemelerde süre hesabında gün yerine hafta sisteminin belirlenmesinin bir sebebi var mı; bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan...

NİLHAN AYAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Tazminat Komisyonuna başvuru Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını ortadan kaldırıyor mu?

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Murat Çan...

MURAT ÇAN (Samsun) – Cumhurbaşkanı bugün yaptığı açıklamada “Emeklilere 10 bin lira ek maaş verirken bunun bütçeye maliyeti 1,6 trilyon.” demektedir. Ben, emeklinin hakkını emekçinin hakkından kesmeyi düşünen Cumhurbaşkanıyı kınıyorum. Bunun yerine müteahhitlere vergi affı getirerek ödemeyi geri çektiren zihniyetten vazgeçilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Cezaevinde açlık grevleri 94'üncü gününde ve defalarca Bakanlık, Ceza ve Tevkifevleri Müdürlüğü ve cezaevleri inkâr etse de hâlen cezaevlerinde açlık grevine giren ve protesto hakkını kullanan mahpusların tekli odalara alındığını, refakatsiz bir biçimde tutulduğunu, sağlık kontrollerinin yapılmadığını ve tekli odalarda tutulmalarıyla ilgili hiçbir cezaevi idaresinin işlem yapmadığını; mahpusların fiilî bir abluka, tecrit ve izolasyona alındığını biliyoruz. Buradan tekrar ifade ediyoruz: Açlık grevi şiddetsiz bir protesto şeklidir ve açlık grevine giren mahpusların tekli odalara alınması uygulamasından vazgeçilmesi gerekir. Sağlık ve yaşam hakkının devlet tarafından, Bakanlık ve ilgili kurumlar tarafından korunması gerektiğini; hukuksuz ve keyfî bu uygulamadan vazgeçilmesi gerektiğini ifade ediyoruz.

BAŞKAN – Şimdi soruları cevaplamak üzere Komisyon Başkanına söz veriyorum.

Buyurun Sayın Yüksel.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilk soru Şanhurfa milletvekilimizden gelmişti adli para cezasıyla ilgili. Bildiğiniz gibi burada, 2005 yılında yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’yla mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu döneminde uygulanan para cezası sisteminden vazgeçilerek gün para cezası sistemi kabul edilmiştir. Adli para cezaları 2005 yılından beri artırılmamıştır. Teklifte, adli para cezasının alt sınırı 20 TL’den 100 TL’ye, üst sınırı ise 100 TL’den 500 TL’ye çıkarılmaktadır. Böylelikle suçla etkin mücadelenin ve caydırıcılığın sağlanması amaçlanmaktadır.

Malatya milletvekilimiz uzun yargılamalar nedeniyle Anayasa Mahkemesinden Tazminat Komisyonuna kaç dosya geldiğini sordu. 2018 yılında kabul edilen 7145 sayılı Kanun’la yapılan değişiklik sonrasında Tazminat Komisyonuna 8.407 başvuru yapılmış olup başvuruların tamamı Komisyon tarafından karara bağlanmıştır. Komisyon, bu başvurularla ilgili 7.370 kabul, 843 ret, 7 esas kaydının kapatılması ve 187 birleştirme kararı vermiştir. 2023 yılında kabul edilen 7445 sayılı Kanun’la yapılan değişiklik sonrasında Tazminat Komisyonuna 19.883 başvuru yapılmış olup Komisyon bu başvuruların 941’i hakkında karar vermiştir. Bu kapsamda peyderpey dosyalar da gelmektedir.

Kayseri milletvekilimiz Kayseri’nin sorunlarıyla ilgili soru sordu, ona ilgili bakanlığımız yazılı şekilde cevap verecektir.

Yine, aynı şekilde İstanbul milletvekilimiz de Kayseri’de yaşanan bir konuyla ilgili, bacağına kaybeden Ferdi Çatal’ın tazminatının geri istenmesiyle ilgili soru sordu. bu konuda da zaten yargı kararını vermiştir ve yargı yolu açık. Buna ilişkin de ilgili bakanlık yazılı cevap verebilir.

Tekirdağ milletvekilimiz de yine, kamu çalışanları, kamu işçileriyle ilgili, özellikle itfaiye çalışanlarıyla ilgili konuyu söylemiştir. Buna da ilgili bakanlık cevap verecektir.

Zonguldak milletvekilimiz Tazminat Komisyonuna AİHM’den kaç adet bireysel başvuru dosyası geldiğini sordu. Burada da Tazminat Komisyonuna 7.528 başvuru yapılmıştır ve başvuruların tamamı Komisyon tarafından karara bağlanmıştır. Komisyon bu başvurularla ilgili 3.541 kabul, 2.147 ret, 1.840 birleştirme kararı vermiştir.

Yine, Gaziantep milletvekilimiz cezaevleriyle ilgili sorunlardan bahsetti. Burada özellikle, cezaevlerinin kalabalıklığını gidermeye yönelik çalışmalar yapıldığını ve denetimli serbestliğin de bu noktada bunu sağlama yolunda bir yöntem olduğunu da bir müessese olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Kocaeli milletvekilimiz özellikle hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin bir soru sordu. Burada HAGB kararlarına karşı istinaf kanun yolunun açılması suretiyle bu kararların daha güvenli şekilde denetlenmesi sağlanmaktadır. Bu kararlara karşı istinaf kanun yolunun açılmasının bölge adliye mahkemelerinin iş yükünde yaklaşık yüzde 14 oranında bir artış meydana getireceği öngörülmüştür ve bununla birlikte tabii, hâlihazırda bu kararları itirazın inceleyen ağır ceza mahkemelerinin iş yükünün azalmasına da neden olacaktır.

Yine, İstanbul milletvekilimiz özellikle bağımlılıkla mücadeleyle ilgili bir soru yöneltti yani 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 409 ve 436’ncı maddelerine ilişkin. Burada da akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı gibi nedenlerle toplum için tehlike oluşturan ve kişisel korunması başka şekilde sağlanamayan kişi ancak resmî sağlık kurulu raporu alındıktan sonra bir kuruma yerleştirilebilir. Bu söz konusu sağlık kurulu raporunun alınabilmesi için gerektiğinde, kişi, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebilir. Anayasa Mahkemesi, hekim ön raporu üzerine verilen yerleştirme kararına karşı itiraz mekanizması bulunmadığından iptal kararı vermiştir. Burada düzenlemeyle, resmî sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla gerektiğinde kişinin hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle

sulh hukuk mahkemesinin kararıyla sağlık kuruluşuna yerleştirilebileceği, yerleştirme kararının derhâl ilgiliye ve yakınlarına bildirileceği, bu karara karşı bildirimden itibaren on gün içinde Asliye Hukuk Mahkemesine itiraz edebileceği ve nihayetinde itirazın asliye hukuk mahkemesince ivedilikle karara bağlanacağı hükmüne bağlanmaktadır.

Yine, Bursa milletvekilimiz, HAGB'nin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğini, bunun yeniden düzenleme sebebini öğrenmek istemiştir. Burada bu HAGB kurumu onarıcı adalet anlayışının bir sonucu olarak... Biliyorsunuz, ülkemiz ceza adalet sistemine ilk kez 2005 yılında girmiş, ardından 2006 yılında Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yapılan değişiklikle birlikte yetişkinler bakımından da uygulanma imkânına sahip olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yüksel, lütfen son sözünüzü alalım.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – HAGB kurumu, yaklaşık on dokuz yıllık uygulaması süresince özellikle çocuklar bakımından lekelenmeme hakkı başta olmak üzere birçok faydalı görev ifa etmiştir. Örneğin, okulda kavga eden çocukların sicilinin lekelenmemesi ve bu çocukların geleceğe umutla bakabilmesi gibi ilk kez suç işleyen kişilere bir şans daha verilmesi bağlamında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumunun oldukça değerli olduğunu düşünüyorum. Cezanın bireyselleştirilmesi kapsamında uygulanacak bu kurum hukuk sistemimize önemli katkılar sağlamaktadır. Burada da teklifle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu yeniden düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yüksel.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, yoklama...

BAŞKAN – Oylama yapmıyoruz, şimdi önergeleri görüşeceğiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Olur mu Başkan, maddelere geçmeyi oylamanız gerekmiyor mu?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Maddelere geçilmesini oyladık.

BAŞKAN – Hayır, biz İç Tüzük'ü uyguluyoruz, hiçbir aykırı durum yok.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Maddelere geçilmesini oyladık ya!

BAŞKAN – Şu anda siz erken kalktınız.

1'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Şimdi ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin
İstanbul

Bülent Kaya
İstanbul

Mustafa Kaya
İstanbul

Şerafettin Kılıç
Antalya

Mustafa Bilici
İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 1’inci maddesi...

(Uğultular)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Yalnız, Sayın Başkanım, çok uğultu var.

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu var, lütfen hatibi saygıyla dinleyelim.

Buyurun Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Evet, görüşülmekte olan kanun teklifinin 1’inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, tabii, 28 Şubatla ilgili de bir iki düşüncemi paylaşmak istiyorum. 28 Şubat postmodern darbesini buradan kınamak istiyorum, 28 Şubat zihniyetini, o zihniyete imza atanları buradan kınamak istiyorum. Bu ülkede bir daha 28 Şubatlarla müsaade etmeyeceğimizin de altını çizmek istiyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Şahin, bir dakikanızı alabilir miyim.

Değerli milletvekilleri, lütfen sayın hatibi dinleyelim, gerçekten uğultu var ve konuşurken birbirimizin duymayacağı şekilde konuşalım ya da hatibi dinleyelim; içeride konuşacaksak dışarı çıkalım lütfen. Yani burada...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Ama dışarı çıkmayalım efendim.

BAŞKAN – Ama Sayın Başkan, bak, burada biz iş yapamaz hâle geliyoruz; herkes birbirini dinlemezse, burada konuşursa olmuyor.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Başkanım, sessiz olalım ama dışarı çıkmayalım.

BAŞKAN – Onun için, ben sessizliğe davet ediyorum ama bu davete icabet lazım, icabet edilmesi hayırlı olur.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, varlığınız bir problem, yokluğunuz başka bir problem arkadaş!

BAŞKAN – Sayın Şahin, sürenizi de ona göre durdurdum, şimdi kaldığı yerden devam ediyor.

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Başkanım, benim sesim bastırır ama tabii ki...

BAŞKAN – Hadi, daha uyarmayacağım o zaman.

KADEM METE (Muğla) – İzacığım, biraz yüksek sesle konuş.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Tabii, Kadem Bey almış bizim yüksek tonda konuşmamıza...

İcra İflas Kanunu’nun sürelerle ilgili bir düzenlemesi söz konusu. Değerli milletvekilleri, tabii ki bu düzenlemeye bir itirazımız yoktur ancak gönül isterdi ki burada İcra İflas Kanunu’ndan kaynaklanan, icra dosyalarından kaynaklanan sorunları konuşalım. Yine, gönül isterdi ki burada şu torba yasadaki kaynaklanan sorunları konuşalım. Yine, gönül isterdi ki burada yargı organının sorunlarını konuşalım,

gerçekten buraya yargı organının sorunlarına çözüm olacak maddeler gelmiş olsun, biz de muhalefet olarak ona destek verelim; bunları konuşmak isterdik değerli milletvekilleri. Şimdi, isterdik ki uzayan davaları, bitmeyen davaları, tıkanan yargı sistemini konuşalım. İsterdik ki yargıdaki liyakat sorununu konuşalım. Az önce mülakat mağduru gençlerle Twitter sohbet odasında bir aradaydık, hepinize selamları var, size mülakatla ilgili sözünüzü de yine hatırlatmamızı istediler. İsterdik ki Türkiye'nin adalet sorununu konuşalım. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığının HSYK'ye yazdığı mektubun akıbeti ne oldu, bunu konuşalım isterdik, Türkiye'nin adalet sorununu konuşalım. Sayın Cumhurbaşkanı her gittiği yerde miting alanlarında “Şu kadar adalet sarayı yaptık.” diye övünüyor ancak o adalet saraylarının içine konamayan adalet sorununu konuşmak isterdik.

Yine, değerli milletvekilleri, adalet saraylarının içinde yer olmadığı için ek hizmet binasına taşınan icra iflas dairelerini de konuşmak isterdik. Bileniniz var mı bilmiyorum, İstanbul Adalet Sarayında ek hizmet binası açıldı. Neden açıldı biliyor musunuz değerli milletvekilleri? İcra dairelerine yer olmadığı için, alanlar icra dairelerine yetmediği için İstanbul Adalet Sarayına ek hizmet binası açıldı. Biz isterdik ki Türkiye'nin bu sorununu konuşalım.

Bakın, 2023 yılında...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Adalet sarayı...

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Evet, Adem Bey avukatı olduğu için biliyor tabii.

2023 yılında devreden icra dosya sayısı ne kadar biliyor musunuz? 24 milyon 229 bin. Türkiye'nin hâlimden bahsediyorum, arkadaşlar, 1 Ocak-1 Aralık 2023 tarihleri arasında 12 milyon 591 bin icra dosyası açılmış, 12 milyon 591 bin borçlu demek bunun adı arkadaşlar. On milyonlarca vatandaşımızın borç batağında olduğunun ispatıdır bu. Gönül isterdi ki biz bunları konuşalım ama bugün, maalesef, burada torba yasa içine sıkıştırılmış tartışmalı konuları konuşmak zorunda kalıyoruz.

“Torba yasa” demişken ben burada birkaç kere hatırlattım, yine hatırlatmak isterim: Torba yasayı öyle hayırla yâd edelim ki son defa bir torba yasa yapalım, içine mülakat sorununu koyalım çözüm olarak demiştim. Bakın, Türkiye'nin çözüm beklediği bütün sorunlara çözüm maddelerini koyalım, muhalefet olarak biz de destek verelim, şu torba yasayı da tarihe gömelim demiştik. Buna gelin yapalım, bu adımı beraber atalım diyoruz. İktidar partisindeki bir arkadaşımız bu konuşmadan sonra bana dedi ki: “Bunun maliyeti nedir biliyor musun?” Çok uçuk bir rakam söyledi, 17 trilyon gibi bir rakam söyledi. O kadar maliyeti olduğunu düşünmüyorum ama başka bir şey söyleyeceğim: Sayın Başkanım, buyurun, önce maliyetsiz olanlardan başlayalım, şu mülakat sorununu bir çözelim, şu mülakat sözünüzü bir tutun, maliyetsiz olanlardan başlayalım demiştik. Arkadaşlar, biz bunları size hatırlatmaya devam edeceğiz.

Bakın, bir yargı paketi geliyor, aylardan beri hukukçu arkadaşlarımız merakla bekliyor. Türkiye'nin önemli sorunları var, Türkiye'de Türk yargı sisteminin önemli sorunları var. Aylardan beri ya, Bakanlıktaki arkadaşlarımızdan bilgi almaya çalışıyoruz, içinde ne var diye bakmaya çalışıyoruz. Kusura bakmayın, şu pakette dağa fare doğurtunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Şu paketin içerisindeki maddelere baktığımızda Türkiye'de yargı organının, Türkiye'de tıkanan adalet sisteminin sorunlarına yönelik gerçekçi çözümler yok değerli milletvekilleri.

AK PARTİ içindeki hukukçu arkadaşlarımıza çağrımdır, Adalet Komisyon Başkanımıza çağrımdır, Adalet Bakan Yardımcılarımıza çağrımdır: Gelin, yargı organını gerçekçi bir şekilde masaya yatıralım; yargı organı liyakat sorununu masaya yatıralım; uzayan davalar, tıkanan yargı sistemi sorununu masaya yatıralım; yargıdaki rüşvet sorununu -bakın, bunların hepsini- masaya yatıralım. İktidarıyla, muhalefetiyle Türkiye’de gerçekten adaletin devletin temeli olduğu bir sistemi buyurun gelin, birlikte inşa edelim; muhalefet olarak biz de size destek verelim diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

III.- YOKLAMA

(CHP, DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul eden...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, ayaktayız, yoklama istiyoruz Başkan, ayaktayız, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Peki, alalım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Her daim ayaktayız Sayın Başkan.

(AK PARTİ ile CHP, DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – İnan Akgün Alp, Hasan Öztürkmen, Süleyman Bülbul, Gökhan Günaydın, Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Sezai Temelli, Nevroz Uysal, Sırrı Sakık, Sezgin Tanrıku, Cengiz Çandar, Ali Bozan, Perihan Koca, Dilan Kunt Ayan, Ömer Faruk Gergerlioğlu, Mehmet Kamaç, Kamuran Tanhan, Onur Düşünmez, Zülküf Uçar, Gülcan Kaçmaz ve Celal Fırat.

Değerli milletvekilleri, üç dakika süre veriyorum yoklama için ve yoklama işlemini başlatıyorum. (Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Beş olsun Başkanım, daha ordu gibi gelecekler.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Takdirinizi, iktidar grubunun sayısına göre mi belirliyorsunuz Sayın Başkanım?

ERHAN USTA (Samsun) – Yarın gündüz de aynı...

BAŞKAN – Taleplerinize uyuyorum, suç; takdir hakkımı kullanıyorum suç. Ne yapalım biz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, eşit olun, eşit.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, bir gözünüz oraya bakmasa olacak bu iş de hep bir gözünüz orada yani.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, sadece öngörülebilir olmanızı arzu ediyoruz. Sayın Başkanım, öngörülebilir olmanızı arzu ediyoruz sadece.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sen çok öngörülebilirsin, maşallah(!)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, sizin tarafa bakıyor, eksiğe beş dakika veriyor, tamsa üç dakika veriyor; bunu da gözümüzün önünde yapıyor, işte bu kadar basit yani.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bravo, bravo AKP Grubu(!) Şimdi odalara gidebilirsiniz, çağırınız gene, rahat edin.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kapının önünden fazla uzaklaşmayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – On beş dakika mola.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Fazla uzaklaşmayın.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

Ömer Karakaş

Aydın

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Katılamıyoruz Başkanım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bu Meclisi iktidar partisi çalıştıracak, biliyorsunuz değil mi bunu? 200'ü siz bulacaksınız, biz değil. Burada tutacağız hepinizi, hepinizi tutacağız burada.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'a söz veriyorum.

Sayın Karakaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 1'inci maddesi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

(Uğultular)

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) - Sayın Başkanım, konuşamam.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen sayın hatibi saygıyla dinleyelim.

Buyurun Sayın Karakaş.

ERHAN USTA (Samsun) – Baştan alalım efendim, süreyi baştan alalım Başkanım.

BAŞKAN – Evet, süreyi başlatalım yeniden.

Sayın Karakaş, buyurun.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Yirmi iki yıldır ülkeyi yöneten AK PARTİ iktidarı hesaptan anlamaz, iş bilmez idare şekli ve akla, ilme, mantığa aykırı yönetim tarzıyla ülkemizi her alanda uçurumun eşiğine getirmiştir. İlk derece mahkemesi, Yüce Divan olarak da görev yapan Anayasa Mahkemesinin kararlarını dahi tanımaz olmuştur. Yargıtay, Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulundu, devletin

kurumları birbirine düştü; işte size AK PARTİ işi yargı manzarası. Ünlü hukukçu ve düşünür Voltaire “İnsanlığın en güzel görevi adalet dağıtmasıdır.” demiştir. Milletimizin de yargıdan beklediği, kişilere göre karar vermesi değil, kanunların ve Anayasa’nın dışına çıkmamasıdır. Ama siyasi baskılarla hareket eden, sürekli iktidar tarafından tabiri caizse fırçalanarak yargı ne kadar bağımsız olabilir? Bizim mahkemelerimizde karar “Türk milleti adına” diyerek açıklanır. Yani adalet dağıtan veya dağıtacağı var sayılan mahkemeler hükmünü Türk milleti adına verirler. Peki, son yıllardaki yargı kararlarına bakıp mahkemelerin Türk milleti adına karar verdiğini söyleyebilir misiniz? Rahip Brunson için kürsülerde “Bu fakir bu görevde olduğu sürece o teröristi alamazsınız.” dediğiniz bir anda bir gece ansızın serbest bırakılması Türk milleti adına alınan bir karar mıdır? Çözüm sürecinde şehirlere hendekler kazılırken, teröristler Habur Sınır Kapısı’ndan davulla zurnayla giriş yaparken kurulan seyyar mahkemelerde alınan kararlar Türk milleti adına mı alınmıştır? Yürütme yani iktidar, yasama ve yürütmenin tüm yetkilerini eline alarak istediğine adalet dağıtıyor, istemediğine ise hapse atıyor. Yargı, siyasetin emrine sokuldu, siyasallaştırıldı artık ve maalesef vicdana uygun kararlar verebilme yeteneğini kaybetmiş durumdadır. Eğer hukuku nalıncı keseri gibi sadece kendinize yontarsanız, mahkemeleri dilediğiniz kararları verecek birer kürsü hâline getirirseniz, hâkimleri ise “emir kulu” olarak görürseniz orada adaletten söz edemezsiniz. Sözü özünü şu ki zihniyetinizi değiştirmedığınız sürece 8 değil, 80 tane yargı paketi getirirseniz sonuç yine aynı olacaktır.

Ekonominin olmazsa olmaz kuralı güvendir. Neye güvendir? Hukuka güvendir. Neye güvendir? Adalet ve demokrasiye güvendir. Mevcut Cumhurbaşkanlığı sisteminde ise her şey maalesef bir adamın iki dudağı arasındadır. Yeri geliyor hâkim oluyor, yeri geliyor savcı oluyor, yeri geliyor ekonomist oluyor, yeri geliyor doktor oluyor; bir insan her şeyi bilemez arkadaşlar ama mevcut sistemde Sayın Cumhurbaşkanı her şeyi biliyor, her şeyi o oluyor.

Allah nasip ederse yaklaşık on üç gün sonra ilk iftarımızı açacağız. Ramazan sofralarının olmazsa olmazı pidenin fiyatı İstanbul ve Ankara’da 250 gramı 15 TL ve 330 gramı 20 TL olarak açıklandı. Şimdi, bakınız arkadaşlar, size bir tablo göstereceğim: 2021 yılında pidenin fiyatı 4 lira ve bu 365 gram bir pide, 2022’de 6 lira, 2023’te 10 lira, 2024’de ise 15 lira olarak açıklandı. Bakınız, bizim en büyük paramız, en büyük para banknotumuz 200 lira. 200 lirayla biz 2021 yılında tam...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karakaş, lütfen tamamlayın.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

200 liralık banknotla 2021 yılında 50 tane pide alıyorduk, fazla değil, aradan üç yıl geçti; bakın, şu an, 100 gram eksik hâliyle 2021’de 50 tane pide aldığımız yerde bugün 13 tane pide alabiliyoruz. 10 bin lira aylıkla açlığa mahkûm ettiğiniz emeklilerimiz artık pideyi bir camın arkasında panolarda görebilir hâle geldiler. Milletimiz, emekliyi açlığa, asgari ücretliyi yoksulluğa mahkûm eden, insanlarımızı açlıkla, işiyle sınayan, icraat yerine hamaset üreten bu iktidardan ilk seçimde hesap soracaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı talebimiz var, lütfen dikkate alın.

BAŞKAN – Peki, karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Yok, Başkanım, yeterli çoğunluk yok. Divanda da ihtilaf var; oylama...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Karar yeter sayısı yok.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Var! Var!

BAŞKAN – Efendim, karar yeter sayısı vardır, önerge reddedilmiştir.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Fikir birliğimiz yok ama.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, Divanın itirazı var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, Divanda da itiraz var.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, Divanın itirazı var.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – İtiraz ettik.

BAŞKAN – Açık ama açık.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Ama itiraz ediyoruz; fikir birliğimiz yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, Divanın itirazı var, ne demek “açık”? Az evvel yokken de siz “açık...”

BAŞKAN – Benim takdirimde.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Fikir birliğimiz yok Sayın Başkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Divanda itiraz var Sayın Başkan.

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, fikir birliğimiz yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, Divanın itirazı varken sizin takdirinizde olamaz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, öyle bir şey yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, Divanda itiraz var.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır! Hayır!

BAŞKAN – Karar yeter sayısı var ve diğer önergeyi okutuyorum...

KÂTİP ÜYE ASU KAYA (Osmaniye) – İtiraz var Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, olmadığı görülüyor.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Otur yerine! Otur yerine!

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, olmaz öyle şey!

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, geri adım atma!

ERHAN USTA (Samsun) – Olmaz öyle şey!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, İç Tüzük’e aykırı tutumunuz devam ederse...

ERHAN USTA (Samsun) – İç Tüzük açık ya!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Başkan kararını verdi.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tutumunuz devam ederse usul tartışması açmanızı istiyorum.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sen onlara güvenme otur, otur!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Çalıştırmamaya çalışıyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Divanda uyumsuzluk varsa takdir yetkiniz yok Sayın Başkan.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – O zaman Kâtip Üyelerin işi ne?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi elektronik sistemle oylama yapacağım ve karar yeter sayısını arayacağım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, oylama devam ediyor, henüz oy kullanmayan milletvekilleri var.

BAŞKAN – Önerge reddedilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’nın kürsüye doğru yürümesi)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, henüz oyunu kullanmayan milletvekilleri var.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Otur, otur!

ERHAN USTA (Samsun) – Oyunu kullanmayanlar var.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Süre dolmadı. Başkanım, oyumuzu kullanmadık. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ERHAN USTA (Samsun) – Olmaz, olmaz! O yoklamada yapılabilir, bu olmaz!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Toplantı yeter sayısı değil ki.

BAŞKAN – Yahu, burada toplantı yeter sayısı... Karar yeter sayısı var.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu olmaz, hayır! Teorik olarak gelecekler var, yoklamada olur o.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, 200 milletvekili...

BAŞKAN – Ya, 200 değil, karar yeter sayısı var. Karar yeter sayısı; 151, siz toplantı yeter sayısı istemediniz.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ya, yeter!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Size ne oluyor?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Otur yerine ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Saygısızlık yapma!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Otur yerine!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, siz nereye müdahale ediyorsunuz?

(AK PARTİ, CHP ve Saadet Partisi milletvekillerinin kürsü önünde toplanmaları, gürültüler)

BAŞKAN – Evet, karar yeter sayısı vardır, önerge reddedilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.11

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 01.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, bir söz talebim var.

BAŞKAN – Bitireyim işlemi, bir dakika ya.

1’inci madde üzerindeki önergeleri görüşmeye devam ediyoruz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, bir talebim var bu konuyla ilgili.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’nın, İç Tüzük’ten kaynaklanan haklarını kullandıklarına ve milletvekillerinin tamamının oy kullanmadan ekranın kapatılmasına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle burada bulunan bütün milletvekilleri olarak Anayasa ve İç Tüzük’e dair taleplerde bulunuyoruz. Zaman zaman sinirlerimiz gerilebilir, zaman zaman taleplerimiz birbirimizi rahatsız da edebilir. Biz iktidar partisinin birçok uygulamasına... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bittiyse devam edeyim arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen buyurun, siz bize hitap edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Biz, burada çok hukuksuz ve kanunsuz işler yapılıyor olmasına rağmen İç Tüzük’teki haklarımızı kullanarak tahammül ediyoruz. Herkes birbirine tahammül etme mecburiyetindedir. Burası külhanbeylerinin iş yapacağı bir yer değil.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sürekli kürsüye yürüyorsun, sürekli. Nerede var İç Tüzük’te?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir müsaade edin.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Kürsüye yürümek nerede var?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir müsaade edin.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sürekli kürsüye yürüyorsun. Nerede var? İç Tüzük’te var mı? Sürekli kürsüye yürüyorsun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, bittiyse devam edeyim.

BAŞKAN - Sayın Kaya, buyurun.

Sayın Kaya, lütfen, yerinizden kısa bir açıklama verdim 60’a göre.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Önemli ama Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun ama, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Susturursanız devam edeceğim Başkanım.

BAŞKAN – Efendim, siz buyurun, bize buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, karar yeter sayısı ile ilgili Divanda bir ihtilaf olduğu zaman sizden beklentimiz İç Tüzük gereği ihtilaf varsa elektronik oylama yapmanız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – İkincisi, siz yoklamayla ilgili ekranı açtığınızda 200 kişi dolmuşsa kapatma hakkınız var; ya da bir evet-hayır oylamasıysa 600 milletvekilinin tamamı sisteme girdiyse yine süreyi beklemeden kapatma hakkınız var ama henüz milletvekillerinin tamamı oyunu kullanmamışken ekranı kapatmanız burada farklı gerginliklere yol açtı. Bu konuda zannedersem sizin de Genel Kurula bir bilgilendirme borcunuz olduğunu düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi 28'inci Dönem yasama çalışmaları sırasında oylamalarda; bugüne kadar benim yaptığım uygulamada, diğer arkadaşların da böyle karar yeter sayısı oluşuktan sonra bunları noktalama şeklinde... Ben ihtilaf olunca ne yaptım? Elektronik oylamayı yaptım, sonra ikincisinde tekrar Divana sordum, yani bize yardımcı olan uzmanlara sordum. “Ne yapalım?” diye sorduğumda onlar “Sayı geçti, tamam.” dediler. Ama ben bu hassasiyeti görüyorum, onun için bundan sonraki uygulamalarımda bu süreyi sonuna kadar bekleyeceğim, bunu ifade ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Peki Başkanım, sizce sayının 151'i geçmesi yetiyor mu?

BAŞKAN - Ama şunu, şunu, bak çok net söylüyorum: Artık bu çalışmayı bizim sağlıklı bir şekilde yürütmemiz için birbirimizin iyi niyetini sorgulamayalım. Artık gerçekten sabır taşıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben bütün arkadaşlara birbirimizin sabrını taşırmadan, birbirimize sabrederek şu çalışmaları yürütelim diyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde geçen “aşağıdaki” ibaresinin “aşağıda bulunan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Gülcan Kaçmaz Sayyigıt

Dilan Kunt Ayan

Ali Bozan

Van

Şanlıurfa

Mersin

Onur Düşünmez

Nevroz Uysal Aslan

Hakkâri

Şırnak

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigît’e söz veriyorum.

Sayın Kaçmaz Sayyigît, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarının bugüne kadarki en iyi başarısı ne biliyor musunuz? Bir şey yaparken aslında hiçbir şey yapmamayı başarmasıdır. Şu an üzerinde konuştuğumuz düzenleme sekizinci yargı paketi olduğuna göre daha önce yedi tane yargı paketi hazırlanmış oluyor doğal olarak. Peki, bunca yargı paketine rağmen hukukun üstünlüğü tesis edildi mi? Hayır. Toplumun vicdanını yaralayan haksızlıklarda adalet sağlandı mı? Tabii ki hayır çünkü AKP’nin yaptığı hukuka saygı değil, hukuku paketlemedir. Dolayısıyla Kürtler başta olmak üzere toplum hukukun kırıntısına hasret kalırken sekizinci yargı paketinin hukukun bağımsızlığını ve tarafsızlığını sağlayacağını düşünmek ham hâliyle bir hayal olacaktır. Kâğıt üzerinde adalet sağlamak, en iyi hukuk metinleri yazmak elbette zor bir şey değil, esas sorun devlet erkinin yüz yıldır kodlandığı yönetim ve yaklaşım biçiminde ısrar etmesidir yani mantalitenin değişmesidir. Bu nedenle devleti yöneten AKP’nin yirmi iki yıllık iktidarında yapılan değişikliklerin asıl amacı antidemokratik görünümü makyajlamak olmuştur, bunun ötesine gidememiştir. Her alanda olduğu gibi yargıda da liyakat değil “sadakat” diyen bir zihniyetin demokrasi ve özgürlükleri içselleştirmesi de zaten mümkün değildir çünkü onlar için demokrasi hiçbir zaman bir menzil olmadı sadece beyin kıvrımlarında gizledikleri gizli amaçlar için daima bir araç olmuştur. Oysa onlar da söylüyor: “Adil bir dünya mümkün.” Onlar da biliyor adaletin olmadığı bir yerde devletin ayakta kalmasının zor olduğunu. Dolayısıyla bir hukuk biçimleri, adalet anlayışları var ama nasıl? Sadece şahsa özel bir adalet anlayışı. Hâlbuki AKP’liler de devletin 28 Şubat aklına itiraz ediyorlardı, konuşmalarında 28 Şubat zihniyetini yerden yere vuruyorlar. Tabii, o günün mazlumlarının da nasıl bugünün zalimleri olduklarını görmezden gelerek, eleştirdikleri devlet aklının biçimini aldıklarını unutarak bunu yapıyorlar. Bizler 28 Şubat zulmünü de kabul etmedik, bugün güncel 28 Şubat aklına da rıza göstermeyeceğiz, bu böyle biline.

Sayın milletvekilleri, üzerinde “adalet” yazan saraylar inşa etmekle, adında “adalet” yer alan partiler kurmakla kara düzen maalesef değişmiyor. Bakın, yıllardır uluslararası kuruluşlar ülkelerin hukuk ve demokrasi karnesini çıkarıyorlar; AKP Türkiye’si şu an Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 142 ülke arasında 117’nci sırada yerini almış durumda çünkü demokratik değerlerin zerresini bırakmadınız, artık adaletin esamesi bile okunmuyor. Bu sebeple, toplum önüne koyduğunuz paketlerden hiçbir yargının bağımsızlığıyla, adaletsizliklerin giderilmesiyle ilgili değil. “90’lı yıllar geride kaldı.” dersiniz ama Terörle Mücadele Kanunu’nu âdeta Kürtlerin anayasası gibi korursunuz. Paketler çıkarırsınız ama Türk Ceza Kanunu’nda barışçıl, gösteri hakkını sınırlandıran hükümleri saklıyorsunuz, uzun tutukluluk sürelerine ve vicdani olmayan infaz düzenlemelerine dokunmazsınız.

Eğer derdiniz yargının bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğü olsaydı İmralı’da özel bir rejim uygulanmazdı, Sayın Öcalan üzerinde tecrit söz konusu olmazdı. Eğer derdiniz adalet olsaydı Şenyaşar ailesi yıllarca adalet sarayları önünde beklemezdi, Vartinis katliamı zaman aşımına uğramazdı. Eğer derdiniz hukuk olsaydı Anayasa Mahkemesi kararına rağmen Can Atalay tutuklu kalmazdı, uzun tutukluluk süresini dolduran Gültan Kışanak rehin tutulmazdı. Eğer derdiniz adalet olsaydı Cumartesi Anneleri yirmi dokuz yıldır evlatlarının akıbetini sormak zorunda kalmayacaktı. Eğer az adil olunabilseydi bu kürsüde milletvekilleri Kürtçe bir cümle ifade ettiklerinde mikrofonları kapatılmazdı, tutanaklara “bilinmeyen dil” olarak geçmezdi. Eğer “hukuk” diye bir derdiniz olsaydı yüzlerce ağır hasta ve yaşlı mahpus ısrarla cezaevinde tutulur muydu, her yıl onlarca hasta mahpus hayatını kaybeder miydi? Eğer adalet olsaydı sırf kadınlar için bir güvence diye İstanbul Sözleşmesi kaldırılır mıydı,

kadın katliamlarının failleri türlü bahanelerle serbest bırakılır mıydı? Elbette “Hayır.” diyoruz, AKP iktidarında adalet yok, bizim nezdimizde demokrasi, özgürlük ve adalet mücadelesi bitmedi ve bu mücadele sürmeye de devam edecek. Bu topraklarda sadece iktidar sorunu yok elbette, ciddi bir muhalefet sorunu da karşımızda çünkü günün sonunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigît, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – ...demokrasi, özgürlük ve adalet derken Kürtler hariç pratiğini sergilediklerini çok iyi biliyoruz. Bu sebeple DEM PARTİ’nin üzerinde kurulduğu mücadele geleneği ve mirası umuttur, Türkiye halkları için çaredir. DEM PARTİ olarak Türkiye halklarıyla birlikte ördüğümüz üçüncü yolda ısrar ediyoruz, ısrar etmeye devam edeceğiz. 31 Mart’a gün sayıyoruz, adaletsizliğinizin vesikası olan rantçı, talancı kayyumları kentlerimizden söküp sizlere geri göndereceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaçmaz Sayyigît.

III.- YOKLAMA

(DEM PARTİ ve CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Evet, Sayın Sakik, Sayın Temelli, Sayın Kılıç Koçyigît, Sayın Uysal Aslan, Sayın Kordu, Sayın Kunt Ayan, Sayın Çandar, Sayın Çelenk, Sayın Tanhan, Sayın Bozan, Sayın Koca, Sayın Kamaç, Sayın Şenyaşar, Sayın Gergerlioğlu, Sayın Fırat, Sayın Düşünmez, Sayın Kaçmaz Sayyigît, Sayın Uçar, Sayın Günaydın, Sayın Bülbül.

Evet, elektronik cihazla yoklama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Evet, toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Karabük Milletvekili Cem Şahin ve İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı ile 124 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2023) esas no.lu Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinde yer alan “karşılık gelen günde” ibaresinin “ilk günde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Ali Karaoba

Aydın

Karaman

Uşak

Mühip Kanko

Ömer Fethi Gürer

Hasan Öztürkmen

Kocaeli

Niğde

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen’e söz veriyorum.

Sayın Öztürkmen, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı şimdiye kadar olduğu gibi hukuk tanımazlığa devam ediyor. Her ne pahasına olursa olsun yasama sürecini hızlandırmak için torba kanun çıkarma yoluna başvurulması -çok ciddi sakıncalar açısından değil- tasarı ya da teklif yasalaştıktan sonra da uygulama sürecinde de sorunlar doğurmaktadır. AİHM, kararlarında bu düzenlemenin Parlamentoda yeterince tartışılıp tartışılmadığını da göz önünde bulundurmaktadır. Örneğin, mahkeme, bir kararında Birleşik Krallık Parlamentosunda yasama sürecinde yarışan çıkarların tartışılmaması ve milletvekilleri tarafından esaslı bir tartışma yapılmamasının ölçülülük ilkesine aykırılığını tespit etmiştir.

Uluslararası standartlarda da belirtildiği üzere, özellikle karmaşık ve tartışmalı konuları düzenleyen yasaların görüşülmesi ve kabulü sürecinde Parlamentoda kapsamlı tartışma olanağı yaratılmalıdır. Temel kanun yöntemi ise bunun tam tersine yol açmaktadır. Bundan başka, Parlamento çoğunluğu, kanun müzakerelerini ortadan kaldırmak amacıyla süreci manipüle etmemelidir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde torba kanun görüşmeleri genellikle gece geç saatlere kadar -bugün olduğu gibi- sürmekte ve daha önce muhalefetin ve kamuoyunun haberdar olmadığı esaslı değişiklik önergeleri çoğunlukla bu zamanlarda verilip kabul edilmektedir. Torba kanunlar, iktidarın muhalefet ve kamuoyunun denetiminden kaçırarak istediği veya üzerinde ciddi itirazlar olan düzenlemeleri yasalaştırmayı kolaylaştırıcı bir işlev görmektedir. Torba kanun uygulamasının çok sayıda, birbiriyle ilgisi olmayan konuyu düzenlemesi, Parlamentonun teklifi gereği gibi incelemesini de güçleştirmektedir. Bu durum, belli bir olayda uygulanacak kuralın hangi biçiminin yürürlükte olduğunu bulmayı da güçleştirmektedir. Nitekim hem Fransız Danıştay’ı hem de Belçika Danıştay’ı torba kanunun hukuki belirlilik ilkesini zedelediği gerekçesiyle bu uygulamayı eleştirmektedir.

Sizin çok ünlü hukukçularınız ve bir dönem hem Adalet Bakanlığı yapmış hem Meclis Başkanlığı yapmış Sayın Cemil Çiçek de bir söyleşisinde diyor ki: “Tabiatıyla torba yasanın beraberinde getirdiği birçok sorun da var çünkü bir kanun maddesini kendi bütününden kopararak bir başka yerde düzenleme yapıyorsunuz. Zaman zaman gözden kaçan hususlar oluyor, bağlantılar tam kurulamıyor, belki yeteri kadar her bir madde üzerinde de durulamıyor.” Sizin ünlü hukukçularınızın bile eleştirdiği bu yöntemi hâlâ uygulamaktasınız ve birbiriyle ilgisi olmayan birçok maddeyi, Medeni Kanun’la ilgili maddeyi ceza hukukuyla, ceza hukukuyla ilgili olmayan maddeyi getirip icra hukukuyla, birbiriyle ilgisi olmayan birçok maddeyi bir torbaya dolduruyorsunuz ve bunu da -her nasılsa, her niyeysse, hangi maksatlaysa da- Meclisin tatil olmasına yakın bir güne getirerek Adalet Komisyonunda iki gün, Mecliste iki gün tartışılmaksızın bunu geçirmeyi düşünüyorsunuz. Ondan sonra da bunu “kanunilik ilkesine uygun, hukuka uygun yasa düzenlemesi” diye savunmaya kalkıyorsunuz. Bu nedenle de bu yasanın Mecliste kabulü açısından biz doğal olarak Cumhuriyet Halk Partisi olarak “ret” oyu kullanacağız.

Ancak biraz önce, başka bir Sayın AKP sözcüsü, yapılan birtakım işlemleri ya da birtakım değişiklikleri çok savundu. Oysa bizleri ofisimizde ziyaret eden genç hukukçular, İstanbul Barosu Genç Avukatlar Merkezi, CMK ücret tarifesinin aynı işlemler için avukatlık asgari ücret tarifesinde belirlenen ücretlere eşitlenmesini talep etmektedirler. CMK’nin kamu hizmeti olduğu göz önünde bulundurularak bu hizmet için ödenecek ücretlerden alınan KDV’nin yüzde 1 olmasını ve stopajın kaldırılmasını talep etmektedirler. Hâkim, savcı stajyerleri için staj yapılan dönemde Adalet Bakanlığı tarafından ücret

ödendiği göz önünde bulundurularak stajının ilk altı ayını yasal olarak adliye yapmak zorunda kalan avukat stajyerlerine de staj süresince staj ödemesi yapılmasını talep etmektedirler. Avukatlık Kanunu madde 180’de düzenlenen adli yardım ödemeleri hususunda ise bütçeden yargı harçları içerisinde adli yardıma ayrılan oranın güncellenerek artırılması gerektiğini talep etmektedirler. Bu avukat arkadaşlarımızın talepleri yerine getirilmeksizin buradaki AKP sözcüleri, çok başarılı işler yapmışlar gibi övünmektedirler.

Genel Kurulu saygılarımla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztürkmen teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Hayırlı olsun.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Şimdi, ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Mustafa Kaya

İsa Mesih Şahin

İstanbul

İstanbul

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Mustafa Bilici

Antalya

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya’ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesiyle ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Rahmetli Durmuş Hocaoğlu, 2006 yılında Türk Yurdu dergisine verdiği bir mülakatta “Bir devlet, dört şartı yerine getirdiği takdirde eski terimle tebaasının veya modern terimle vatandaşlarının devlete olan sadakatini devlet ile toplum arasındaki bağın sıklığını pekiştirir. Bu dört şart da adalet, hürriyet, emniyet ve mülkiyettir.” demişti. Üzülerken ifade etmeliyim ki bizler bugün devlet ile toplum arasındaki bağın zedelenmesi tehdidiyle karşı karşıyayız. Öyle bir iktidar düşünün ki bir seçime giderken dahi tehdit dili kullanabiliyor. Öyle bir iktidar düşünün ki bütçe yaparken, kanun teklifini komisyonlara getirirken muhalefet partilerinden hiçbir milletvekilinin ortaya koyduğu kanaati dikkate almıyor. Yani burada milletvekilleri arasında, muhalefet milletvekilleri içerisinde, gerçekten uzman olan, alanında gerçekten fikrine icabet edilmesi gereken isimler var. Hiçbir cümleyi, hiçbir teklifi dikkate almadan Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nden gelen kanun teklifi neyse komisyonlarda iktidar yetkililerine ancak

bu kanun teklifini sonuna kadar savunmak düşüyor ama muhalefet partilerinden bir kişinin bile -ya doğru olabilir, belki istifade edilebilir- fikrini hiçbir şekilde dikkate almıyor ve bu iktidarla beraber biz bir kanun teklifini daha yapıyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, Bernard Shaw diyor ki: “Akıllı insan aklını kullanır, daha akıllı insan başkalarının aklını kullanır.” ama bu iktidar, maalesef, başkalarının hakkını kullanarak ülkeye hizmet etmek yerine sadece kendi aklını esas alarak bir mantıkla yol almaya çalışıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Abdullah Bey, olmuyor mu? Abdullah Bey...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Mustafa Bey, biraz bekle, arkadaşların işi bitince devam edersin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Abdullah Bey, olmuyor mu?

BAŞKAN – Sayın Kaya, sürenizi ona göre uzatacağım otuz saniye.

Buyurun Sayın Kaya.

MUSTAFA KAYA (Devamlı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada turizmle ilgili kanun yaptık, kentsel dönüşümle ilgili kanun yaptık, sağlıkla ilgili kanun yaptık ama ne başında ne sonunda sağlık, ne başında ne sonunda kentsel dönüşüm, ne başında ne sonunda turizm vardı. Yani, bundan önce yaptığımız gibi aynı “yargı paketi” dediğimiz paketin içerisinde de yargıyla başlayan yargıyla biten bir şey yok. Mutlaka içinde ilave bir şey var ve bu mantıkla beraber biz bu kanun tekliflerini gecenin bu saatinde gerginliklerle beraber çıkarmaya çalışıyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, şu gerçeği de burada ifade etmem gerekir: Sorumluluk mevkinde bulunan bir iktidar, bu şekilde hareket ederse en büyük kötülüğü devlete yapar. Adaleti gözetmeyen, yarın adaletsizliklerin mağduru olur. Kimseyi bir şeyle itham etmiyorum ama bazı gerçekleri de paylaşmanın gerekli olduğunu düşünüyorum. Değerli milletvekilleri, devleti ele geçirme dürtüsü, patolojik bir hastalıktır. Bu hastalığın zirve yaptığı noktayı bu millet 15 Temmuz kalkışmasında görmüştür. Hiç kimse devleti ele geçirmek gibi hastalıklı bir ruh hâliyle hareket etmemelidir. Millî bir devlet ancak hürriyet, adalet, emniyet ve mülkiyet üzerinde yükselir. Kim bu ilkeleri terk eder ve kendince bir yol haritasıyla “Ben artık devletim.” diye bir yanılgıya düşerse büyük hata yapar. Kuşattım zanneder, kuşatılır; farkına varmaz. Devlette ehliyet ve liyakat esastır. “Benden olsun, çamurdan olsun; benim dediğim olsun, ne olursa olsun.” diye yapılan her şey ve emaneti yandaşlara peşkeş çekmek, tüyü bitmemiş yetimin hakkına girmiş olmak anlamına gelir. Yanlış, kim yaparsa yapsın yanlıştır. Her yaptığından hesaba çekileceğine inanmak esastır. Şeffaflık ve denetlenebilir olmak, istisnasız her yöneticinin talep etmesi gereken bir mekanizmadır. İstisare etmeyen; kaybeder, yolunu şaşırır. Sadece kendi akıllarını kılavuz kabul edenler, vehmin ürkütücü labirentlerinde yollarını bulamaz olurlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamlı) – Milletnin kendisine hizmet etmesi için verdiklerini kendi çıkarları için kullananlar, hem madden hem de manen en büyük felaketlere kapı aralamışlar demektir. Makamlar emanettir, her şey gibi onlar da geçicidir. Şurası da bir hakikattir ki kim ne yaparsa kendisine yapar. Etrafında sadece kendilerini alkışlayanları tutanlar, bunları tek dost kabul edenler, nasıl bir hata yaptıklarını anladıklarında iş isten geçmiş olur. Dost, acı söyleyendir ama aynı zamanda muhatap olan dost ise söylenen acıyı zor da olsa doğru anlamaya çalışandır. Kendi çıkarları için yalanı, iftirayı, hakareti fütursuzca kullanmakta bir beis görmeyenler, yalan üzerine binalar inşa etmiş olurlar. Öyle bir an gelir ki sonrasında, sonunda yıkılması kaçınılmaz olan o binaların enkazları altında kalırlar. Bu devlete, bu millete verdikleri zararları toparlayalım diye ifrat ve tefrit arasında hareket edip bir türlü orta yolu bulamayanlar, bu millete verdikleri zararları toparlamak düşüncesiyle hareket edenler “Devleti kurtaracağız.” diye, Allah korusun, devletin zarar görmesine sebep olabilirler.

Değerli milletvekilleri, bu yargı paketinde de net olarak görüyoruz ki maalesef, akliselimin hâkim olmadığı ve sürekli torba yasalarla beraber, sürekli torba yasalara ihtiyaç olan bir mantıkla bir süreci hep beraber yaşıyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

Mehmet Akalın

Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bu kanun teklifi, birçok farklı hukuk alanında yani muhakeme hukuku, ceza hukuku, insan hakları hukuku, kişisel verileri koruma hukuku gibi birbirinden farklı uzmanlık gerektiren alanlarda düzenlemeler yapılmasını, bu alanlarda sorunlara doğru ve yararlı çözümler sağlanmasını zorlaştırmaktadır. Teklifin bu şekilde çok geniş bir yelpazede ve birbirleriyle ilişkili olmayan konuları kapsamaması, sorunların çözümüne yönelik bütüncül ve etkili bir yaklaşımın eksikliğini göstermektedir.

İlgili kanun teklifinde, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümlere yeni düzenlemeler yapılması, ceza ve hukuk yargılamalarında sürelerin tekdüze hâle getirilmesi, adli para cezasının miktarının artırılması gibi önemli hususlar yer almaktadır. Ancak bu düzenlemelerin bir kısmı, Anayasa Mahkemesi tarafından verilen iptal kararlarını karşılamamakta, hukuki boşluklar ve eksiklikler içermektedir. Ayrıca, teklifin içeriğinde yargının herhangi bir alanıyla alakası olmayan deprem bölgesindeki sanayi altyapılarına destek uygulamalarının artırılması ve emeklilere verilen bayram ikramiyesinin miktarının artırılması gibi düzenlemelerin yer alması, kanun yapma sürecinin özensizliğine işaret etmektedir. Bu kanun teklifi, yapım sürecinde ciddiyetin ve beklentiye sahip kesimlere ilişkin samimi yaklaşımın eksikliğini göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti olarak hukukun gelişmesi ve daha adaletli bir Türkiye Cumhuriyeti için yapılacak çalışmaları desteklemekteyiz. Ancak bu kanun teklifinin mevcut sorunlara kalıcı ve etkili çözümler sunmak yerine, geçici ve yetersiz düzenlemeler içerdiğini, kanun yapma sürecinde gerekli özenin gösterilmediğini düşünmekteyiz. Bunun yanında, bugün burada yasama sürecimizin temel taşları olan şeffaflık, katılımcılık ve hesap verilebilirlik ilkelerinin önemini bir kez daha hatırlatmak durumundayım.

Kanun teklifi bu hâliyle, belirttiğim temel ilkelere uyulmadan hazırlanmış ve kanunlaştırılmak istenmiştir. Bu teklif, 2 farklı komisyona havale edilmiş olmasına rağmen sadece esas komisyonu olan Adalet Komisyonunda görüşülmüştür. Özellikle kamu kaynaklarının kullanımını içeren maddelerin bulunduğu bir teklifin Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmemesi, kanun yapımının temel ilkelerine aykırı bir durum yaratmaktadır.

Değerli milletvekilleri, yasama sürecindeki acelecilik, bu teklifin Meclise sunulduğu tarih ile komisyon görüşmelerinin gerçekleştirildiği tarih arasındaki kısa süre göz önüne alındığında da kendini göstermektedir. Bu süreç, komisyona üye milletvekillerinin yeterince çalışma yapmasına, ilgili kurum, meslek mensubu ve sivil toplum kuruluşlarından görüş almalarına olanak tanımamıştır. İktidar partisinin yasama sürecinde şeffaflık, katılımcılık ve hesap verilebilirlikten uzaklaşarak hızlı ve özensiz bir şekilde kanun tekliflerini kanunlaştırma iradesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarına gölge düşürmektedir. Bu durum, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere muhalefet partilerinin ve muhatap sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin müzakere taleplerine kapalı olması, Parlamentomuzun asli sorumluluğu ve demokrasilerin varlık sebebine aykırı düştüğünü göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, bu teklif üzerinde yeterli etki analizinin yapılmamış olması, teklifin sonuçları ve toplum üzerindeki etkileri hakkında ciddi soru işaretleri yaratmaktadır. Kanun teklifleri hazırlanırken yapılması gereken etki analizleri, teklifin tüm yönleriyle değerlendirilmesi ve kamuoyu tarafından anlaşılabilir olmasını sağlamak için büyük önem taşımaktadır. Bu durum, yasama sürecindeki özensizliğin ve aceleciliğin bir göstergesi olup kanun yapım sürecine olan güveni sarsmaktadır. İYİ Parti olarak yasama sürecinin şeffaflık, katılımcılık ve hesap verilebilirlik ilkelerine uygun bir şekilde yürütülmesinin önemine inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akalın, lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Sonuç olarak, bu kanun teklifinin söz konusu ilkeler doğrultusunda yeniden değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, karar yeter sayısı talep ediyoruz.

BAŞKAN - Peki.

Önergeyi oylarınıza sunacağım, karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ERHAN USTA (Samsun) - Yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Yok Başkanım, 151 yok.

BAŞKAN - Elektronik cihazla oylama yapacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır, önerge reddedilmiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 109 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Cengiz Çandar

Dilan Kunt Ayan

Ali Bozan

Diyarbakır

Şanlıurfa

Mersin

Onur Düşünmez

Gülcan Kaçmaz Sayyığıt

Hakkâri

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar’a söz veriyorum.

Sayın Çandar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugüne kadar 7 yargı paketi çıktı, bunların hiçbir tanesi yargı sisteminin en önemli sorunlarını ele almadı, çözüm getirmedi. Şimdi bu sekizincisi ve bu sekizincisi, ne yazık ki -yedisini de düşünürsek- hepsinin en kötüsü çünkü bu paket bir hukuksuzluk manzumesi. Bu pakette kayyum yolsuzluklarına yol veriliyor, daha da kötüsü kayyum yolsuzlukları güvence altına alınıyor. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kanun hükümlerini akla ziyan eklemelerle geri getiriyor; “Örgüt üyesi olmadığı hâlde” diye başlayan o ucube hükmü kastediyorum. “Örgüt üyeliğinden farklı olarak” diyerek aynı suçu 2 kez cezalandırır gibi daha da ağırlaştırır bir hüküm geri getiriliyor. Bu, şu demek: Türkiye’yi içine soktuğunuz polis devleti tabutuna bir çivi daha çakmak istiyorsunuz; bu, bu anlama geliyor çünkü hukuk devleti olmanın gereklerini bir yana bıraktınız.

Yasama organı yani bu Meclis hukuka bağlı mı? Anayasa Mahkemesi kararına rağmen Can Atalay bu sıralardaki yerini alamadı yani Meclis, yasama organı hukuka aykırı bir Anayasa ihlaline imkân verdi.

Peki, yürütme hukuka bağlı mı? Cumhurbaşkanımız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları bizi bağlamaz tavrında yani Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ni ihlal etmiş oluyor. Böylece, Anayasa’nın, üstelik kendi iktidarınız döneminde bizzat sizin getirmiş olduğunuz 90’ıncı maddesini de ihlal etmiş oluyorsunuz. Dışişleri Bakanı, Selahattin Demirtaş ve Osman Kavala davalarını kastederek “Bu davalar siyasallaştırılmıştır, bizim de tavrımız siyasi oldu.” dedi. Açın, bakın tutanakları, öyle dedi yani hukuk dışına çıkıldığını bir anlamda itiraf etmiş oldu. Yasama da Anayasa’ya bağlı değil, bizzat yasama da değil, yürütme de değil, yargı da değil. Anayasa’nın 153’üncü maddesi açıkça ve defalarca Yargıtayın 3. Dairesi, çeşitli ağır ceza mahkemeleri tarafından ihlal edildi.

Dahası, uzun tutukluluk süresi 25 Ekim 2023’te dolmasına rağmen, hukuka uygun şekilde hâkim ve savcılar karar verip Gültan Kışanak’ın tahliyesine hükmedemiyorlar. Neden? Gültan Kışanak “Yedi yıllık tutukluluk süresi ne demek?” diye cezaevinden haykırıyor; görülmemiş bir şey. Yedi yıldır tutuklu, hakkında bir hüküm yok ve tutukluluğu devam ediyor, tahliye olmuyor.

Konuşmamı Çiğdem Mater’in bugün yayınlanmış sözleriyle tamamlayacağım. Çiğdem Mater şu anda Bakırköy Cezaevinde yatıyor, on sekiz yıl hüküm giydi. “Bağımsız ve tarafsız” diye üstüne basa basa telaffuz ettiğiniz yargı marifetiyle, çekilmemiş bir belgesel film nedeniyle -film yok ama ortada- on sekiz yıl hüküm yemiş vaziyette; bir hukuk cinayeti sonucu cezaevinde. Ona bugün bir medya kanalında soru soruluyor, deniliyor ki: “AKP-MHP yargı krizi, hatta Anayasa Mahkemesinin etkisiz kılınması pahasına Can Atalay’a karşı tutumu nasıl değerlendiriyorsun?” Cevap veriyor: “Bunlar ilk kez olmuyor. Leyla Zanal Meclisten karga tulumba alındığında çok gençtim daha, zorla arabaya bindirilen Orhan Doğan’ın o dimdik duruşu, o bakışı hâlâ gözümün önünde. Mecliste Merve Kavakcı’ya reva görülen o feci muameleyi unutmadım. Zanal on küsur yıl sonra hapisten çıktıklarında gazetecilik yapıyordum, Diyarbakır’dan başlayıp günlerce süren o muhteşem karşılamaya tanıklık ettim. Merve Kavakcı da şu anda yanlış bilmiyorsam büyükelçi, en azından yakın zamana kadar öyleydi. Türkiye böyle bir yer, Can Atalay yarın yeniden vekil olur, yemin de eder. Türkiye böyle bir yer, mesele bu değil.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çandar, lütfen tamamlayın.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) – Tamamlıyorum.

Şimdi, bu sözleri doğrudan sol tarafıma doğru, siz, AK PARTİ Grubunu ilzam eder şekilde diyor ki: “Ben, bütün bu olan bitende, başörtüsü mücadelesini son derece haklı olarak AİHM’e götürüp hukuk mücadelesinden geri adım atmayan Leyla Şahin’in AK PARTİ Grup Başkan Vekili olarak bütün bu hukuksuzluğun arkasında durabilmesine şaşıyorum, ‘411 el kaosa kalktı.’ manşetleriyle ve dönemin kararlarıyla haklı olarak mücadele eden AK PARTİ’li hukukçuların ses çıkarmamasına şaşıyorum.” Herhâlde, sizler de bu sözler karşısında vicdanınızla baş başa kalırsınız.

Benim de söyleyeceğim son cümle şudur: Şu “Sekizinci yargı paketi” denilen ucubeyi geri çekin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) – ...hukuka ve adalete kastetmiş vicdansızlar olarak tarihe geçmeyin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Sen kendine bak, kendine!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Karar yeter sayısı aramanızı istiyoruz Başkan.

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Sayın milletvekilleri, Kâtip Üyeler arasında ihtilaf olduğundan dolayı elektronik cihazla oylama yapacağız ve karar yeter sayısı arayacağız.

İki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı vardır, önerge reddedilmiştir.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Yanınızdaki hanımefendiye de söyler misiniz Sayın Başkan, o pek göremiyor!

BAŞKAN – Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2023) esas no.lu Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinde yer alan “alacaklılar” ibaresinin “alacaklı” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

İsmail Atakan Ünver

Ali Karaoba

Aydın

Karaman

Uşak

Ömer Fethi Gürer

Mühip Kanko

Evrin Karakoz

Niğde

Kocaeli

Aydın

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Aydın Milletvekili Evrim Karakoz’a söz veriyorum.

Sayın Karakoz, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Uğultu var yalnız Sayın Başkanım, çok uğultu var.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, hatip söze başlamadan uyarayım, lütfen hatibi dinleyelim, gerçekten büyük uğultu var. Hatibi saygıyla dinleyelim.

Buyurun Sayın Karakoz.

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün torba yasanın 2’nci maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu önerge üzerine söz almış bulunmaktayım.

Bu torba yasada mevcut hükümlerin pek çoğu Anayasa Mahkemesi kararlarına ve Anayasa’mıza aykırıdır. Süreç içerisinde bu konuda yapmış olduğumuz uyarılar ve öneriler, maalesef, iktidarın “Ben ne istersem yaparım.” anlayışıyla reddedilmiş ve iktidar, hukuk devleti ilkesine aykırı eylemlerine devam etmiştir.

“Adalet mülkün temelidir.” diye her yere astığımız söz, bu sözün içeriği maalesef, iktidar tarafından boşaltılmıştır.

(Uğultular)

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, lütfen, lütfen hatibi saygıyla dinleyelim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın arkadaşlar, değerli milletvekilleri; izin verir misiniz, izin verir misiniz, bir iki cümle söyleyeceğim. Divan olarak, gerçekten içeride milletvekillerimizin hep olmasını arzu ediyoruz ama içeride vekillerimiz olduğu zaman ayrı bir dert, olmadığı zaman daha büyük bir dert yani lütfen ama lütfen, biz burayı sağlıklı çalıştırmak için birbirimizi saygıyla dinlememiz lazım. Sözü olan zaten söz veriyoruz, gruplar konuşuyor, şahıslar konuşuyor ama hatibi konuşturmazsak hiçbir şey anlaşılmaz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Dinlemek zorunda da değilim ya, ne diyorsa desin!

BAŞKAN – Saygıyla dinleyelim, lütfen. Yani tekrar ettirmeyin. Bakın, bugün ben defalarca bu uyarıyı yaptım.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Başkanım, baştan alın, baştan.

BAŞKAN – Evet, şimdi sürenizi de durdurduğumuz için Sayın Karakoz...

Buyurun.

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) – Bugün OECD ülkeleri arasında yapılan bir araştırmada Türkiye Cumhuriyeti’nde yaşayan vatandaşlarımızın yüzde 20’nin altında bir oranda yargıya güvenmediği ortaya çıkmıştır. 38 OECD ülkesi arasında yargıya güvende ülkemiz maalesef 36’ncı sıradadır. Vatandaşlarımız adalete ve yargıya güvenmiyor, inanmıyor.

Peki, bu hâle nasıl geldik? “Ben Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımıyorum. Anayasa Mahkemesi kararlarına saygı duymuyorum.” diyen bir Cumhurbaşkanı var bu ülkede. Can Atalay kararındaki hukuksuzluğu burada hepimiz gördük, hepimiz bizzat yaşadık. Adında adalet, yönetim anlayışında gaflet ve hukuk devletine ihanet içinde bir iktidarla karşı karşıyayız. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün Anayasa Mahkemesinin yetkilerini kısıtlamaya, bugün Anayasa Mahkemesini ortadan kaldırmaya dönük bir çabanın içerisindeyiz. Oysa Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruyu, 2010 yılında millet AİHM’e başvurmasını diye Fetullahçı terör örgütüyle beraber siz getirmediniz mi?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Getirdiler.

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) – Anayasa Mahkemesi üyelerini siz atamıyor musunuz?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Atıyorlar.

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) – Sayısal çoğunluğunuza güvenip bir yapı oluşturunuz, bu yapı sizin hoşunuza gitmeyen kararlar verdiğinde “Evet, biz kuralları değiştirelim. Evet, gerekirse bu yapıyı ortadan kaldıralım. Biz küstük, oynamıyoruz.” diyorsunuz.

Yargıda ciddi metinsel ve yapısal sorunların olduğu ortadadır. Bugün AKP iktidarında yargı paralı hâle gelmiştir; vatandaşlarımız yargı masraflarının yüksekliğinden hak arama hürriyetinden yararlanamaz duruma gelmiştir.

2004 yılında mesleğe ilk başladığımda, Aydın iline -ki Türkiye’nin pek çok yerinde böyleydi bu iş- tayin olan hâkim ve savcılar için geldikleri yerlerdeki meslektaşlarımızı arardık, derdik ki: Hukuka saygısı nasıldır, nasıl kararlar verir? Bu durum 2010’lu yıllara geldiğimizde değişti, dedik ki: Tayin olan hâkim ve savcılar hangi siyasi görüşe mensup? Ama geldiğimiz noktada şunu soruyoruz: Bu hâkimler hangi cemaate mensup, hangi tarikata mensup; Menzilci mi, İlim Yaymacı mı, Hakyol Vakfı mı? (CHP sıralarından alkışlar) HSK’nin kılıcı, Demokles’in kılıcı gibi cemaatlere, tarikatlara üye olmayan hâkim ve savcıların kafalarında sallanıyordu. Bu Hükûmet 85 milyon adaleti için değil, kendi adaleti için çalışmaktadır. Bu Hükûmet vatandaşın hukukunu değil, 5’li çetelerin, faizcilerin, tefecilerin hukukunu savunmaktadır.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi geldiğinde denildi ki: “Yasama, yürütme ve yargı erkleri kesin bir şekilde ayrılacak.” Ama geldiğimiz noktada şunu görüyoruz: Yürütme erki, yasama ve yargı üzerinde bir tahakküm kurmuştur.

Sayın milletvekilleri, mahkeme kadıya mülk olmaz. Kimler geldi, kimler geçti; kimler gelecek, kimler geçecek? Bugün hukuk devleti ilkesinden verilen her taviz, bugün yapılmasına müsaade ettiğiniz her türlü hukuka aykırılık, siz hukuka ve adalete ihtiyaç duyduğunuzda karşınıza çıkacaktır. Bizi haksızlığa, hukuksuzluğa ve adaletsizliğe alıştırmaya çalışıyorsunuz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu haksızlığa, hukuksuzluğa ve adaletsizliğe alışmayacağız, milletimizi de alıştırmayacağız. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, size rağmen sizin için de hakkı, hukuku, adaleti, hukuk devletini, demokratik, laik cumhuriyeti savunmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karakoz, lütfen tamamlayın.

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) – Bu tavrımızdan da milim sapmayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakoz.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.21

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 02.23****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Asu KAYA (Osmaniye), Rûmeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

109 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 29 Şubat 2024 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 02.23

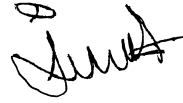
XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde hasar gören bir apartmanda yürütülen arama ve kurtarma çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/9383)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim Akın
İzmir Milletvekili

6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde, Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Malatya, Gaziantep, Adana, Kilis, Osmaniye, Diyarbakır, Şanlıurfa, Elazığ illeri etkilenmiş, 53 bin 538 kişinin yaşamını yitirdiği iddia edilmiştir. Deprem gerçeğini görmezden gelen planlamalar, usulsüz imar ve yapı denetim izinleri, iktidarın çıkardığı imar afları afetin felakete dönüşmesinde kaçınılmaz bir rol üstlenmiştir.

6 Şubat, saat 04.17'den bugüne, kar hırsının, aç gözlülüğün, çürümüş zihniyetin ve denetimsizliğin insan hayatını nasıl hiçleştirdiğine şahitlik ettik. Kesilen kolonlar binlerce insanın canına fütursuzca kast ederken, içi boşaltılan kurumlar, niteliğini yitirmiş kuruluşlar ve ulaşmayan eller içinde bulunduğumuz sistemin kolonlarının da kesilmiş olduğunu acı bir biçimde göstermiştir.

Gaziantep İbrahimli'de bulunan Emre Apartmanı, kuralsızlığın, adaletsizliğin, cezasızlığın, suçun mahali olan yüzlerce binadan yalnızca biridir. İlk depremde çöken, 20 daireli 11 katlı binanın ikizi/B bloğu sapaşla dururken, A bloğu çökmüş ve 56 kişinin yaşamını yitirdiği iddia edilmiştir.

Binanın arama kurtarma çalışmaları 12 gün sürmüş, gönüllü arama kurtarma ekipleri sınırlı malzemelerle çalışma yürütmüştür. Depremi ikinci gününde enkaz altında kalan 19 yaşındaki Mustafa Caner Deniz'in telefonundan mesaj alınmış, fakat 11. günün sonunda Caner'in cansız bedenine ulaşılmıştır. Depremi 4. Gününde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın binaya ziyarette bulunacağı haberi ulaşmış, AFAD ekipleri binanın bulunduğu alana gelmiş, çadırlar kurmuş ve plaka boyutlarında kameralar ve ekipmanlarla arama kurtarma çalışmalarına katılacakları izlenimini vermiştir. Erdoğan'ın programının değiştirilmesi sebebiyle, ziyaret gerçekleşmemiş, AFAD ekipleri getirdikleri malzemeleri kullanmadan toplatarak alanı terk etmiştir. İstanbul'dan gelen gönüllü ekip ise çalışmalarına teknik araçlar olmadan devam etmiştir. 12 gün süren çalışma, arama kurtarma çalışmasından ziyade enkaz kaldırma çalışmasına dönüşmüş, her geçen gün cansız bedenler ailelerine teslim edilmiştir.

Ölü bedenlerin aldıkları darbeler ve günler geçmesi yüzünden deforme olmaları sebebiyle cenaze teşhislerinde karışıklıklar yaşanmış, yukarıda bahsi geçen Caner Deniz diye gömülen kişinin başka biri olduğu anlaşılmıştır. Mayıs ayında DNA sonucu, Caner'in babası Mehmet Deniz diye gömülen kişinin Caner olduğu, Mehmet Deniz'in bedeninin ise başka bir aile tarafından teslim alındığı anlaşılmış ve defin işlemleri 4 ay sonra yeniden yapılmıştır.

Emre Apartmanı'nın yapıışığındaki binanın sağlam kalması, binanın zemin katında bulunan dükkanlardan birinin dükkan genişletme ve tadilat sırasında ana kolonlardan birini kestiğı, iddiasını gündeme getirmiştir. Açılan dava gereğı, bilirkişilerin ilk gözlemlerinde beton kalitesinin düşük olduğu, betonun içerisinde irili ufaklı olmaması gereken taşlara rastlandığı bilgileri yer almış ve depremde 13 gün sonra binanın müteahhitlerinden Ali Emre ve Ahmet Yıldız nöbetçi sulh ceza hakimliği tarafından tutuklanmıştır.

Dava süreci içerisinde kolon kesme iddiasıyla gündeme gelen firmanın 2019 yılında dükkanı satın almak amacıyla kredi başvurusu yaptığı fakat ekspertiz raporunda bina 13-13 aksı ile 0-0 aksı kesişimindeki kolonun yerinde olmadığı tespit edildiğı için kredinin onaylanmadığı öğrenilmiştir. Mimari projede görünen kolonun statik projede görülmediğı bu nedenle kolonun hiç yapılmadığı öğrenilmişse de 2019'dan 2023'e kadar herhangi bir işlem yapılmamış, hiçbir önlem alınmamıştır. Müteahhit başta olmak üzere, herhangi bir işlem başlatmayan ilgili kamu görevlileri, 50'den fazla insanın ölümüne sebebiyet veren ihmalin taşıyıcıları olmuşlardır.

Bu bağlamda;

- 1- Emre Apartmanı'nda kaç kişi yaşamını yitirmiştir? Kaç kişi yaralı kurtulmuştur?
- 2- Emre Apartmanı'nda enkazına ulaşamayan, kimliği tespit edilemeyen kaç kişi vardır?
- 3- Arama kurtarma çalışmalarına kaç kişi katılmıştır? Arama kurtarma ekipleri hangi malzemelerle çalışma yürütmüştür?
- 4- Depremde 4. gününde alana gelen AFAD ekipleri neden getirdikleri malzemeleri alanda çalışma yürüten ekiplere teslim etmemiştir?
- 5- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyareti ile AFAD ekiplerinin yürüttüğü/yürütmediğı çalışma arasında nasıl bir ilişki vardır?
- 6- Birbirine yapışık ikizi ayakta dururken Emre Apartmanı A bloğun yıkılma gerekçesi nedir?
- 7- Bina statik planı ile mimari planında uyumsuzluklar olduğu ve taşıyıcı kolonlardan birinin hiç yerleştirilmediğı doğru mudur?
- 8- 4+1 oda sayısı bulunan A bloğun da arkadaki B blok gibi 3+1 plana sahip olduğu iddiaları doğru mudur?
- 9- 2019 yılında yapılan kredi başvurusunun ekspertiz raporunda kolon eksikliğinin fark edilmesi sonrası neden herhangi bir işlem başlatılmamıştır?
- 10- Bu süreçte rolü olan ilgili kamu kuruluşları hangileridir? Sorumlular hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?

- 11- Müteahhitlerin ve Őantiye Őefinin tutuklandığı iddiaları doğru mudur? Bu kişiler halen tutuklu mudur?
- 12- Davanın güncel seyrine dair bilgiler nelerdir? Kaç kişi davacı olmuştur?
- 13- Emre Apartmanı depremzedelerine ne türlü sosyal, ekolonomik, psikolojik destekler sağlanmıştır?
- 14- Bina altında bulunan d kkanelerin kayıp ve zararlarına ilişkin herhangi bir tespit çalışması yapılmış mıdır? Yapıldıysa ne tür destekler sağlanması  n görülmüştür?
- 15- Binanın alt katında bulunan Yapı Kredi Bankası'nın kasalarının boşaltıldığı iddiaları doğru mudur?
- 16- Binadan ıkarılan cenazelerin kayıtları nasıl tutulmuştur?
- 17- Binadan ıkarılan her bir beden için DNA  rneği alınmış mıdır?
- 18- DNA  rneği alındıysa cenazelerin karışmasının sebepleri nelerdir?
- 19- Binadan ıkarılan malzemeler, ziynet eşyaları, manevi hatırası olan eşyalar nerede muhafaza edilmiştir?
- 20- Bunlar depremzede ailelere teslim edilmiş midir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-212162

Konu : Soru  nergeleri-84

TÜRKİYE BÜYÜK M LLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi : 19.02.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1383435 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru  nergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, İzmir Milletvekili Sayın İbrahim AKIN tarafından verilen 7/9383 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/9385)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars Milletvekili

DEM Parti Grup Başkanvekili

Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde 6 Şubat 2023 günü meydana gelen iki şiddetli deprem, çok ciddi can kayıplarına neden olmuş; resmi verilere göre en az 50 bin 783 kişinin yaşamını yitirdiği kayıtlara geçmiştir.

Ancak önceki dönem Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı olan Murat Kurum, katıldığı bir programda 6 Şubat depremlerinden bahsederken “ İşte 6 Şubat geliyor... 130 bin canımız gitmiş” ifadelerini kullanmıştır. Her ne kadar daha sonra “Cumhuriyet tarihindeki depremlerde toplam 130 bin kişi hayatını kaybetti” demiş ise de, 130 bin sayısının sadece 6 Şubat depremlerine dair olduğu anlaşılmıştır. Zira Cumhuriyet tarihinden bu yana yaşanan büyük çaplı depremlerde yaşanan can kayıplarının çok daha fazla olduğu bilinmektedir. Şüphesiz gerçek rakamların, açıklanan resmi rakamların çok daha üzerinde olduğu, uzun süredir kamuoyunun malumudur.

11 ili doğrudan etkileyen depremler neticesinde, çok sayıda konutun yanı sıra okullar ve hastaneler başta olmak üzere kamu binaları yıkılmış, netice itibarıyla depremlerin yarattığı etki çok boyutlu bir şekilde zararlara neden olmuştur. Yaşanan vahametın bir diğer nedeni de devlet kurumları ile AFAD'ın bölgelere geç ulaşmış olmasıdır. Zamanında yardım gitmemiş olmasının, yıkımın büyük olmasındaki etkisi açıktır. Nitekim depremden bir süre sonra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Adıyaman'da yaptığı açıklamasında *"...arzu ettiğimiz hıza ulaştıramadığımız bir gerçektir" demiş ve "Depremın yıkım etkisi 500 kilometrelik bir alana yayıldığı için işimiz maalesef çok zor oldu. Bölgenin yakın dönemde rastlamadığımız şiddette bir kış yaşıyor olması da önümüze başka bir engel olarak çıkmıştır"* şeklinde bir ifade kullanmıştır.

6 Şubat depremlerinin ardından bir yıl geçmesine karşın, hala sorunlar en üst derecede devam etmekte, kentlerin ve kentlerdeki yurttaşların normal standartlardaki yaşamlarına dönememedikleri gözlenmektedir. Bu konuda hangi bakanlıkların hangi çalışmaları yaptığı meselesi de müphem kalmış, netice itibarıyla yaşananların etki ve sonuçlarına dair kamuoyu ile detaylı bir durum değerlendirmesi paylaşılmamıştır.

Anayasanın 104 üncü maddesi; **"Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir."** ve yine **"Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder."** der. Yürütme yetkisi, anayasa uyarınca cumhurbaşkanında olup, diğer bakanlıklarla birlikte hangi çalışmaların yürütüldüğü ve depremden etkilenen kentler ile yurttaşlara dair hangi adımların atıldığı yönünde bir açıklama halihazırda yapılmamıştır.

Bu bağlamda;

- 1- 6 Şubat 2023 günü meydana gelen depremlere neden geç müdahale edilmiştir?
 - 2- İHA-SİHA'lardan görüntü alınamamış mıdır?
 - 3- Uluslararası yardım çağrısı ne zaman yapılmıştır?
 - 4- Hangi ülkelerden arama- kurtarma ekipleri ve yardımlar gelmiştir?
 - 5- Yapılan yardımlar esnasında neden kaos oluşmuştur? Kaos neden engellenmemiş ve yardımların bir düzen çerçevesinde yapılması sağlanmamıştır?
 - 6- GSM şirketleri neden hizmet verememiş; iletişim neden sağlanamamıştır?
- Depremden sonra deprem bölgesindeki GSM abonelerinden kaçının, şebekelerden

geri dönmek üzere ayrıldığı tespit edilmiştir? GSM abonelikleri yenilenmeyen, şebekelerinden ayrılan kişi sayısı ile ölüm sayıları eşleştirilmiş midir? GSM aboneliklerinin sonlanmış olması ölüm verilerine dair bir karine değil midir? Bu rakamlar depremde gerçekleşen ölüm sayıları değil midir? Gerçek veriler ne zaman açıklanacaktır?

- 7- AFAD'ın 2020 tarihli Kahramanmaraş İl Afet Risk Azaltma Planı'nda hangi uyarılar yapılmıştır?
- 8- 2020 tarihli Kahramanmaraş İl Afet Risk Azaltma Planı'nda yer alan hususlara dair çalışmalar neden 3 yıl boyunca yapılmamıştır?
- 9- Enkaz altında kalan insanların yaşama şanslarının sağlanması adına neden teknik ekipler görevlendirilmemiş, neden ölümlerin artmasına göz yumulmuştur?
- 10- Deprem sonrası ilan edilen OHAL kararı depremin etkilerinin azaltılması noktasında faydalı olmuş mudur? OHAL ilanı ile umulan fayda sağlanmış mıdır?
- 11- Depremler neticesinde meydana gelen toplam can kaybı nedir? Gerçekçi verilere ulaşılmasına dönük çalışmalar yürütülmüş müdür?
- 12- Önceki dönem Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı olan Murat Kurum'un can kaybına dair ifade ettiği 130 bin can kaybı ifadesi doğru mudur?
- 13- Deprem gerçeğini görmezden gelen planlamalar, usulsüz imar ve yapı denetim izinlerinin yarattığı etki nedeniyle yıkılmış bina sayısı kaçtır?
- 14- Deprem illerinin hepsini kapsayacak şekilde yıkılan ve yıkılması kararlaştırılan bina sayısı kaçtır?
- 15- Tespit edilen az, orta ve yüksek hasarlı yapı sayısı kaçtır? Şu ana kadar hasar durumu değiştirilen bina sayısı kaçtır? Ağır hasarlı olarak tespit edilen yapıların yıkım süreçlerine dair güncel veri nedir?
- 16- Yıkımların kontrolsüz olduğu, yönetmeliklerde yer alan tedbirlerin alınmadığı, sulamanın yapılmadığı çokça kez basına yansımıştır. Yıkımla ilgili kimlere yetki verilmiştir? Bu yetkiden hareketle faaliyet yürütenler halk ve çevre sağlığını gözetmeden gerçekleştirdikleri yıkımlardan mesul tutulmuş mudur? Yıkımların denetimi nasıl sağlanmaktadır?
- 17- Deprem illerindeki hava ölçümlerinin durdurulduğu bilinmektedir. Ölçümlerin durdurulma nedenleri nelerdir? Güncel olarak ölçümler yapılmakta mıdır? Deprem illerindeki sonuçlar nelerdir? Asbest dahil olmak üzere havada bulunan ince partiküllerin oranları nelerdir?

- 18- Sağılıktan gıdaya geniş bir spektrumda olumsuz etkileri bulunan asbeste dair alınan önlemler nelerdir?
- 19- Geçici barınma alanlarının insani gereksinimleri karşılamadaki yetersizlikleri nelerdir?
- 20- Kış aylarında sıkça karşılaşılan sel, taşkın, yangın vb. problemleri depremzedelerin zorlu yaşamlarını olumsuz etkilemiştir. Geçici barınma merkezleri oluşturulurken iklim, sosyo-ekonomik, ve kültürel koşullar neden dikkate alınmamıştır?
- 21- TMMOB gibi meslek örgütleri ve STK'lar yeniden yapılaşmanın seçildiği bölgelerin mera alanları, tarım alanları, sulak alanlar ve ormanlık alan olduğuna dair tespitlerde bulunmuştur. Bu tür alanlar toprak yapısı itibariyle ciddi riskler teşkil ettiği halde neden bu bölgelerde yapılaşmaya gidilmektedir?
- 22- Deprem 18. gününde yayınlanan ve yeniden yapılaşma ihalelerinin aktarımını yapan Afet Bölgesi Tasarım Alanları Rehberi oluşturulmadan önce uzman görüşleri alınmış mıdır?
- 23- Bu ihaleler kimlere verilmiştir? İhale prosedürleri ne şekilde işletilmiştir? İhaleyi alan şirketlerin çalışmalarına dair güncel veriler nelerdir?
- 24- Deprem bölgelerinde tarımsal üretimde karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 25- Deprem ın zorlayıcı sonuçları itibariyle tarımsal üretimi bırakmak zorunda kalan çiftçi sayısı kaçtır?
- 26- Deprem sonrasında diğer illere göçler nasıl gerçekleşmiştir?
- 27- Deprem nedeniyle başka kentlere göç etmek zorunda kalan kişiler için bir destek çalışması yürütölmüş müdür?
- 28- Deprem sonrasında işini, evini, yakınlarını kaybeden yurttaşlar için hangi çalışmalar yürütölmüştür?
- 29- Deprem sonrası işgücü kaybı olan yurttaşlar için bir çalışma yürütölmüş ve hayatlarını idame ettirmelerine dönük çalışmalar yürütölmüş müdür?
- 30- Deprem anında ve sonrasında kaç kadın doğum yapmıştır? Kaçı yaşama şansı bulmuştur?
- 31- Kadınların doğum yahut düşük nedeniyle tedaviye erişim olanakları sağlanmış mıdır? Deprem anında ve sonrasında kaç bebek ölümü gerçekleşmiştir?
- 32- Kadınların depremler sırasında ve sonrasında bakım emeği başta olmak üzere maruz kaldıkları mağduriyetlerin giderilmesi adına hangi çalışmalar yürütölmüştür?
- 33- Depremde hayatını kaybeden çocuk sayısı kaçtır? Kaçının kimliği tespit edilmiştir? Kimliği tespit edilen çocukların cenazeleri yakınlarına teslim edilmiş midir?

- 34- Depremde yakınlarını kaybeden, ebeveynsiz kalan çocuk sayısı kaçtır? Bu çocuklar nerededir?
- 35- Depremde kaybolan çocuk sayısı kaçtır? Kaybolan çocuklara ilişkin yapılan çalışmalar nelerdir?
- 36- Deprem nedeniyle göç eden çocuk sayısı kaçtır? Göç hangi kentlere yapılmıştır? Çocukların göç ettiği yerlerde yaşam koşullarına ilişkin devlete bağlı kurumların yaptığı herhangi bir çalışma var mıdır?
- 37- Deprem bölgelerinde henüz yeni doğmuş ve yine bebeklik döneminde olan çocukların çocukluk aşıları yapılmış mıdır? Çocukların aşı durumu ve gelişimlerine dair çalışmalar yapılmış mıdır?
- 38- Deprem nedeniyle okullar yıkıldığı için eğitime devam edemeyen çocuk sayısı kaçtır?
- 39- Deprem bölgesinde çocuk yoksulluğuna dair veriler nelerdir? Herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
- 40- Deprem bölgesinde yaşayan çocukların halihazırda barınma, sağlık, eğitim gibi alanlarda yaşadıkları temel sorunlar nelerdir?
- 41- Deprem nedeniyle engelli hale gelen çocuk sayısı kaçtır? Engelli çocuklar için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 42- Deprem bölgesinde nöroçeşitlilik, etnik, inanç ve cinsiyet kimliğinden dolayı çocukların yaşadığı sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözüm bulması için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 43- Deprem sonrası çocuklara hukuki destek vermek açısından oluşturulan birimler var mıdır? Bunlar hangileridir?
- 44- Deprem sonrası devlet bütçesinden deprem bölgesindeki çocuklar için ayrılan ve harcanan resmi kaynak ne kadardır?
- 45- Bakanlıklar ve devlete bağlı kurumlar deprem sonrası çocukların sorunlarını çözmek için çocuklarla çalışan kaç sivil toplum kuruluşuyla protokol imzalamıştır? Bu kurumlar hangileridir? Bu protokoller için ayrılan devlet bütçesi ne kadardır?
- 46- Depremde hayatını kaybeden engelli yurttaşlara ilişkin herhangi bir tespit yapılmış mıdır? Hayatını kaybeden engelli sayısı kaçtır?
- 47- Deprem sonrası engelli kalan yurttaş sayısı kaçtır?
- 48- Deprem sonrası barınma ihtiyacı karşılanırken engellilerin özgün durumları gözötilmiş midir? Ortak kullanım alanları, tuvalet, banyo vb. engelli yararına ve önceliklerine uygun mudur?

- 49- Engelli yurttaşlara sağlanan ekonomik, sosyal, psikolojik destekler nelerdir? Bu destekler hangi periyotlarla sağlanmıştır ve güncel durumları nedir?
- 50- Engelli bireylerle yaşayan yurttaşlar için yapılan herhangi bir çalışma söz konusu mudur? Bu bireylere veya ailelere ekonomik, sosyal, psikolojik bir destek sağlanmış mıdır?
- 51- İşitme cihazı, tekerlekli sandalye, beyaz baston, protez gibi yardımcı cihazlarına erişimlerini kaybeden engellilerin ihtiyaçlarını karşılamaya dönük bir çalışma yapılmış mıdır?
- 52- Tedavi ve düzenli kullanım gerektiren medikal malzemelere erişimde yaşanan zorluklara dair ne tür çözümler üretilmiştir?
- 53- Deprem sebebiyle yurdunu terk etmek zorunda kalan engellilere maddi ve lojistik destek sağlanmış mıdır?
- 54- Engelli depremzedelerin sorunlarına çözüm üretmek adına hangi kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile çalışma yürütülmüştür?
- 55- Adıyaman'da deprem sonrası açığa çıkan ihtiyaçları dayanışma ile onarmaya çalışan Rosa Kadın Derneği, Rengarenk Umutlar Derneği, Çocuk Çalışmaları Derneği, Ferat Dil ve Kültür Çalışmaları Derneği (Ferat/Der) ve Afet Yönetimi ve Dayanışma Derneği'nin kira sözleşmesi ve temsilcilik izni gibi resmi prosedürleri tamamlamış olmalarına rağmen 14 Aralık 2023'te konteynır dahil bütün malzemelerine el konulmasının gerekçesi nedir? El konulan malzemeler nerededir? Binlerce kadının ve çocuğun temel ihtiyaçlarını gidermek ve psiko-sosyal destek sağlamak üzere faaliyet yürüten bu derneklerin faaliyetlerinin durdurulmasından açığa çıkan olumsuz etkilere dair tespitler ve çözüm önerileri nelerdir?
- 56- Deprem sonrasında enkaz kaldırma çalışmaları esnasında kaç savcı ve hakim görevlendirilmiştir?
- 57- Depremler sonrasında enkaz kaldırma çalışmaları esnasında kaç kişiden DNA örneği alınmıştır?
- 58- Deprem sonrasında enkazlardan çıkarılan herkesten DNA örneği alınmama gerekçesi nedir?
- 59- Depremlerde yaşamını yitirenlerin definleri gerçekleştirilirken kaç savcı görev almıştır?
- 60- Depremlerde yapılan definlerin tamamından DNA örneği alınmış mıdır?
- 61- Kimsesizler mezarlığına yapılan definlerde, kimlik tespit çalışmaları ve eşleştirmeler neden eksik yapılmıştır?

- 62- Depremler sonrasında vücut bütünlüğünü yitiren cenazelerden DNA örneği alınmış mıdır? Vücut bütünlüğü bozulan kimselerden DNA örneği alınmama gerekçesi nedir?
- 63- Yıkılan binalardan tüm cenazelerin çıkarılması beklenmeden enkaz kaldırma çalışmalarının yürütülme gerekçesi nedir?
- 64- Yıkılan binalardan tüm kişiler çıkarılmadan enkaz kaldırma çalışması yapılması sonucu kaç kişi yaşamını yitirmiştir? Kaç kişinin vücut bütünlüğünün bozulmuş olduğu tespit edilmiştir?
- 65- Tüm cenazeler çıkarılmaksızın enkaz kaldırma çalışmalarının ağır iş makineleriyle yürütülmesinin, cenazelere zarar vereceği neden değerlendirilmemiştir?
- 66- Enkaz kaldırma çalışmalarının, ölüye saygı çerçevesinde yürütülmeme gerekçesi nedir?
- 67- Ağır yaralı olanların derhal ambulanslara bindirildiği ve diğer kentlerdeki hastanelere sevk edildiği esnada kimlik belirleme çalışmaları neden yapılmamıştır? Hangi hastaneye hangi şehirden kaç kişinin sevk edildiği bilgileri neden kayıt altına alınmamıştır?
- 68- Bilhassa çocukların insan ticareti yaptığı bilinen kişiler eliyle kaçırıldıkları yönündeki iddialar değerlendirilmiş midir? Yapılan kayıp başvuruları bu çerçevede değerlendirilmiş midir? İnsan kaçakçıları tarafından kaçırılma iddiaları bağlamında bir çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 69- Aile Bakanlığı tarafından kaç çocuğun evlatlık olarak verildiği bilgisi bakanlık verilerinizde mevcut mudur? Bu sayı kaçtır?
- 70- Yakınlarının bulunması amacı ile kaç kişi feth-i kabir talebinde bulunmuştur? Bu taleplerin kaçına yanıt verilerek kaç mezar yeniden açılarak DNA eşleştirme çalışması yürütülmüştür?
- 71- 6 Şubat depremleri olağanüstü haller kapsamında olup tüm mezarlıkların açılarak kimlik tespiti çalışmalarının yürütülmesi söz konusu olacak mıdır?
- 72- Kayıp yakınlarının mağduriyetlerinin giderilmesi adına kayıpların bulunmasına dönük bir çalışma yürütülecek midir?
- 73- Halihazırda afet bölgesi ilan edilen illerde kaç okul eğitim-öğretim dönemine eksiksiz başlayabilmiştir?
- 74- Afet bölgesi ilan edilen illerde yaşayan ve eğitim-öğretime ara vermek zorunda kalan çocukların eksik dönemlerinin telafisi sağlanmış mıdır? Öğrencilerin

müfredatta eksik kaldığı kısımların telafisi için hangi çalışmalar yapılmıştır/yapılacaktır?

- 75- Afet bölgesi ilan edilen illerden diğer illerdeki eğitim kurumlarına nakil sayıları illere ve okul türlerine göre ne şekilde dağılmıştır?
- 76- Türkiye genelinde tüm okulların depreme dayanıklılık tespiti yapılmış mıdır? Şayet hepsi tamamlanmadıysa dahi, kaç tamamlanmış ve kaç okulun depreme dayanıklı olmadığı tespit edilmiştir?
- 77- Halihazırda depreme dayanıklı olmadığı tespit edilen kaç okul için yıkım kararı alınmıştır? Kaç okulun güçlendirilmesine karar verilmiştir?
- 78- Yıkım kararı alınan okul binaları kaç yıllıktır? Güçlendirme kararı alınan okullar, Deprem Yönetmeliği öncesinde mi sonrasında mı inşa edilmiştir?
- 79- Yıkım kararı alınan okulların yerine yeni kurumlar inşa edilecek midir? Bunun için ne kadarlık süre öngörülmektedir?
- 80- Güçlendirme çalışması yapılacak okullardaki bu çalışmalar ne zaman başlatılmıştır? Ne zaman bitirilmesi planlanmaktadır?
- 81- Yıkım yahut güçlendirme çalışması yapılacak olan okulların bu tadilat ve yıkım işleri hangi şirketlere ihale edilmiştir? Bunun için Bakanlığınız bütçesinden ne kadar harcama yapılması öngörülmektedir?
- 82- Okulları yıkılacak yahut tadilattan geçirilecek olan öğrencilerin, geçici bir süre farklı eğitim kurumlarında okullarına devam etmeleri yönündeki karar hangi kriterlere göre alınmıştır?
- 83- Deprem bölgesi ilan edilen illerde toplam kaç kişiye elektrik ve su faturası gönderilmiştir? Deprem bölgesinde kalan yurttaşlara gönderilen elektrik ve su faturalarının toplam tutarı nedir?
- 84- Evlerinin hasarlı olmasından mütevellit çadırlarda ikamet eden yurttaşların evlerine yüklü miktarlarda fatura gönderilmesinin izahı nedir?
- 85- Ağır hasarlı olduğu için hiç kullanılmayan evlerden yapıldığı iddia edilen enerji sarfiyatının kaynağı nedir? Bu yüklü faturalara eş değer ölçekte elektrik kullanılmış mıdır? Kullanıldıysa, evlerde kimsenin yaşamadığı nazara alındığında, kim tarafından hangi amaçla kullanıldığı belli midir?
- 86- Depremzedelerin bu faturaları ödemesi beklenmekte midir? Evleri, işleri olmayan ve hala yaralarını saramamış olan binlerce yurttaş bu faturaları nasıl ödeyecektir?

- 87- Deprem bölgelerindeki yurttaşlara yüklü miktarlarda fatura gönderen enerji şirketleri araştırılacak mıdır? Şirketler hakkında inceleme başlatılması ve yaptırım uygulanması gündeminizde olacak mıdır?
- 88- 6 Şubat depremlerinde yıkılan binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunan kaç kişi tespit edilmiştir? Tespitlerin il ve ilçe bazındaki sayısal verileri ne şekildedir?
- 89- Halihazırda kaç kişi hakkında kaç dava açılmıştır? Davalar hangi aşamadır?
- 90- Yıkılan binaların yapı iznini veren, ruhsat veren kişiler tespit edilmiş midir? Yapı izni, ruhsat veren, inşaatlarda gerekli denetimleri yapmayan kaç kişi hakkında soruşturma ve dava açılmıştır?
- 91- Depremlerde binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunan kaç kişi tutuklanmış, kaç kişi tahliye edilmiştir? Tahliye gerekçeleri neler olmuştur?
- 92- Depremlerde binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunanların hepsi tespit edilebilmiş midir? Hakkında arama ve yakalama kararı bulunan kaç kişi vardır?
- 93- Dosyaların kaçında bilirkişi raporları tamamlanmıştır? Bilirkişi raporları ne yöndedir?
- 94- Sorumluları 'tali kusurlu' olarak gören kaç bilirkişi raporu vardır? Bu raporların yenilenmesi gündemde midir?
- 95- Yıkılan binaların müteahhitleri oldukları bilinen kişiler hakkında henüz yargılama aşamasına geçilmeme gerekçesi nedir?
- 96- Binlerce insanın ölümünde sorumluluğu bulunanların tahliyesi, olası doğal afetlerde yeni kayıpların yaşanması riskini barındırmıyor mu? Cezasızlık politikası inşaat sektörünün bundan sonra da önlem almaması için meşruiyet oluşturmayacak mıdır?
- 97- Cezasızlık politikasının sonlandırılması adına bir çalışma yapılması gündeminizde olacak mıdır?
- 98- Cumhurbaşkanlığı deprem anından bugüne değin hangi bakanlıklarla hangi çalışmaları yürütmüştür?
- 99- Cumhurbaşkanlığı, depremler öncesinde ve sonrasında eksik ve hatalı çalışmalar yürüten, deprem nedeniyle oluşan zararlarda sorumluluğu bulunan bakanlıklar tespit edilmiş midir?
- 100- Depremlerin etkisiyle yaşanan felakette sorumluluğu bulunanların kamoyuna açıklanması ve sorumluların cezalandırılması sağlanacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-212169

Konu : Soru Önergeleri-84

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.02.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1383435 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Kars Milletvekili Sayın Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT tarafından verilen 7/9385 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

3.- Muş Milletvekili Sezai Temelli 'nin, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/9386)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü 'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai TEMELLİ
Muş Milletvekili
DEM/Parti Grup Başkanvekili

Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde 6 Şubat 2023 günü meydana gelen iki şiddetli deprem, çok ciddi can kayıplarına neden olmuş; resmi verilere göre en az 50 bin 783 kişinin yaşamını yitirdiği kayıtlara geçmiştir.

Ancak önceki dönem Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı olan Murat Kurum, katıldığı bir programda 6 Şubat depremlerinden bahsederken “ İşte 6 Şubat geliyor... 130 bin canımız gitmiş” ifadelerini kullanmıştır. Her ne kadar daha sonra “Cumhuriyet tarihindeki depremlerde toplam 130 bin kişi hayatını kaybetti” demiş ise de, 130 bin sayısının sadece 6 Şubat depremlerine dair olduğu anlaşılmıştır. Zira Cumhuriyet tarihinden bu yana yaşanan büyük çaplı depremlerde yaşanan can kayıplarının çok daha fazla olduğu bilinmektedir. Şüphesiz gerçek rakamların, açıklanan resmi rakamların çok daha üzerinde olduğu, uzun süredir kamuoyunun malumudur.

11 ili doğrudan etkileyen depremler neticesinde, çok sayıda konutun yanı sıra okullar ve hastaneler başta olmak üzere kamu binaları yıkılmış, netice itibarıyla depremlerin yarattığı etki çok boyutlu bir şekilde zararlara neden olmuştur. Yaşanan vahametinin bir diğer nedeni de devlet kurumları ile AFAD'ın bölgelere geç ulaşmış olmasıdır.

Zamanında yardım gitmemiş olmasının, yıkımın büyük olmasındaki etkisi açıktır. Nitekim depremde bir süre sonra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Adıyaman'da yaptığı açıklamasında "...arzu ettiğimiz hıza ulaştıramadığımız bir gerçektir" demiş ve "Depremde yıkım etkisi 500 kilometrelik bir alana yayıldığı için işimiz maalesef çok zor oldu. Bölgenin yakın dönemde rastlamadığımız şiddette bir kış yaşıyor olması da önümüze başka bir engel olarak çıkmıştır" şeklinde bir ifade kullanmıştır.

6 Şubat depremlerinin ardından bir yıl geçmesine karşın, hala sorunlar en üst derecede devam etmekte, kentlerin ve kentlerdeki yurttaşların normal standartlardaki yaşamlarına dönememedikleri gözlenmektedir. Bu konuda hangi bakanlıkların hangi çalışmaları yaptığı meselesi de müphem kalmış, netice itibarıyla yaşananların etki ve sonuçlarına dair kamuoyu ile detaylı bir durum değerlendirmesi paylaşılmamıştır.

Anayasanın 104 üncü maddesi; **"Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir."** ve yine **"Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder."** der. Yürütme yetkisi, anayasa uyarınca cumhurbaşkanında olup, diğer bakanlıklarla birlikte hangi çalışmaların yürütüldüğü ve depremde etkilenen kentler ile yurttaşlara dair hangi adımların atıldığı yönünde bir açıklama hali hazırda yapılmamıştır.

Bu bağlamda;

- 1- 6 Şubat 2023 günü meydana gelen depremlere neden geç müdahale edilmiştir?
- 2- İHA-SİHA'lardan görüntü alınamamış mıdır?
- 3- Uluslararası yardım çağrısı ne zaman yapılmıştır?
- 4- Hangi ülkelerden arama- kurtarma ekipleri ve yardımlar gelmiştir?
- 5- Yapılan yardımlar esnasında neden kaos oluşmuştur? Kaos neden engellenmemiş ve yardımların bir düzen çerçevesinde yapılması sağlanamamıştır?
- 6- GSM şirketleri neden hizmet verememiş; iletişim neden sağlanamamıştır? Depremde sonra deprem bölgesindeki GSM abonelerinden kaçının, şebekelerden geri dönmek üzere ayrıldığı tespit edilmiştir? GSM abonelikleri yenilenmeyen, şebekelerinden ayrılan kişi sayısı ile ölüm sayıları eşleştirilmiş midir? GSM aboneliklerinin sonlanmış olması ölüm verilerine dair bir karine değil midir? Bu

rakamlar depremde gerçekleşen ölüm sayıları değil midir? Gerçek veriler ne zaman açıklanacaktır?

- 7- AFAD'ın 2020 tarihli Kahramanmaraş İl Afet Risk Azaltma Planı'nda hangi uyarılar yapılmıştır?
- 8- 2020 tarihli Kahramanmaraş İl Afet Risk Azaltma Planı'nda yer alan hususlara dair çalışmalar neden 3 yıl boyunca yapılmamıştır?
- 9- Enkaz altında kalan insanların yaşama şanslarının sağlanması adına neden teknik ekipler görevlendirilmemiş, neden ölümlerin artmasına göz yumulmuştur?
- 10- Deprem sonrası ilan edilen OHAL kararı depremin etkilerinin azaltılması noktasında faydalı olmuş mudur? OHAL ilanı ile umulan fayda sağlanmış mıdır?
- 11- Depremler neticesinde meydana gelen toplam can kaybı nedir? Gerçekçi verilere ulaşılmasına dönük çalışmalar yürütülmüş müdür?
- 12- Önceki dönem Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı olan Murat Kurum'un can kaybına dair ifade ettiği 130 bin can kaybı ifadesi doğru mudur?
- 13- Deprem gerçeğini görmezden gelen planlamalar, usulsüz imar ve yapı denetim izinlerinin yarattığı etki nedeniyle yıkılmış bina sayısı kaçtır?
- 14- Deprem illerinin hepsini kapsayacak şekilde yıkılan ve yıkılması kararlaştırılan bina sayısı kaçtır?
- 15- Tespit edilen az, orta ve yüksek hasarlı yapı sayısı kaçtır? Şu ana kadar hasar durumu değiştirilen bina sayısı kaçtır? Ağır hasarlı olarak tespit edilen yapıların yıkım süreçlerine dair güncel veri nedir?
- 16- Yıkımların kontrolsüz olduğu, yönetmeliklerde yer alan tedbirlerin alınmadığı, sulamanın yapılmadığı çokça kez basına yansımıştır. Yıkımla ilgili kimlere yetki verilmiştir? Bu yetkiden hareketle faaliyet yürütenler halk ve çevre sağlığını gözetmeden gerçekleştirdikleri yıkımlardan mesul tutulmuş mudur? Yıkımların denetimi nasıl sağlanmaktadır?
- 17- Deprem illerindeki hava ölçümlerinin durdurulduğu bilinmektedir. Ölçümlerin durdurulma nedenleri nelerdir? Güncel olarak ölçümler yapılmakta mıdır? Deprem illerindeki sonuçlar nelerdir? Asbest dahil olmak üzere havada bulunan ince partiküllerin oranları nelerdir?
- 18- Sağlıktan gıdaya geniş bir spektrumda olumsuz etkileri bulunan asbeste dair alınan önlemler nelerdir?
- 19- Geçici barınma alanlarının insani gereksinimleri karşılamadaki yetersizlikleri nelerdir?

- 20- Kış aylarında sıkça karşılaşılan sel, taşkın, yangın vb. problemleri depremzedelerin zorlu yaşamlarını olumsuz etkilemiştir. Geçici barınma merkezleri oluşturulurken iklim, sosyo-ekonomik, ve kültürel koşullar neden dikkate alınmamıştır?
- 21- TMMOB gibi meslek örgütleri ve STK'lar yeniden yapılaşmanın seçildiği bölgelerin mera alanları, tarım alanları, sulak alanlar ve ormanlık alan olduğuna dair tespitlerde bulunmuştur. Bu tür alanlar toprak yapısı itibariyle ciddi riskler teşkil ettiği halde neden bu bölgelerde yapılaşmaya gidilmektedir?
- 22- Deprem 18. gününde yayınlanan ve yeniden yapılaşma ihalelerinin aktarımını yapan Afet Bölgesi Tasarım Alanları Rehberi oluşturulmadan önce uzman görüşleri alınmış mıdır?
- 23- Bu ihaleler kimlere verilmiştir? İhale prosedürleri ne şekilde işletilmiştir? İhaleyi alan şirketlerin çalışmalarına dair güncel veriler nelerdir?
- 24- Deprem bölgelerinde tarımsal üretimde karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 25- Deprem ın zorlayıcı sonuçları itibariyle tarımsal üretimi bırakmak zorunda kalan çiftçi sayısı kaçtır?
- 26- Deprem sonrasında diğer illere göçler nasıl gerçekleşmiştir?
- 27- Deprem nedeniyle başka kentlere göç etmek zorunda kalan kişiler için bir destek çalışması yürütülmüş müdür?
- 28- Deprem sonrasında işini, evini, yakınlarını kaybeden yurttaşlar için hangi çalışmalar yürütülmüştür?
- 29- Deprem sonrası işgücü kaybı olan yurttaşlar için bir çalışma yürütülmüş ve hayatlarını idame ettirmelerine dönük çalışmalar yürütülmüş müdür?
- 30- Deprem anında ve sonrasında kaç kadın doğum yapmıştır? Kaçı yaşama şansı bulmuştur?
- 31- Kadınların doğum yahut düşük nedeniyle tedaviye erişim olanakları sağlanmış mıdır? Deprem anında ve sonrasında kaç bebek ölümü gerçekleşmiştir?
- 32- Kadınların deprem sırasında ve sonrasında bakım emeği başta olmak üzere maruz kaldıkları mağduriyetlerin giderilmesi adına hangi çalışmalar yürütülmüştür?
- 33- Depremde hayatını kaybeden çocuk sayısı kaçtır? Kaçının kimliği tespit edilmiştir? Kimliği tespit edilen çocukların cenazeleri yakınlarına teslim edilmiş midir?
- 34- Depremde yakınlarını kaybeden, ebeveysiz kalan çocuk sayısı kaçtır? Bu çocuklar nerededir?
- 35- Depremde kaybolan çocuk sayısı kaçtır? Kaybolan çocuklara ilişkin yapılan çalışmalar nelerdir?

- 36- Deprem nedeniyle göç eden çocuk sayısı kaçtır? Göç hangi kentlere yapılmıştır? Çocukların göç ettiği yerlerde yaşam koşullarına ilişkin devlete bağlı kurumların yaptığı herhangi bir çalışma var mıdır?
- 37- Deprem bölgelerinde henüz yeni doğmuş ve yine bebeklik döneminde olan çocukların çocukluk aşıları yapılmış mıdır? Çocukların aşı durumu ve gelişimlerine dair çalışmalar yapılmış mıdır?
- 38- Deprem nedeniyle okullar yıkıldığı için eğitime devam edemeyen çocuk sayısı kaçtır?
- 39- Deprem bölgesinde çocuk yoksulluğuna dair veriler nelerdir? Herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
- 40- Deprem bölgesinde yaşayan çocukların halihazırda barınma, sağlık, eğitim gibi alanlarda yaşadıkları temel sorunlar nelerdir?
- 41- Deprem nedeniyle engelli hale gelen çocuk sayısı kaçtır? Engelli çocuklar için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 42- Deprem bölgesinde nöroçeşitlilik, etnik, inanç ve cinsiyet kimliğinden dolayı çocukların yaşadığı sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözüm bulması için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 43- Deprem sonrası çocuklara hukuki destek vermek açısından oluşturulan birimler var mıdır? Bunlar hangileridir?
- 44- Deprem sonrası devlet bütçesinden deprem bölgesindeki çocuklar için ayrılan ve harcanan resmi kaynak ne kadardır?
- 45- Bakanlıklar ve devlete bağlı kurumlar deprem sonrası çocukların sorunlarını çözmek için çocuklarla çalışan kaç sivil toplum kuruluşuyla protokol imzalamıştır? Bu kurumlar hangileridir? Bu protokoller için ayrılan devlet bütçesi ne kadardır?
- 46- Depremde hayatını kaybeden engelli yurttaşlara ilişkin herhangi bir tespit yapılmış mıdır? Hayatını kaybeden engelli sayısı kaçtır?
- 47- Deprem sonrası engelli kalan yurttaş sayısı kaçtır?
- 48- Deprem sonrası barınma ihtiyacı karşılanırken engellilerin özgün durumları gözötilmiş midir? Ortak kullanım alanları, tuvalet, banyo vb. engelli yararına ve önceliklerine uygun mudur?
- 49- Engelli yurttaşlara sağlanan ekonomik, sosyal, psikolojik destekler nelerdir? Bu destekler hangi periyotlarla sağlanmıştır ve güncel durumları nedir?

- 50- Engelli bireylerle yaşayan yurttaşlar için yapılan herhangi bir çalışma söz konusu mudur? Bu bireylere veya ailelere ekonomik, sosyal, psikolojik bir destek sağlanmış mıdır?
- 51- İşitme cihazı, tekerlekli sandalye, beyaz baston, protez gibi yardımcı cihazlarına erişimlerini kaybeden engellilerin ihtiyaçlarını karşılamaya dönük bir çalışma yapılmış mıdır?
- 52- Tedavi ve düzenli kullanım gerektiren medikal malzemelere erişimde yaşanan zorluklara dair ne tür çözümler üretilmiştir?
- 53- Deprem sebebiyle yurdunu terk etmek zorunda kalan engellilere maddi ve lojistik destek sağlanmış mıdır?
- 54- Engelli depremzedelerin sorunlarına çözüm üretmek adına hangi kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile çalışma yürütülmüştür?
- 55- Adıyaman’da deprem sonrası açığa çıkan ihtiyaçları dayanışma ile onarmaya çalışan Rosa Kadın Derneği, Rengarenk Umutlar Derneği, Çocuk Çalışmaları Derneği, Ferat Dil ve Kültür Çalışmaları Derneği (Ferat/Der) ve Afet Yönetimi ve Dayanışma Derneği’nin kira sözleşmesi ve temsilcilik izni gibi resmi prosedürleri tamamlamış olmalarına rağmen 14 Aralık 2023’te konteynır dahil bütün malzemelerine el konulmasının gerekçesi nedir? El konulan malzemeler nerededir? Binlerce kadının ve çocuğun temel ihtiyaçlarını gidermek ve psiko-sosyal destek sağlamak üzere faaliyet yürüten bu derneklerin faaliyetlerinin durdurulmasından açığa çıkan olumsuz etkilere dair tespitler ve çözüm önerileri nelerdir?
- 56- Deprem sonrasında enkaz kaldırma çalışmaları esnasında kaç savcı ve hakim görevlendirilmiştir?
- 57- Depremler sonrasında enkaz kaldırma çalışmaları esnasında kaç kişiden DNA örneği alınmıştır?
- 58- Deprem sonrasında enkazlardan çıkarılan herkesten DNA örneği alınmama gerekçesi nedir?
- 59- Depremlerde yaşamını yitirenlerin definleri gerçekleştirilirken kaç savcı görev almıştır?
- 60- Depremlerde yapılan definlerin tamamından DNA örneği alınmış mıdır?
- 61- Kimsesizler mezarlığına yapılan definlerde, kimlik tespit çalışmaları ve eşleştirmeler neden eksik yapılmıştır?

- 62- Depremler sonrasında vücut bütünlüğünü yitiren cenazelerden DNA örneği alınmış mıdır? Vücut bütünlüğü bozulan kimselerden DNA örneği alınmama gerekçesi nedir?
- 63- Yıkılan binalardan tüm cenazelerin çıkarılması beklenmeden enkaz kaldırma çalışmalarının yürütülme gerekçesi nedir?
- 64- Yıkılan binalardan tüm kişiler çıkarılmadan enkaz kaldırma çalışması yapılması sonucu kaç kişi yaşamını yitirmiştir? Kaç kişinin vücut bütünlüğünün bozulmuş olduğu tespit edilmiştir?
- 65- Tüm cenazeler çıkarılmaksızın enkaz kaldırma çalışmalarının ağır iş makineleriyle yürütülmesinin, cenazelere zarar vereceği neden değerlendirilmemiştir?
- 66- Enkaz kaldırma çalışmalarının, ölüye saygı çerçevesinde yürütülmeme gerekçesi nedir?
- 67- Ağır yaralı olanların derhal ambulanslara bindirildiği ve diğer kentlerdeki hastanelere sevk edildiği esnada kimlik belirleme çalışmaları neden yapılmamıştır? Hangi hastaneye hangi şehirden kaç kişinin sevk edildiği bilgileri neden kayıt altına alınmamıştır?
- 68- Bilhassa çocukların insan ticareti yaptığı bilinen kişiler eliyle kaçırıldıkları yönündeki iddialar değerlendirilmiş midir? Yapılan kayıp başvuruları bu çerçevede değerlendirilmiş midir? İnsan kaçakçıları tarafından kaçırılma iddiaları bağlamında bir çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?
- 69- Aile Bakanlığı tarafından kaç çocuğun evlatlık olarak verildiği bilgisi bakanlık verilerinizde mevcut mudur? Bu sayı kaçtır?
- 70- Yakınlarının bulunması amacı ile kaç kişi feth-i kabir talebinde bulunmuştur? Bu taleplerin kaçına yanıt verilerek kaç mezar yeniden açılarak DNA eşleştirme çalışması yürütülmüştür?
- 71- 6 Şubat depremleri olağanüstü haller kapsamında olup tüm mezarlıkların açılarak kimlik tespiti çalışmalarının yürütülmesi söz konusu olacak mıdır?
- 72- Kayıp yakınlarının mağduriyetlerinin giderilmesi adına kayıpların bulunmasına dönük bir çalışma yürütülecek midir?
- 73- Halihazırda afet bölgesi ilan edilen illerde kaç okul eğitim-öğretim dönemine eksiksiz başlayabilmiştir?
- 74- Afet bölgesi ilan edilen illerde yaşayan ve eğitim-öğretime ara vermek zorunda kalan çocukların eksik dönemlerinin telafisi sağlanmış mıdır? Öğrencilerin

- müfredatta eksik kaldığı kısımların telafisi için hangi çalışmalar yapılmıştır/yapılacaktır?
- 75- Afet bölgesi ilan edilen illerden diğer illerdeki eğitim kurumlarına nakil sayıları illere ve okul türlerine göre ne şekilde dağılmıştır?
- 76- Türkiye genelinde tüm okulların depreme dayanıklılık tespiti yapılmış mıdır? Şayet hepsi tamamlanmadıysa dahi, kaç tane tamamlanmış ve kaç okulun depreme dayanıklı olmadığı tespit edilmiştir?
- 77- Halihazırda depreme dayanıklı olmadığı tespit edilen kaç okul için yıkım kararı alınmıştır? Kaç okulun güçlendirilmesine karar verilmiştir?
- 78- Yıkım kararı alınan okul binaları kaç yıllıktır? Güçlendirme kararı alınan okullar, Deprem Yönetmeliği öncesinde mi sonrasında mı inşa edilmiştir?
- 79- Yıkım kararı alınan okulların yerine yeni kurumlar inşa edilecek midir? Bunun için ne kadarlık süre öngörülmektedir?
- 80- Güçlendirme çalışması yapılacak okullardaki bu çalışmalar ne zaman başlatılmıştır? Ne zaman bitirilmesi planlanmaktadır?
- 81- Yıkım yahut güçlendirme çalışması yapılacak olan okulların bu tadilat ve yıkım işleri hangi şirketlere ihale edilmiştir? Bunun için Bakanlığınız bütçesinden ne kadar harcama yapılması öngörülmektedir?
- 82- Okulları yıkılacak yahut tadilatın geçirilecek olan öğrencilerin, geçici bir süre farklı eğitim kurumlarında okullarına devam etmeleri yönündeki karar hangi kriterlere göre alınmıştır?
- 83- Deprem bölgesi ilan edilen illerde toplam kaç kişiye elektrik ve su faturası gönderilmiştir? Deprem bölgesinde kalan yurttaşlara gönderilen elektrik ve su faturalarının toplam tutarı nedir?
- 84- Evlerinin hasarlı olmasından mütevellit çadırlarda ikamet eden yurttaşların evlerine yüklü miktarlarda fatura gönderilmesinin izahı nedir?
- 85- Ağır hasarlı olduğu için hiç kullanılmayan evlerden yapıldığı iddia edilen enerji sarfiyatının kaynağı nedir? Bu yüklü faturalara eş değer ölçekte elektrik kullanılmış mıdır? Kullanıldıysa, evlerde kimsenin yaşamadığı nazara alındığında, kim tarafından hangi amaçla kullanıldığı belli midir?
- 86- Depremzedelerin bu faturaları ödemesi beklenmekte midir? Evleri, işleri olmayan ve hala yaralarını saramamış olan binlerce yurttaş bu faturaları nasıl ödeyecektir?

- 87- Deprem bölgelerindeki yurttaşlara yüklü miktarlarda fatura gönderen enerji şirketleri araştırılacak mıdır? Şirketler hakkında inceleme başlatılması ve yaptırım uygulanması gündeminizde olacak mıdır?
- 88- 6 Şubat depremlerinde yıkılan binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunan kaç kişi tespit edilmiştir? Tespitlerin il ve ilçe bazındaki sayısal verileri ne şekildedir?
- 89- Halihazırda kaç kişi hakkında kaç dava açılmıştır? Davalar hangi aşamadadır?
- 90- Yıkılan binaların yapı iznini veren, ruhsat veren kişiler tespit edilmiş midir? Yapı izni, ruhsat veren, inşaatlarda gerekli denetimleri yapmayan kaç kişi hakkında soruşturma ve dava açılmıştır?
- 91- Depremlerde binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunan kaç kişi tutuklanmış, kaç kişi tahliye edilmiştir? Tahliye gerekçeleri neler olmuştur?
- 92- Depremlerde binaların depreme dayanıklı olmaması noktasında sorumluluğu bulunanların hepsi tespit edilebilmiş midir? Hakkında arama ve yakalama kararı bulunan kaç kişi vardır?
- 93- Dosyaların kaçında bilirkişi raporları tamamlanmıştır? Bilirkişi raporları ne yöndedir?
- 94- Sorumluları 'tali kusurlu' olarak gören kaç bilirkişi raporu vardır? Bu raporların yenilenmesi gündemde midir?
- 95- Yıkılan binaların müteahhitleri oldukları bilinen kişiler hakkında henüz yargılama aşamasına geçilmeme gerekçesi nedir?
- 96- Binlerce insanın ölümünde sorumluluğu bulunanların tahliyesi, olası doğal afetlerde yeni kayıpların yaşanması riskini barındırmıyor mu? Cezasızlık politikası inşaat sektörünün bundan sonra da önlem almaması için meşruiyet oluşturmayacak mıdır?
- 97- Cezasızlık politikasının sonlandırılması adına bir çalışma yapılması gündeminizde olacak mıdır?
- 98- Cumhurbaşkanlığı deprem anından bugüne değin hangi bakanlıklarla hangi çalışmaları yürütmüştür?
- 99- Cumhurbaşkanlığı, depremler öncesinde ve sonrasında eksik ve hatalı çalışmalar yürüten, deprem nedeniyle oluşan zararlarda sorumluluğu bulunan bakanlıklar tespit edilmiş midir?
- 100- Depremlerin etkisiyle yaşanan felakette sorumluluğu bulunanların kamoyuna açıklanması ve sorumluların cezalandırılması sağlanacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-212173

Konu : Soru Önergeleri-84

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.02.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1383435 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Muş Milletvekili Sayın Sezai TEMELLİ tarafından verilen 7/9386 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

